

**BATSÁNYI JÁNOS GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA, A CSONGRÁDI OKTATÁSI
KÖZPONT, GIMNÁZIUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM TAGINTÉZMÉNYE**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült: Csongrád, 2007. augusztus 22.

Kiegészítve: 2007. december 18-án

Kiegészítve: 2008. június 21-én

Aktualizálva: 2009. június 26.

Módosítva 2010. június 25.

PREAMBULUM

1. Tagintézményünk jogelődjének, a Batsányi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium öröksége

A) A Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola múltja:

Egykori intézményünkben a gimnáziumi oktatás 1920. november 13-án indult - ennek 80. éves évfordulóját 2000 őszén ünnepeltük.

A gimnázium mint alap képzési forma mindvégig fennmaradt.

A gimnáziumi oktatás mellett az intézmény a 60-as évek elejétől többféle szakközépiskolai képzésre vállalkozott: volt szőlész-borász és faipari szakképzés. Ez utóbbi 1976-ban új intézményt kapott, a szakmunkásképzéssel együtt az akkori Sággy Mihály Szakközépiskolába került át. (Ma szintén a Csongrádi Oktatási Központ tagintézménye)

A leghosszabb múltat az 1972-ben indított óvónői szakközépiskolai képzés élte meg, hiszen éppen 25 éven keresztül volt jelen az intézmény életében - az utolsó osztály 1997 májusában ballagott el.

A ma is működő - az óvónőihez profilban közel álló - pedagógiai szakközépiskolát 1989-ben indítottuk. Hosszú távon számolunk ezzel a formával, mert jó előképzést nyújt az óvónői és tanítói pályákhoz, és a humán-, ill. készségtárgyak szempontjából is többlet képzést ad. A szakképesítés a 13 éven a következő szakmák megszerzését teszi lehetővé: gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens, gyermek és ifjúságvédelmi ügyintéző, oktatástechnikus, szabadidő szervező.

Az 1990 szeptemberében indult iskolatípus, a nyolcosztályos gimnázium, ami az egyik legjobban "kitalált" formula, amelyben 8 éven keresztül a tanulók egy középiskola szellemiségét akkumulálhatják magukba.

A budapesti ELTE Radnóti Gimnáziumának NAT-konform tantervét adaptáltuk az iskolatípusban.

1996. szeptemberében indítottuk az idegenforgalmi szakközépiskolai oktatást. A kaposvári Munkács Gimnázium és Szakközépiskola tantervének adaptációjával ebben a régióban ezt a képzést felvállaltuk azzal, hogy az idegenforgalom számára a helyi ill. regionális igényeket figyelembe vevő szakemberek kerüljenek innen ki. A szakképesítés a 13. évfolyamon: protokoll és utazás ügyintéző.

A tagintézmény helyet ad más képző intézmények magániskolák működésének (Turbó Kft Autósiskola, 2f iskola, egyéb eseti tanfolyamok), amit a jövőben is vállalunk és akár a további bővítésre is nyitottak vagyunk.

A tagintézmény szerves részét képezte az 1936-ban létrehozott Fő utcai (Népi) Kollégium, amely 2001-től 106 fővel a tagintézmény mellett felépült új épületbe került.

B) A jogelődünk múltjának főbb értékei

A Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola több évtizedes fennállása alatt olyan értékeket alakított ki, amelyek megőrzése, továbbvitele a jelen és a jövő számára is követendő:

- Tanulóközpontú, a gyermeket megértő - elfogadó, de mértéktartó szigort is alkalmazó pedagógiai munka.
- A névadó Batsányin keresztül is a nemzettudat, a hazához való kötődés következetes elmélyítése.
- Demokratikus iskolai élet, ahol a jó kezdeményezések megvalósíthatók.
- A tantestület új iránti fogékonysága, nyitottsága.
- Szakmailag kiválóan képzett nevelők a tagintézmény falain túl is öregbítették az intézmény hírnevét.
- A tagintézmény a város és környékének egyik mértékadó szellemi központjává vált.
- A diákság beleszólhat a tagintézmény életébe.
- A tanulók érdeklődésének kielégítésére sokféle fakultációs irány, szakkör, érdeklődési kör, sportkör működése.
- Különböző versenyeken, vetélkedőkön diákjaink sok szép eredménnyel növelték a tagintézmény rangját.
- A felsőfokú továbbtanulást, a felvételit eredményesen előkészítő tevékenység: továbbtanulásra jelentkező tanulóink 70-80%-át vették fel.
- A szülői házzal való szoros együttműködésre törekvés.
- A „volt-diákok” iskolához való kötődésének ápolása.

2. A tagintézmény szociológiai háttere

A település a megye legészakibb kisvárosa. A bokrosi városrészsel együtt lakossága: 19000. A vonzáskörzet községeivel (Felgyő, Csanytelek és Tömörkény) együtt sem haladja meg a lakosságszám a 26000 főt.

A térség gazdasági jellemzői: Kevésbé iparosodott és a rendszerváltás után sem túlzottan fellendülő félben lévő régió. A foglalkoztatásban meghatározó a mezőgazdaság mint ágazat, amelyre kezd ráépülni a feldolgozó iparág (Masterfoods). Kevés a húzóerővel rendelkező nagyobb termelő egység, nincs jelentősebb értelmiséget foglalkoztató kutatóintézet, felsőfokú oktatási intézmény. A munkanélküliek 11 %-os részaránya a megyei átlag körül van.

Mezőgazdasági termékek közül a szőlő, a bor, a vonzáskörzet falvaiban az intenzív zöldségtermesztés meghatározó jelentőségű.

A város földrajzi fekvésével - a Tisza és a Körös találkozásánál - és egyéb nevezetességeivel (pl. Belváros) a környék egyik kedvelt turisztikai célpontjává vált. A fellendülő idegenforgalom a jövőben az egyik gazdasági kitörési pont lehet. Jelentős szerepet szánunk az idegenforgalomnak a vonzáskörzet önkormányzatai is - főleg a falusi - és vízi turizmus fejlesztése szerepel a célkitűzések között.

Beiskolázási szempontból - főleg a gimnáziumok esetében - ezzel a körzettel számolhatunk. Sok tanulónk van még Szentesről és néhány bejáró és kollégista tanulónk Szentes vonzáskörzetéből. A szakközépiskolai osztályokban Csongrád megye távolabbi és Bács-Kiskun, Békés, ill. Jász-Nagykun-Szolnok megye településeiről is vannak tanulóink.

A 90-es évek elejének demográfiai csúcsa levonulóban van, így jelenleg és a következő években a középiskolás korosztály erőteljes csökkenésével kell számolni.

A közvetlen vonzáskörzetben és a városban nincs másik gimnázium. Szakközépiskolai profiljaink nincsenek jelen a szomszédos települések középiskolaiban.

3. Tanulóink szociokulturális háttere:

Diákjaink családi környezete nem mindig a legideálisabb, de általában együttműködésre kész, a tagintézmény iránt toleráns, érdeklődő szülőkkel találkozunk. Fokozottan növekszik a hátrányos helyzetű tanulók száma, az elszegényedés okozza a legtöbb problémát.

	Létszám
Hátrányos helyzetű tanulók (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül)	97 fő
Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül+szülő 8 általános iskolai végzettségű)	9 fő
SNI-k száma	17 fő

Tapasztalatunk szerint évenként növekszik az Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermekek száma.

A szülők iskolai végzettsége mutatja, hogy az átlagnál magasabb a közép- és felsőfokú végzettségűek aránya.

A 9. osztályos tanulók körében 2001-ben végzett országos felmérés adatai alapján a beiskolázott tanulókról, ill. szülői háttérükről a következő irányadó paramétereket állapíthatjuk meg:

Az általános iskolai osztályzatok átlaga	4,27
Ezzel az ország középiskolái közötti sorrend:	173
A szülők iskolázottságának éve (átlagév)	12,84
Ezzel az ország középiskolái közötti sorrend	351.
A szülők munkanélküliségi aránya (%)	10,11 %
Ezzel az ország középiskolái közötti sorrend	425.

Az iskolai tanulócsoporthoz jövöbeli várható alakulása:

Induló osztály típusa	száma	gyereklétszám
4 osztályos gimnázium	1	30
5 osztályos nyelvi előkészítő gimn.	1	30
8 osztályos gimnázium (5.oszt.)	1	30
idegenforgalmi szakközépiskola	1	30
pedagógiai szakközépiskola	1	30
Összesen:	5	148

A 8 osztályos gimnáziumot 1990-től működtetjük - sok pozitív tapasztalattal. A tehetséggondozásnak egyik legjobb színtere.

Napközis és tanulószobai ellátást igény szerint minden tanulónak biztosítani tudunk. Jelenleg két napközis csoportot működtetünk az 5-6. osztályosok részére. A 7-8-9-10. évfolyamon tanulószobai csoportokban (évfolyamonként egy-egy, ill. kettő-kettő)

biztosítjuk a délutáni tanulás, a felzárkóztatás, korrepetálás és tehetséggondozás kötelezettségeinek ellátást.

I. Nevelési Program

1. Pedagógiai alapelveink

(A tagintézményünk funkciói, alapelvei, központi értékek)

A) Az iskolai nevelési rendszerünk jellemzői:

Az intézmény az 1980-as évek végétől elindult a társadalmi változások által diktált folyamatos megújulás, innováció útján. Célunk a funkciógazdaság elérésével a tanulók, szülők és a környezeti elvárások minél teljesebb kielégítése. Az iskola átláthatóbb működése is megvalósult. A tantestület és közösségei, a diákság és a szülők beleszólási lehetőséget kaptak a funkciók gyakorlásának vitelébe. A korábbi inkább poroszos karakterű iskolai arculatot felváltotta az angolszász intézményi milió, de úgy, hogy a mértéktartó ésszerű rend és fegyelem is jelen maradt.

Iskolai munkánk jellemzője lett a rendszerszemlélet, amit a megnövekedett iskolai tanulói és nevelői létszám mellett a folyamatos fejlesztés is megkövetelt. A belső munkamegosztással kialakult a vezetésen belüli feladatmegosztás és a szakmai közösségek is egyre inkább „gazdái” lettek saját területüknek. Sikerült érvényesíteni azokat a prioritásokat, amelyek részben folyamatosan, részben évente kiemelésre kerültek. Így megkülönböztetett figyelemmel voltunk a hazafiságtudat, a pozitív erkölcsi tulajdonságok, az új hagyományok megteremtésére és a kor által megkívánt korszerű ismeretek átadására: számítástechnika, idegen nyelvek oktatása, természetvédelem. A tanulókhöz való megértő-elfogadó viszonyulás, a személyre szabott törődés a felzárkóztatásban és főképp a tehetséggondozásban igen szép eredményeket hozott. A tanulmányi és egyéb versenyek helyezései, az egyetemi-főiskolai bejutási arányok országosan is rangot teremtettek az iskolának.

B) A tagintézmény funkciói:

A tagintézmény és a hozzá tartozó kollégiumfelelős a gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösségek kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülővel, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végezzük nevelő-oktató munkánkat, felkészítjük a tanulót a családi életre, családtervezésre. A tagintézmény tiszteletben tartja a szülők vallási és világnézeti elkötelezettségét. Az intézmény nevelő-oktató munkájában nem lehet elkötelezett egyetlen világnézet vagy vallás mellett sem; törekedni kell a semlegességre. A tananyag oktatásának keretei közt biztosítjuk a vallások erkölcsi és művelődéstörténeti tartalmának, tárgyyszerű és elfogulatlan ismertetését.

Lehetővé tesszük, hogy a tanulók az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatásban részt vegyenek.

Intézményünkben tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen a tanuló vagy hozzátartozója színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

Az iskolai és kollégiumi nevelés oktatás nyelve a magyar.

A képzési profilokból adódóan többféle felkészítést látunk el: az általános képzés mellett a szakmára orientáló és specifikus szakmára felkészítést is vállaljuk.

A közoktatási változások és a helyi térségi szükségletek a következő évtizedre ezen irányok megőrzését és továbbgazdagítását vetítik előre.

Alapfunkcióink ezen irányok további eredményes vitelében a következők:

**értékközvetítés,
ismeretközvetítés,
képzés,
funkciógazdag tevékenységi rendszer,
szocializáció**

Az **értékközvetítés** előtérbe kerülése a legfontosabb változás az iskolai funkciók átrendeződésében. Első helyre sorolását több tényező együttes hatása indokolja. A nevelőtestület számára komoly kihívás a világnézetileg determinált embereszmény helyett, az értékek teljességének a felmutatási lehetősége az embernevelésben. Az egyetemes emberi értékek megismertetését, valamint az európai polgári gondolkodás és értékrend közvetítését alapvető feladatának tekinti az iskola.

Az **ismeretközvetítő** funkció keretében több komoly kihívás vár megoldásra:

Új - eddig nem tanított - részműveltségi területek bevezetésére került sor a kerettanterv keretében. A praktikus, a mindennapi élethez szükséges egyszerű kompetenciákra felkészítés helyett kapott.

Az új tankönyvek és taneszközök megjelenése és megismerése a tanári praxis megújítását igényli. (Pl.: a számítástechnikai eszközök alkalmazása, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe állítása.)

A modernizáció a tudásszint növekedését eredményezte.

A **képzési funkció** kétirányú elvárásnak tesz eleget. Egyrészt a készségek szilárd begyakoroltatására törekszik, másrészt új képzési feladatok kerülnek előtérbe. Kiemelt szerepet kap az önálló tanulási képesség megalapozása, az informatikai képzés és az idegen nyelvek oktatása.

A funkciógazdag iskolai kínálat megőrzése érdekében a tevékenységi irányok sokszínűségét és gazdagítását változatlanul fenntartjuk. Ennek során elengedhetetlen az alapvető kompetenciák tudatos továbbfejlesztése, gyakoroltatása.

Arra törekszünk, hogy mindenki megtalálhassa a sajátos képességei kiműveléséhez neki leginkább megfelelő alternatívákat. Élve a választás szabadságával, autonóm módon és felelősséggel döntsön önnevelése irányairól és a felkínált tevékenységek igénybevételéről.

A **szocializációs funkció** keretében az elemi szokások kialakítását, a tanulókat ért negatív hatások kompenzálását, és a polgári társadalom viselkedési és együttműködési készségeinek a megalapozását tartjuk kiemelt teendőnek.

C) Alapelvek és értékek

A tagintézmény az alapelveit és a föltétlenül felmutatandó értékek körét a preferált funkciók szükségleteiből eredezteti.

a) Alapelvek

Az alapelvek az intézmény önmeghatározásának a legfontosabb értékei, amelyek áthatják a teljes nevelési rendszer - a pedagógiai koncepció és a nevelő - oktató munka folyamatának az egészét.

Az iskolát meghatározó alapelvek:

- Gyermekközpontúság
- Demokratizmus és felelősségvállalás
- Autonómia
- Esélyegyenlőség. Az esélyegyenlőtlenségek mérséklése, esélyteremtés

Gyermekközpontúság

A tagintézmény az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. Segítjük, hogy az egyének a normát közvetítő közösségekben megalapozhassák szuverenitásukat.

A gyerek számára törekszünk a testi biztonság mellett, az érzelmi biztonság megteremtésére is. A gyerekek egyéniségéhez empátiával, azt elfogadva közeledünk. Fontosnak de fontosnak tartjuk, hogy az iskolában értelmes rend és fegyelem uralkodjék.

A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő tehetséges gyerekeket az osztályfőnök segíti döntéseiben, törődik vele, átsegíti a nehézségeken.

A gyermekközpontúság a képzési programban is megjelenik. A nyelvoktatást az azonos felkészültségű gyerekeknek törekszünk nívócsoportokban megszervezni, az életre felkészítéshez többféle irányt (média, utazás és turizmus, stb.) ajánlunk fel.

Demokratizmus és felelősség

A tagintézmény a szülőkkel közösen állapítja meg a helyi szükségleteket, az iskolán belüli szolgáltatásokat és a tagintézmény munkarendjét. A szülői igények teljesítése az önkormányzat, a szülő és gyerek, valamint a tagintézmény hármásának a konszenzusával dőlnek el. A partneri viszony biztosítja, hogy az iskolában iskolaszék, szülői tanács és tanulói önkormányzat is működik.

A tagintézmény pedagógiai gyakorlata a nevelőtestület aktivitására épít a kötelező tanórán túli feladatok öntevékeny vállalás útján.

A munkaközösség-vezetők felelős irányítói szaktárgyaiknak és fejlesztési elképzeléseinek. Biztosítják a szaktanárok közötti koordinációt és információáramlást. Szervezik a pedagógusok helyi továbbképzését. Elősegítik az egységes követelménytámasztást, fejlesztik a pedagógusok munkakultúráját. Támogatják a belső innovációs kezdeményezéseket, az öntevékenység kibontakoztatását. Segítik a nevelők emberi kapcsolatainak kedvező irányú alakulását.

A nevelők közötti tanórán kívüli munkamegosztás konkrét feladatok meghatározására épül. Ez meghatározza a szaktárgyi felelősségen túllépő, össziskolai nézőpontú cselekvőkész hozzáállást. A testületen belül a szakmai kérdések a lehetséges alternatívák számbavételével, közmegegyezés révén dőlnek el.

A tanulók az iskolai élet minden részterületéről véleményt mondhatnak, javaslatot tehetnek. A diákönkormányzat révén érdemben is bekapcsolódhatnak a tagintézmény pedagógiai folyamatainak a szervezésébe.

Az iskolában jól funkcionáló, többirányú, nyitott kommunikációs csatornák működnek. Kölcsönös az információáramlás az igazgatóság és a nevelőtestület, a tanári közösség és a tanulók között a tanári és szülői közösség között, valamint a nevelőtestületen és a gyermekközösségen belül.

A demokratizmust együtt értelmezzük a felelősség elvének az érvényesülésével. A tanár felelőssége, hogy mindenki számára a neki éppen legmegfelelőbb ismeretet és képzést nyújtsa. A gyerek felelőssége, hogy optimálisan használja ki a tagintézmény által nyújtott szolgáltatásokat. A szülő felelőssége a gyermek szorgalmának felügyelete, a maximális erő kifejtésre ösztönzés.

Autonómia

A tagintézmény meg akar felelni mindazoknak a kihívásoknak, amelyek naponta érik, akkor szakmailag autonómmá kell válnia.

A szakmai pedagógiai problémák megválaszolásának hogyanját olyan kérdéseknek tekintjük, amelyek a tagintézmény szakmai kompetenciájába és döntési felelősségébe tartoznak. Mind az önkormányzattól, mind a szülőktől reméljük ennek tiszteletben tartását.

A gyermekek és a pedagógusok személyiségi jogait mindenkinek tiszteletben kell tartania, állampolgári és tanulói-, tanári jogait egyetlen iskolai dolgozó, tanuló sem sértheti meg. Olyan elfogadó légkör kialakítása a célunk, ahol a siker és kudarc kockázatával az egyéné a döntés felelőssége. Állampolgárt akarunk nevelni, aki szabadon kibontakoztathatja személyiségét.

A sokszínű, különböző tevékenységekkel biztosítjuk, hogy a gyerekek eltérő szerepeket láthassanak el. Ösztönözzük a kreativitást, az önálló alkotások és produktumok létrehozását. Tiszteletben tartjuk a gyerekek jogképességét, s joggyakorlásuk korlátait a cselekvőképességek határainál húzzuk meg.

Az iskolai autonómia kibontakoztatásához kellő kompetenciával rendelkező, stabil értékrendben gondolkodó, önfejlődésre képes pedagógusokra van szükség. A testület tagjait ösztönözzük az önállóságra, az érdeklődésüknek megfelelő kutatómunka végzésére, és törekszünk a kísérletező kedv ébrentartására.

Nem funkciókat, a teljesítményt akarjuk elismerni. Alapvetőnek tekintjük, hogy mindenki az elfogadott Pedagógiai program és testületi munkamegosztás szerint színvonalasan végezze el a munkáját. A munkaközösségek szerepe mindinkább felértékelődik. A szaktárgyi kérdések problémáinak a megválaszolása, a fejlesztési elképzelések kimunkálása és megvalósítása az ő hatáskörükbe tartozik.

Szeretnénk elérni, hogy azok a gyerekek, akik nyitottak, kíváncsiak, érdeklődők, találjanak teljes életre az iskolában, s minden alkotó pedagógus az önmegvalósítás élményével végezhesse a munkáját.

Esélyegyenlőség

Iskolánk a vidéki kisváros helyzetéből adódó körülmények között működik: a vidéki kisvárosi környezet, a települést sújtó munkanélküliség, a szülői környezet nem minden esetben megfelelő szintje és a tanulói összetétel heterogenitása. Ilyen körülmények között nem mondhatunk le az esélyegyenlőtlenség mérsékléséről, az esélyteremtésről.

Fontos, hogy legalább olyan oktatási - művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy átlagos magyar középiskola nyújtani köteles tanulóinak. Ehhez a tagintézmény tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát közgyűlési hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

A szükséges eszköztár jelentős része rendelkezésre áll:

A korszerű könyvtári szolgáltatás, a médiatár, multimédiás nyelvi labor, tornaterem, sportudvar, helyi étkezés, klubhelyiség, a számítástechnikai és a szaktanterem oktatás alapjai kialakultak. Ezek továbbfejlesztése biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. Ezek használati lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítani kell.

A szülők anyagi háttérének hiányai a szociális gondoskodás keretében kompenzálhatók. A tagintézmény legfőbb belső szakmai értékei

A tagintézmény kialakította a sajátos, helyi szükségletekhez igazodó intézményi nevelési-oktatási rendszerét. A nevelőtestület magáénak érzi, a szülők támogatják és elégedettek vele. Iskolai életünk sokrétű szolgáltatást nyújt, funkciógazdag és színes a tevékenységrendszere.

A tagintézmény kialakította a sajátos, helyi szükségletekhez igazodó intézményi nevelési-oktatási rendszerét. A nevelőtestület magáénak érzi, a szülők támogatják és elégedettek vele.

Iskolai életünk sokrétű szolgáltatást nyújt, funkciógazdag és színes a tevékenységrendszere.

A tagintézmény nyitott intézmény. A szülőknek és a lakosságnak is nyújt szolgáltatást: különböző városi és országos rendezvényeken túl a felnőttképzéshez is rendelkezésre áll.

Az intézményt olyan szellemi műhelynek tekintjük, amelyben a nevelőtestület és az egyes pedagógus szakmailag autonóm módon programalkotóként, és a rendszer működtetőjeként vesz

részt a munkában. Az önfejlesztési hajlandóság és az alkotó léghő az egyik legnagyobb mozgósítható tartalékunk.

A nevelőtestületet szakmai autonómia jellemzi. Demokratikus a joggyakorlás, a munkaközösségek szakmai önállósággal végzik a teendőiket, kialakultak.

A tanulói önkormányzat működése a tagintézmény belső életének egyik erőforrása - még jelentős tartalékokkal.

A nemzeti-, helytörténeti- és iskolai hagyományápolás a tanulóközösség jelentős összetartó erői. A sajátos arculat megteremtésének olyan alapját jelentik, amely az iskolához kötődésnek a gyökereit képezhetik.

Az iskolai élet belső hagyományai, és az intézmény érdekében végzett konkrét tettek a tagintézmény egyediségének a megalapozói. Általuk válik a tagintézmény az „ő iskolájukká.” Ez az érzés alapozza meg a büszkeségüket és a szeretetüket a tagintézmény iránt.

A nevelőtestületet reális helyzetértékelés jellemzi. Ismerjük jogelődünk eredményeit és az iskolai munka gyengeségeit, látjuk a testület előtt álló feladatokat, s gondolunk a váratlanul jelentkező veszélyek elhárítására is. Az iskolában - a lendületes munkavégzéssel együtt járó feszültségeket leszámítva - nyugodt léghő uralkodik. A nevelőtestület munkakultúrája, emberi kapcsolatai kiegyensúlyozottak.

b) A tagintézmény elvárásai a pedagógusaival szemben:

Sikerorientáltság, biztos szakmai tudás, a végzett munkával megszerzett tekintély, példamutatás és empátia, kapcsolat az iskolai közösségekkel és más nevelési tényezőkkel, együttműködési készség és összehangolt munkavégzés.

D) Emberi értékek és személyes tulajdonságok

a) A gyerekek jelenlegi értékválasztásának jellemzői:

A gyerekek értékválasztását és személyes tulajdonságait iskolai gyakorlatunkban két motívum befolyásolja. A napjainkban folyó értékátrendeződés és a családok kultúráközvetítő képessége.

Iskolánkban a gyerekek összetétele heterogén. A családok életstílusa, kulturális szintje erősen differenciált. A tanulók neveltsége, magatartása és munkakultúrája is ezt a változó képet tükrözi. Naponta tetten érhetők az értékátrendeződés negatív tendenciái.

Így - a munkavállalási nehézségek miatt - a pályaválasztási dilemmák, a motiválatlanság a tanulásra, a teljesítmény visszatartás és a tanulási kedv csökkenése.

A többség viselkedése probléma nélküli, a gyerekek több mint fele példás magaviseletű.

Csökken a családok mintaadó szerepe, s felértékelődött a gyerekek társas kapcsolatainak hatása. Ezért is fontos hangsúlyozni az interperszonális (személyes) kapcsolatok szerepét.

Változatlan - vagy növekvő- az igény A tagintézmény által szervezett tanórán kívüli programok iránt, vonzódnak a természetvédelemhez.

Tanulóink mintegy 15 %-a rendezetlen családi viszonyok között vagy többszörösen hátrányos helyzetben él. Az kedvezőtlen otthoni környezet kevésbé segíti az érzelmi gazdagodásukat.

A gyerekek nevelésére figyelmet fordító szülők gyerekei, - akik a többséget képviselik - kellő érdeklődést mutatnak A tagintézmény szolgáltatásai és rendezvényei iránt. Nagy aktivitással élnek A tagintézmény által kínált lehetőségekkel. Önállóak és kezdeményezők, együttműködésre készek.

b) A tagintézmény által preferált emberi értékek

Modern gondolkodású, tisztességes, boldogságra vágyó és jövőorientált, a modern társadalom értékrendjét követő ember nevelése a célunk.

A személyes értékek alakítását csak a családdal együtt vállalhatja fel az iskola.

A nevelőtestület nagy jelentőséget tulajdonít az egyén önmagához való viszonyának alakítására, mivel a rendszerváltást követő piacgazdaság kiépülésének az időszakában ez jelentős változáson ment át.

A következő jellemző emberi értékeket tartjuk különösen fontosnak:

önismeret, önállóság, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, szerénység, de magabiztosság önmaga megítélésében

A társas kapcsolatokkal összefüggő értékek közül hangsúlyozottabb szerepet képvisel a: humanizmus, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a nyitottság, szolidaritás, pluralizmus

A humanizált társadalom és világnézet értékeinek a megismertetése alapvető a mai társadalom értékrendjének a bemutatása szempontjából. A korszerű európai magatartás kialakításához és normakövetéséhez többek között a következő értékek felmutatása szükséges:

az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, egészséges nemzettudat, tolerancia, másság elfogadása, az állampolgári feladatok vállalása.

A tagintézmény vállalja testi és/vagy érzékszervi fogyatékos tanulók oktatását, nevelését. Ennek intézményünkben már hagyományai vannak: több ilyen diákot segítettünk el az érettségi vizsga letételéig.

Úgy tapasztaltuk, hogy ezek a fogyatékkal élő diákok igen nagy közösséget és egyént formáló erőt adnak az iskolai élethez. A velük együtt való tanulás, tevékenykedés természetes módon alakítja ki a tanulóban azt, hogy szánakozás és „elkerülés” helyett hogyan lehet bennük is meglátni az értéket, a teljes embert, és hogyan lehet velük természetes módon együttműködni.

A biológiai lét értékei az élő természet megőrzését, mint a világ globális problémáját, valamint az emberi életet és megővését helyezik a figyelem középpontjába.

Ebből a szempontból kiemelt érték:

ökológiai szemlélet, a természetvédelmi, az élet tisztelete

A kultúrához való viszony értékeiből fontos:

a művelődési igényesség, az emberiség kulturális örökségének a tisztelete, készség a szépség befogadására.

Ezek alapján eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban, szakképzése megalapozásában)
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,

- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- születi, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezetet tiszta, ápolt, gondozott.

E) A funkciókból és értékekből következő célok

A választott funkciók és értékek az iskolai gyakorlatban konkrét célok formájában jelennek meg, és a pedagógiai folyamat feladataiban, tevékenységi formáiban (aktivitások) realizálódnak, és cselekvő módon megvalósulnak.

A Pedagógiai program csak a funkciók és értékek legfőbb, kiemelt céljait fogalmazhatja meg, s a részcélokat a nevelőtestület a gyakorlati megvalósítás folyamatában - a mindenkori körülményektől függően - határozza meg.

Fontossággal bír, hogy az így kialakított célrendszer döntő áttörési pontjain a sikeres végrehajtás kritériuma, feladatai meghatározásra kerüljenek.

A célokat a kiemelt funkciók szerinti csoportosításban, és fontossági sorrendjüknek megfelelően vesszük számba.

a) Értékközvetítés

- A tagintézmény tényleges nevelő - oktató munkáját folyamatosan és tudatosan közelíti a program alapelveiben megfogalmazott értéktartalmakhoz, valamint a preferált emberi értékekhez és - tulajdonságokhoz. A nevelőtestület - maga is elfogadva ezeket az értékeket - egységes az alapelvek alkalmazásában, és a preferált

értékek közvetítésében. A tanulókkal a humanista emberi értékeket, és a korszerű európai gondolkodás értékrendjét - önértékelésre alapozva - ismertetjük meg és közvetítjük számukra.

Feladat: A gyerekek normakövetésében növekvő mértékben legyenek jelen ezek az értékek.

- A világvallások kultúrateremtő és - közvetítő szerepének a bemutatása, erkölcsi tanításaik megismertetése. Világnézeti semlegesség. Feladat: A gyerekek értsék és tisztelettel tekintsenek a vallások kulturális szerepére, ismerjék a legfőbb erkölcsi tanításaikat.
- A magyarságtudat erősítése, az identitás tudat megalapozása. Tudjanak a gyerekek a határainkon kívül élő magyarokról, és ismerjék ezek történelmi okait. Feladat: Tisztelik a nemzeti jelképeket, cselekvően részt vesznek a nemzeti ünnepeken. A határon kívül élő magyarokhoz barátsággal és szolidaritással közelednek. Mentések a nemzetiségi és etnikai előítéletektől.

b) Ismeretközvetítő funkció

- A tudás modern értelmezésének az érvényesítése A tagintézmény gyakorlatában. A tanítási tartalom tényeinek és alapkészségeinek tudásán túl a tanulók tudjanak önállóan ismeretet szerezni.
- A gondolkodási készségek folyamatos fejlesztése. Az új technikai ismeretek és számítástechnika alkalmazása. Idegen nyelvismeret. Problémamegoldó tanulási módszerek alkalmazása, a csoportmunka előnyben részesítése. Önismeret, a képességek reális megítélése.

Feladat: A 6., 8., 10. évfolyamokban szervezett kompetenciaméréseken az országos átlag fölötti teljesítmény elérése.

- Tanuláscentrikus oktatási stratégia követése. Az internet a számítástechnikai és egyéb modern eszközök ne csak az iskolában, hanem az oktatás folyamatában is legyenek jelen. Az innovatív iskolahálózat tagjaként erre különös figyelmet fordítunk.

Feladat: A tanórákon a tanulói aktivitásra ösztönző módszerek legyenek a meghatározók. A tehetséggondozás - tanórán kívül - a tanulók önálló feladatmegoldására, és egyéni ismeretszerzésére alapuljon, a tanár a feldolgozott ismertek összegzéséhez, rendszerezéséhez nyújtson elsősorban segítséget.

- A könyvtárat és médiatárat esetenként a tanulók jelentős része, rendszeresen pedig nagyobbik fele használja.
- A helyi értékelési - és vizsgarendszer kialakítása és folyamatos működtetése. A folyamat - és eredménymérések, valamint a nevelési hatékonyságvizsgálatok a képzés teljes időszakába összehangoltan és a gyerekeket nem terhelő módon valósuljanak meg.

Feladat: A helyi értékelési - és vizsgarendszer a Pedagógiai programban foglalt részletes szabályozás szerint hiánytalanul valósuljon meg! Az érettségiztetés zökkenőmentes előkészítése is alapfeladata az iskolának.

- Döntő áttörési pontoknak tartjuk: a minőségellenőrzést, a minőségbiztosítás

kiépítését.

Feladat: A folyamatos fejlődés legyen tetten érhető az iskolában, a döntő áttörési pontokon a fejlesztések megvalósulnak. Érvényesül a rendszerszemlélet, a változásokkal a kliensek elégedettek.

c) **Képzés**

- Az önálló ismeretszerzés képességének a megalapozása

Feladat: A bekerülő tanulók többsége ismerje meg az önálló tanulás különböző technikáit, a modern információhordozók használatát, és rendelkezzen az alkalmazásuk képességével. Meg kell erősíteni az önálló ismeretszerzés szükségletét, a világra való nyitott érdeklődő attitűdöt.

- Szövegértő olvasás fejlesztése:

Feladat: Az 5-6. évfolyamon a nem szakrendszerű órák keretében heti 2,5 órában ennek külön program szerinti megvalósítása.

- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése:

Feladat: Az 5-6. osztályban nem szakrendszerű oktatás keretében heti 2,5 órában ennek külön program szerinti megvalósítása.

- Mivel a tagintézmény tanulóinak irányulása, érdeklődése heterogén, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben a gyermekek ezen igényeihez igazodnunk kell.

Feladat: A tényleges érdeklődésük és képzettségük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A komprehenzív iskola elveinek a belső differenciálás segítségével törekszünk eleget tenni. A tudásszint fokozására, az érettségi tantárgyakból a 11.-12. évfolyamon igény szerint emelt szinten csoportokat szervezünk (magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének, rajz, informatika). A továbbhaladásban a tanulók egyéni fejlődési üteméhez igyekszünk igazodni. Így mindenki számára biztosítható a valós képességeinek megfelelő képzés.

- Emelt szintű idegen nyelvi képzés egy nyelvből

Feladat: Érje el azt a szintet, hogy középfokú (emelt szintű) nyelvvizsgát tehessen!

- Közismereti tantárgyak idegennyelvű oktatása

Feladat: Középszintű nyelvvizsgával rendelkező diákokból létrehozni olyan csoportot, mely angol nyelven (ha van rá lehetőség más nyelven is) hallgathasson közismereti tantárgyat. Jelenleg földrajzból és történelemből van rá lehetőség.

d) **Tevékenységi irányok**

- Továbbhaladunk a tevékenységre orientált iskola irányába. A hagyományos tevékenységeken (gyakorlati fakultációk, környezetvédelem, természetjárás) túl tovább erősödik az igény a munkára felkészítő, kompetenciákat fejlesztő foglalkozások iránt.
- A tevékenységi irányok rendszere arányosan beépül a tagintézmény nevelési rendszerébe, az egyes elemei folyamatosan működnek a tagintézmény gyakorlatában.

Feladat: A nevelő testület 2 évenként megvizsgálja a tevékenységi irányok állapotát, és

ajánlásokat tesz.

- A könyvtárunkra és rajz műhelyünkre építve olyan kulturális és művelődési kínálat biztosítása a tagintézmény tanulóinak, amely jól kiegészíti a tanórai munkát.

Feladat: Ennek érdekében öntevékeny csoportok működtetése, vetélkedők és bemutatók szervezése, kulturális programok rendezése.

- A sport és egészséges életmód feltételeinek a folyamatos javítása, a sportolási igény növelése, a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása. A természetjárás iránti szükséglet felkeltése, mind több gyerek szokásává tétele.

Feladat: A sportolás jelenlegi feltételeit tovább kell javítani.

Az iskolai diáksport rendezvényeinek népszerűségét és látogatottságát meg kell tartani, ill. fokozni is lehet.

- Kiemelt célunk a természettudományos tárgyak oktatásának fejlesztése, ezzel a fokozódó társadalmi igény kielégítése, valamint a környezetvédelmi szemlélet megalapozása, az ökológiai látásmód kialakítása. Ösztönözzük a természet óvását, a környezet iránti féltést, igényességet.

Feladat: A gyerekek számára legyen természetes a közvetlen környezetük óvása, szépítése és gondozása. A gyerekek vegyenek részt közvetlen iskolai és kollégiumi környezetük szebbé tételében.

e) Szociális gondozás, szocializációs funkció

- A szociokulturális hátrányok kompenzálása, a társadalmi beilleszkedés elősegítése

Feladat: A hátrányos helyzetű gyerekek nehézségeinek a tagintézmény ifjúságvédelmi eszközeivel való feloldása. Az önkormányzat(ok) a Családsegítő Központ segítségével igénybe vétele.

- A gyerekek demokratikus joggyakorlásának a maradéktalan biztosítása, a diákönkormányzat megőrzése, és magas színvonalú működésének elérése.

Feladat: Célunk, hogy a tanulók vélemény nyilvánítása legyen természetes jelenség, ezért senkit ne érhesen jogsérelem.

- A tanulói önkormányzat szervei terv szerit működjenek, legyenek alkotó részesei az iskolai élet formálásának.
- A napköziotthoni és tanulószobai tanulási feltételeket olyan színvonalon biztosítja az iskola, hogy minden tanulni akaró gyerek teljesíteni tudja tanulmányi feladatait.

Feladat: A tagintézmény megteremti a szükséges személyi és technikai háttérrel, kielégíti a jelentkező szükségleteket.

2. A tagintézményünkben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai

Tagintézményünk olyan általános és speciális értékeket közvetítő komplex intézmény, amelynek feladata, hogy a szűkebb és tágabb milió elvárásai szerint felkészítse a tanulókat az iskolatípustól elvárható funkciók betöltésére, az új élethelyzetek megoldására.

A tagintézmény alapvető célja:

- érettségi vizsgára felkészítés
- felsőoktatási intézményre előkészítés
- szakmatanulás megalapozása

- szakképző évfolyamon szakképző vizsgára felkészítés

A) A nevelő-oktató munkánk legfőbb jellemzői és irányai így:

- a közvetlen és tágabb társadalmi valóság által determinált szolgáltatás,
- az (új) igények, elvárások minél magasabb szintű kielégítése,
- a változó világhoz alkalmazkodó nyitottság (funkciógazdag, nyitott iskola),
- minden tanulónak azonos esélyek felkínálása - az egyéniség tisztelete,
- az alapkészségek, kompetenciák folyamatos tudatos fejlesztése
- más intézmények, egyesületek, szervezetek (civil szféra) tevékenységének integrálása,
- minden szinten a pozitív motiváció és a meggyőzősen alapuló ráhatás módszerének prioritása,
- demokratikus iskolai működés, a tanulók és szülők bevonása az intézmény életének szervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeinek az oktatásban való figyelembe vétele,
- a tanulók a velük szembeni követelményeket, elvárásokat előre megismerhetik,
- megértő-elfogadó, türelmes emberi kapcsolatok kialakítása a tanulók és felnőttek körében. Tagintézményünk jellegéből fakadóan az általános képzés a gimnáziumi osztályokban hangsúlyozottabb, de az életre felkészítés és a speciális képzés itt is szerepet kap.

B) Általános célok:

1. Az egyetemes emberi értékek megismerése
    - rend, törvényesség, tisztelet, szolidaritás, igazság, tolerancia, szabadság, hagyományok tisztelete, családi-közösségi értékek elismerése
  2. Erkölcsei, kulturális, környezeti értékek
  3. Nemzeti kötődés, identitástudat, lokálpatriotizmus
  4. Tehetség felfedeztetés, kibontakoztatás, menedzselés
  5. Kompetencia-alapú képzés
    - problémaközpontú tanítás, cselekvésből kiinduló gondolkodás, felfedeztető ismeretszerzés, tevékenységen alapuló fejlesztés
  6. A sport, a testnevelés, a turizmus hagyományainak és rangjának megfelelő hely biztosítása
  7. Korszerű ismeretek átadása
    - intenzív idegen nyelv tanítás, informatikai ismeretek alkalmazói szinten, hasznos közgazdasági, társadalmi ismeretek
  8. Pozitív diákjellemzők kialakítása
    - a szorgalom, tudás, munka kerülete, a jó értékelése és a rossz elutasítása, egyéni tanulási aktivitás, kreativitás, kulturált viselkedés, kommunikáció
- Az általános intelligencia (a flexibilitás, a fluencia és originalitás) megalapozása.
 - A tehetségek kibontakoztatása, menedzselése.
 - A kompetencia-alapú képzés bevezetése az egész életen át tartó tanulás megalapozását célozza.

A kompetencia ebben a felfogásban az ismeretek, ezek alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító attitűdök összessége. Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, mely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a

problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

C) Képzési irányok szerinti célok:

A képzési irányok bizonyos műveltségi területekből, tantárgyakból magasabb óraszámokat jelentenek. Ezt a jelentkezések beadása előtt a felvételi tájékoztatóban közöljük, ill. a beiratkozáskor ennek vállalását a tanulóval ismertetjük.

a) Négyévfolyamos gimnáziumban:

- Felsőoktatási intézménybe való bekerülésre hatékony felkészítés, igény szerint az alaptantárgyak magasabb óraszámú oktatása (reál, humán osztálytípusok, ill. választható tantárgyak). A reál osztályban emelt óraszámokban tanítjuk: a matematikát, magasabb óraszámokban a fizikát, a kémiát és a biológiát. A humán osztályban magasabb óraszámokban tanítjuk a magyart, történelmet, 1. nyelvet.
- A 4 osztályos gimnáziumban emelt szintű érettségire való felkészítést biztosítunk az alaptantárgyakban (magyar, történelem, idegen nyelvek, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének, rajz, testnevelés, informatika). Az emelt szintű érettségire felkészítő csoportokat szükség szerint iskolai szinten szervezzük. (Tehát a szakközépiskola tanulói számára is hozzáférhető módon.)
- A középfokú nyelvvizsga egy nyelvből való elérése.
- A 11. évfolyamtól pályára felkészítő, ill. segítő tanítást folytatunk:
- média és mozgóképkultúra
- informatikai és kommunikációs technológiák
- utazás és turizmus
- közgazdaságtan szakterületekből

b) Nyelvi előkészítő gimnáziumi osztály

- (5 évfolyamos) (részletes képzési programja a Szakmai program c. fejezet 3. pontjában)
- A 9. évfolyamon új osztályokat 2006-2007. tanévtől nem indítunk
- A 10-13. évfolyamon az előzőekben vázolt, négyosztályos gimnáziumi oktatás céljait valósítjuk meg azzal, hogy elvárásunk szerint az osztály tanulóinak nagy részét el kell juttatni idegen nyelvből az emelt szintű érettségi vizsgára.
- 10. évfolyamtól az osztály orientálódását a reál és humán irányba – a tanulói igények szerint – biztosítjuk.
- A 12-13. évfolyamon az emelt szintű érettségire való felkészítést ill. a pályára felkészítő tárgyakból biztosítjuk.

c) Nyolcévfolyamos gimnáziumban:

- Az 5-6. évfolyamon nem szakrendszerben tartott órákkal a szövegértés és problémamegoldó gondolkodás kompetenciáinak fejlesztése
- A felsőoktatási intézményekbe való alapos felkészítés szisztematikus kivitelezése, igény szerint az alaptantárgyak magasabb óraszámokban való oktatása.
- Középfokú nyelvvizsga lehetőleg két nyelvből való elérése.
- A rugalmas vizsgáztatási rendszer, a tanuló egyéni képességek szerinti haladásának biztosítása.
- Emelt óraszámokban oktatjuk (a 8 év alatt):
  - idegen nyelvet,
  - matematikát,
  - magyart,

- - magasabb óraszámokban oktatjuk: - kémiát,
  - fizikát,
  - földrajzot
  - informatikát

d) Pedagógiai szakközépiskola

- Humán tárgyak közül a magyar, a "készség" tárgyak közül a rajz és az ének, valamint a választott nyelv magasabb óraszámokban való elsajátíttatása.
- A természettudományos tárgyak közül preferált tantárgyak: biológia.
- A pedagógus pályára való előkészítés: a gyermekszeretet elmélyítése, a módszeres pedagógiai munka alapjainak megismertetése.

e) Idegenforgalmi szakközépiskola:

- Magas szintű szakmai, vállalkozási ismeretek kialakítása.
- Egy nyelvből középfokú vizsga megszerzése.
- Hazánk és a világ kulturális, idegenforgalmi értékeinek színvonalas megismertetése.
- A vendéglátás, turizmus alapjainak megismertetése.
- Rugalmasság, szervezőkészség, pozitív életszemlélet megalapozása.
- A szakterületen szükséges tárgyi, technikai feltételek megismerése, működtetése.
- Gyakorlati ismeretek készséges kialakítása.
- Magasabb óraszámokban tanítjuk: történelem, idegen nyelv, matematika, földrajz tantárgyakat. A természettudományos tárgyak közül preferált tantárgyi: a földrajz.

f) Kollégiumi nevelés:

- Családias légkörben, kiegyensúlyozott szemlélettel, türelemmel szervezett kollégiumi élet kialakítása.
- A szülői házzal és iskolával való jó együttműködés.
- Az élethez igazodó, rugalmas napirend, a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- Sokirányú kollégiumi program biztosítása, mely az iskolai képzéssel szinkronban áll.
- Fokozott figyelem a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, személyiségformálásra, iskolai tanulmányok segítésére.
- Tárgyi feltételek - berendezési tárgyak - színvonalának megőrzése, további javítása.

Az intézmény nevelő-oktató munkájának feladata, hogy a célok, értékek elsajátítását elősegítse. Ennek keretében szolgálnak a tanórai és tanórán kívüli keretek, tevékenységi formák, ahol a célok megvalósítását a nevelők által alkalmazott személyiségfejlesztő eljárások, nevelési módszerek segítik.

D) Nevelési módszereink

két nagy csoportra oszthatóak:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Tagintézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - követelés - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha tagintézményünk végzős diákjainak legalább a kilencvenkilenc százaléka a tizenkettedik évfolyam végén:

Minden tantárgyból megfelel a középfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott feltételeinek és sikeres érettségi vizsgát tesz. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink döntő többsége a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg a tagintézményünk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a felsőoktatás vagy szakmatanulási követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.

Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat: képes felelősen gondolkodva az önálló élet megkezdésére.

Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Tagintézményünk a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést, oktatást. Célunk, hogy teret adjunk a tanulónak, szabadidős foglalkozásoknak, minden olyan tevékenységnek és szervezeti formának, amely fejleszti az egyén önismeretét, együttműködési készségét, edzi az akaratát, hozzájárul az életmódja, motívumai, szokásai és az értékekkel történő azonosulásának kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Iskolánk a nevelő és oktató munkájának középpontjába a tanulókat állítja, a személyiség és egyéniség figyelembe vételével.

A) Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

a) Erkölcsei nevelésük:

Feladat: A megismert alapvető erkölcsi értékek és a viselkedési normák tudatosítása és meggyőződéssé alakítása

b) Értelmi nevelésük:

Feladat: Az értelmi képességek, ill. az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek – a hatékony tanulási módszer – fejlesztése. Műveltségük, világszemléletük formálása, azzal az igénnyel, hogy segítsük eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

c) Közösségi nevelésük:

Feladat: Tanulóink szociális hatékonyságának növelése a szolidaritás tolerancia, autonómia érzésének közvetítésével. A társas kompetencia fontosságának tudatosítása, a kulturált intelligens magatartás és kommunikáció erősítése.

d) Érzelmi (emocionális) nevelésük:

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló, helyes – döntően sikerorientált – cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek fejlesztése, megerősítése.

e) Akarati nevelésük:

Feladat: Az önismeret fejlesztése elsősorban a saját személyiségük kibontakoztatására vonatkozó igény ébrentartásával, önkritikai érzékük fejlesztésével. A céltudatosság, a kitartás, a szorgalom, az önállóság és az elkötelezettség erősítése.

f) Nemzeti nevelésük:

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának (közelmúltjának is!) és jelenének megismertetése. A hagyományörzés, a nemzeti kultúra értékeinek, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének erősítése. Nemzeti értékeink megbecsülése mellett más népek kultúrájának tiszteletére is nevelünk.

g) A tanulók állampolgári nevelése:

Feladat: Az állampolgári jogok és kötelességek tudatosságának elősegítése, fejlesztése. A társadalmi jelenségek és problémák iránti fogékonyság erősítése. Az iskolai és a helyi közéletben való tevékeny részvétel igényének fejlesztése. A humanizmus, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a pluralizmus és a nyitottság erősítése.

h) Munkára nevelésük

Feladat: A tanulók önellátására és környezetük (otthoni, iskolai, kollégiumi, stb.) rendben tartására, ill. ~ rendjének megőrzésére irányuló igényük fejlesztése, ezen irányú tevékenységek

gyakoroltatása. A szakképzés keretei között az igényes, céltudatos alkotó munkára való felkészítés, munkavégzés fontosságának és szépségének tudatosítása.

i) Testi nevelésük:

Feladat: A testmozgás és a testi képességek fejlesztése iránti igény erősítése. Egészséges, edzett személyiség fejlesztése. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása. A tagintézmény egészségvédelmi stratégiájában foglaltak megvalósítása.

A tagintézmény biztosítja a mindennapi testedzéshez szükséges feltételeket és sportkörök működését.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulóink személyiségének fejlesztésére irányuló pedagógiai didaktikai tevékenységünk a nevelők és neveltek bipoláris kapcsolatában, valamint a tanulói közösségek hatásán keresztül érvényesül.

A formális, diákközösségek (pl. osztály, szakkör, érdeklődési kör, stb.) hatásának megszervezése, irányítása nevelőtestületünk alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

a) A tagintézmény tanulói közösségeinek szervezése, irányítása

Feladat: A tanórákhoz és a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó tanulói közösségek megalakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű fejlődés kohéziójának erősítése.

b) A tanulóközösségek fejlesztése az életkori sajátosságok figyelembevételével

Feladat: A tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett feladatok, tevékenységek megvalósításával az önmagát értékelni és irányítani képes autonóm személyiséggé válás elősegítése, az önálló felnőtt életre való előkészítés.

c) Az önkormányzat képességének kialakítása

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során az új projektek, alternatív módszerek alkalmazásával a személyiségtulajdonságok közül főképp az együttműködést, az önállóságot, az értékítélet kialakulását, a hierarchia megértését segítjük elő. Célunk, hogy tanulóink közösségei összehangoltan tudjanak tevékenykedni.

d) A tanulóközösségek tevékenységének megszervezése

Feladat: A tanulói közösségek tevékenységének tudatos tervezése és megszervezése; a színes iskolai élet kialakítása azt szolgálják, hogy erősödjön aktivitásuk, tevékeny részvételük és a közösségi együttéléshez szükséges magatartási, viselkedési tapasztalatuk, gyakorlatuk.

e) A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségeinkre, jellemző, az összetartozást (kohéziót) erősítő etikai, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek, rendszeressé válásának fejlesztése, ápolása.

5. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló szervezeti formák

A) A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra

- A tanórai motiválás célja, hogy elősegítse a különböző ismeretek elsajátításával a tanulók értelmi-önálló ismeretszerzési- kommunikációs- és cselekvési képességeinek fejlődését.
- A tanulási folyamatban kiemelten fontosnak tartjuk a differenciálást; az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeinek a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztását, elrendezését.
- A bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő tanulókat (szociálisan hátrányos helyzetűek, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdők -) segítjük iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi felelősének, a pszichológia szakos kolléganőnek és a mentálhigiénés továbbképzést elvégző kolléganők bevonásával, elsődlegesen az osztályfőnöki órák keretében.
- A kilencedik évfolyamon idegen nyelvből végzett szintfelmérés alapján „kezdő” és „haladó” nyelvi csoportok indításával, az osztályoktól eltérő nívócsoportokban.
- A reál, ill. humán gimnáziumi osztályokba járó tanulók 9-12. évfolyamon a matematika a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat magasabb óraszámokban tanulják.
- A reál, ill. humán gimnáziumi osztályokba járó tanulók 9-10. évfolyamon az informatika tantárgyat heti két órában, csoportbontásban tanulják.
- A 11-12. osztályokban évfolyamszinten (gimnázium és szakközépiskola együtt) biztosítjuk az emelt szintű érettségire való felkészítést.
- A tanárok szaktárgyaik tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat.

B) Tagintézményünkben a nevelési és oktatási célok megvalósítását, az alábbi tanítási órák kívüli tevékenységek segítik:

a) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórák kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik (választható órák pályára felkészítő foglalkozások: utazás és turizmus, média, közgazdaságtan, számítástechnika).

A reál, ill. humán gimnáziumi osztályokba járó tanulók 9-10. évfolyamon az informatika tantárgyat heti két órában, csoportbontásban tanulják.

10-12. évfolyamon gimnáziumban választható órák biztosítása a továbbtanulás és a felsőoktatási felvétel elősegítésére, valamint a munkába álláshoz szükséges készségek fejlesztésére.

A tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról –a felmerülő igények és a tagintézmény lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején a tagintézmény vezetése dönt.

b) Szakkörök, érdeklődési körök, diákkörök.

A különféle körök működése, a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. Jellegüket tekintve szaktárgyiak, művésziek, technikaiak, de szerveződnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján. A körök indításáról – a felmerülő igények és a tagintézmény lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején a tagintézmény vezetése dönt. A kör vezetését olyan felnőtt is ellát(hat)ja, aki nem intézményünk dolgozója. Együttműködési megállapodás alapján az iskolában más szervezet (pl. magániskola, más intézmény) is működtethet szakkört. A kollégiumi tanulók számára önálló körök szervezhetők.

Az indítás feltétele: minimum 8 fő.

c) Versenyek, vetélkedők, bemutatkozások.

A tehetséges tanulók fejlesztését segítik a különféle szaktárgyi OKTV, OSZTV, SZÉTV, sport, művészeti és egyéb versenyek, vetélkedők, melyeket évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat felkészítjük az OKTV II-III. fordulójára ill. az OSZTV és SZÉTV döntőjére, valamint a területi, megyei fordulókra. Az érdeklődő tanulók felkészítését a különféle versenyekre, vetélkedőkre a nevelők szakmai munkaközösségei és/vagy a szaktanárok végzik. A tanulók versenyeztetése, a menedzselése egyik kiemelt feladata a tehetséggondozásnak.

d) Iskolai sportkör.

Az iskolai sportkör tagja, a tagintézmény minden tanulója. A tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja testi képességeinek fejlesztését, a mindennapi testedzést, valamint felkészítésüket a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportágakban az iskolai sportversenyekre.

Gyógytestnevelés: a rászoruló tanulók részére szakember vezetésével gyógytorna foglalkozás biztosítása. A két csoport szervezése heti 3-3 órát igényel. Az idegenforgalmi szakközépiskolai képzésben preferált sportágak:

- kajak-kenu (viziturizmus),
- lovaglás (falusi turizmus)
- tenisz
- kerékpározás

A testnevelés órák egy része ezen sportágakkal való ismerkedést, gyakorlást, az idegenforgalomban betöltött szerepével való ismerkedést szolgálja.

e) Kirándulások.

A tagintézmény nevelői – elsősorban az osztályfőnökök – a nevelőmunka, a közösségfejlesztés, a tapasztalatszerzés a tanulási motiváció elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal előre tervezetten osztálykirándulást szervezhetnek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A kirándulás tervét minden tanév szeptember 30-ig írásban be kell nyújtani (formanyomtatványon).

Az idegenforgalmi szakközépiskolában a tanulmányi kirándulások szervezését a képzési terv részletesen tartalmazza.

Az 5-8. osztályok számára (évente tanév elején jóváhagyandó 2 osztálynak) erdei iskolát szervezünk.

Erdei iskolai programok

„Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulás-szervezési egység. A szorgalmi időben megvalósuló, egybefüggően többnapos, a szervező oktatási intézmény székhelyétől különböző helyszínű tanulás-szervezési mód, amelynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére épül.” (Erdei iskolák és nyári táborok 2003/2004. tanév)

Az erdei iskolai szolgáltatás magában foglalja a megfelelő helyszínt, valamint kidolgozott szakmai programot, egyben a csoport által igényelt programok lebonyolításához szükséges eszközöket, anyagokat és nem utolsósorban a programokat vezető szakembereket.

Az erdei iskolák tervezéséhez két lehetséges időszak ajánlott.

Az április közepétől június közepéig tartó időszakra tervezett erdei iskolai programok jól alkalmazhatóak az adott évben tanultak gyakorlatban való értelmezésére, összefoglalására. A szeptember elejétől október végéig tartó időszak pedig lehetőséget adhat az év eleji ismétlések alátámasztására.

Az erdei iskolák időtartama rendszerint 5 nap (hétfőtől péntekig).

A szervező tanárnak a tervezés során gondoskodnia kell arról, hogy naponta legalább 4 tanítási órának megfelelő időtartamot magába foglaló tartalmas elfoglaltságot biztosítson a tanulóknak.

Nagy hangsúlyt kell fektetni a szabadidős tevékenységek megszervezésére, esti közös programok tervezésére.

Az erdei iskolai programok megszervezése az indulást hónapokkal megelőző tervezést, nagy odafigyelést, körültekintést és tudatosságot igényel a szervező tanár részéről.

Az erdei iskolai programok (5 nap, 4 éjszaka) esetében a szállást, napi háromszori étkezést és a programok, ill. a belépőjegyek árát kell tervezni. Költségként jelentkezik még az utazás költsége.

Az erdei iskolában résztvevő osztályok a részletesen megtervezett programot a tanév elején, szeptember 30-ig a kirándulási tervhez mellékelik – költségvetés benyújtásával.

f) Diákönkormányzat.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit, a szabadidős tevékenységek segítésére tagintézményünkben is diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat munkáját minden osztályban megválasztott küldöttekből álló vezetőség irányítja. Tevékenységüket tagintézményünkben az igazgató által megbízott nevelő segíti: diákmozgalmat-segítő tanár. A kollégiumban külön diákönkormányzat tevékenykedik. Az iskolában és a kollégiumban évente legalább egy alkalommal diákközgyűlést szervezünk.

g) Napköziotthon, tanulószoba.

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően – ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 5-6. évfolyamon napközi otthon működik.

A 7-10. évfolyam tanulói számára délutáni időszakban évfolyamonként - az igényektől függő számú - tanulószobai csoportot működtetünk.

h) Kollégium:

Megteremti a megfelelő feltételeket azon gyerekek számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére. Biztosítja a tudáshoz jutás esélyét. Kiegészíti az iskolai és családi nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. (A Kollégium Pedagógiai Programja külön fejezetként szerepel A Tagintézményi Pedagógiai Programban és tartalmazza a tevékenységi rendszer szervezeti formáit.)

i) Diákétkeztetés.

A tanulók számára – igény szerint – menzát biztosítunk. A tagintézmény fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskolában kell a tanulóinknak befizetni.

j) Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő értékes és kultúraltöltésére kívánjuk a tanulókat felkészíteni, nevelni azzal, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle

programokat szervezünk. (pl. színház- és múzeumlátogatások, túrák, kirándulások, külföldi partner-iskolákkal való cserelátogatások, tanulmányi-, sport- és egyéb versenyek, télapó, farsang, diáknap-, gólyabáli-diszkók, stb.)

A szabadidős rendezvények szervezésében iskolánk szabadidő-szervezője és az osztályfőnökök irányítják. A rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket esetenként pályázati pénzek felhasználásával és/vagy a szülők segítségével fedezik a tanulók.

A tanulók életének, munkájának bemutatására iskolaújság, tv, rádió működésének feltételeit biztosítjuk.

k) Iskolai könyvtár.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Múzeumi kiállítási, könyvtári és művészeti előadásokhoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy (pl. a pedagógiai szakközépiskolában a gyakorlati szakmai előkészítés, rajz- és vizuális kultúra, ének-zene, tánc, mozgókép) néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben ill. művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

l) A tagintézmény létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy tagintézményünk létesítményeit, ill. eszközeit (pl. tornaterem, udvar, informatikai terem, a stúdió multimédiás eszközei, szaktantermek, stb. a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

m) Hit- és vallásoktatás.

Tagintézményünkben a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – A tagintézmény nevelő- és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

n) Hagyományörző tevékenységek.

- Tagintézményünk kötődik névadónk, Batsányi János emlékéhez. Jogelődünk 1951 óta megszűnéséig viselte nevét. Jogutódként tagintézményünk fontos feladatnak tartja emlékének ápolását; évenként megemlékezést tartunk a személyéhez kapcsolódó rendezvény(ek) szervezésével.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor.
- Osztálykeretekben évente megemlékezést tartunk:
  - október 6-án (Aradi vértanúk emléknapja)
  - február 25-én (a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja)
  - április 16-án (a holokauszt áldozatainak emléknapja)

- Hagományos rendezvényeink tanévenként a következők: Tanévnnyitó, „Gólyabál”, Szalagavató-bál, Farsangi bál, Ballagás, Diáknapi, Tanérvzáró.
- Évente a Ballagási ünnepegen átadásra kerül a Batsányi János Alapítvány Kuratóriuma által adományozott Pro Scholà ill. tanérvzáró ünnepegen a Batsányi-ösztöndij diákoknak és tanároknak egyaránt.
- Az országos Kossuth Szövetség munkájában megalakulása óta részt veszünk.

C) A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,
  - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
  - a felzárkóztató órák és foglalkozások;
  - az 5. és a 6. osztályok számára biztosított napközi otthon;
  - 7-10. évfolyamon tanulószobai foglalkozások;
  - a nevelők és tanulók személyes kapcsolatai;
  - a szülők nevelési gondjainak segítése
  - A testi, érzékszervi, beszéd- és más fogyatékos tanulót - a gyakorlati képzés kivételével - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól az igazgató mentesíti (szakértői vélemény alapján). Szükség szerint a tanuló felzárkóztatására egyéni fejlesztési tervet kell készíteni, amelyre megfelelő óraszámot kell biztosítani. Vizsgákon a tanuló fogyatékoságát figyelembe kell venni.
- Ha a súlyosan beteg tanuló magántanulóként készül az osztályozó vizsgára, ehhez a tagintézmény - a szakértői vélemény figyelembe vételével - egyéni felkészítést biztosít.

D) A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- 5-6 évfolyamon nem szakrendszerben megtartott órák az alapkompenciák fejlesztésére;
- a választható tantárgyak tanulása;
- tehetséggondozó foglalkozások, versenyre felkészítések (csoportos és egyéni);
- a tantárgyi szakkörök, érdeklődési körök;
- A tagintézményi sportkör több szakosztály működtetésével;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szakárgyi, sport, kulturális, stb.);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház, kiállítás- és múzeumlátogatások);
- A tagintézményi könyvtár, valamint a tagintézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a pályaválasztás, a továbbtanulás személyre szabott segítése;
- pályázatokon, projekteken való részvétel.

E) A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak, családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében, a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét, a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi, tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról, közreműködik az ingyenes tankönyv-ellátás biztosításában.

Közvetlenül felügyeli a hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pályázatokat

- A tagintézmény gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit a tagintézmény a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Tagintézményünk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,

meg kell keresni a problémák okait,

segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,

jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében tagintézményünk együttműködik a területileg illetékes:

nevelési tanácsadóval,

gyermekjóléti szolgálattal,

családsegítő szolgálattal,

polgármesteri hivatallal,

gyermekorvossal,

továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

- Tagintézményünk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

a felzárkóztató foglalkozások,

a tehetséggondozó foglalkozások,

az indulási hátrányok csökkentése,

a differenciált oktatás és képességfejlesztés,

a pályaválasztás segítése,

a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),

egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
a családi életre történő nevelés,
a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
A tagintézményi étkezési lehetőségek,
az egészségügyi szűrővizsgálatok,
a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
a szülőkkal való együttműködés,
tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. Iskolai gyermekvédelmi munka

„Ha az embert olyannak vesszük, mint amilyen, tulajdonképpen rosszabbá tesszük, de ha olyannak vesszük őt, amilyennek lennie kell, akkor azzá tesszük őt, amivé lehetne”
/Goethe/

A gyermekvédelmi munka célja tagintézményünkben:

- Tehetség, képesség kibontakoztatása
- Az eltérő szociális háttérrel érkező tanulók esélyeinek kompenzálása, megfelelő alap teremtése a továbbtanuláshoz
- Szenvedélybetegségek elleni összehangolt preventív munka
- Tanulási nehézségek enyhítése

Irányító dokumentumok:

Közoktatási Törvény

NAT

Törvény a Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról

Gyermeki Jogok

Helyzetelemzés:

Az intézmény környezetére vonatkozó mutatók:

A munkanélküliség aránya a tagintézmény települési környezetében magas, mely meghatározza a családok életmódját, illetve a tanulóknak fordítandó családi időt. Ugyanakkor erejükön felül igyekeznek biztosítani a tanuláshoz szükséges feltételeket.

A városban korlátozott a lehetőség a szabadidő igényes eltöltéséhez, s biztosításának egy részét is az intézménynek kell felvállalni.

Az intézmény működésének feltételei:

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei jónak mondhatók. A működés feltételei biztosítottak.

A gyermekvédelmi felelős gyermekkel kapcsolatos feladatai:

Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulóknak vonatkozóan:

A veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök segítségével, nyilvántartásba vétel

A veszélyeztetettség típusának mérlegelése után javaslattevés a további teendőkre.

Kapcsolatfelvétel a segítő intézményekkel, Gyermekjóléti szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyámügy...

Hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartásba vétele az osztályfőnökök segítségével.

A veszélyeztetettség megelőzésére törekvő intézkedés kezdeményezése.

Családlátogatáson való részvétel.

Drog és bűnmegelőzési programokban való részvétel.

Tanácsadás tanulóknak, szülőknak, pedagógusoknak. Szociális ellátások számbavétele/ingyenes étkeztetés, tankönyv/

A tagintézmény valamennyi gyermekére vonatkozóan:

Általános prevenciós tevékenység

Mentálhigiénés programok bevezetése /FÉK, DADA, ÖNISMERET/

A diákönkormányzattal való kapcsolattartás és együttműködés.

Tanulók érdekeinek képviselése.

Alkalmazott módszerek:

a/ Megfigyelés, beszélgetés, családlátogatás, előadások, fórumok, tanácsadás, konfliktuskezelés, tréningek, érték közvetítés, esetmegbeszélés

b/ Szülőkkel való kapcsolattartás módjai:

Fogadóóra

Szülői értekezlet

Egyéni megbeszélés

Írásos forma

Kapcsolódó dokumentum:

Tevékenységi terv

Korosztályonkénti nyilvántartási lapok

Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanuló nyilvántartási lap

7. Gyermekvédelmi intézkedési terv

A) A gyermekvédelmi munka célja és tartalma:

A tanuló veszélyeztetettségének megelőzése, a veszély kompenzálása, elhárításának segítése. A gyermekvédelmi munka az osztályfőnök, a gyermekvédelmi felelős és az érintett személyek, szervezetek összehangolt tevékenysége. A teendők összefogása a gyermekvédelmi felelős feladata

1. Év elején felmérjük, és nyilvántartásba vesszük a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, amit egész évben folyamatosan figyelünk és módosítunk, ha kell. Elsősorban az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős jelzései alapján.

2. Tankönyv ellátásával kapcsolatos támogatási módok és mértékek megállapítása, rászorultság feltérképezése, támogatások nyújtása. Ennek felmérése év elején történik a gazdaságvezető és a gyermekvédelmi felelős személyében.

3. Év elején a tanulók, szülők tájékoztatása ellenőrzőben, szülőértekezleten a gyermekvédelmi felelős személyéről, segélyezésekről, intézményekről.

4. A rendelkezésünkre álló FÉK ill. mentálhigiénés programokról való tájékoztatás, annak igény szerinti véghezvitele.

5. Gyermekvédelmi ill. szociális támogatások jellemzéseinek elkészítése, problémák feltárása, esetleges intézkedések megtétele, családlátogatás egész évben.

6. Félévenként tájékoztatás a nevelőtestület részére a gyermekvédelem aktuális helyzetéről, ill. a változásokról.

7. A gyermekvédelmi jelzőrendszer fokozottabb összehangolása az iskolán belül, ill. az iskolán kívüli intézményekkel.

8. A tanulót érintő veszélyeztető tényezőt az osztályfőnök ill. az észlelő pedagógus köteles jelenteni a gyermekvédelmi felelősnek, ill. a tájékoztatást a tagintézmény vezetésnek megtenni. A gyermekvédelmi felelős megkeresi azokat a segítő lehetőségeket, ill. azok intézményeit, melyek a probléma megoldását segítik. Rendszeres kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő, nevelési Tanácsadó, Szociálpolitikai irodával.

9. Felvilágosító előadások szervezése osztályfőnöki órák keretében, ill. iskolai és városi szinten, azokon való részvétel. Felelős: iskolaorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelős, osztályfőnök.

10. Életvezetési problémákban, ill. konfliktusok kezeléséhez segítségnyújtás.

Felelős: a tanuló bizalmát élvező nevelő

11. Alapítványi segítségnyújtás a kiemelkedően tehetséges, ill. rászoruló tanulóknak (versenyek, nyelvvizsga, továbbtanulás). Felelős: kuratórium titkára.

12. Tagintézményünk lehetőségéhez mértén mentális támogatások nyújtása diákok ill. nevelők részére (önismereti kör, relaxációs tréning). Felelős: osztályfőnök, munkaközösség-vezetők.

Az intézkedési tervet minden tanév elején aktualizáljuk a konkrét feladatok, felelősök és határidők megjelölésével. Ezt az éves munkaprogramba építjük be.

B) Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

a napközi otthon;

a tanulószoba;

az egyéni foglalkozások;

a felzárkóztató foglalkozások;

az iskolai könyvtár, valamint a tagintézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;

a továbbtanulás irányítása, segítése.

A tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt ugyanazt az évfolyamot második vagy további alkalommal ismétlő tanköteles tanuló részére egyéni foglalkoztatást biztosítunk.

C) Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység

A hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás színterei:

tanóra, szakkör, kulturális, tanulmányi- és sportversenyek, napközi, tanulószoba, szabadidős tevékenység

Felelősei: osztályfőnök

gyermekvédelmi felelős

szabadidő-szervező

szaktanár

A szociális hátrányok enyhítésének tartalmi feladatai:

A tanulók hátrányos anyagi helyzetének és anyagi veszélyeztetettségének feltárása, enyhítésével kapcsolatos feladatok

Formái:

észlelés – jelzés – intézkedés

segélyezési lehetőségek feltárása

tájékoztatás

kezdemenyezés

továbbítás

Felelősei: osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős

Indulási hátrányok csökkentése

Formái:

egyéni foglalkozások, korrepetálások

felzárkóztató csoportba kerülés

tanórai differenciálás

fokozott segítségnyújtás a hátrányos helyzetű lassabban tanulók számára

pótló, helyettesítő, korrigáló nevelés
szabadidős programok biztosítása

Felelősei: osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős
Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása
felkészítés tanulmányi versenyekre
szakkörök, illetve sportolási lehetőségek igénybevitelére ösztönzés
öntevékeny könyvtár- és számítógép-használatkiemelt támogatása

Formái:

tanóra
szakkör
sportkör
szabadidő

Felelősei: osztályfőnök, szaktanár

Személyiségfejlesztés, tanácsadás, érték közvetítés

a tanulók egyéni igényei szerint támogatás nyújtása a különböző élethelyzetek megoldásához

önismeret, döntéshozatal, stresszkezelés, életvezetési ismeretek nyújtása
a családi élet pozitív mintáinak közvetítése

Formái:

osztályfőnöki óra
egyéni beszélgetés
csoportos beszélgetés
Nevelési Tanácsadó
Családsegítő Központ

Felelősei: osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős

D) Drogstratégiai program

Mottó: "A drog olyan lyuk,
amelyen keresztül az ember
egyszerűen kiesik a világból."
(Szunyogh Szabolcs)

a) A drogstratégia

"Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban konceptualizálódik, és az elsődleges drog-prevenció megvalósulását valamint a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozzák."

A tagintézmény az egyik legfontosabb jelzőrendszer, így az elsődleges prevenció színtere. Tagintézményünk kiemelt feladatként kezeli a jelzőrendszer működtetését, s a prevenciót szolgáló komplex egészségfejlesztést.

Az iskolai drogstratégia szükségességét indokolja a fokozódó cigaretta-, alkohol-, és drogfogyasztás. Az iskolai felmérés elgondolkodtató eredménye szerint a tanulók körében gyakran él tévhit a drogok hatásával és következményeivel kapcsolatban.

A tagintézményi gyermekvédelem felépítésében az általános prevenció mindenkire kiterjedő megelőző munkát jelent, melynek támogatása minden Tagintézményünkben dolgozó felnőtt feladata. Hangsúlyos szerepe van azonban az osztályfőnök, a gyermekvédelmi felelős, a szabadidő-szervező, illetve az iskolaorvos tudatos prevenciók munkájának. Azokat az egészségmegőrző, énerősítő és jellemépítő programokat helyezzük

előtérbe, melyek információhoz juttatják tanulóinkat az egészséges életmóddal kapcsolatosan, ill. segítenek a döntéshozatalban, stresszkezelésben. A pozitív énkép kialakítása felvértezi tanulóinkat a kihívásokkal szemben. Céljaink között szerepel a család tájékoztatása és fogékonyá tétele a drogról szóló előadásokon, nekik készített kiadványokon és médiaprogramokon keresztül.

Programjaink elsődleges színtere az osztályfőnöki óra, évfolyamszintű előadások, szabadidős programok, valamint a tanórák.

- Cél: - a tagintézmény váljon érzékenyebbé a drogkérdés hatékony kezelése iránt
- a nevelők fejlesszék ki, illetve hatékonyan növeljék problémamegoldó-készségüket a kábítószer-probléma visszaszorításában
  - a tanulók számára: a fiatalok képessé tétele produktív életstílus kialakítására, a nemet mondás képességének kialakítása
  - egészségfejlesztő programok kidolgozása
  - ártó tényezők (droghívó szignálok) csökkentése
  - személyiségfejlesztés, énerősítő kompetenciák fejlesztése

b) Kezdetek

Jogelődünk működésére nyúlik vissza, melynek drogstratégiája 2001-ben került kialakításra. Több szempont indokolta, évek óta előtérbe helyezte a munkájában a drogprobléma kezelését, azonban tudatosan ebben az évben építették ki minden évfolyamra kiterjedő drogstratégiáját. 2001-ben a Gyermek – és Ifjúsági Minisztérium által kiírt drogprevenációs pályázatot készítették, melynek része volt a drogstratégia. A drogstratégiához kapcsolódó állapotfelmérés a pályázat keretében történt.

A drogkoordinátor személyének kiválasztása a tagintézményvezető-helyettes személyében valósult meg, feladatait az intézményvezető határozta meg.

A tantestület bevonása egybeesett a drogpályázat elfogadtatásával.

c) Kapcsolatrendszer

Segítő kapcsolatok színterei a drogprevenációs munkánkban:

Tanárok

Szülők

Iskolaszék

Szülői Tanács

Iskolaorvos – védőnő

Háziorvosok

Iskolapszichológus

KEF

Gyermekjóléti Szolgálat – Gyámügy

Nevelési Tanácsadó

Rendészeti szervek

Egészségügyi intézmények

Megelőzéssel foglalkozó karitatív alapítványok, szervezetek

d) Célmeghatározás

Célunk a tanulók tájékoztatása a legális és illegális drogok típusairól, a droghasználat veszélyeiről illetve következményeiről, valamint a diákok megismertetése a segítő folyamattal („hova forduljak segítségért?”).

1. Színterek

Tanórai lehetőségeink - szaktanárok vezetésével

Osztályfőnöki óra

- képi- és hanganyagok feldolgozása
- felmérések
- előadások (orvos, rendőr, pszichológus, jogász, stb.)

Biológia, kémia

- drogok felismerése
- hatásuk ismertetése

Irodalom

- szenvedélybetegségek irodalmi vonatkozásai

Kommunikáció

- szituációs játékok
- dramatizálás
- "nemet mondás" gyakoroltatása

Ének

- szenvedélyeink a zenében
- meditációs zenékkal való ismerkedés

Pedagógia

- mentálhigiénés fogalmak
- devianciák

2. Tanórán kívüli lehetőségeink

Sportrendezvények (közösségépítés és erősítés)

- iskolai bajnokságok
- tanár-diák meccsek
- túrák
- közlekedési vetélkedő

Felelős: testnevelő tanárok

Egészségügyi világnapok köré szervezett programok (AIDS világnapja, Véralók napja, Nemzeti Rákellenes Nap, Egészségügyi világnap, stb.)

- vetélkedők az adott témában
- rajz- és egyéb alkotói versenyek
- akciók
- műhelymunka

Felelős: szabadidő-szervező, szaktanárok

Diákszínjátás

- dramatizáció
- szituációs gyakorlatok
- személyiségfejlesztés, énképerősítés

Felelős: körvezető

Önismereti kör

- kapcsolatteremtő készség fejlesztése
- önismeret

Felelős: körvezető

Filmklub

- szenvedélyeink a mozivásznon
- a filmek elemzése
- kötetlen vagy irányított beszélgetés a témával kapcsolatban

Felelős: klubvezető

Művészeti foglalkozások

- rajzszakkör
- kézműves szakkör

Felelős: szaktanár, szakkörvezető

Szórakoztató zenés szabadidős programok

- drogmentes diszkók
- drogellenes zenekarok
- kötetlen vagy irányított beszélgetés

Felelős: szabadidő-szervező, szakemberek

Relaxációs tréning, autogén tréning

Felelős: pszichológus, relaxációs szakember (lehetőségekhez mérten)

Ötletláda

Felelős: szabadidő-szervező

3. Közös programok:

- egész napos rendezvények (Diáknap)

4. Pedagógusok számára

- ismeretterjesztő előadások a nevelőtestületi értekezletek keretében
- tanfolyamokon, egyéb képzéseken való részvételek biztosítása

Felelős: Tagintézményvezető-helyettes

5. Szülők számára

- előadások, tájékoztatók a szülői értekezletek keretein belül
- információs kiadványok
- tanácsadó szolgálatok

Felelős: Tagintézményvezető-helyettes

Megtartandó, ill. kialakítandó értékek:

- együttműködés
- türelem, odafigyelés, empátia
- őszinteség
- kölcsönös tisztelet
- a szabályok tisztelete
- komoly munka – tanulás
- értelmes szórakozás, a szabadidő tartalmas eltöltése
- sport

8. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

A) A tanulók tájékoztatása

A tanulókat a tagintézmény (kollégium) életéről, a tagintézmény (kollégiumi munkatervéről, illetve az aktuális feladatokról a tagintézmény-vezető (kollégium vezetője), az osztályfőnökök és a csoportvezető nevelők tájékoztatják:

- a tagintézmény-vezető legalább évente egyszer a diákközgyűlésen,
- a kollégium vezetője legalább évente egyszer a kollégiumi közgyűlésen
- a tagintézmény és a kollégiumi diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat faliújságján keresztül, évente egyszer a közgyűléseken,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon
- a csoportvezető nevelők folyamatosan a csoportfoglalkozásokon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok és a csoportvezető nevelők folyamatosan (szülői értekezleten tanévente kétszer, valamint fogadó órákon szóban, illetve az ellenőrzőkönyvön keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik a tagintézmény vezetésével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az Iskolaszékkel, Szülői Tanáccsal.

B) Szülők tájékoztatása

- A szülőket a tagintézmény egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról a tagintézmény-vezető és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- A tagintézmény-vezető legalább félévente egyszer a Szülői Tanács ülésén és az „Iskolaszék” ülésén.
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein (évente két alkalommal), szükség esetén rendkívüli szülői értekezleteken is.

C) A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- A szülők tájékoztatása
- a tagintézmény (kollégium) céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- a tagintézmény és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai (kollégiumi) és az osztályközösség (kollégiumi csoport) céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása a tagintézmény vezetéséhez.

c) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.)

Az igazgató és az ifjúságvédelmi felelős hetente külön fogadóórát tart a szülők és tanulók számára.

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen a tagintézmény nevelő és oktató munkájába, mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai (kollégiumi) vagy osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg közvetlenül, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik a tagintézmény igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az Iskolaszékkel, Szülői Tanáccsal.

9. A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

A) KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A tagintézmény célja, hogy önálló, önmagukat, természeti és társadalmi környezetüket jól ismerő és alakítani képes tanulókat neveljen.

A küldetésnyilatkozatban megjelölt célok elérését a tagintézmény pedagógiai programjában leírt feladatok és tennivalók segítik. A program sajátos egymással összefüggő területei az értékelés, ellenőrzés és minőségbiztosítás. Az alábbiak ezek rendszerét rögzítik.

B) Belső ellenőrzés, értékelés

A tagintézmény számára kiemelten fontos pontokon, valamint az iskolai munka folyamatainak jelenik meg, áthatva a működés teljes rendszerét. Megteremti a tanulói teljesítmények reális képét, létrehozza a szükséges korrekciók alapját, megjelöli a továbbhaladás irányait. Lehetővé teszi a tanári munka eredményességének megítélését, az iskolai munka hatékonyságának (részleges) minősítését.

Az értékelés alapja a helyi tanterv követelményrendszere

A bemeneti mérések célja rögzíteni a bekerülő tanulók felkészültségét, a közöttük lévő különbségeket, (ahol erre lehetőség van) szabályozni a felvételi szintet, jelezni az érkezők várható teljesítményét. Ezek a mérések teremtik meg az induló évfolyamokon a csoportbontások alapját, valamint a felzárkóztatás irányait is megjelölik.

Ugyancsak kiemelten fontos a kezdő évfolyamokon a munkaközösségek által tervezett felméréseket elvégezni, az eredmények többszemponútú elemzése után a tapasztalatokat, tennivalókat a tantervekbe illetve tanmenetekbe beépíteni.

A folyamatellenőrzés az iskolai mérések legfőbb eszköze, a belső szabályozás mindennapi eleme. Eredménye jelzi az aktuális tudásszintet, rögzíti a lemaradást, figyelmeztet a

korrekcióra. A folyamatos ellenőrzés minden partner (tanár, gyerek, szülő, fenntartó, szakmai irányító) számára jelez, a tanulót pozitív, vagy elmarasztaló módon serkenti teljesítményének fokozására. Az ellenőrzéstől elválaszthatatlan értékelés segíti a tanulót a hatékonyabb tanulási mód megválasztására, egyéni tennivalókat jelöl meg, alkalmanként a továbbtanulás irányában is orientálja a tanulót.

A tanári munka ellenőrzése a módszertani kultúra javításának, az egységes értékrend kialakításának is igen fontos eszköze.

A folyamatellenőrzés eszköze, formái:

- szaktanári szinten: szóbeli és írásbeli feleletek,
- tesztek,
- írásbeli dolgozatok,
- szaktárgyi versenyteljesítmények,
- önálló kutatómunka, pályázatkészítés,
- szaktanári, osztályfőnöki beszélgetések;

a tagintézmény-vezetés szintjén:

- óralátogatások és bemutató foglalkozások elemzése,
- iskolai írásbeli felmérés,
- alapvizsga jellegű mérési tapasztalat,
- tanulói versenyteljesítmények,
- a tanári munka adminisztrációs jelzései,
- az iskolai innovációs feladatokban és iskolai szervezőmunkában való részvétel.

Gyakorisága:

A munkaközösségek és az iskolavezetés éves munkaprogramja tartalmazza, tervezi a szakmai és nevelési ellenőrzéseket. A nevelők a tananyag nagyobb egységeinek lezárásakor meg kell győződjenek a tanulók elért tudásszintjéről, különös tekintettel a továbbhaladási feltételekre (a minimumszintek teljesítésére). Természetesen a tanulói és tanári munka értékelése folyamatos (és naprakész).

A tanulói munka értékelése a tagintézmény által szervezett fogadóórákon, szülői értekezleteken, valamint a félévi és év végi osztályozóértekezleteken sajátos formában kiemelten is megtörténik.

Osztályozás:

Az előírt 5 fokozatú érdemjeggyel történik. A magatartás és szorgalom minősítésének követelményeit külön melléklet szabályozza.

Az osztályzat akkor

jeles (5), ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.

jó (4), ha kevés hibával sajátította el a tanuló a helyi tanterv követelményeit, bizonytalansága az alkalmazásban szintén nem számottevő,

közepes (3), ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, több hibával teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni,

elégséges (2), ha csupán a továbbhaladáshoz szükséges ismereteket birtokolja a tanuló, önálló feladatvégzésre ritkán képes

elégtelen (1), ha a helyi tanterv minimumkövetelményeit sem tudta a tanuló elsajátítani, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel

A folyamatmérés kiemelt pontjai (az aktuális szempontokkal):

- az 5. évfolyam eleje: kellő ütemű olvasás és olvasás megértés, matematikai műveletek szintje,
- a 9. évfolyam eleje: szövegértő olvasás,
- szakmai alkalmassági szintek,
- csoportbontási célú felmérések

[A fenti folyamatmérések eredményei a diákok érdemjegyeit negatív módon nem befolyásolhatják!]

- a 12. évfolyamon az érettségi felkészülési folyamat próbavizsgái, mintadolgozatai, az elméleti tételek alkalmi számonkérései.

A kimeneti ellenőrzés az iskolai érettségi vizsgák, a felsőfokú intézetekben tett felvételi vizsgák évente ismétlődő rendszere, egyéb visszajelzések (országos statisztikai adatok). Ezek a visszajelzések alapvetően meghatározhatják az elkövetkező évek oktatási és nevelési stratégiáit, döntő hatással lehetnek a munkaközösségi munkára, visszahatnak az egyéni tanári teljesítményekre.

A tanulói értékelés fajtái:

- nyomon követő értékelés (az adott osztály vagy csoport önmagához viszonyított teljesítményének nyomon követése, a fejlődés minőségének és ütemének regisztrálása)
- diagnosztikus értékelés (az alapkészségek mélységének megismerése, a következő időszak fejlesztési feladatainak megtervezése)
- szummatív értékelés (a fakultációs csoportok kialakítása, az érettségire-felvételeire való felkészülés érdekében komplex ismeretszint mérése, konzekvenciák levonása)

A nevelési eredményméréseket az osztályfőnöki munkaközösség tervezi meg koordinálva a nevelési igazgatóhelyetttel

- különös tekintettel az induló osztályok szociometriai feltérképezésére, valamint
- preferált célok érdekében (egészséges életmód, drogmegelőzési tennivalók, stb.)

C) Külső ellenőrzés, értékelés

A külső értékelés 2004 óta működő formája az országos kompetenciamérés a 6., 8., 10. évfolyamokon. Ennek részletes eredményéről a tagintézmény minőségügyi stábjának tantestületi értekezleten számol be, az eredményeket írásbeli formában rögzíti és javaslatokat tesz az iskolavezetésnek az eredmények javítása érdekében. Az országos kompetenciamérés eredményeit a külső partnerek (fenntartó, szülők) is megismerhetik.

A fenntartó saját döntése szerint végez az oktatási intézményekben alkalmoszerű (célirányos) ellenőrzést.

A tagintézmény külső szakértőt kérhet ellenőrzésre, ha tevékenységét, tanulóinak össziskolai teljesítményét kívánja vizsgálni, esetleg egy-egy szaktárgy tanításának eredményességétől, szakszerűségéről kíván tájékozódni.

Mód van nevelő (esetleg szülői szervezet) részéről is szakértő igénybevételére, ennek költségeit a megrendelőnek kell fedeznie (ha az iskolavezetés másképpen nem rendelkezik)

A szakértőt a megrendelő a szakértői névjegyzékből választja ki, a szakértői megállapítás elfogadása – két egybehangzó vélemény alapján – egyik fél részéről sem vonható kétségbe.

Külső értékelésnek számít a közvetlen partnerek (szülők, diákok, felsőfokú intézmények) valamennyi visszajelzése, országos statisztikai összefoglalók, a tagintézmény értékrendjével, sikereivel foglalkozó sajtótermékek megállapítása is.

D) A minőségbiztosítási rendszer

A tagintézmény külső és belső partnerei folyamatosan változó igényeinek magas szintű teljesítését alapozza meg.

A minőségbiztosítás intézményi alapja, célja:

az előrelátó stratégiai tervezés,

a nevelőtestületi csapatmunka kialakítása, begyakorlása, működtetése,

folyamatos továbbképzés a teljes szakmai igények lefedéséért

folyamatos adatfeldolgozás, adatbázis kezelés, elemzés,

tartalmi súlypontjai:

- A tagintézmény ellenőrzési rendszerének működtetése (személyek, jogosultságok, ellenőrzési témák, gyakoriság)
- A tagintézmény szakmai mutatóinak folyamatos értékelése az iskolán belül, ill. külső szakértők által
- adatbázis kialakítása és folyamatos karbantartása
- teljes körű visszacsatolási rendszer működtetése (a partneri látászögek megjelenítése)
- a minőség fenntartását célzó intézkedések (beavatkozási kritériumok, feljegyzések, dokumentumok)

A rendszer kidolgozására, működésének irányítására és folyamatos fejlesztésére a BJK 2000/2001. tanévben létrehozott Minőségbiztosítási Csoportot. Az intézmények összevonása után az Oktatási Központ Minőségügyi Csoportjában a BJK-t egy minőségfejlesztő stáb képviseli, a fentebbi célokkal és feladatokkal.

A tagintézmény nyitott önértékelése alapján a csoport vázolta és tantestületi tárgyalás alapján a pedagógiai programbeli formájában megfogalmazta A tagintézmény küldetésnyilatkozatát. (Lásd az 39. oldalon)

A 2000/2001. tanévben azonosította és prioritással látta el a legfontosabb partnereket, folyamatosan felméri a partnerigényeket.

A három legfontosabb partner (tanár, diák, szülő) elvárásait pedagógiai célokká formálva aktuálisan A tagintézmény pedagógiai programjához illeszti (beépíti).

A MB-csoport az iskolai minőségbiztosítás gyakorlatának a szakmai kulcsfolyamatok gyengeségeinek megszüntetését (csökkentését, megelőzését) tekinti, de a tagintézmény-vezetés és a gazdálkodás körét érintő javaslatokkal is él, támaszkodik a külső szakmai szervezetek megállapítására.

A partnerek igényeinek folyamatos megismerése és minél tökéletesebb teljesítése érdekében minőségi körök jönnek létre. A minőségi körök az intézményi minőségbiztosítás legfontosabb műhelyei, a következő elvek szerint működnek:

Létrejöttüket bármelyik partner kezdeményezheti a minőségbiztosítási csoportnál (írásbeli forma javasolt)

A minőségi körök munkájában a részvétel önkéntes, de a tevékenységtől függően célszerű 5-10 fő létszámú vegyes összetételű kör működése.

Egy-egy minőségi kör munkáját a MB-csoport egy-egy tagja koordinálja.

Egy minőségi kör egy kulcsfolyamat javításával foglalkozik, munkájának eredményéről írásbeli jelentést készít.

A minőségi kör jelentése és a MB-csoport javaslata alapján az iskolavezetés a kulcsfolyamat minőségének javítására (megelőzés, kiiktatás, problémamentesítés) alkalmi, vagy végleges megoldási tervet készít.

A minőségi körök munkájának egy-egy ciklusa a csoportok létrejöttétől az írásbeli jelentés elkészítéséig tart.

A minőségi körök tevékenysége a tanítás-tanulás alábbi kulcsfolyamataira terjed ki:

Beiskolázás, továbbképzés, tantervhasználat, tankönyv- és taneszköz-használat, tanítási módszerek, a tanulók értékelése, tanulás-vezetés

Ugyancsak minőségi körök foglalkoz(hat)nak a tanulók életvitelét érintő alábbi rendszerek folyamatának szabályozásával:

szocializáció, neveltségi szint,

egészséges életmód, mentálhigiéne

A minőségi körök tevékenységét az önkéntes vállalás (hivatástudat) mellett a tevékenységi terület és célmegjelölés nyilvánossága is jellemzi.

A folyamatfejlesztés során a PDCA ciklust alkalmazzuk:

- tervezés (Plan) [az érdekelt felek azonosítása, igényfelmérés, problémafelvetés, célok és prioritások meghatározása, intézkedési terv]
- végrehajtás (Do) [az intézkedési tervek megvalósítása]
- ellenőrzés (Check) [az intézkedési terv végrehajtásának elemzése]
- korrekció (Act) [korrekciós terv készítése, beépítés a napi gyakorlatba, standardizálás]

A tagintézmény-vezetés lehetőségeihez mérten (a Közalkalmazotti Tanács javaslata alapján) anyagilag is támogatja a minőségi körökben dolgozókat. Ennek megfelelő módjai lehetnek; órakedvezmény, minőségi bérpótlék, alkalmi megbízási díj, stb.

Az iskolai minőségbiztosítási rendszer jelen elképzelését a gyakorlat korrigálja, megvalósulásának lényege a folyamatszabályozás és az értékmegőrzés.

Pedagógiai háttérével a partneri igények teljesítése mellett az igények folyamatos alakítása is intézményi feladat. A minőségbiztosítás távlati célja a teljes körűség, valamint a közreműködő partnerek támogatásának (azonosulásának) megnyerése.

E) A tagintézmény ellenőrzési rendszerének működtetése

Kit, mit ellenőriznek?	Ki ellenőriz?	Milyen rendszerességgel?	Milyen formában?
Pedagógiai program	tagintézmény-vezetés	évente	Írásban (tantestületi értekezlet)
A helyi tanterv alkalmazása	tiv., tivh., mk-vez.	évente	Írásban, szóban
Iskolai rendezvények	tiv., tivh.	aktualitás szerint	Szóban
Tanmenetek, munkatervek	mk-vez, igazgató	szeptember, február	Szóban, értekezleten
Magatartási szorgalmi állapot	osztályfőnök	esetenként félévente	Szóban (naplók alapján)
Tanulmányi helyzet	szaktanár, of.	folyamatosan kéthavonta	Szóban (naplók alapján) félévente írásban
Verseny-eredmények	szaktanár, tiv., tivh	aktualitás szerint	Szóban vagy írásban
Dolgozatok, osztályzatok száma	mk-vezető	félévenként	Szóban
Tantermek rendje	gondnok, ig., diáktanács vez.	kéthavonta	Szóban (bejárás)
Pedagógiai adminisztráció	tivh	folyamatos	Szóban naplók alapján
Pedagógusi munka	tiv., tivh., mk-vez, KT	aktualitás szerint ill. évente	Szóban
9. évfolyam és 5. évfolyam	tiv., tivh., mk-vez.	szeptember, október	Óralátogatások
12. évfolyam	tiv., tivh., mk-vez.	március, április	Óralátogatások
Munkaközösségi munkák	mk-vez.	félévente	Írásban
Oktató, nevelő munka	Tagintézmény-vezető	félévente	Értekezleten, szóban, írásban
Az iskolai munka	Szülői Tanács Iskolaszék	évente	Szóban vagy írásban
Továbbképzések rendje	tagintézmény-vezetés, KT	évente	írásban

Tiv=tagintézmény-vezető

Tivh= tagintézményvezető-helyettes

10. A tagintézmény egészségnevelési programja

Mottó: „Az egészség nem minden, az egészség nélkül minden semmi.” (angol közmondás)

A) Célok, alapelvek

a) Az egészségnevelés célja, alapelvei

Az egészségnevelés célja a lakosság egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismeretet aktív magatartássá formálja.

Végső célja, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezzen azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremti.

b) Az egészségnevelés alapelvei

- a legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja,
- tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység,
- tömegméretű, mert kiterjed a lakosság minden rétegére,
- tudományosan megalapozott,
- helyes cselekvésre serkentő.
- Az egészségnevelési program célja, hogy a tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit, így:
  - az életkorral járó biológiai-, pszichohigiénés-, életmódi tennivalókat,
  - a társ kapcsolatok egészségi, etikai kérdéseit,
  - az egészségre káros szokásokat (helytelen táplálkozás, inaktív életmód),
  - az antihumánus szenvedélyeket,
  - az egészséges életvitelhez szükséges képesség fejlesztésének lehetőségeit,
  - az egészségérték tudatosítását (figyelemfelkeltés, tájékoztatás, motiváló és aktivizáló egészségérték tudatosítás).

A közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok egy további lépésnek tekinthetők, melynek révén közelebb kerülhetünk az Ottawai Chartában foglaltak megvalósításához. A közösségi alapú programok ugyanis nem csak az élőhely azonosságát és életmód formáló szerepét veszik tekintetbe, hanem a tágabb értelmű politikai és társadalmi meghatározókat, realitásokat is. Ezek a megközelítések döntő mértékben a helyben megfogalmazódó igényekre reflektálnak, tehát alulról építkeznek. Az egészségfejlesztési, társadalompolitikai szükségletek helyi szinten fogalmazódnak meg, az ott élők, dolgozók határozzák meg a beavatkozások szükséges irányát, és nagymértékben támaszkodnak a helyi erőforrásokra.

B) Az egészségnevelési program résztvevői tagintézményünkben

tanulók, tanárok, Iskolaszék, Szülői Tanács, Iskolaorvos, Védőnő, Iskolapszichológus (amennyiben működtetése lehetséges)

Háziorvosok, Egészségügyi intézmények, rendvédelmi szervek; segítő intézmények: Gyermekjóléti Szolgálat, nevelési Tanácsadó, Családsegítő; városi KEF

C) Az egészségnevelés iskolai területei

Területek	Hivatkozások
Az egészséges életmód alapjai	Tantervek, DÖK-munkaprogram, gyermekvédelmi munkaprogram, osztályfőnöki munkaprogram
Az egészséges táplálkozás	Tanterv
Szenvedélybetegségek (legális és illegális drogok)	Tanterv, gyermekvédelmi munkaprogram, drogstratégia , osztályfőnöki munkaprogram
Szexuális felvilágosítás, családtervezés, AIDS-prevenció	Tanterv, iskolaorvosi munkaprogram, osztályfőnöki munkaprogram
Testi higiénia	Tantervek, iskolaorvosi munkaprogram
Környezeti ártalmak	Tanterv
Személyes biztonság	Osztályfőnöki munkaterv

Testedzés, mozgás	Testnevelési munkaterv, DÖK-munkaprogram
Lelki egészség	Tanterv, drogstratégia, iskolaorvosi, gyermekvédelmi, osztályfőnöki munkaprogram

Egészségnevelési tevékenységünk kiemelt feladatai:

- tanulóink korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- lehetőségeik szerint bemutatjuk (pl. Diáknap) és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódnak megfelelő tevékenységi formákat és az egészségbarát viselkedésformákat,
- igyekszünk elérni, hogy tanulóink az életkoruknak megfelelő szinten foglalkozzanak az egészségük megőrzése szempontjából legfontosabb ismeretekkel pl. táplálkozás, aktív életmód (sport), személyes higiénia, pszichoszexuális fejlődés, legális és illegális drogok, stb.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A testnevelési órák elsősorban a fő színterei tanulóink tudatos és tervszerű testi nevelésének, de a mindennapi testedzés lehetőségeit is igyekszünk biztosítani a sportkörüli foglalkozások, tömegsport órák, gyógytestnevelés órák, ill. kollégiumi sportfoglalkozások keretében.

- A gyerekeknek az igények alapján a következő rendszeres sportfoglalkozásokat tartjuk: röplabda; kézilabda, foci; kosárlabda. Ezek az edzések heti 1-2-3 alkalommal vannak és járnak is versenyekre.

Emellett vannak tömegsport órák is, szintén az igényekre építve: fiúknak labdarúgó bajnokság (tanévenként három: az udvaron, majd a kis tornateremben, végül a nagy tornateremben, asztaliteniszelési lehetőség van az aulában. A tanórába beépítve, de csak választható tantárgyként működik az emeltszintű érettségire való felkészítés.

Gyógytestnevelésre kiszűrt tanulók számára heti hat óra időtartamra speciális gyógytestnevelés órákat szervezünk.

Iskolai kereteken kívül is vannak sportfoglalkozások, melyre tanulóink eljárhatnak. Heti három alkalommal van aerobic.

Természetjáró szakosztály is működik. Rendszeresen gyalogtúrákon vesznek részt, de voltak már kerékpár és vízitúrán is. Minden évben szervezünk sítúrát is tanulóink részére.

Az idegenforgalmi osztályok részére fakultatív órákat szervezünk: választhatnak a lovaglás, a tenisz és a kajak-kenuzás közül.

A kollégium alagsorába működik egy kondicionáló terem. Emellett esténként a kollégisták lejárnak a tornaterembe kosarazni, tollasozni, röplabdázni, illetve aerobikozni.

Mindegyik évfolyamon az osztályfőnöki órákon feldolgozott egészségnevelési témák ismeretein keresztül. Tanévenként és évfolyamonként 10 órát fordítunk tervszerű egészségnevelésre az osztályfőnöki órák összóraszámából. A humán szakközépiskola szakmai orientációs tantárgyai keretében; pl. egészségtan, ön- és társismeret, ill. a szakmacsoportos alapozó tantárgyak tanításában, pl. pedagógia, pszichológia, pedagógiai gyakorlat.

Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozásokon: szakkörök, természetjáró kör, iskolai sportkörüli foglalkozások, tömegsport órák, gyógytestnevelés órák, kollégium sportfoglalkozások.

Igénybe vesszük az iskolai, egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségét a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez, az évente végzett fogorvosi szűrővizsgálatokhoz, valamint egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában.

Nagy hangsúlyt fektetünk a mentális egészségmegőrzését és gyakorlását szolgáló tevékenységi formák bemutatására és elsajátítására, mivel a mentális egészség mutatója az elmúlt években alacsonyabb szintű lett.

Egyre több olyan fiatallal találkozunk tagintézményünkben is, akinek szorongásos problémái, tanulási zavarai, önértékelési hiányosságai vannak. Így figyelmet kell fordítanunk arra is, hogy az ilyen jellegű tüneteket felismerjük, és a megfelelő szakembertől segítséget kérjünk.

A magatartás-zavaros fiatalok egy része az ismeretek elsajátításában, a szociális tanulásban bizonyos mértékben retardált hasonló korú társaitól, de rendelkezik a fejlődés potenciális lehetőségeivel. Teljesítménye emelhető szakszerű differenciált foglalkozással. Azonban ehhez még hozzájárulhat – szociális tanulásának hiányosságaiból adódóan – szociális beilleszkedési problémáinak sorozata, mely számos esetben súrolja a deviancia határát.

A tünetek felismerése után korrekációs foglalkozások és az okok felismerése, megszüntetése a feladat.

A sűrűn érkező információk befogadása, illetve az információ gyors feldolgozása egy tempósabb tanítási órán, egy intenzívebb más jellegű foglalkozáson az introvertált fiatalnak problémát okozhat, mivel mélyebben koncentrálni vagy éppen megtapad, mintegy elcsodálkozik egy-egy általa fontosabbnak vélt információnál, és máris lemarad társaitól.

A segítő tevékenység szempontjából figyelemfelkeltő lehet a fáradékonyság, lemaradás, teljesítménycsökkenés.

A magatartás-zavaros fiatalok között sokan vannak olyanok, akik valamilyen pozitív adottsággal rendelkeznek, amelyet ha a nevelő felismer, sokat tehet annak érdekében, hogy csökkenjen a szorongásos zavar.

Ha az egyéni ráhatás közben a felismert képességekre, adottságokra támaszkodva a fiatal egész személyiségére igyekszik harmonikusan hatni, akkor növeli az önbizalmát, ezáltal segít elfogadni a fiatalnak saját magát.

Pszichológiai vizsgálatok bizonyítják, hogy a fiatal életkorának előre haladtával a korábról intrafamiliaris közegéből hozott félelmei nemhogy csökkennek, hanem beépülnek a személyiségébe.

Talán az ilyen jellegű legnagyobb ártalom az érzelmi elhanyagolás. A túlzott türelmetlenség, a túlzott szigor, a durva vagy éppen aggályoskodó nevelés lerombolhatja önbizalmát, önértékelését. Indulatokat ébreszthetnek benne környezetével szemben, ám mivel kitörési lehetősége nincs, befelé forduló lesz, büntudatot érez, és mindig valamilyen büntetéstől való félelem lesz úrrá személyiségén. Egy tárgyaltalan, egyre erősödő irreális félelemmel, szorongással kell együtt élnie, ha nem segítünk rajta.

A segítő tevékenységeinek legfontosabb része ennek a felborult lelki egyensúlynak a helyreállítása. Ez a legegyszerűbb esetekben úgy történik, hogy a segítő, a fiatal környezetének befolyásolásának, nevelési tanácsadásával kísérletet tesz a problémák megszüntetésére. Ez viszont csak akkor lesz eredményes, ha sikerül a fiatal és környezete (szülők, nevelők) érzelmi viszonyát rendezni, megjavítani.

Ehhez türelemre és szeretetre van szükség, amiben a családnak és a nevelőknek együtt kell működni.

11. A tagintézmény környezeti nevelési programja

A) Jogelődünk, a Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola múltja a környezeti nevelés szempontjából:

Diákjaink, mint a Batsányi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (továbbiakban BJK) tanulói évekig részt vettek a Norvég Környezetvédelmi Hivatal által

kiírt „Savas Eső” programban, ahol minden év novemberében mérték a leesett csapadék mennyiségét és savasságát, valamint a földfelszíni ózonréteg mennyiségét.

Segédkeztek az illegális szemétkerakók feltérképezésében, amit a CSEMETE fogott össze. Ennek kapcsán WEB-lapokat készítettek, melyek a tagintézmény honlapján voltak láthatók.

1993-ban a BJK felvette a kapcsolatot a Drezdában működő Szász Képzési Központtal (COM), ahová a programban résztvevő tanárok diákjaikkal környezetvédelmi mérésekre jártak minden évben ősszel. Ez egyrészt laborgyakorlatokat jelentett (mérték az Elba vizének szennyezettségét), másrészt a szelektív hulladékgyűjtés ill. feldolgozás helyeire látogattak el, s mérték fel ennek előnyeit.

Minden évben megemlékeztek a Jeles Napokról (ózon-, víz-, Föld világnapja, környezetvédelmi világnap), ennek keretében kiállítások készültek.

a) Jogi háttér:

Az ENSZ 57. közgyűlése (2002.12.20) a 2005-2014 közötti évtizedet a fenntarthatóságra nevelés évtizedének nyilvánította.

A hazai alkotmányban:

18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

A hazai jogrendben:

A Környezetvédelmi törvény (1995. LIII. törv. 54. § 1. cikkely) ...minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.” Az ismeretek terjesztése és fejlesztése állami, ill. önkormányzati feladat.

Magyarország Második Nemzeti Környezetvédelmi Programja, s az ide vonatkozó országgyűlési határozat (132/2003. XII. 11.) 2003-2008 között a környezettudatosság növelését tűzte ki célul.

A Nemzeti Fejlesztési Terv a fenntarthatóság fontosságát hangsúlyozza.

A Kormányrendelet a Nemzeti Alaptantervről (243/2003) (XII.17 Általános rendelkezések 2.§ 10. bekezdés – A helyi tantervnek biztosítani kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a közlekedésre neveléssel,...összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával...)

” A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

”(NAT 243/2003, III. rész - *Környezettudatosságra nevelés*)

b) Stratégiai célok:

Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén

Az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklése

Az oktatás minőségének fejlesztése

A pedagógus szakma fejlődésének támogatása

Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) alkalmazásának fejlesztése

Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása.

c) A környezeti nevelés szinterei:

Tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. A szemléltetéshez egyaránt felhasználjuk a hagyományos, az audiovizuális és informatikai lehetőségeket. Hangsúlyt kap az élményszerű tanítás, pl. egyszerű talaj-és vízvizsgálati módszerek tanulókísérlettel feldolgozva.

A nem hagyományos tanórai keretek elsősorban pályázatokon való részvételt jelentenek.

Ilyen pl. a Humusz által kiírt illegális szeméttlerakók feltérképezése, vagy a fásítási program, ill. a szokásos évi tanulmányi kirándulások adta lehetőségek.

Kiállításokat rendezünk a jeles napokon (Föld Napja, Víz Világnapja, Környezetvédelmi Világnap)

Különböző akciókat szervezünk (szárazelem-gyűjtés, hulladékgyűjtés).

Túlélő táborokat szervezünk, ahol megtanulják a tanulók, hogyan kell a természetes környezetben élni és védeni természeti értékeinket.

Meghirdetjük a szeméttmentes iskola mozgalmat.

Kapcsolatot tartunk a csongrádi Környezet és Természetvédők civil szervezetével.

Szorgalmazzuk az újrahasznosított anyagok gyakoribb felhasználását.

d) Alapelvek, célok:

A fenntartható fejlődés

A kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggése

A helyi és globális lehetőségek és összefüggések

Alapvető emberi szükségletek

Emberi jogok

Demokrácia

Elővigyázatosság

Biológiai és társadalmi sokféleség

Környezettudatos magatartás és életvitel

Személyes felelősség, környezetkímélő takarékos magatartás, életvitel

A természeti és épített környezet szeretete és védelme, sokféleségének megőrzése

Rendszerszemlélet

Globális összefüggések megértése

Egészséges életmód igénye, és az ehhez vezető módszerek

Alternatív, problémamegoldó gondolkodás

Ökológiai szemlélet

Szintézis és analízis

Problémaérzékenység

Kreativitás

Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia

Vitakészség, kritikus véleményalkotás

Kommunikáció, média-, informatika használata

Konfliktuskezelés, -megoldás

Állampolgári részvétel és cselekvés

Értékelés, mérlegelés

e) Kommunikáció:

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva -. Nélkülözhetetlenek a kommunikáció különböző módjai. Legalább ilyen fontos, hogy diákjaink az írott, hallott és látott irodalomban kritikusan tájékozódjanak, mérlegeljenek, s tudják megkülönböztetni a valós híreket a hírlapi kacsáktól. Kapjanak alkalmat a nyilvános szereplésre kiselőadások

formájában. Munkájukról, kutatásaikról képesek legyenek írásban is színvonalasan beszámolni.

f) Tagintézményen belüli kommunikáció:

Kiselőadások
Házi dolgozat
Poszterek készítése
Iskolarádió használata
Kapcsolatfelvétel tanárokkal, szülőkkel, szakemberekkel
Faliújságok készítése
Szórólapok, reklámanyag létrehozása

g) Tagintézményen kívüli kommunikáció:

Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból
Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző szakmai és tudományos folyóiratokból
Környezetvédelemmel foglalkozó rádió- és TV-s hírek feldolgozása és értékelése
A környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel
A helyi környezetvédelmi problémák felmérése, értékelése, együttműködés a másik két tagintézménnyel és az illetékes önkormányzattal.

h) Rövid távú célok és feladatok:

A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg – műveltségi területenként jelöljük a feladatokat a tantervekben.

Erősítsük a tantárgyak közötti kapcsolatokat

Személyes példamutatás a tanárok és a szülők részéről egyaránt. – Képzések szülők számára is.

A tagintézmény tisztaságának javítása – bevonva a diákönkormányzatot. Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, az elszállítás megszervezése. Helyes vásárlási szokások kialakítása.

Takarékoskodás a vízzel és a villannyal - ellenőrzések, mérések, a mozgalom reklámozása az iskolaújságban.

Szűkebb környezetünk megismerése, értékeinek feltárása, hagyományok ápolása. – pályázatok, kutatómunkák (tiszai-, Körös menti ártéri erdők, Holt Tisza, Holt körös). A növény és állatvilág változásainak megfigyelése, árvizek hatása.

Egyszerű víz- és talajvizsgálati módszerek pl. szakköri keretben.

Problémamegoldó képesség fejlesztése, önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, élethosszig való tanulás megalapozása. – szakfolyóiratok, videoanyag, -internet hozzáférés, iskolarádió, iskolaújság felelőssége, feladata.

„Jeles Napok” megünneplése tanítási órákon és kiállítások rendezése.

Erdei iskola alsóbb évfolyamok számára, osztálykirándulás keretében.

Terepgyakorlatok: pl. Magyarország Nemzeti Parkjainak és Természet Védelmi Területeinek felkeresése , megismerése

Tanösvény: egy környező terület élővilágának felmérése , a terület feltérképezése

Gyakorlókert létrehozása : a növények fejlődésének megfigyelése (biokertészkedés) , „Gyógynövény ösvény”, Évszakos „virág ösvény” és „Fűszernövény ösvény” kialakítása.

Mini meteorológiai állomás felállítása / csapadékmérők, szél- és szélesebbségmérő, hőmérőházacska/

Élősarok kialakítása / akvárium, terrárium teknősökkel, madarak (papagáj, pintyek), növények (pozsgások és szobanövények)

Terepasztal kialakítása / a víz , szél munkájának modellezése/

A távcső használata /csillagászati ismeretek fejlesztése/

Faliújságon: témahetek bármely tárgyból (pl. biológia, földrajz)

Díszítés: pl. folyosókra virágok kihelyezése , a kollégium erkélyére, ablakaiba virágládák elhelyezése

Jeles Napokon természetismereti vetélkedő megszervezése

12. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetését az osztályterekben és szaktanterekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják:

televízió (tantermenként egy-egy; hálózatra kötve)

videolejátszó (18 db, ill. hálózati hozzáférés)

videokazetták (500 db, oktatást segítő anyag, amelynek listája a stúdióban hozzáférhető)

írásvetítő (8 db, ebből 2 db hordozható)

kazettás magnetofon (10 db)

CD lejátszó (6 db)

Projektor (4 db)

Vetítővászon (8 db)

Diavetítő (8 db)

Epidiaszkóp (3 db)

Videokamera (5 db)

Fixen szerelt interaktív tábla (4 db)

Mobil interaktív tábla (2 db)

Számítógépek

Az idegenforgalmi szakközépiskolai és szakképzési oktatást gyakorlókonyha és étterem segíti (12 fő egyidejű foglalkoztatására alkalmas).

Az oktatáshoz 20 ezer kötetes iskolai könyvtár áll rendelkezésre, amely a szükséges mennyiségű kötelező olvasmányokat, szakkönyveket, lexikonokat, szótárakat idegen nyelvű szép- és szakirodalmat, CD-romokat, videokazettákat, tartós tankönyveket tartalmazza, illetve a hiányzók folyamatos beszerzését, pótlását végzi.

A tagintézmény számítógépes hálózattal, internethozzáféréssel rendelkezik. Jelenleg 2 számítógépes terem (38 db gép) szolgálja az informatika oktatást. További 3 jól felszerelt multimédiás nyelvi laborral rendelkezünk, 13 db tanteremünk projektorral és multimédiás számítógéppel is ellátott, ezek közül négyben interaktív tábla is segíti az oktatást . Az idegenforgalmi és a kommunikációs szaktanterekben,14 illetve 20 számítógép teszi lehetővé a számítógéppel támogatott tanóra megvalósítását, a differenciált oktatást. Projektórák megtartására, csoportmunkára alkalmas teremmel is rendelkezünk, itt kaptak helyet a Lego robotkészletek és azok a terepasztalok, amelyek a robotika iskolai oktatását és a robotversenyre történő felkészülést segítik.

Szoftver állományunk több tantárgy oktatását segíti.

13. Helyi tanterv

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámja az előírt tananyag és a követelmények

A tagintézmény egyes évfolyamain a következő tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás

Tanév	Évfolyam (és osztályok)												
	5.F	6.F	7.F	8.F	9. ABCD F	9. Any	10. ABCDF	10. Any	11. ABCD F	11. Any	12. ABCD F	12. Any	13.A ny
2003/04	M K	M K	M K	M K	MK	---	K	---	K	---	K	---	---
2004/05	M K	M K	M K	M K	MK	Nyet	MK	---	K	---	K	---	---
2005/06	M K	M K	M K	M K	MK	Nyet	MK	MK	MK	---	K	---	---
2006/07	M K	M K	M K	M K	MK		MK	MK	MK	MK	MK	---	---
2007/08	M K	M K	M K	M K	MK		MK	MK	MK	MK	MK	MK	---
2008/09	M K	M K	M K	M K	MK		MK	MK	MK	MK	MK	MK	MK

M= a miniszter által jóváhagyott kísérleti tanterv (8 osztályos gimn.)

K= kerettanterv alapján

MK= módosított kerettanterv

Nyet= nyelvi előkészítő tanterve (5 évfolyamos)

Osztály jelzések:

A= reál (4 oszt. gimn.)

B= humán (4 oszt. gimn.)

Any= nyelvi előkészítő

C= idegenforgalmi szakközépiskola

D= pedagógiai szakközépiskola

F= 8 osztályos gimnázium

14. Az egyes iskolatípusok óratervei

A) 8 évfolyamos gimnázium óraterve (ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola óratervének adaptációja)

Évfolyam	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom + Szövegértés, szövegelemzés, kommunikáció	3+2	3+2	4	4	4	4	4	4
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	4
Idegen nyelv I.	3+1*	3+1*	4*	4*	5*	4*	3*	2*
Idegen nyelv II.	-	-	-	-	3*	4*	4*	4*
Matematika + problémamegoldás	3+2	3+2	4	4	4*	4*	3*	3*
Informatika	-	-	-	2*	-	2*	-	-
Bevezetés a filozófiába								1
Természetismeret	-	-	-	-	-	-	-	-
Fizika	-	-	1	2	2	1	3	2
Biológia	1	1	2	2	2	1,5	3	-
Kémia	-	1	2	2	2	2	-	-
Földünk és környezetünk	1	-	2	2	2	2	-	-
Ének-zene	1	1,5	1	0,5	1	1	-	-
Rajz és vizuális kultúra	1+1	1+1	1	0,5	0,5	-	2	-
Technika és életvitel	1	1	1	-	-	-	-	-
Testnevelés és sport	2	2	3	2	2+3	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Emelt szintű érettségire és pályára előkész.	-	-	-	-	-	-	4	8
Tantárgyi modulok:								
Tánc és dráma	0,5	-	-	-	1	-	-	-
Művészettörténet	-	-	-	-	-	-	-	2
Hon- és népismeret	0,5	-						
Informatika	1+1*	1+1*	-	-	-	-	-	-
Emberismeret és etika			1				1	
Társadalomismeret	-	-	-	-	1	-	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	1	-	-	-	1
Egészségtan	-	0,5	-	-	-	-	-	-
Óraszám összesen:	28	28	29	29	36,5	33,5	34	35

* csoportbontás

2007. június 12. módosítással

Testnevelés 9. évf. 2010. június 25. módosítással

A módosított kerettantervi órák osztálytípusonként

B) Osztálytípus: REÁL

2008-2009. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő:

c	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		
	biol-kém	mat-fiz	biol-kém	mat-fiz	biol-kém	mat-fiz	biol-kém	mat-fiz	
Magyar	4		4		4		4		
Történelem	2		2		3		3		
Társadalomismeret	-	-	-	-	1		-		
1. idegen nyelv	3*	3*	3*	3*	3*	3*	3+1*	3+1*	
2. idegen nyelv	3*	3*	3*	3*	3*	3*	3*	3*	
Matematika	3	3+2*	3	3+2*	3+1*	3+2*	3+1*	3+2*	
Informatika	2	2	+2*	+2*	-	-	-	-	
Bev. a filozófiába	-	-	-	-	-	-	1		
Fizika	1,5+0,5	1,5+1,5	1+1	1,5+1,5	2	2	-	2	
Biológia	1+1	-	2,5+0,5	2	2	2	2	2	
Kémia	1+2	2	2+1	2	2		2		
Földrajz	2		2						
Ének	1		1						
Művészettörténet	1		1		1				
Testnevelés	2+3		2		2		2		
Osztfőnöki	1		1		1		1		
Szabadon tervek	--		--		4		4		
Szakmacsoportos	--		--		--		--		
Összesen	Kötelező	27,5	27,5	27,5	27,5	27	25	24	24
	Választott	3,5		4,5	5,5	4		4	
	Szab. tervek	3		--		4		4	
Mindösszesen:	31	31	32	33	35	33	32	32	

2010-2011. tanévig kimenő rendszerben érvényben lévő:

	9.	10.	11.	12.
Magyar	4	4	4	4+1
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret	--	--	1	--
1. idegen nyelv	3+1*	3+1*	3+1,5*	3+2*
2. idegen nyelv	3*	3*	3*	3*
Matematika	3+2*	3+2*	3+2*	3+2*
Informatika	2*	--	--	--
Bev. a filozófiába	--	--	--	1
Fizika	1,5+1	2+0,5	2,5	--
Biológia és egészségtan	--	1,5+0,5	2	2
Kémia	2	2	--	--
Földünk és környezetünk	2	2	--	--
Ének	1	1	--	--
Rajz	1	1	--	--
Testnevelés	2	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	--	--	1	0,5
Tánc és dráma	--	--	--	1
Mozgóképkultúra	--	--	0,5	0,5
Művészetek	--	--	1	1
Szabadon terv.	--	--	4	4
Szakmacsoportos	--	--	--	--
Összesen	Kötelező	27,5	27,5	26,5
	Választott	4	4	3,5
	Szab. terv	--	--	4
Mindösszesen:	31,5	31,5	34	34

*csoportbontás

A módosított kerettantervi órák osztálytípusonként

C) Osztálytípus: HUMÁN

2009-2010. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő:

	9.	10.	11.	12.	
Magyar	4+1*	4+2*	5+2*	5+2*	
Történelem	2+2*	2+2*	4+2*	4+2*	
Emberismeret	--	--	1	--	
1. Idegen nyelv	3+3**	3+2**	5**	3**	
2. Idegen nyelv	3+0,5**	3**	3+0,5**	4**	
Matematika	3+1	3+1	3+1*	3+1*	
Informatika	2*	+1,5	--	--	
Bev. a filozófiába	--	--	--	1	
Fizika	1,5	2	2,5	--	
Biológia és egészségtan	--	1,5	2	2	
Kémia	2	2	--	--	
Földünk és környezetünk	2	2	--	--	
Ének	1	1	--	--	
Rajz	--	1	1	--	
Testnevelés	2+3	2	2	2	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Társadalomismeret	--	--	--	1	
Tánc és dráma	1	--	--	--	
Mozgóképkultúra	--	--	--	2	
Művészettörténet	--	--	--	2	
Szabaddon terv.	--	--	4	4	
Szakmacsoportos	--	--	--	--	
Összesen	Kötelező	27,5	27,5	29,5	30
	Választott	6,5	5,5	3,5	3
	Szab. terv	3	1,5	2	2
Mindösszesen:	36	34	35	35	

A *-gal megjelölt órák csoportbontásban, a diákok választanak a két tantárgy közül.

A történelmet választó tanulók a 9. és a 10. évfolyamon heti 1 órában latin nyelvet és kultúrtörténetet tanulnak.

Megjegyzés: Az idegen nyelvek minden évfolyamon csoportbontásban (**)

2011-2012. tanévig kimenő rendszerben érvényben lévő régi humán:

	9.	10.	11.	12.
Magyar	4+1	4+1	4+1	4+1
Történelem	2+1	2+1	2,5	3+1
Emberismeret	--	--	1	--
1. idegen nyelv	3+1*	3+1*	3+1,5*	3+2*
2. idegen nyelv	3*	3*	3*	3*
Matematika	3+1	3+1	3+1*	3+1*
Informatika	2*	--	--	--
Bev. a filozófiába	--	--	--	1
Fizika	1,5	2	2,5	--
Biológia és egészségtan	--	1,5	2	2
Kémia	2	2	--	--
Földünk és környezetünk	2	2	--	--
Ének	1	1	--	--
Rajz	1	1	--	--
Testnevelés	2	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	--	--	1	0,5
Tánc és dráma	--	--	--	1
Mozgóképkultúra	--	--	0,5	0,5
Művészetek	--	--	1	1
Szabadon terv.	--	--	4	4
Szakmacsoportos	--	--	--	--
Összesen	Kötelező	27,5	27,5	26,5
	Választott	4	4	3,5
	Szab. terv	--	--	4
Mindösszesen:	31,5	31,5	34	34

*csoportbontás

Humán szolgáltatás: oktatási szakmacsoport

D) Osztálytípus: PEDAGÓGIA

	9.	10.	11.	12.
Magyar	4	4	4	4+1
Történelem	2	2	2	3
1. idegen nyelv	3+2*	3+2	3+2	3+2
2. idegen nyelv	--	--	--	--
Matematika	3	3	3*	3*
Informatika	1,5*	--	--	--
	--	--	--	±
Fizika	2	1,5	--	--
Biológia és egészségtan	--	2	2	2
Kémia	1,5	1,5	--	--
Földünk és környezetünk	1	1	1	1
Ének	1+0,5	1+0,5	+1,5	+1,5
Rajz	+1,5	+1,5	+1+0,5	+1+0,5
Testnevelés	2+3	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	--	--	1	--
Társadalomismeret	--	--	--	--
Tánc és dráma	--	--	--	--
Mozgóképkultúra	0,5	0,5	--	--
Művészetek	--	--	--	--
Szabadon terv.	--	--	2	1
Szakmacsoportos	4** + 1*	4** + 1*	8	8
Összesen	Kötelező	27,5	27	28
	Választott	6	4	4
	Szab. terv	3,5	0,5	2
Mindösszesen:	34,5	31,5	34	34

*csoportbontás

** max. 12 fős csoportokban (a fenntartó által biztosított külön keretből)

Csoportbontás: pszichológia 11-12. évf. 3-3 ó

gyakorlat 11-12. évf. 2-2 ó

2007. augusztus 14. módosítással

Gazdasági-kereskedelmi: vendéglátás idegenforgalom

E) Osztálytípus: IDEGENFORGALMI

	9.	10.	11.	12.
Magyar	4	4	4	4
Történelem	2	2	3	3
Emberismeret	--	--	--	--
1. idegen nyelv	3+2*	3+2*	3+2*	3+2*
2. idegen nyelv	--	--	+2	+2
Matematika	3+1*	3*	3*	3*
Informatika	1,5+0,5*	--	--	--
Bev. a filozófiába	--	--	--	--
Fizika	2	2	--	--
Biológia és egészségtan	--	1,5+1,5	--	--
Kémia	1,5	1,5+0,5	--	--
Földünk és környezetünk	1	1	3	3
Ének	1	1	--	--
Rajz	1	+0,5	--	--
Testnevelés	2+3	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	--	--	1	--
Tánc és dráma	--	--	--	--
Mozgóképkultúra	--	--	--	--
Művészettörténet	--	--	1	1
Szabadon ter. v.	--	--	3,5	5
Szakmacsoportos	4** + 1*	4** + 1*	8	8
Összesen	Kötelező	27,5	27	30
	Köt. választott	4,5	4,5	2
	Szab. ter. v.	3	--	2
Mindösszesen:	33,5	31,5	34	34

*csoportbontás

** max. 12 fős csoportokban (a fenntartó által biztosított külön keretből)

Csoportbontás: konyhai gyakorlat 11-12. évf. 2 ó

Kötelezően választott: 2 emelt óra

Szabadon tervezhető: +2 emelt óra

2007. augusztus 14.. módosítással

15. ÓRATERV

A) 8 osztályos gimnázium (1985. évi I. trv. alapján eng. egyedi tanterv)

A helyi tanterv tantárgyainak elnevezése	A tantárgy jellege				A tantárgy kötelező heti óraszámái				A tantárgy nem köt. heti óraszámái				Helyi tantervben előírt csoportbontás						
	kerettantervben nem szereplő	szakköznevelési, segítő	kerettantervi nyelvű	emelt szintű	csúszkai	kisebbségi	rehabilitációs	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály
Magyar							4,0	4,0	5,0	4,0									
történelem							2,0	3,0	3,0	3,0									
Emberismeret							-	-	-	-									
1. Nyelv (angol, német)							3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	1,0				x	x	x	x
2. Nyelv (német, latin, olasz, franc)							3,0	3,0	4,0	5,0			1,0			x	x	x	x
Matematika							3,0	3,0	3,0	4,0						x	x	x	x
Informatika							-	-	2,0	-									
Bevezetés a filozófiába							-	-	-	1,0									
Fizika							3,0	3,0	2,0	-									
Biológia							2,0	2,0	2,0	2,0									
Kémia							2,0	2,0	-	-									
Földrajz							1,0	-	-	-									
Ének							1,0	1,0	-	-									
Rajz							1,0	-	2,0	-									
Testnevelés							3,0	3,0	3,0	2,0									
Osztályfőnöki							1,0	1,0	1,0	1,0									
Modulok:																			
Társadalomis m.							-	-	-	-									
Tánc							-	-	-	-									
Mozgókép							-	-	-	-									

Művészetek								-	-	-	2,0								
1. Fakultáció (rajz, ének)											1,0			1,0					
2. Fakultáció (biol, kémia, föld.közh.utaz)																			
3. Fakultáció (tört, mat, magy.)											2,0	2,0	2,0	1,0	2,0	x	x	x	x
4. Fakultáció (inf.)														1,0					

B) Reál tagozat (kerettanterv)

A helyi tanterv tantárgyainak elnevezése	A tantárgy jellege						A tantárgy kötelező heti óraszámai				A tantárgy nem köt. heti óraszámai				Helyi tantervben előírt csoportbontás			
	kerettantervben nem szereplő	segítő	két tanítási nyelvű	emelt szintű	nemzeti, etnikai kisebbségi	habilitációs, rehabilitációs	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály
Magyar							4,0	4,0	4,0	4,0								
történelem							2,0	2,0	3,0	3,0								
Emberismeret									1,0									
1. Nyelv (angol, német)				x			3,0	3,0	5,0	5,0	2,0	1,0			x	x	x	x
2. Nyelv (ném, lat, ol, fran)							3,0	3,0	3,0	4,0	-	1,0	1,0		x	x	x	x
Matematika				x			3,0	3,0	5,0	6,0	1,0	1,0			x	x	x	x
Informatika							2,0	2,0										
Bevezetés a filozófiába							-	-	-	1,0								
Fizika							3,0	3,0	2,0	-								
Biológia							-	2,0	2,0	2,0								
Kémia							2,0	2,0	-	-								
Földrajz							2,0	2,0	-	-								
Ének							1,0	1,0	-	-	-	-						
Rajz							1,0	1,0	-	-	-	-						
Testnevelés							2,0	2,0	2,0	2,0	-	-	-	-				
Osztályfőnöki							1,0	1,0	1,0	1,0								
Modulok:																		
Társadalomismeret								1,0	1,0									
Tánc							1,0											
Mozgókép									1,0									
Művészetek										2,0								
1. Fakultáció												2,	3,				x	x

																				0	0							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--

C) Humán tagozat (kerettanterv)

A helyi tanterv tantárgyainak elnevezése	A tantárgy jellege						A tantárgy kötelező heti óraszámjai				A tantárgy nem köt. heti óraszámjai				Helyi tantervben előírt csoportbontás			
	kerettantervben nem szereplő	előkészítő, segítő	kerettantervi nyelvű	emelt szintű	kisebbségi nyelvi, kommunikációs, rehabilitációs		9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály
Magyar				x			5,5	4,0	6,0	6,0		1						
Történelem							2,0	2,0	3,0	3,0	1,0	1,0						
Emberismeret									1,0									
1. Nyelv (angol, német)				x			3,0	4,0	5,0	5,0	2,0				x	x	x	x
2. Nyelv (német, latin, olasz, franc)							3,0	4,0	3,0	4,0	-		1,0		x	x	x	x
Matematika							3,0	3,0	3,0	4,0	-	1	1,0	2,0			x	x
Informatika							2,0	2,0	-	-								
Bevezetés a filozófiába							-	-	-	1,0								
Fizika							1,5	2,5	2,0	-								
Biológia							-	1,5	2,0	2,0								
Kémia							2,0	2,0	-	-								
Földrajz							2,0	2,0	-	-								
Ének							1,0	1,0	-	-								
Rajz							1,0	1,0	-	-								
Testnevelés							2,0	2,0	2,0	2,0								
Osztályfőnöki							1,0	1,0	1,0	1,0								
Modulok:																		
Társadalomismeret									1,0									
Tánc							1,0											
Mozgókép									1,0									
Művészetek										2,0								
1. Fakultáció (rajz, ének.önv.inf)												1,0	1,0			x	x	x
2. Fakultáció (biol, föld.közh.utaz)																		
3. Fakultáció (tört, mat, magy.)																		

D) Pedagógiai szakközépiskola (Kerettanterv)

A helyi tanterv tantárgyainak elnevezése	A tantárgy jellege					A tantárgy kötelező heti óraszámjai				A tantárgy nem köt. heti óraszámjai				Helyi tantervben előírt csoportbontás			
	nem szereplő	nyelvű	emelt szintű	kisebbségi	rehabilitációs	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály
Magyar						4,0	4,0	4,0	4,0				1,0				
Történelem						2,0	2,0	2,0	3,0			1,0					
Társadalomismeretek - etika								1,0				1,0					
Idegen nyelv						5,0	4,0	4,0	4,0					x	x	x	x
Matematika						3,0	3,0	3,0	3,0				1,0				
Ének-zene			x			1,0	2,0	2,0	2,0	1,0							
Rajz			x					1,0	1,0	2,0	2,0	1,0	1,0				
osztályfőnöki						1,0	1,0	1,0	1,0								
Testnevelés						2,0	2,0	2,0	2,0					x	x	x	x
Fizika						2,0	2,0										
Földrajz						2,0	1,0										
Biológia						-	2,0	2,0	2,0								
Kémia						2,0	2,0										
Informatika						1,0					1,0			x			
Szakmai orient. Alapozó						5,0	5,0	8,0	8,0					x	x	x	x

E) Idegenforgalmi szakközépiskola (Kerettanterv)

A helyi tanterv tantárgyainak elnevezése	A tantárgy jellege					A tantárgy kötelező heti óraszámjai				A tantárgy nem köt. heti óraszámjai				Helyi tantervben előírt csoportbontás			
	A kerettantervben nem szereplő tantárgy	nyelvű	emelt szintű tanterv, tanulmányterv	széleskörű tanterv, tanulmányterv	habilitációs	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály	9. osztály	10. osztály	11. osztály	12. osztály
Magyar						4,0	4,0	4,0	5,0								
Történelem						2,0	2,0	3,0	3,0								
Társadalomismeretek - etika								1,0									
Idegen nyelv						4,0	3,0	4,0	4,0	1,0	1,0			x	x	x	x
Matematika						3,0	3,0	4,0	4,0					x	x	x	x
Ének-zene						1,0	1,0	-	-								
Rajz								1,0	1,0		1,0						
Osztályfőnöki						1,0	1,0	1,0	1,0								
Testnevelés						2,0	2,0	2,0	2,0								
Fizika						1,0	2,0			1,0							
Földrajz						1,0	1,0	2,0	2,0								
Biológia						2,0	2,0										
Kémia						2,0	2,0										
Informatika						2,0	2,0							x	x		
Szakmai orientáció, alapozás						5,0	5,0	8,0	8,0							x	x
1. Fak (mozgókép, tánc, rajz)										1,0	1,0						
2. Fak (2. id.nyelv)											3,0	3,0			x	x	

F) Kiegészítések az óratervekhez

a) Modul tantárgyak

A kerettanterv modul tantárgyait a következő tantárgyakhoz kapcsoljuk:

Társadalomismeret (11. o.) – történelem

Latin nyelv és kultúrtörténet (9. és 10. új humán osztály)

Tánc (9. o.) – magyar nyelv és irodalom

Mozgókép (8.o., 11. o., 10. c) – magyar nyelv és irodalom

Művészetek (12. o.) – rajz, történelem, magyar irodalom

Hon- és népismeret (5. o.) – történelem
Egészségtan (6.o., 8. o.) – biológia, kémia

b) szabadon tervezhető órák

Az oktatási miniszter által kiadott kerettantervi rendeletben meghatározott szabadon tervezhető órák számával évfolyamonként különféle tantárgyak óraszámait növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

c) kötelező tanítási órák

A helyi tantervben a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

d) nem kötelező tanítási órák

Tagintézményünk a nem kötelező (választható) tanítási órákon az emelt szintű oktatást biztosítja a következő osztályokban és tantárgyakban:

5-8. oszt.: idegen nyelv
8-12. oszt. (8 osztályos) második idegennyelv
9-12. oszt. (reál) – első idegen nyelv
matematika
9-12. oszt. (humán) – magyar
első idegen nyelv
9-12. oszt. (ped.) – ének
rajz
9-12. oszt. (id.forg.) - földrajz

e) emelt szintű tantárgyak

Az emelt szintű tantárgyak tantervét a munkaközösségek helyi tantervi adaptációja tartalmazza.

A reál gimnáziumi osztályokban minden évben ősszel és tavasszal 1-1 napos terepgyakorlatot szervezünk a gyerekeknek minden évfolyamon, ahol megismerkedhetnek különböző élőhelyen élő növényekkel, állatokkal és természetes környezetükkel.

16. A nem szakrendszerű oktatás bevezetéséről

A tanterv módosításának célja

Az 5-6. évfolyamokon a tanórai foglalkozások 25%-ában nem szakrendszerű oktatás lép be más tantárgyak időkeretéből átcsoportosított órakeretek felhasználásával (2003. évi LXI. törvény, 2006. évi LXXI. törvény). A módosítás célja: az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának a növelése, időbeni kiterjesztése, eredményesebbé tétele, a tanítói és a tanári tanulásszervezés keveredése. **A tanítói tanulásszervezés jelentése:** egyéni foglalkoztatás mellett a páros munka, a differenciált csoportmunka, a tanulók részére a visszajelzés folyamatos megszervezése.

Tantárgyak és műveltségi területek bevonása

Matematika (benne: problémamegoldás)

- elemi számolási készség (számírás, mértékegység-váltás, a négy alapművelet 100-as számkörben)
- elemi rendszerező képesség
- elemi kombinatív képesség

Magyar nyelv és irodalom (benne: kommunikációs képességek, szövegértés-olvasás)

- Olvasáskészség (szövegértő, élményszerző, elemi olvasástechnika)
- Íráskészség (rajzoló írástól a kiírt írásig eljutni)

További tantárgyak bevonását a törvény nem írja elő, ezért kerettantervünk ettől eltekint, de a kapcsolódási lehetőségekre utal:

- természetismeret
- történelem
- honismeret

Az alapozó szakasz meghosszabbításától várt eredmények

A tanulói hatékonyságot fokozó tanulásszervező technikák megismertetése és begyakoroltatása:

- A tanulás belső motivációjának lehetséges erősítési formái
- A tanulásban tanúsított aktivitás eredményjavító szerepe
- Az előzetes ismeretek mozgósításának hatásai
- A korrigálás mozzanatának szükségszerűsége és előnyei
- A kooperatív tanulás módozatai
- A problémamegoldási képességek fejleszthetősége komplex feladatokkal
- A differenciálás és az egyéni képességek fejlesztésének szükségszerűsége
- Komprehenzív szervezeti formák
- Információs és kommunikációs technika
- Kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása
- Tanulási nehézségek feltárása, egyéni bánásmód (három nívócsoportban: haladók, közepesek, gyengék)

Fejlesztendő kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció	Szókincs Nyelvtani ismeretek Nyelvi funkciók Szóbeli kapcsolattartás Irodalmi és nem irodalmi szövegek megértése Nyelvi stílusok érzékelése és adekvát alkalmazása Kommunikációs helyzetek változatai
Szövegértési- szövegalkotási kompetenciák	Beszédkészség, szövegek megértése, értelmezése és alkotása Olvasás, írott szöveg megértése Írás, szövegalkotás A tantárgyakon átívelő tanulási képesség Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék
Matematikai kompetencia	számok, mértékek és struktúrák megértése, alkalmazása alaplételek rutinos végzése matematikai fogalmak megértése felismerése és alkalmazása összefüggések átlátása érvek láncolatának megértése és hasonlóak alkotása a bizonyítás eszközei és törvényszerűségei matematikai, információszerezési eszközök hatékony alkalmazása tájékozódás a térben tájékozódás az időben tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban A tapasztalatszerzés, a képzelet, az emlékezés, és a gondolkodás alaplételei a matematikában és a verbális tevékenységekben
A hatékony, önálló tanulás	írás, olvasás, számolás saját tanulási stratégia összpontosítás tanulás céljának mérlegelése közös munka támogatás kérés
Gazdasági nevelés	tudatos fogyasztóvá válás kockázatok mérlegelése rövidebb és hosszabb távú előnyök
Környezettudatosságra nevelés	fenntartható fejlődés állampolgári kötelességek személyes felelősség válságjelenségek fogyasztás és erőforrások
A tanulás tanítása	Érdeklődés Önállóság könyvtári és más információforrások előzetes tudás mozgósítása csoportos tanulás módszerei az emlékezet erősítése jegyzetelési technikák forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás

A teljesítmény éves értékelése

A nem szakrendszerű képzésben nyújtott tanulói teljesítmény értékelése továbbra is műveltségi területhez, illetve a tantárgyakhoz kapcsolódik. Lásd ehhez: kerettantervünknek a „továbbhaladás feltételei” című részeit, amelyek az alábbi mondattal bővülnek:

„A matematika, magyar nyelv és irodalmi teljesítmény értékelésekor figyelembe kell venni a tanulónak a nem szakrendszerű órákon nyújtott teljesítményét is.”

A szöveges értékelés bevezetését a törvény nem írja elő, ezért ettől kerettantervünk eltekint.

Értékelési szempontok (magyar nyelv)

- Köszönés, megszólítás, kérdés, kérés, társalgás, tájékoztatás
- Jól hallhatóan, a mondattípusoknak megfelelő intonációval mondja szövegét
- Különbséget tud tenni közlési stílusok és kifejezésmódok között.
- Megért egyszerű metakommunikációs jelzéseket.
- Tisztában van a szavak jelentéshordozó szerepével, toldalékolásával, a mondat- és a szövegalkotás elemi szabályaival, a beszélői szándék kifejezésének módjával, illetve annak megértésével.
- Az életkorának megfelelő egy oldalnyi szöveget néma olvasás útján megérti és saját olvasata szerint, értelmezi azt.
- A szövegben egyszerű összefüggéseket felismer, a fontos információkat kiemeli.
- Ismert tartalmú szövegről felkészülés után képes emlékezetből tömörített összegzést adni.
- Az olvasottakról véleményt nyilvánít.
- Rövid szöveget nyomtatott és folyóírással mások számára jól olvashatóan, betűkihagyás és betűcsere nélkül képes írni.
- Adott vagy választott témáról egy - másfél oldal terjedelmű, értelmes összefüggő szöveget tud leírni.
- Jelzi a szó- és mondathatárokat. A mondatvégi írásjelek közül megfelelően használja a pontot és a kérdőjelet.
- Írásban helyesen jelöli a magán és mássalhangzók időtartamát, a tulajdonnevek kezdőbetűjét, a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokat, a "j" hangot, az igekötős igék gyakori eseteit, továbbá hibátlanul választja el az egyszerű szavakat.

Értékelési szempontok (matematika)

- a természetes szám fogalmát gazdag tartalommal indokolt kiépíteni a tízezres számkörben,
- indokolt segíteni a biztonságos eligazodást a tízes számrendszerben,
- indokolt kidolgozni és fejleszteni a biztonságos szám- és műveletfogalomra épülő számolási készségeket,
- formálni kell a sík- és térbeli tájékozódási képességet,
- alakzatok megismerésével, formai és mennyiségi tulajdonságok felismerésével, egyszerű transzformációkkal kell alakítani a geometriai szemléletet,
- tapasztalati függvények és sorozatok vizsgálatával, ábrázolásával segíteni indokolt a problémalátást, a probléma-megoldási képesség fejlődését,
- valószínűség számítását fejlesztő játékokkal, megfigyelésekkel, kísérletekkel a valószínűségi szemléletet indokolt lehet megalapozni,
- konkrét szituációkkal, példákkal indokolt alakítani a tanulók szemléletét a valóság és a matematikai modell kapcsolatáról.

Időkeretek

A nem szakrendszerű képzésre fordítandó idő heti 7 óra, ebből a kötelező órák terhére heti 5,625 óra, a nem kötelező órakeret terhére heti 1,4 óra (ez a törvény által előírt minimum).

I. A törvényi szabályozásból levezethető óraszámok:

5., 6. évfolyamon kötelező	22,5
További nem kötelező	5,625
Összesen	28,125
Ennek 25 % - a	7,03
 Kötelezőből + adhatóból	 5,625 + 1,4

17. A kompetencia alapú oktatás bevezetése a 2006/2007-es tanévtől

évfolyam	kompetenciaterület	óraszám
5.	matematikai	Évi teljes órakeret
	szövegértési-szövegalkotási	Évi teljes órakeret
	idegen nyelvi (angol),	35 óra 7 tananyag modul
	életpálya-építési kompetenciák (testnevelés)	18 óra 5 tananyagmodul
	IKT (informatika)	35 óra
8.	idegen nyelvi (német),	35 óra 7 tananyag modul
9.	idegen nyelvi (német),	35 óra 7 tananyag modul
	idegen nyelvi (angol),	35 óra 7 tananyag modul
	életpálya-építési kompetenciák (természetismeret)	18 óra
	életpálya-építési kompetenciák (testnevelés)	18 óra 5 tananyagmodul
	IKT (informatika)	74 óra

A programcsomagok adaptációját követő években, a helyi sajátosságok és igények figyelembevételével, a továbbképzések során kialakuló multiplikátor hatás kihasználásával az iskola többi tanulócsoportjában is (kiemelten az újonnan belépő és a felmenő osztályokban) is több kompetenciaterületen alkalmazzuk kompetencia-alapú oktatás módszereit, eszközeit és az IKT eszközök által megvalósítható interaktív technikákat.

18. Kompetencia-alapú képességfejlesztő programcsomag

Az oktatási programcsomag egy adott célú tanulási-tanítási folyamat megvalósítását segítő eszközrendszert jelent, amely a különféle, részben digitális taneszközök mellett magában foglalja a folyamat megtervezését, megszervezését és értékelését segítő eszközöket is. Legfőbb funkciója a tanulási-tanítási folyamat biztosítása a célokhoz vezető utak és eljárások leírása által. A programcsomagok a tartalom körvonalazása mellett mindig válaszolnak a hogyan, illetve a miért kérdéseire is.

A rendelkezésre álló oktatási programcsomagok hat kiemelt kompetenciaterületen segítik az intézmény munkáját:

szövegértési-szövegalkotási,
matematikai,
idegen nyelvi (angol, német, francia, magyar mint idegen nyelv) és az
IKT (informatika)
szociális, életviteli és környezeti, illetve
az életpálya-építési kompetenciák területén.

A) típus

Az adott kompetenciaterülethez tartalmilag legközelebb álló műveltségterülethez kapcsolódó, azt teljes egészében lefedő (A1) műveltségterületi programcsomagok, illetve az adott kompetenciaterülethez tartalmilag kapcsolódó több műveltségterületet átfogó, részben fedő (A2) programcsomagok.

B) típus

Kereszttantervi programcsomagok, amelyek az adott kompetenciát eltérő műveltségterületek tananyagába ágyazottan fejlesztik.

C) típus

A tanórán kívül, de iskolai keretek között felhasználható programcsomagok.

A programcsomagok újdonsága: moduláris rendszer, készségfejlesztés, az, hogy együttműködésre épít, megváltoztatja a tanár-diák viszonyt, hatékonyan készít fel a felnőtt szerepekre, az élethosszig tartó tanulásra, az önálló és csoportos kreatív gondolkodásra és cselekvésre.

Tanulói tankönyv, munkafüzet: nyomtatott és elektronikus formában is rendelkezésre áll.

Tanári eszközök elektronikus formában segítik a pedagógusok munkáját.

forrás: www.sulinovadatbank.hu és www.sulinet.hu/ikt .

A projekt honlapja: <http://old.bjg.hu/hefop-3.1.3>

Az új módszerek tárgyi feltételeként csoportmunkára alkalmas, korszerű, az ergonómiai követelményeknek eleget tevő tanulói asztalokkal és székekkel korszerűsítjük iskolánkat.

Hordozható és kézi számítógépek, mobil és fixen szerelt digitális táblák teszik lehetővé az interaktív technikák alkalmazását.

19. Pénzügyi Oktatási Program

A 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendeletet figyelembe véve, amely a NAT a szabályozás felmenő rendszerű bevezetéséről intézkedik

A NAT kiemelt céljai közé beemelték az **Európai Unió kulcskompetencia** keretrendszerét, amely a gazdaság világában és a modern társadalomban való

boldoguláshoz, a tudás megszerzéséhez és megújításához, az **élethosszig tartó tanuláshoz**, a **műveltségi igények** kialakulásához, valamint a **személyes önmegvalósításhoz** szükséges kompetenciák fokozott kialakítását és fejlesztését állítja középpontba.

A **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Idetartozik a tudás, a kreativitás, az újtásra való beállítódás és a kockázatvállalás, valamint az, hogy célkitűzései érdekében terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A szükséges **ismeretek** egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan **készségek, képességek** tartoznak ide, mint: tervezés, szervezés, irányítás, vezetés és delegálás, elemzés, kommunikálás, tapasztalatok kikérdezése, értékelése, kockázatfelmérés és-vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. A pozitív **attitűdöt** a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések. A gazdasági nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy:

- a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak,
- mérlegelni tudják a döntéssel járó kockázatot, hasznot vagy költséget.
- hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy egyensúlyt találjanak a rövidebb és hosszabb távú előnyök között,
- elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzel való bánni tudást is,
- nem csak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is, amely számára komoly veszélyt jelenthet a pénzügyek megingása,
- ezért is fontos, hogy az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítsunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos kérdésekre, és a személyiségnevelés fontos részének tekintsük az okos gazdálkodás képességének a kialakítását.

A **Pénzügyi Oktatási Programban** való részt vételünkkel szeretnénk segíteni ezeknek, a kulcskompetenciáknak a kialakítását diákjainkban..

A diákok oktatását a 11. F osztályban **órarend szerint heti 2X45 perc** keretben valósítjuk meg.

Az oktatásban használjuk az alternatív pedagógiai módszereket: páros munka, team-ek, projekt munka.

20. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Tagintézményünkben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tesztek, feladatlapok, tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg a tagintézmény helyi tanterve alapján

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe.

A taneszköz feleljen meg a tagintézmény helyi tantervének!

Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az iskolaszék évente meghatároz.

A tagintézmény arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

21. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló a tagintézmény magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon valamennyi tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a tanév végén egy tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

Ha a tanuló a tanév végén kettő vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

a tagintézmény-vezető felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;

a tagintézmény-vezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;

egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és a tantestület ehhez hozzájárul;

magántanuló volt,

az adott tantárgyból a mulasztott órák (igazolt és igazolatlan együttesen) száma az éves tanítási órák 20%-át meghaladja.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők: a készségtárgyak (testnevelés, rajz, ének) kivételével valamennyi tantárgy. A pedagógiai szakközépiskolában az ének és rajz tárgyak is.

A szakközépiskolában a „gyakorlati alapozás” tantárgyból a követelményeket nem lehet osztályozó vizsgán teljesíteni.

22. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

Tagintézményünk tanulói közösségeibe jelentkezéssel a tanulmányi eredmény, felvételi elbeszélgetés vagy átvétel útján lehet bejutni. A tagintézmény a tanulói jogviszony létesítését kritériumok teljesítéséhez köti.

A tagintézmény a felvétel követelményeit, az esetleges vizsgakövetelményeket a felvételi tájékoztatóban, a tanév rendjében meghatározott időben hozza nyilvánosságra. (október 31.)

Mivel bizonyos tantárgyak, tanterve csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, ezért a beiratkozással a tanulónak vállalni kell, hogy a nem kötelezően választandó tanítási órákat is látogatnia kell (lásd óraterv).

23. Felvételi követelmények:

A) Négyosztályos gimnázium

A felvételtől az általános iskolából hozott 7. év végi és 8. félévi érdemjegyek alapján döntünk. A rangsorolás alapját képező tantárgyak: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, egy idegen nyelv, matematika, fizika, kémia, biológia, magatartás és szorgalom. Kizáró ok: a felsorolt tárgyakból elégséges osztályzat, ill. rossz, vagy hanyag magatartás, ill. szorgalom.

B) Idegenforgalmi szakközépiskola

A felvételi összetétele:

Az általános iskola 7. év végi és 8. félévi osztályzatát. A következő tantárgyakat számítjuk be: magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, matematika, egy idegen nyelv, földrajz.

C) Pedagógiai szakközépiskola

A felvételhez a következő tantárgyak 7. év végi és a 8. osztály félévi eredményeit vesszük figyelembe: magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, biológia, rajz, ének-zene, testnevelés. A kapott pontszámok képezik a rangsorolás alapját.

D) Nyolcévfolyamos gimnázium:

A tanulók 3. osztályos év végi és 4. osztályos félévi eredményeit vesszük figyelembe magyar nyelv, magyar irodalom, ének, technika, matematika, környezetismeret, rajz, testnevelés tantárgyakból.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelmet írásban kell beadni, melyhez csatolni kell az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítvány másolatát.

Ha az átvétel iskolatípus változtatásával jár, akkor az átvételhez a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor, ill. bizonyos tantárgyakból különbözeti vagy osztályozó vizsga letételét írhatjuk elő.

Az átvételről az osztályban tanító nevelők szavazással véleményt nyilvánítanak.

A kollégiumi, externátusi elhelyezés iránti igényt külön kérelemben kell benyújtani.

A felvételt nyert 5., ill. 9. osztályos tanulók a kiértesítés szerinti időpontban iratkozhatnak be az iskolába. A beiratkozáshoz szükséges bemutatni:

- személyigazolványt vagy anyakönyvi kivonatot
- az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítvány(oka)t
- a felvételtől szóló értesítést.

Ha a tanuló a felvételi (átvételi) eljárás végén elutasító döntést kap, ennek fellebbezését a fenntartó önkormányzathoz (Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala, Szeged, Rákóczi tér 1.) nyújthatja be.

24. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A tagintézmény a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége

alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

év végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;

a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;

az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul a tagintézmény helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Minden évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük. Kivételt képeznek azok a tantárgyak, amelyekről a tantestület külön döntése szerint csak szóveges (megfelelt – nem felelt meg) értékelés szükséges. Ezt a külön döntést az adott képzési típus óratervével fel kell tüntetni!

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban minden tantárgyból az elért eredmények kerülnek minősítésre.

A) magatartás helyi minősítési rendszere:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

a) Példás:

Ha a tanuló követésre méltóan teljesíti kötelességeit.

Iskolában és iskolán kívül az Oktatási Törvény és a Házirend előírásai szerint viselkedik és társait is erre ösztönzi.

Nevelőivel és társaival tisztelettudó.

Megjelenése, ruházata középiskolás diákhoz méltó.

b) Jó:

Ha az Oktatási Törvény és a Házirend előírásait általában megtartja, a kötelességek teljesítésében jelentősebb hiányosságai nincsenek.

Legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.

c) Változó:

Ha az Oktatási Törvény és a Házirend előírásait többször megszegi.
Igazolatlan hiányzása 3-10 óra.
Legfeljebb igazgatói figyelmeztetésben részesült.

d) Rossz:

Az Oktatási Törvény és a Házirend előírásait többszöri figyelmeztetés ellenére is megszegi, és társait is ilyen magatartásra igyekszik rávenni.
Igazolatlan hiányzása a 10 órát meghaladja - de 15 óra felett már a nevelőtestület dönt a tanuló iskolai jogviszonyáról.
Legfeljebb igazgatói megrovásban részesült.

Ha a tanuló a felsorolt követelményektől kismértékben eltér, de a munkája a nevelőtestület többsége szerint kimagasló, a magatartás érdemjegye ettől eltérően is megállapítható.

B) A szorgalom helyi minősítési rendszere:

A tanulók szorgalmának értékelésénél a minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.

A tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

a) Példás:

Ha a tanuló teljesítménye képességeivel összhangban van.

Folyamatosan és lelkiismeretesen készül az órákra, aktívan bekapcsolódik az órai munkába.

Tanulmányi, kulturális vagy sportversenyeken igyekszik öregbíteni a tagintézmény hírnevét.

Tanulmányi eredménye az előző félévhez viszonyítva jelentősen javult.

b) Jó:

Tanulmányi eredménye nincs összhangban képességeivel.

A folyamatos és rendszeres készülést időnként elhanyagolja.

Tanulmányi eredménye fokozására nem használ ki minden lehetőséget.

c) Változó:

Tanulmányi eredménye képességeihez mérten feltűnően alacsony.

Az órákra való készülést gyakran elhanyagolja.

Az adott félévben legfeljebb 1 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

d) Hanyag:

Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, az órákra általában nem készül, rossz munkaerkölce társaira is rossz hatással van.

Több tantárgyból elégtelen minősítést kapott.

A tanulás lebecsülésével a tanítási óra hatékonyságát gátolja.

A magatartás és szorgalomjegyek közötti fokozatnál az eltérés kettőnél nagyobb nem lehet.

C) Dicséret

A tagintézmény dicséretben részesítheti azt a tanulót, aki képességéhez mérten:

- Példamutató magatartást tanúsít, vagy
- Folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- Az osztály, illetve a tagintézmény érdekében közösségi munkát végez, vagy
- Iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- Bármely más módon hozzájárul a tagintézmény jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

Szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséretben részesül a tanuló minden olyan esetben, ha kisebb közösségben – osztályközösségben, iskolában – kimagasló, példamutató közösségi munkát végez, versenyeken vesz részt, vagy bármilyen tevékenységével, ami a tagintézmény jó hírnevét öregbíti.

A félévi és év végi tanulmányi munka értékelésekor a következő dicséret adható:

- kimagasló tanulmányi munkájáért, (színjeles bizonyítvány, magatartás és szorgalom példás)
- példamutató kötelességteljesítésért (magatartás, szorgalom példás; 1 db jó vagy 2 db jó) év végén oklevél és/vagy könyv is adható;
- tantárgyi dicséret (tantárgyban elért kimagasló eredményért). A tantárgyi dicséretet az általános (kimagasló, ill. példamutató) dicséret mellett is külön rögzíteni kell, és ezt az anyakönyvben, bizonyítványban és a naplóban is fel kell tüntetni.

D) Az iskolai büntetések formái:

Azt a tanulót, aki

tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy

a házirend előírásait megszegi, vagy

igazolatlanul mulaszt, vagy

bármely módon árt a tagintézmény jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

a) Szaktanári figyelmeztetés:

Házirendet, szaktantárgyi követelményt nem teljesíti.

Osztályfőnöki figyelmeztetés:

1 igazolatlan órától szóban,

2 igazolatlan órától írásban,

írásban, a Házirend enyhébb mértékű megsértése esetén.

b) Osztályfőnöki megrovás:

az igazolatlan óráinak száma: 3-6 óra

Házirend előírásait megszegi

c) Tagintézmény-vezetői figyelmeztetés:

igazolatlan óráinak száma: 7-10 óra

az Oktatási Törvény és a Házirend előírásait súlyosan megsérti

d) Tagintézmény-vezetői megrovás:

igazolatlan óráinak száma 10-nél több

a Köznevelési Törvény és a Házirend előírásait a tantestület szerint is súlyosan megsérti

Fegyelmi eljárások:

11/1994. 32. § és a 3. sz. melléklet alapján kell eljárni

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

E) Az otthoni, napközi felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Házi feladatokra az alábbi szabályok, elvek érvényesek:

Funkciójuk:

- az aktuális tananyag gyakorlása, mélyítése, megszilárdítása,
- az önálló feladatmegoldás képességének gyakorlása, javítása,
- a személyiségtulajdonságok pozitív alakítás /feladattudat, kötelességtudat, időbeosztás, pontosságra törekvés, figyelemkoncentráció, heurisztikus érzelmek erősítése, stb./
- gyűjtőmunka, kutatómunka végzése,
- kiegészítő ismeretek szerzése,
- adott anyagrész új szempontok szerinti csoportosítása, összegzése,
- csoport-munkában való részvétellel az együttműködési készség fokozása.

A házi feladatok időbeli határai:

- napi feladatok / egyik óráról a másikkra adott munkák/,
- hosszabb időtartamra adott feladatok: házi olvasmányok, kutató munkák, kísérletek, megfigyelések, projekt feladatok, stb.

A házi feladatok elkészítésének formái:

- házi füzetben /kézzel írva/,
- külön lapo/ko/n nyomtatott vagy kézzel írott formában,
- fűzött dolgozat, tanulmány /számítógéppel szerkesztett formában/
- rajzok, makettek.

A szóbeli és írásbeli feladatok (egyik óráról a másikkra adott feladatoké) mennyisége tantárgyanként– egy átlagos képességű tanuló teljesítményét figyelembe véve – nem haladhatja meg a 30 percet.

A túlzott mértékű terhelés elkerülése érdekében az osztályfőnök a tanulók jogos felvetéseit a szaktanárokkal egyezteteti.

F) Egyéb megjegyzések:

- A tagintézmény törekszik az órarend kialakításában a pedagógiai szempontok érvényesítésére, és arra, hogy a tanítási napok nagyjából arányos „nehézségűek” legyenek.
- Egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, ill. félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni. A megíratás tervezett időpontját egy héttel korábban a naplóban jól láthatóan jelezni kell.
- A napközi otthonban a napi feladatok megoldását irányítja és ellenőrzi a napközis nevelő, de a tanuló felelősségét a feladatok teljesítésének szintjével kapcsolatban nem veszi át.
- A nehezen haladó, segítségre szoruló tanulók részére a tagintézmény – az adott év pénzügyi helyzetétől függően – korrepetálási órákat biztosít.
- A tehetséges, érdeklődő tanulók részére a tagintézmény szakköröket

működtet, ahol a tananyag további kibővítésére, mélyítésére van lehetőség.

- A jövőben egyre inkább cél, hogy a diákok számítástechnikai ismereteiket / főként gyakorlati tudásukat/ is felhasználva készítsenek el rövidebb-hosszabb munkákat!
- A 10. osztály végén a szakközépiskolai osztályokban ún. „kis érettségit” tartunk. Ezt a számonkérést, ill. ellenőrzést minden osztálytípusban 2010-től bevezetjük. Motiváló hatású lehet és egy mérőföldkő a nyelvtanulásban.

25. A középszintű érettségi vizsgák témakörei

A 100/1997. (VI. 13.) Kormány rendelet (az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról) 2. számú melléklet második része (az érettségi vizsgatárgyak általános követelményei) tartalmazza a középszintű érettségi vizsgák témakörét is. Internetes elérhetősége 2009-ben: <http://www.oh.gov.hu/main.php?folderID=1119>
Kell-e, vagy mellékletbe tenni az alábbiakat???

A) Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

Ember és nyelv
Kommunikáció
A magyar nyelv története
Nyelv és társadalom
A nyelvi szintek
A szöveg
A retorika alapjai
Stílus és jelentés

Magyar irodalom

Életművek
Portrék
Látásmódok
A kortárs irodalomból – a tanár választása alapján

Világirodalom

Színház- és drámatörténet
Az irodalom határterületei: a fő hangsúlyt itt a mozgóképkultúrára és a médiaismeretre helyezzük.
Regionális kultúra: pl.: MILOS CRNJANSKI, JUHÁSZ GYULA, MÓRA FERENC, JÓKAI MÓR, MÓRICZ ZSIGMOND CSONGRÁDON

Az eszközjegyek módosítása

A meglévő eddigi eszközöket tovább használjuk.
Az INTERNETRŐL letöltött digitális tananyaggal bővítjük a magyar nyelv és irodalom tantárgy taneszközeit.

B) Történelem

Történelem

AZ ÓKOR ÉS KULTÚRÁJA

- 1.1 Vallás és kultúra az ókori Keleten
- 1.2 A demokrácia kialakulása Athénban
- 1.3 A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralom kialakulása
- 1.4 Az antik hitvilág, művészet és tudomány
- 1.5 A kereszténység kialakulása és elterjedése
- 1.6 A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása

A KÖZÉPKOR

- 2.1 A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői
- 2.2 A nyugati és keleti kereszténység
- 2.3 Az iszlám vallás és az arab világ, a világvallások elterjedése
- 2.4 A középkori városok
- 2.5 Egyházi és világi kultúra a középkorban
- 2.6 A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
- 2.8 Az Oszmán Birodalom terjeszkedése

A KÖZÉPKORI MAGYAR ÁLLAM MEGTEREMTÉSE ÉS VIRÁGKORA

- 3.1 A magyar nép őstörténete és vándorlása
- 3.2 A honfoglalástól az államalapításig
- 3.3 Az Árpád-kor
- 3.4 Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond idején
- 3.5 A Hunyadiak
- 3.6 Kultúra és művelődés

SZELLEMI, TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI VÁLTOZÁSOK AZ ÚJKORBAN

- 4.1 A nagy földrajzi felfedezések és következményeik
- 4.2 Reformáció és katolikus megújulás
- 4.3 A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
- 4.4 A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás

MAGYARORSZÁG A HABSBERG BIRODALOMBAN

- 5.1 A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
- 5.2 Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
- 5.3 A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
- 5.4 Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban
- 5.5 Művelődés, egyházak, iskolák

A POLGÁRI ÁTALAKULÁS, A NEMZETÁLLAMOK ÉS AZ IMPERIALIZMUS KORA

- 6.1 A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata

- 6.3 A 19. század eszméi
- 6.4 Az ipari forradalom és következményei
- 6.5 Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
- 6.6 Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik

A POLGÁROSODÁS KEZDETEI ÉS KIBONTAKOZÁSA MAGYARORSZÁGON

- 7.1 A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
- 7.2 A reformkori művelődés, kultúra
- 7.3 A polgári forradalom
- 7.4 A szabadságharc
- 7.5 A kiegyezés előzményei és megszületése
- 7.6 Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában
- 7.7 Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚTÓL A KÉTPÓLUSÚ VILÁG FELBOMLÁSÁIG

- 8.1 Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék
- 8.2 A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
- 8.4 Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság
- 8.5 A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
- 8.6 A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
- 8.7 A második világháború előzményei és jelentős fordulatai
- 8.8 A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
- 8.9 A szocialista rendszerek bukása

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚTÓL A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚS ÖSSZEOMLÁSIG

- 9.1 Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
- 9.2 A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
- 9.3 Művelődési viszonyok és az életmód
- 9.4 A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
- 9.5 Magyarország részvétele a második világháborúban
- 9.6 A német megszállás és a holokauszt Magyarországon

MAGYARORSZÁG 1945-TŐL A RENDSZERVÁLTOZÁSIG

- 10.1 A szovjet felszabadítás és megszállás
- 10.2 A határon túli magyarság sorsa
- 10.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- 10.4 Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- 10.5 A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
- 10.6 A rendszerváltozás

A JELENKOR

- 11.1 A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a poszt-szovjet rendszerek problémái
- 11.2 Az európai integráció története
- 11.3 A „harmadik világ”
- 11.4 Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés
- 11.5 A globális világ kihívásai és ellentmondásai

A MAI MAGYAR TÁRSADALOM ÉS ÉLETMÓD

- 12.1 Alapvető állampolgári ismeretek

- 12.2 Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban
 12.3 A magyarországi romák
 12.4 A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
 12.5 Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

A SZÓBELI VIZSGA TÉMAKÖREI

- Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
- Népeség, település, életmód
- Egyén, közösség, társadalom
- Modern demokráciák működése
- Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
- Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

C) Az élő idegen nyelvek érettségi témakörei a következők:

A középszinten felsorolt témakörök az emelt szintre is érvényesek. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

TÉMAKÖR	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1. Személyes vonatkozások, család	<p>A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)</p> <p>Családi élet, családi kapcsolatok</p> <p>A családi élet mindennapjai, otthoni teendők</p> <p>Személyes tervek</p>	<p>A család szerepe az egyén és a társadalom életében</p> <p>Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése</p>
I. 2. EMBER ÉS TÁRSADALOM	<p>A másik ember külső és belső jellemzése</p> <p>Baráti kör</p> <p>A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel</p> <p>Női és férfi szerepek</p> <p>Ünnepek, családi ünnepek</p> <p>Öltözködés, divat</p>	<p>Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság)</p> <p>Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése</p> <p>Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése</p> <p>Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében</p> <p>Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás</p>

		Vásárlás, szolgáltatások (posta) Hasonlóságok és különbségek az emberek között	kifejezése A fogyasztói társadalom, reklámok Társadalmi viselkedésformák
II.	3. KÖRNYEZET ÜNK	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és a vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért? Időjárás	A lakóhely és környéke fejlődésének problémái A természet és az ember harmóniája A környezetvédelem lehetőségei és problémái
III.	4. AZ ISKOLA	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok	Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
IV.	5. A MUNKA VILÁGA	Diákmunka, nyári munkavállalás Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás	A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
V.	6. ÉLETMÓD	Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben Gyakori betegségek, sérülések, baleset	Az étkezési szokások hazánkban és más országokban Ételspecialitások hazánkban és más országokban

	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)	A kulturált étkezés feltételei, fontossága A szenvedélybetegségek A gyógyítás egyéb módjai
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet Kulturális események	A szabadidő jelentősége az ember életében A művészet szerepe a mindennapokban Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
VI. 8. UTAZÁS, TURIZMUS	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés Nyaralás itthon, illetve külföldön Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai	A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra Az idegenforgalom jelentősége
VII. 9. TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre

D) Latin nyelv

FORRÁSOK

A jelölt nyelvi és tartalmi szempontból egyaránt ismeri *legalább* az alábbi szerzők egyes eredeti műveit vagy azok részleteit: *Marcus Tullius Cicero, Caius Iulius Caesar, Caius Valerius Catullus, Publius Vergilius Maro, Titus Livius, Quintus Horatius Flaccus, Publius Ovidius Naso, Cornelius Tacitus.*

A tanuló alapvető ismeretekkel rendelkezik a fenti szerzők eredeti nyelven megismert szövegein túli irodalmi és egyéb működéséről.

KULTURÁLIS ISMERETEK

A vizsgázó ismeri

- a fenti források pontos megértéséhez és értelmezéséhez szükséges földrajzi, történelmi, gazdasági és kultúrtörténeti tudnivalókat,
- a latin nyelvű műveltség időbeli és térbeli kiterjedésének kereteit, fontosabb szakaszait,

- a klasszikus antikvitás mindennapi életét, életkörülményeit (lakás, öltözködés, étkezés, család, szórakozóhelyek), a társadalmi érintkezés szokásait (társadalmi rétegek, államszervezet, közigazgatás), az adott társadalom alapértékeit, a fontosabb ünnepeket és rítusokat (áldozatbemutató, jóslás),
- e kulturális értékeknek korunkra és az egyetemes magyar kultúrára gyakorolt hatását, e kapcsolatrendszernek az általa megismert forrásokhoz köthető egyedi elemeit.

E) Matematika

Halmazok, műveletek halmazokkal
 Függvények ábrázolása és jellemzése
 Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek
 Számelméleti ismeretek
 Hatvány, gyök, logaritmus
 Egybevágósági transzformációk
 Hasonlóság és alkalmazásai
 Háromszögszámítások, derékszögű háromszögben
 A négyszögek és tulajdonságaik
 Testek térfogata, felszíne
 Számsorozatok
 Az egyenes és kör koordinátageometriája
 Trigonometrikus függvények
 A kör és részei
 Vektorok és műveletek
 Szabályos sokszögek
 A valószínűség számítás klasszikus modellje
 Statisztikai alapismeretek
 Kombinatorika
 Általános háromszögek jellemzése
 Az emelt szintű vizsga tételei (az előző 20 tétel mellett még)
 Derivált és alkalmazásai
 A határozott integrál alkalmazásai

F) Biológia

Bevezetés a biológiába
 Az élet jellemzői
 Az élő rendszerek
 Szerveződési szintek
 Fizikai, kémiai alapismeretek
 Egyed alatti szerveződési szint
 Szervetlen és szerves alkotóelemek:
 elemek, ionok, szervetlen molekulák, lipidek, szénhidrátok, nukleinsavak, nukleotidok
 Az anyagcsere folyamatai
 lebontó folyamatok, felépítő folyamatok
 Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
 Az egyed szerveződési szintje
 Nem sejtes rendszerek
 Vírusok
 Önálló sejtek
 baktériumok, egysejtű eukarióták
 Többsejtűség

a gombák, növények, állatok elkülönülése, teleptest és álszövet
 Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 a növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 a növények szövetei, szervei
 az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése
 Állatok viselkedése
 Az emberi szervezet
 Homeosztázis
 Kültakaró
 Mozgás: vázrendszer, izomrendszer, a mozgás és mozgási rendszer egészségtana
 Táplálkozás: emésztés, felszívás, táplálkozás egészségtana
 Légzés: gázcsere, hangképzés légzés egészségtana
 Anyagszállítás: testfolyadék, szív, ér, keringési rendszer egészségtana, elsősegély
 Kiválasztás: szabályozás, a kiválasztó szervrendszer egészségtana
 Idegrendszer: sejtszintű folyamatok, szinapszis, általános jellemzés, agy, érző-, mozgató
 rendszer, érzékszervek, vegetatív működés, magasabb rendű idegi működés, drogok.
 Hormonrendszer: belső elválasztású mirigyek, a hormonrendszer egészségtana
 Az immunrendszer: immunitás, vércsoportok
 Szaporodás: szaporító szervek, egyedfejlődés
 Egyed feletti szerveződési szintek
 Populáció
 környezeti kölcsönhatások
 viselkedésbeli kölcsönhatások
 ökológiai kölcsönhatások
 Életközösségek (élőhely-típusok: hazai életközösségek
 Bioszféra: globális folyamatok
 Ökoszisztéma: anyagforgalom, energiaáramlás, biológiai sokféleség, környezet- és
 természetvédelem, levegő, víz, talaj
 Öröklődés, változékonyság, evolúció
 Molekuláris genetika: alapfogalmak, mutáció, génműködés szabályozása, minőségi
 jellegek, mennyiségi jellegek
 Populációgenetika és evolúciós folyamatok: ideális és reális populáció, adaptív és nem
 adaptív evolúciós folyamatok
 Biotechnológia
 Bioetika
 prebiológiai evolúció
 az ember evolúciója

G) Fizika

Mechanika
 Testek haladó mozgás
 Pontszerű testek dinamikája
 Merev testek egyensúlya és mozgása
 Munka, energia, teljesítmény
 Tömegvonzás
 Hőtan
 Gázok állapotváltozásai
 Termodinamika főtételei
 Halmazállapot változások, kalorimetria

Mechanikai rezgések és hullámok
 Elektromosság
 Elektrosztatika
 Egyenáram
 Elektromágnesség
 Váltakozó áramok
 Elektromágneses hullámok
 Optika
 Geometriai optika
 Fizikai optika
 Modern fizika
 Atommagfizika
 Csillagászat

H) Kémia

1. Általános kémia	
1.1	Atomszerkezet
	Atom
	Elem
	Elektronszerkezet
	A periódusos rendszer
	Az atomok mérete
	Az ionok
	Elektronegativitás (EN)
1.2	Kémiai kötések
	Elsőrendű kémiai kötések
	Másodrendű kémiai kötések
1.3	Molekulák, összetett ionok
	Molekula
	A kovalens kötés
	A molekulák térszerkezete
	Összetett ionok
1.4	Anyagi halmazok
	Anyagi halmaz
	Állapotjelzők
	Halmazállapotok, halmazállapot-változások
1.4.1	Egykomponensű anyagi rendszerek
	1.4.1.1 Kristályrácsok
	1.4.1.2 Átmenet a kötés és rács típusok között
	1.4.2 Többkomponensű rendszerek
	1.4.2.2 Diszperz rendszerek
	1.4.2.3 Kolloid rendszerek
	1.4.2.4 Homogén rendszerek

– Oldatok
1.5 Kémiai átalakulások
Kémiai reakció
Képlet
Kémiai egyenlet
1.5.1 Termokémia
1.5.1.1 A folyamatok energiaviszonyai
1.5.1.2 Reakcióhő
1.5.2 Reakciókinetika
1.5.2.1 Reakciósebesség
1.5.2.2 Katalízis
1.5.3 Egyensúly
1.5.3.1 Megfordítható reakciók
1.5.3.2 Egyensúly
1.5.4 A kémiai reakciók típusai
1.5.4.1 Sav–bázis reakciók
– A vizes oldatok kémhatása
– Sav–bázis indikátorok
– Közömbösítés
– Sók hidrolízise
1.5.4.2 Elektronátmenettel járó reakciók
1.5.4.3 Egyéb, vizes oldatban végbemenő kémiai reakciók
1.5.4.4 Egyéb reakciók
1.5.5 Elektrokémia
1.5.5.1 Galvánelem
1.5.5.2 Elektrolízis
1.5.5.3 Az elektrolízis mennyiségi viszonyai
2. Szervetlen kémia
2.1 Hidrogén
2.2 Nemesgázok
2.3 Halogénelemek és vegyületeik
2.3.2.1 Hidrogén-halogenidek (HF, HCl, HBr, HI)
2.3.2.2 Kősó (NaCl)
2.3.2.3 Ezüst-halogenidek (AgCl, AgBr, AgI)
2.3.2.4 Hypo (NaOCl-oldat)
2.4 Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
2.4.1 Oxigén
2.4.2 Oxigénvegyületek
2.4.2.1 Dihidrogén-peroxid (H ₂ O ₂)
Víz (H ₂ O)
2.4.2.3 Hidroxidok

2.4.3 Kén
2.4.4 A kén vegyületei
2.4.4.1 Dihidrogén-szulfid, kén-hidrogén (H ₂ S)
2.4.4.2 Kén-dioxid (SO ₂)
2.4.4.3 Kén-trioxid (SO ₃)
2.4.4.4 Kénessav (H ₂ SO ₃) és sói
2.4.4.5 Kénsav (H ₂ SO ₄)
2.4.4.6 Nátrium-tioszulfát (fixírsó, Na ₂ S ₂ O ₃)
2.5 A nitrogén csoport elemei és vegyületeik
2.5.1 Nitrogén
2.5.2 Nitrogénvegyületek
2.5.2.1 Ammónia (NH ₃)
2.5.2.2 Nitrogén-oxidok
Nitrogén-monoxid (NO)
Nitrogén-dioxid (NO ₂)
2.5.2.3 Salétromossav (HNO ₂)
2.5.2.4 Salétromsav (HNO ₃)
2.5.2.5. Egyéb
2.5.3 Foszfor
2.5.4 Foszforvegyületek
2.5.4.1 Difoszfor-pentaoxid (P ₂ O ₅)
2.5.4.2 Foszforsav (ortofoszforsav, H ₃ PO ₄)
2.5.4.3. A foszforsav fontosabb sói
2.6 A szén csoport elemei és vegyületeik
2.6.1 Szén
2.6.2 A szén vegyületei
2.6.2.1 Szén-monoxid (CO)
2.6.2.3 Szénsav (H ₂ CO ₃)
2.6.2.4. Egyéb
2.6.3 Szilícium
2.6.4 Szilícium-vegyületek
2.6.4.1 Szilícium-dioxid (SiO ₂)
2.6.4.2 Szilikonok
2.7 Fémek
– Korrózió
2.7.1 Az s-mező fémek
2.7.2 A p-mező fémek
2.7.2.1 Alumínium
2.7.2.2 Ón és ólom
2.7.3 A d-mező fémek
2.7.3.1 Vascsoport (Fe, Co, Ni)

	2.7.3.2 Rézcsoport (Cu, Ag, Au)
	2.7.3.3 Cink
	2.7.3.4 Higany
	2.7.3.6 egyéb fémvegyületek
	Kálium-permanganát (hipermangán, KMnO ₄)
3. Szerves kémia	
	3.1 A szerves vegyületek általános jellemzői
	Szerves anyag
	A szerves molekulák szerkezete
	Izoméria
	Homológ sor
	Funkciós csoport
	A szerves vegyületek csoportosítása
	Tulajdonságok
	– Reakciótípusok
	3.2 Szénhidrogének
	3.2.1 Alkánok
	3.2.2 Alkének (olefinek)
	3.2.3 Több kettős kötést tartalmazó szénhidrogének
	3.2.3.1 Diének
	3.2.3.2 Természetes poliének
	3.2.4 Alkinok
	3.2.4.1 Etin (acetilén)
	3.2.5 Aromás szénhidrogének
	3.2.5.1 Benzol
	3.2.5.2 Toluol, sztirol
	3.2.5.3 Naftalin
	3.3 Halogéntartalmú szénhidrogének
	3.4 Oxigéntartalmú szerves vegyületek
	3.4.1 Hidroxi-vegyületek
	3.4.1.1 Alkoholok
	3.4.1.2 Fenolok
	3.4.2 Éterek
	3.4.3 Oxovegyületek
	3.4.4 Karbonsavak
	3.4.4.1 Egyéb funkciós csoportot tartalmazó karbonsavak
	3.4.5 Észterek
	3.4.5.1 Karbonsav-észterek
	– Zsírok, olajok (gliceridek)
	3.4.5.2 Szervetlen sav-észterek
	3.4.5.3 Egyéb

	3.5 Nitrogén-tartalmú szerves vegyületek
	3.5.1 Aminok
	3.5.2 Aminosavak
	3.5.3 Savamidok
	3.5.4 Nitrogén tartalmú heterociklusos vegyületek
	3.5.4.1 Piridin
	3.5.4.2 Pirimidin
	3.5.4.3 Pirrol
	3.5.4.4 Imidazol
	3.5.4.5 Purin
	3.5.5 Gyógyszerek, drogok, hatóanyagok
	3.6 Szénhidrátok
	3.6.1 Monoszacharidok
	3.6.1.1 Glicerín-aldehid
	3.6.1.2 1,3-dihidroxi-aceton
	3.6.1.3 Ribóz és 2-dezoxi-ribóz
	3.6.1.3 Glükóz (szőlőcukor)
	3.6.1.4 Fruktóz (gyümölcscukor)
	3.6.2 Diszacharidok
	3.6.2.1 Maltóz
	3.6.2.2 Cellobióz
	3.6.2.3 Szacharóz (répacukor, nád-cukor)
	3.6.3 Poliszacharidok
	3.6.3.1 Cellulóz
	3.6.3.2 Keményítő
	3.7 Fehérjék
	3.8 Nukleinsavak
	3.9 Műanyagok
	3.10 Energia gazdálkodás

I) Földrajz

Térképi ismeretek

A térképi ábrázolás

- A térképek jelrendszere

Térképi gyakorlatok

Az ürtérképezés

Kozmikus környezetünk

A Naprendszer kialakulása, felépítése, helye a világegyetemben

A Nap és kísérői

A Föld mozgásai

- Tengely körüli forgás

- Nap körüli keringés
Úrkutatás az emberiség szolgálatában

A geoszférák földrajza

3.1. A kőzetburok

3.1.1. Földtörténet

3.1.2. A Föld szerkezete és fizikai jellemzői

3.1.3. A kőzetburok szerkezete

3.1.4. A kőzetlemez-mozgások okai és következményei

- A kőzetlemezek mozgásai
- Magmatizmus és vulkánosság
- A földrengés

3.1.5. A hegységképződés

3.1.6. A kőzetburok (litoszféra) építőkövei

3.1.7. A Föld nagyszerkezeti egységei

- Ösmasszívumok (ösföld)
- Röghegységek
- Gyűrthegységek
- Süllyedékterületek, síkságok

3.1.8. A földfelszín formálódása

3.2. A levegőburok

3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete

3.2.2. A levegő felmelegedése

3.2.3. A légnyomás és a szél

- A szelek
- Ciklon és anticiklon
- Időjárási frontok
- A szél felszínformáló tevékenysége

3.2.4. Az általános légkörzés

- Az általános légkörzés rendszere
- A monszun szélrendszer

3.2.5. Víz a légkörben

3.2.6. Az időjárás és az éghajlat

3.3. A vízburok földrajza

3.3.1. A vízburok kialakulása és tagolódása

3.3.2. A világtenger

- Az óceánok és a tengerek
- A tengervíz fizikai és kémiai tulajdonságai
- A tengervíz mozgásai
- A világtenger társadalmi-gazdasági hasznosítása

3.3.3. A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk

- A tavak
- A folyóvizek

3.3.4. A felszín alatti vizek

3.3.5. A komplex vízgazdálkodás elemei

3.3.6. A jég és felszínformáló munkája

3.4. A talaj

3.5. A geoszférák kölcsönhatásai

A földrajzi övezetesség

4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek

- Szoláris éghajlati övezetek
- Valódi éghajlati övezetek

4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség

4.3. A forró övezet

- Egyenlítői öv
- Átmeneti öv
- Térítői öv
- Monszun vidék

4.4 Mérsékelt övezet

4.4.1. Meleg-mérsékelt öv

- Mediterrán terület
- Monszun terület

4.4.2. Valódi mérsékelt öv

- Óceáni terület
- Mérsékelt szárazföldi terület
- Szárazföldi terület
- Szélsőségesen szárazföldi terület

4.4.3. Hideg-mérsékelt öv

4.5. A hideg övezet

- Sarkkörü öv
- Sarkvidéki öv

4.6. A függőleges földrajzi övezetesség

Néesség-és településföldrajz

5.1. A népesség földrajzi jellemzői

- A népesség számbeli alakulása, összetétele
- A népesség területi eloszlása

5.2. A települések földrajzi jellemzői

A világ változó társadalmi-gazdasági képe

6.1. A világgazdaság általános jellemzése, szerkezetének átalakulása és jellemző folyamatai

- A világgazdaság felépítése, ágazatai
- A gazdasági fejlettség és területi különbségei
- A világgazdaság működése és folyamatai

6.2. A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolata

6.3. A világ élelmiszergazdaságának jellemzői és folyamatai

- A mezőgazdaság és az élelmiszergazdaság kapcsolata
- Növénytermesztés
- Állattenyésztés
- Erdőgazdálkodás, hal- és vadgazdálkodás

6.4. A világ energiagazdaságának és iparának átalakulása

- Energiagazdaság
- Ipar

6.5. A harmadik és a negyedik szektor jelentőségének növekedése

- Az infrastruktúra
- A harmadik és a negyedik szektor

- A működő tőke és a pénz világa

A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok

7.1. A világgazdasági pólusok

7.2. A világgazdaság peremterületei

7.3. Egyedi szerepkörű országcsoportok és országok

Magyarország földrajza

8.1. A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai

8.2. Magyarország természeti adottságai

- Földtani adottságok

- Hazánk éghajlata

- Hazánk vízrajza

- Hazánk élővilága és talajai

8.3. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői

- Néesség- és település-földrajzi jellemzők

- Nemzetgazdaságunk

- A gazdaság ágazatai, ágai

8.4. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe

- Az Alföld

- A Kisalföld és a Nyugati-peremvidék (Alpokalja)

- A Dunántúli-domb- és hegyvidék

- A Dunántúli-középhegység

- Az Északi-középhegység

8.5. Hazánk nagyrégióinak (tervezési-statisztikai régióinak) természet- és társadalom-földrajzi képe

- Budapest

8.6. Magyarország környezeti állapota

Európa regionális földrajza

9.1. Európa általános természetföldrajzi képe

9.2. Európa általános társadalom-földrajzi képe

9.3. Az Európai Unió földrajzi vonatkozásai

9.4. Észak-Európa

9.5. Nyugat-Európa

- Egyesült Királyság

- Franciaország

9.6. Dél-Európa

- Olaszország

- Spanyolország (emelt szint)

- Szerbia és Montenegró

- Horvátország

9.7. Közép-Európa tájainak és országainak természet- és társadalom-földrajzi képe

- Németország

- Lengyelország (emelt szint)

- Csehország (emelt szint)
- Ausztria
- Szlovénia (emelt szint)
- Szlovákia
- Románia
- Oroszország
- Ukrajna

Európán kívüli földrészek földrajza

10.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

10.2. Ázsia

10.2.1. Általános földrajzi kép

10.2.2. Országai

- Kína
- Japán
- India

10.2.3. Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai

10.2.4. Nyugat-Ázsia, arab világ

10.3. Ausztrália és Óceánia (emelt szint)

10.4. Afrika általános földrajzi képe

10.5. Amerika

10.5.1. Általános földrajzi képe

10.5.2. Országai

- Amerikai Egyesült Államok
- Mexikó (emelt szint)
- Brazília (emelt szint)

A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

11.1. A geoszférák környezeti problémáinak kapcsolatai

11.2. A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei

- A Föld eltartóképessége
- Urbanizációs problémák

11.3. A környezeti válság kialakulása és az ellene folytatott küzdelem.

- A környezeti és a gazdasági problémák globalizálódása
- Nemzetközi összefogás a környezetvédelemben

J) Informatika

A vizsga formája: gyakorlati és szóbeli.

A középszintű informatika érettségi vizsga 180 perces gyakorlati, és legalább 30 perc felkészülési idővel legfeljebb 10 perces szóbeli vizsga.

A gyakorlati vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani. A vizsgán használható szoftverek körét a vizsga lebonyolítása előtt 2 évvel rögzíteni kell. A szoftververziót a vizsga lebonyolítása előtt 1 évvel kell megadni.

A gyakorlati vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani-

A vizsgázó a vizsgát megelőző tanévben központilag jóváhagyott (az iskola által kihirdetett) szoftverekhasználatával vizsgázhat.

A gyakorlati vizsgán 120, a szóbeli vizsgán 30 pontot lehet szerezni.

Gyakorlati vizsga

A feladatsor összetétele

A feladatsor tematikailag lefedi a követelményrendszer nagy témaköreit, és arányaiban a következőkre törekszik:

Témakör	Idő	Pontszám
Szövegszerkesztés	60 perc	40 pont
Táblázatkezelés	50 perc	30 pont
Adatbázis-kezelés	30 perc	20 pont
Web-lap készítés	20 perc	15 pont
Prezentáció és grafika	20 perc	15 pont

A feladatsor 50%-a egyértelmű utalásokat tartalmaz a feladat minden részletének megoldására, így csak a feladatban szereplő fogalmak és a feladatot megoldó eszköz ismeretét, valamint az eszköz kezelésében való jártasságot méri.

A feladatsor szerkezete

A feladatsor lefedi a követelményrendszer 3–8. témakörét.

Az adott témakörhöz rendelt idő kitölthető egyetlen nagyobb, több részfeladatot tartalmazó feladattal, vagy 4-5 kisebb feladattal.

Értékelés

A gyakorlati feladatsor értékelésére részletes javítási útmutató szolgál. A javítási útmutató tartalmazza a feladatok részletes megoldásait, annak lehetséges változatait, az egyes megoldásrészekre adható részpontszámokat, annak lehetséges bontását.

Szóbeli vizsga

A feladatsor összetétele

A szóbeli feladatok az 1–3., 7.1, 9. számú témakörökből jelölhetők ki, így a középszintű vizsga kérdéseit a szóbeli vizsgán az alábbi témakörökből kell összeállítani:

Információs társadalom

Informatikai alapismeretek – hardver

Informatikai alapismeretek – szoftver

Kommunikáció az Interneten (gyakorlati kivitelezéssel)

Könyvtárhasználat

A felelet értékelése a következő szempontok alapján történik:

- Logikai felépítés 6 pont
(Jó időbeosztás; a lényeg kiemelése; követhető gondolatmenet.)
- Kifejezőkészség, szaknyelv használata 6 pont
- Tartalom 12 pont
(Mindent tartalmaz-e, ami a témakörhöz szükséges; vannak-e tárgyi tévedések, rossz magyarázatok.)

- Kommunikatív készség 6 pont
(Lehet-e a vizsgázót a témában vezetni; ha elakad, megérti-e, amit kérdez a bizottság; lehet-e a vizsgázóval a témáról tartalmas párbeszédet folytatni.)

Témakörök

1. Információs társadalom

1.1. A kommunikáció

1.1.1. A kommunikáció általános modellje

1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek

1.1.3. Számítógépes információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban

1.1.4. Közhasznú információs források

1.2. Információ és társadalom

1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete

1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői

1.2.3. Informatika és etika

1.2.4. Jogi ismeretek

2. Informatikai alapismeretek – hardver

2.1. Jelátalakítás és kódolás

2.1.1. Analóg és digitális jelek

2.1.2. Az adat és az adatszámosság

2.1.3. Bináris számábrázolás

2.1.4. Bináris karakterábrázolás

2.1.5. Bináris kép- és szinkódolás

2.1.6. Bináris hangkódolás

2.2. A számítógép felépítése

2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek

2.2.2. A (személyi) számítógép részei és jellemzőik: Központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfészek (illesztő), ház, tápegység, alaplap

2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik: bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak

2.2.4. A (személyi) számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése

2.2.5. Hálózatok

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai

3.1.1. Az operációs rendszerek (fajtái) részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete

3.1.2. Könyvtárszerkezet, könyvtárak létrehozása, másolása, mozgatása, törlése, átnevezése

3.1.3. Állományok típusai, keresés a háttértárakon

3.1.4. Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás

3.1.5. Az adatkezelés eszközei: Tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem

3.1.6. A szoftver és a hardver karbantartó (segéd)programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás, ...

3.1.7. A hálózatok működésének alapelvei, hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem

4. Szövegszerkesztés

- 4.1. A szövegszerkesztő használata
  - 4.1.1. A program indítása
  - 4.1.2. A munkakörnyezet beállítása
  - 4.1.3. A szövegszerkesztő menürendszere
  - 4.1.4. Dokumentum megnyitása, mentése, nyomtatása
- 4.2. Szövegszerkesztési alapok
  - 4.2.1. Szövegbevitel, szövegjavítás
  - 4.2.2. Karakterformázás
  - 4.2.3. Bekezdésformázás
  - 4.2.4. Felsorolás, számozás
  - 4.2.5. Tabulátorok használata
  - 4.2.6. Oldalformázás
- 4.3. Szövegjavítási funkciók
  - 4.3.1. Keresés és csere
  - 4.3.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
  - 4.3.3. Helyesírás ellenőrzés, szinonima szótár, elválasztás
- 4.4. Táblázatok, grafikák a szövegben
  - 4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel, sorba rendezés
  - 4.4.2. Körlevélkészítés
  - 4.4.3. Táblázatok, grafikák, szimbólumok és más objektumok beillesztése a szövegbe, valamint formázásuk

5. Táblázatkezelés

- 5.1. A táblázatkezelő használata
  - 5.1.1. A program indítása
  - 5.1.2. A munkakörnyezet beállítása
  - 5.1.3. A táblázatkezelő menürendszere
  - 5.1.4. A táblázat megnyitása, mentése, nyomtatása
- 5.2. A táblázatok felépítése
  - 5.2.1. Cella, oszlop, sor, aktív cella, tartomány, munkalap
- 5.3. Adatok a táblázatokban
  - 5.3.1. Adattípusok
  - 5.3.2. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás
  - 5.3.3. A cellahivatkozások használata
  - 5.3.4. Képletek szerkesztése: konstans, hivatkozás, függvény
- 5.4. Táblázatformázás
  - 5.4.1. Sorok, oszlopok, tartományok kijelölése
  - 5.4.2. Karakter-, cella- és tartomány-formázások
  - 5.4.3. Cellák és tartományok másolása
- 5.5. Táblázatok, szövegek, diagramok
  - 5.5.1. Egyszerű táblázat készítése
  - 5.5.2. Formázási lehetőségek
  - 5.5.3. Diagramtípus kiválasztása, diagramok szerkesztése
- 5.6. Problémamegoldás táblázatkezelővel
  - 5.6.1. Tantárgyi feladatok megoldása
  - 5.6.2. A mindennapi életben előforduló problémák

6. Adatbáziskezelés

- 6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
  - 6.1.1. Az adatbázis fogalma, típusai, adattábla, rekord, mező, kulcs

6.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata

6.2.1. Adattípusok

6.2.2. Adatbevitel, adatok módosítása, törlése

6.2.3. Adatbázisok létrehozása, karbantartása

6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek

6.3.1. Lekérdezések, függvények használata

6.3.2. Keresés, válogatás, szűrés, rendezés

6.3.3. Összesítés

6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok

6.4.1. Űrlapok használata

6.4.2. Jelentések használata

7. Információs hálózati szolgáltatások

7.1. Kommunikáció az Interneten

7.1.1. Elektronikus levelezési rendszer használata

7.1.2. Állományok átvitele

7.1.3. WWW

7.1.4. Keresőrendszerek

7.1.5. Távoli adatbázisok használata

7.2. Weblap készítés

7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete

7.2.2. Weblap készítése Web-szerkesztővel

7.2.3. Formázási lehetőségek

8. Prezentáció és grafika

8.1. Prezentáció (bemutató)

8.1.1. A program indítása

8.1.2. A munkakörnyezet beállítása

8.1.3. A program menürendszere

8.1.4. Prezentációs anyag elkészítése

(szöveg, táblázat, rajz, diagram, grafika, fotó, hang, animáció, dia-minta ...) és formázása

8.2. Grafika

8.2.1. A program indítása

8.2.2. A munkakörnyezet beállítása

8.2.3. A program menürendszere

8.2.4. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása

8.2.5. Képek beillesztése, formázása

9. Könyvtárhasználat

9.1. Könyvtárak

9.1.1. A könyvtár fogalma, típusai

9.1.2. Eligazodás a könyvtárban: olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet

9.1.3. A helyben használható és a kölcsönözhető könyvtári állomány

9.1.4. A könyvtári szolgáltatások

9.2. Dokumentumok

9.2.1. Nyomtatott dokumentumok

9.2.2. Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (kazetta, diakép, film, CD, mágneslemez, DVD)

9.3. Tájékoztató eszközök

- 9.3.1. Katalógusok
- 9.3.2. Adatbázisok
- 9.3.3. Közhasznú információs források (pl. telefonkönyv, menetrend, térkép)

K) Pszichológia

A közép- és emeltszintű érettségi vizsgán számonkérhető adatok, fogalmak, összefüggések megegyeznek az oktatás szakmacsoportos tantárgy kerettantervében az adott témakörhöz rendelt tantárgyi követelményekkel.

- 1. Általános lélektan
  - 1.1. A pszichológia tudománya
  - 1.3. Érzékelés
  - 1.4. Észlelés
  - 1.5. Figyelem
  - 1.6. Alvás, álom, ábránd
  - 1.7. Emlékezet
  - 1.8. Képzelet
  - 1.9. Gondolkodás
  - 1.10. Tanulás
  - 1.11. Motiváció
  - 1.12. Érzelem
- 2. Személyiség-lélektani ismeretek
  - 2.1. Személyiség
- 3. Szociálpszichológiai ismeretek
  - 3.1. A szociálpszichológia, mint tudomány
  - 3.2. A társas kölcsönhatások világa
  - 3.3. Önismeret
  - 3.4. Személyközi kapcsolataink
  - 3.5. A csoport szerepe a társas kapcsolatokban
- 4. Fejlődépszichológia
  - 4.1. A fejlődépszichológia, mint tudomány
  - 4.2. Az újszülött és csecsemőkor
  - 4.3. A kisgyermekkor
  - 4.4. Az óvodáskor
  - 4.5. A kisiskoláskor
  - 4.6. A serdülőkor
  - 4.7. Az ifjúkor
  - 4.8. A felnőttkor
  - 4.9. Az öregkor és az aggkor
- 5. Pedagógiai pszichológia
  - A pedagógiai pszichológia
  - A családi nevelés
  - A bölcsődei nevelés
  - Az óvodai nevelés
  - Az iskolai nevelés

L) Pedagógia

- Általános pedagógia
- A pedagógia tudománya
- A nevelés fogalomrendszere, nevelés és társadalom

- A nevelés szükségessége
- 2. A gyermek és a pedagógus a nevelés folyamatában
- A nevelés folyamata
- A nevelési módszerek
- 3. A nevelés mint a viselkedés alakítása
- 3.1. Szokások, hagyományok a viselkedésminták elsajátításának folyamatában
- 3.2. A szociális képességek és fejlesztésük
- 4. A szocializáció színterei
- 4.1. A családi nevelés
- 4.2. Az intézményes nevelés
- 4.3. Egyén, csoport, közösség
- 5. A nevelés eszközei
- 5.1. A játék
- 5.2. A munka
- 6. Az oktatás mint a nevelés eszköze
- 6.1. A didaktika tudománya, alapfogalmai
- 6.2. Az oktatás célja, tartalma
- 6.3. Az oktatás folyamata
- 6.4. Az oktatás szervezeti és munkaformái
- 6.5. Az oktatás módszerei és eszközei
- 6.6. Az oktatási folyamat szervezése, értékelése
- 7. Neveléstörténet
- 7.1. A magyar neveléstörténet
- 7.2. Az egyetemes neveléstörténet

**M) Közgazdasági alapismeretek
(Üzleti Gazdaságtan, elméleti gazdaságtan)
6. Tantárgyként választható**

B/ Témakörök

1. Makroökonómiai alapismeretek és összefüggések

1.1. A mikro- és makroökonómiai megközelítés
1.2. Termékek és jövedelmek áramlása
1.3. A nemzetgazdasági teljesítmény mérése

2. A makrogazdasági egyensúly

2.1. Az árupiaci kereslet - kínálat
2.2. A pénzpiac
2.3. A makroegyensúly és a részpiaci egyensúlytalanság
2.4. Az egyensúly felbomlása a különböző piacokon
2.5. Növekedés és/vagy egyensúly

3. Az állam gazdaságpolitikája

3.1. A modern állam szerepe
3.2. A költségvetési és a monetáris politika
3.3. Gazdaságpolitikai alternatívák, programok

4. Külgazdasági kapcsolatok és nemzetgazdasági összefüggések

4.1. Külkereskedelmi előnyök és a külkereskedelem politika
4.2. A vállalatok a nemzetközi piacokon
4.3. A nemzetközi pénzügyi és hitelrendszer
4.4. A nemzetközi gazdasági szervezetek

5. Mikroökonómiai alapismeretek és összefüggések

5.1. Alapkategóriák és összefüggések
5.2. A piaci alapfogalmak

A fogyasztói magatartás és a kereslet

6.1. A fogyasztói döntés tényezői
6.2. A fogyasztó döntése a hasznosság és a külső korlátok alapján
6.3. A fogyasztó optimális választása és a kereslet
6.4. A piaci kereslet

7. A vállalat termelői magatartása és a kínálat

7.1. A vállalat
7.2. A termelés technikai – gazdasági összefüggései
7.3. A termelés költségei
7.4. A piac formái és a kínálat
7.5. A piacsabályozás

8. A termelési tényezők piaca

8.1. A tényezőpiac jellemzése
8.2. Az erőforrások kereslete és kínálata
8.3. A munkapiac
8.4. A tőkepiac
8.5. A természeti tényezők piaca
8.6. A vállalkozó, mint termelési tényező

9. Az externáliák és a közjavak

9.1. Az externáliák
9.2. A közjavak
9.3. Az állami beavatkozás formái

10. Marketing és marketing gondolkodás

10.1. A marketing modern értelmezése
10.2. A marketing mix
10.3. Piacorientált gondolkodás

11. A vállalkozás és az államháztartás kapcsolatai

11.1. Az államháztartás és alrendszerei
11.2. A támogatások
11.3. Az adók

12. Pénzügyi műveletek

12.1. A pénz és a pénzforgalom
12.2. A készpénzforgalom
12.3. A számlapénzforgalom
12.4. A bankkártya, a csekk és a váltó

13. A vásárolt készletek

13.1. A készletek fajtái
13.2. A készletek analitikája
13.3. A vásárolt készlet értékelése
13.4. A főkönyvi készletnyilvántartás
13.5. A készletfinanszírozás forrásai
13.6. Az általános forgalmi adó működési mechanizmusa

14. Az emberi erőforrás

14.1. Az emberi erőforrás, mint termelési tényező
14.2. Bérek számfejtése
14.3. Bérek fizetése
14.4. Személyi jövedelemadó

15. Befektetett eszközök

15.1. A befektetés
15.2. A beruházások
15.3. Az értékcsökkenés és értékcsökkenési leírás
15.4. A beruházások forrásai

15.5. A befektetett pénzügyi eszközök
----

16. A tevékenység költségei és az értékesítés

16.1. A tevékenység költségei
16.2. A befejezett tevékenységek elszámolása
16.3. Az értékesítés gazdasági esemény és hatása

17. Az erőforrások és befejezett tevékenységek adatainak statisztikai feldolgozása

17.1. Egyszerű adatfeldolgozási módszerek
17.2. A viszonyszámok
17.3. A középértékek
17.4. Az érték – ár – és volumenindexek
17.5. Az adatok közlése

18. Zárás – éves beszámoló

18.1. Az ellenőrzés és az egyeztetés szerepe a nyilvántartásban
18.2. Leltár és Mérleg
18.3. Az eredmény kimutatás
18.4. Zárás

N) Közgazdaság-Marketing alapismeret érettségi vizsga

B/ Témakörök

A középszintű érettségi vizsgán a számon kérhető témakörök és fogalmak megegyeznek a szakmai kerettantervek témaköreire és fogalmainra vonatkozó – az adott témakörhöz rendelhető – szakmacsoportos alapozás követelményeivel.

1. Tájékozódás a mikroökonómia témakörökben

1.1 A közgazdaság-tudomány
1.2 A fogyasztói magatartás és a kereslet
1.3 A vállalat és a termelői magatartás
1.4 A vállalat kínálata és a piac jellege
1.5 A termelési tényezők piaca
1.6 A vállalatok nemzetközi piaci kapcsolatai.
1.7 A piaci szabályozás kritikája

2. A makroökonómia kategóriák értékelése

2.1 A makroökonómia alapösszefüggései

2.2 A makrogazdaság árupiac – az egyensúlyi jövedelem
2.3 A makrogazdaság pénzpiaca, a kamatláb alakulása
2.4 A munkapiac. A munkapiaci egyensúlytalanság – munkanélküliség
2.5 Az infláció és inflációs folyamatok
2.6 A makrofolyamatok befolyásolhatósága, a gazdaságpolitika elméleti alapjai és gyakorlata
2.7 A nyitott makrogazdaság

3. Marketing ismeretek

3.1 A marketing kialakulása, fogalma, fejlődése
3.2 A piac, a piaci környezet elemzése
3.3 Fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás
3.4 A célpiacon marketing, piacszegmentálás. A célpiacon kiválasztása
3.5 A marketing információs rendszer
3.6 A piackutatás fajtái, módszerei
3.7 A piackutatás felhasználási területei
3.8 A termékpolitika, termékfejlesztés
3.9 Árpolitika, árstratégia
3.10 Az értékesítéspolitikát, értékesítési csatornák kiválasztása
3.11 A kommunikációs politika
3.12 A marketingkommunikáció eszközei
3.13 A reklám szerepe és fejlődése
3.14 A reklámeszközök és reklámhordozók
3.15 A public relations
3.16 Az eladásösztönzés, a személyes eladás
3.17 Az image és az egyedi vállalati arculat
3.18 Az egyéb piacbefolyásolási eszközök

O) Vendéglátás, idegenforgalom szakmacsoport

5. tantárgyként kötelezően választható

B/ Témakörök

A középszintű érettségi vizsgán a számon kérhető témakörök megegyeznek a kerettantervek témaköreire és fogalmaira vonatkozó- az adott témakörhöz rendelhető- szakmacsoportos alapozás követelményeivel.

a) 1. Vendéglátó és turizmus alapismeretek

1.1 A vendéglátás alapjai
1.2 A vendéglátás tevékenységi körei
1.3 A vendéglátás üzlethálózata
1.4 A turizmus alapjai

1.5 A turizmus tevékenysége, tevékenységi formái fajtái.
1.6 A turizmus és a környezet összefüggései
1.7 A vendéglátás és a turizmus kapcsolata
1.8 A turizmus, mint tevékenység feltételrendszere
1.9 A turizmus piaca
1.10 A vendéglátás piaca
1.11 Általános ügyviteli alapismeretek
1.12 A turizmus és a vendéglátás ügyvitele

b) 2. Szállodai alapismeretek

2.1 Szálláshelyek, szállodák és egyéb szálláshelyek
2.2 A szálloda és egyéb szálláshelyek működésének tárgyi feltételei
2.3 A szálloda és egyéb szálláshelyek működésének személyi feltételei
2.4 Szállodai és egyéb szálláshelyek ügyvitel
2.5 A szállodai és egyéb szálláshelyek gazdálkodás
2.6 A szállodai tevékenységhez kapcsolódó legfontosabb speciális jogszabályok, rendeletek és előírások

c) 3. Marketing alapismeretek

3.1 A marketing fogalma, fejlődése
3.2 A piac, a piaci környezet elemzése
3.3 A fogyasztói magatartás
3.4 A piacszegmentálás. A célpiacok kiválasztása
3.5 A marketing információs rendszer
3.6 A piackutatás fajtái, módszerei, felhasználási területei
3.7. A termékpolitika, termékfejlesztés
3.8. Árpolitika, árstratégia
3.9. Az értékesítéspolitiká, értékesítési csatornák kiválasztása
3.10. A marketingkommunikáció eszközrendszere
3.11. A reklám szerepe, tervezése
3.12. A Public Relations
3.13. Az eladásösztönzés, és a személyes eladás
3.14. Az image és az egyedi vállalati arculat
3.15. Az egyéb piacbefolyásolási eszközök

P) Emberismeret és etika

1. AZ EMBERI TERMÉSZET

Tegyen különbséget a biológia, a történelem, a pszichológia és az etika emberfogalma között. Értelmezze a „gondolkodó lény”, „társas lény”, „alkotó ember” kifejezéseket.

2. AZ ERKÖLCSI LÉNY

Ismertesse az erkölcsi személyiség kialakulásának folyamatát az egyén szocializációja során, a példa- és szabálykövetéstől a tudatos meggyőződésen alapuló lelkiismereti döntésig.

3. AZ ERKÖLCSI CSELEKEDET

Értelmezze ezeket a fogalmakat: szokáserkölc, tekintélyelv, lelkiismereti szabadság, konszenzus. Értelmezze a következő ellentétpárokat a cselekedet erkölcsi megítélése szempontjából: eszköz - cél, szándék - következmény, magánérdek - közjó. Értelmezze a tetteinkért, illetve a másokért viselt felelősség fogalmát.

4. AZ ETIKA MEGALAPOZÁSA

Értelmezze ezeket a fogalmakat: meggyőződés, hit, kétely, nyitottság, türelem, előítélet. Magyarázza meg, miként egyeztethető össze az erkölcsi ítélet egyetemesség-igénye a lehetséges jó életformák sokféleségével.

5. AZ ERÉNYEK ÉS A JELLEM

Mutassa be az európai civilizációban legáltalánosabban elfogadott alapértékeket. Ismertesse a velünk született adottságok, a körülmények, a helyes önismeret, az önfegyelem és az önnevelés szerepét a jellem fejlődésében. Értékelje az őszinteség erkölcsi jelentőségét.

6. TÁRSAS KAPCSOLATOK

Mutassa be a versengés, illetve a kölcsönös segítség jelentőségét a természetben és a társadalomban. Értelmezze a szülő-gyermek kapcsolat jellegzetes erkölcsi problémáit. Értelmezze az ösztönök, az érzelmek és az erkölcsi tudatosság szerepét a nemi párkapcsolatban. Keressen példákat a házasság erkölcsi konfliktusaira. Értelmezze az összefüggést az alábbi fogalmak között: barát/ellenfél, szeretet/gyűlölet, béke/harc, következetesség/megbocsátás.

7. ERKÖLCS ÉS TÁRSADALOM

Tegyen különbséget erkölcs és jog, illetve erkölcsi és politikai közösség között. Foglaljon állást az emberi alapjogok és kötelességek természetéről folyó vitában. Érveljen a szólás szabadsága, illetve korlátozása mellett és ellen, pl. a gyűlöletkeltő beszéd, a nyilvános rágalmozás, a hazug reklám, a szeméremszérvő ábrázolás esetében. Keressen példát az egyéni lelkiismeret, a család és a társadalom/állam illetékessége közötti lehetséges konfliktusokra (pl. családon belüli erőszak). Értelmezze gazdasági szemlélet és etika viszonyát. Ismertesse a házasságot erkölcsi megítélése körüli vitában kialakult főbb álláspontokat és érveket. Jellemezze a más közösségekkel, illetve a társadalmi kisebbségekkel kapcsolatos etikusság magatartás főbb vonásait, a többség-kisebbség konfliktusok természetét.

8. VALLÁS ÉS ERKÖLCS

Értelmezze az ember megkülönböztetett léthelyzetét és felelősségét az Ó- és Újszövetség alapján. Értelmezze a szeretet jelentőségét a zsidó-keresztény hagyományban, és ennek

hatását az európai erkölcsi gondolkodásra. Értelmezze a személyes gondviselésbe vetett hit szerepét az individuális etika kibontakozásában.

9. KORUNK ERKÖLCSI KIHÍVÁSAI

Ismertessen néhány, a tudományos-technológiai haladással kapcsolatos erkölcsi problémát (géntechnológia, atomenergia, eutanázia, abortusz stb.). Mutassa meg, miként vezet a technológia fejlődése és a globalizáció az emberi felelősség megváltozott dimenzióinak felismeréséhez. Ismertesse, milyen tényezők hatására vált a női és férfi szerepek kérdése közéleti témává korunkban. Mutassa be a pazarló gazdálkodás néhány környezeti, társadalmi, és kulturális következményét. Ismertesse, milyen etikai dilemmákat vet fel az ember-állat viszony, értelmezze ezeket az állattartás és az állatok hasznosításának különféle területein.

Q) Társadalomismeret

Társadalomismeret

1. A TÁRSADALMI SZABÁLYOK

Ismerje a társadalmi együttélés alapvető szabályait, eredetüket és rendeltetésüket. Tudjon különbséget tenni szokás, hagyomány, illem, erkölcs és jog között.

2. JOGI ALAPISMERETEK

Ismerje az alapvető emberi, gyermeki és diákjogokat, valamint az ezekhez társuló kötelezéseket. Legyen átfogó képe a bírósági eljárás szereplőiről és főbb szakaszairól. Ismerje a felelősség fogalmát. Legyen tisztában a munkajogi alapismeretekkel. Tudjon önéletrajzot írni.

3. ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

Ismerje a Magyar Köztársaság állami és közigazgatásának intézményrendszerét, az alkotmányosság és a demokrácia alapelveit, valamint mindezek működésének fő jellemzőit. Tudjon képet adni a mai Magyarország és az Európai Unió országainak politika intézményrendszeréről. Legyenek ismeretei arról, hogy milyen nemzetközi konfliktusok vannak jelenleg a világban.

4. A CSALÁD ÉS A FELNÖTTÉ VÁLÁS

Ismerje a család funkcióit, valamint a nemi szerepeket a családban és a társadalomban. Legyen tisztában a családi munkamegosztás, a háztartás és a családi költségvetés jellemzőivel. Ismerje a szocializáció fogalmát. Tudjon példát mondani a mentálhigiénés, különösen a drogfogyasztás okozta problémákra és beilleszkedési zavarokra a felnőtté válás életszakaszában.

5. KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG

Ismerje az egyén, a közösség, a társadalom és a kultúra fogalmait. Ismerje a nemzet, állam, etnikum, többség és kisebbség fogalmak jelentését, valamint a magyar nemzettudat fejlődésének sajátosságait.

6. A TÁRSADALMI VISZONYOK

Legyen tisztában a mai magyar társadalom rétegződésének fő jellemzőivel. Ismerje a helyi társadalom fogalmát.

7. AZ ÚJ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VILÁGREND

Ismerje a technológiai-gazdasági fejlődés alapvető sajátosságait. Legyen képes bemutatni az állandó növekedésre irányuló racionális gazdasági magatartás sajátosságait és veszélyeit a piacgazdaságban. Lássa a gazdasági fejlődés és a környezetszennyezés alapvető összefüggéseit. Tudjon példákat mondani azokra a globalizációs kihívásokra, amelyek a mai Magyarországot is érintik. Legyen képes bemutatni az európai integráció legfőbb sajátosságait. Ismerje a legjelentősebb nemzetközi szervezeteket.

8. KULTÚRA ÉS GLOBALIZÁCIÓ

Ismerje az információs társadalom fogalmát, valamint az információrobbanás társadalmi hatásait.

9. AZ ÉLETMÓD ÁTALAKULÁSA

Ismerje a pályaválasztás és a munkába lépés lehetőségeit, a mai Magyarországon. Ismerje az önéletrajzírás és az álláskeresés alapvető „szabályait” (információforrások fajtái, teendők a hirdetés elolvasásától az interjúzás lezárásáig). Ismerje a fogyasztói társadalom fogalmát, legyen képes példák segítségével bemutatni e társadalmi forma előnyeit és hátrányait. Legyen képes bemutatni a család kulturális, gazdasági és társadalmi funkcióinak átalakulását a mai világban.

10. A NÖVEKEDÉS HATÁRAI

Legyen képes bemutatni, hogy milyen hatást gyakorol a természeti környezetre a technikai civilizáció és a gazdasági növekedés. Ismerje a demográfiai robbanás társadalmi és gazdasági okait a „harmadik világban”, a népesség csökkenésének és elöregedésének problémáit hazánkban és más európai országokban. Ismerje a környezetkímélő magatartás elterjedését ösztönző, illetve gátló kulturális, gazdasági és politikai okokat. Legyen képes példákkal bemutatni, mit tehet az egyén és a társadalom az üzleti szemlélet túlzásaiból eredő károk ellensúlyozására (pl. környezetvédő, segélyező programok, szervezetek bemutatása).

Pszichológia

11. A TEST ÉS A LÉLEK, AZ EMBERI ÉN ÉS A TUDAT

Legyen tisztában a lelki jelenségek organikus alapjaival. Ismerje az egyéni tulajdonságok és a környezeti hatások dinamikus kölcsönhatásait néhány fontos képesség és tulajdonság (intelligencia, temperamentum, személyiségvonások) esetében. Ismerje az én és a tudat legfontosabb értelmezéseit.

12. A KOGNITÍV FUNKCIÓK

Ismerje az emberi érzékelés és észlelés legfontosabb sajátosságait. Legyen tisztában vele, hogy melyek a legfontosabb megismerő funkciók (figyelem, emlékezet, gondolkodás), értse ezek működését. Ismerje a megismerés és a motiváció legfontosabb összefüggéseit. Legyen tisztában a kognitív képességek fejlődésének legfontosabb állomásaival.

13. A BESZÉD ÉS A KOMMUNIKÁCIÓ

Legyen tisztában a nyelvnek az emberi társadalomban betöltött szerepével, valamint a nyelv elsajátítási folyamatának a szabályszerűségeivel. Ismerje a verbális és nem verbális

kommunikáció néhány fontosabb válfaját. Ismerje a tömegkommunikáció néhány fontosabb sajátosságát.

14. A MOTIVÁCIÓ, AZ ÉRZELMEK ÉS AZ AKARAT

Ismerje a motiváció élettani szerepét és működését, kapcsolatát a szükségletekkel. Ismerje az érzelmek motivációs hatásait. Legyen tájékozott azzal kapcsolatban, hogy milyen motivációs háttere van az emberi szexualitásnak, az utódgondozásnak, valamint az agresszív viselkedésnek.

15. A SZOCIALIZÁCIÓ FOLYAMATA. A SZEMÉLYISÉG ÉS A TÁRSAS JELENSÉGEK

Ismerje, hogy milyen szerepet játszanak a családon belüli az intim érzelmi kapcsolatok az emberi fejlődésben. Ismerje a család és a szülői szerep jelenkori sajátosságait. Legyen tisztában a gyermek fejlődésének legfontosabb állomásaival. Ismerje a legfontosabb társas hatásokat (azonosulás, szociális tanulás). Ismerje a társas alakzatok (pár, tömeg, csoport) legfontosabb jellegzetességeit.

16. LELKI EGÉSZSÉG ÉS BETEGSÉG

Ismerje a testi és lelki egészség néhány különböző fajta értelmezését. Legyen tudatában annak, hogy a lelki nehézségekkel meg lehet küzdeni, és ebben szakemberek segítségére lehet támaszkodni. Ismerje a devianciák, az antiszociális viselkedés és lelki betegségek legfontosabb fajtáit.

R) MŰVÉSZETTÖRTÉNET

- **Őskor művészete:** Az őskori ember művészete. A termékenységszobrok. A barlangfestészet kialakulásának okai és fejlődési fokozatai. A halottkultusszal és a termékenységgel kapcsolatos építmények Franciaország és Anglia területén.

- **Mezopotámia művészete:** Az ókori Mezopotámia népeinek és birodalmainak művészete; sumer, akkád, Babilon, asszír, perzsa. A vallásos és uralkodói reprezentáció építészeti és szobrászati emlékei.

- **Egyiptom művészete:** A dinasztikák előtti kor művészete, az iparművészet emlékei. Az ókori Egyiptom halottkultusszal összefüggő építészete, a sírhelyek típusának alakulása a masztabáktól a Királyok völgyéig. A fáraókultusz és a szobrászat, festészet kapcsolata. A szobrászat és a festészet stílusjegyei az Ó- és az Újbirodalomban.

- **Görög művészet:** Az ókori görög építészet formavilága, az oszloprendek. A görög kultúrában kialakult épülettípusok, a templom, a színház és a különböző funkciójú épületegyüttesek, az akropoliszok és a szent körzetek. Az antik görög szobrászat nagy korszakai, az archaikus a klasszikus és a hellenisztikus kor szobrászatának jellemző jegyei. A görög vázafestészet nagy korszakai, a geometrikus s fekete- és a vörös alakos vázafestészet jellemzői.

- **Római művészet:** Az ókori Római Birodalom művészete. A Római Birodalomban kialakult városépítészeti feladatok megoldása, a fórumok, a vízvezetékek, az amphiteátrumok és a boltozatos közfürdők építészete, a római lakóház típusa. A római szobrászatban létrejött új típusok, a portré- és a császárszobrok dombormű szobrászat a császári reprezentációt szolgáló diadalíveken. A festészet fennmaradt emlékei Pompeiiben és az ott megállapítható stíluskorszakok. Az iparművészet emlékei. Pannónia provincia művészeti emlékei, Aquincum fontosabb leletei

- **Ókeresztény művészet:** A katakombák keletkezése és freskóinak stílusa. Az ókeresztény szimbólumok a díszítőművészetben. A kora keresztény építészet emlékei, a keresztény templomtípus kialakulása.

- **Bizánc és az iszlám világ művészete:** A bizánci birodalom építészetének sajátosságai, az Hagia Sophia és a ravennai emlékek. A mozaikfestészetben alkalmazott technika, a jellemző stílusjegyek és az ábrázolt témák.

Az iszlám világ épülettípusai a vallás és a hatalom igényeinek megfelelően. Az épületek díszítésénél alkalmazott formai megoldások.

- **Népvándorlaskor:** Népvándorlás-kori népek ötvösművészetének díszítőelemei, a fontosabb emlékek. A honfoglaló magyarság művészetének és hiedelemvilágának kapcsolata a sírleletek alapján. A ruházat részei; a veretes öv, a tarsolylemez, a hajfonat- és ruhakorongok és a süvegcsúcs.

- **Román kor művészete:** Az európai román kor építésze Németországban és Franciaországban. A szobrászat és festészet formai és tartalmi sajátosságai. Magyar román kor művészeti emlékei. Építészeti és szobrászati emlékek a román kori Székesfehérvárról, Jákról és Pécsről. A magyar koronázási jelvények, (a korona a jogar az országalma és a palást) keletkezése, a különböző elméletek az egyes darabok keletkezéséről.

- **Gótika művészete:** Az európai gótika művészetének stílusjegyei.

A gótikus katedrálisok építésze, kiemelten a francia katedrálisokat; Saint Denis, párizsi Notre-Dame, Reims és Amiens katedrálisai. A gótikus szárnyasoltár. Az épületszobrászat és a festészet formai jegyei. A gótikus üveglak-festészet.

A magyarországi gótika művészeti emlékei. A koragótika megjelenése Esztergomban, Pannonhalmán, Zsámbékon és Bélapátfalván. A klasszikus és a későgótika szobrászati, festészeti és ötvösművészeti emlékei.

- **Reneszánsz művészet:** Az itáliai reneszánsz művészet igazodása az új humanista filozófiához és irodalomhoz, a klasszikus kultúra felélesztésére, a kor igényeihez igazított felhasználásra tett kísérletek.

Az építészetben használt formai elemek, az épületek kialakításánál figyelembe vett alapelvek. A szobrászat és festészet stílusjegyei, a reneszánsz gondolkodás megjelenése a formai jegyekben és a témaválasztásban. A quattrocento három nagy művészegyéniségének munkássága; Leonardo, Michelangelo és Raffaello művei.

A németalföldi és német reneszánsz sajátos vonásai. A festészet és grafika jellemző jegyei és témái az eltérő kultúrkör tükrében.

A reneszánsz művészet korai jelentkezése Magyarországon. A Mátyás király udvarában kialakult humanista kultúra és az olasz és dalmáciai mesterek tevékenysége során keletkezett művészeti emlékek.

- **Barokk művészet:** Az európai barokk építészet, szobrászat és festészet fő jellemzői. Az egyházi és udvari barokk az abszolutisztikus berendezkedésű államokban, különös tekintettel Spanyolországra és Franciaországra. A holland területen kialakult protestáns barokk művészet jellemzői, az itt kialakult új festészeti műfajok.

A magyarországi barokk művészet emlékei. A barokk templom és kastélyépítészet Magyarországon. A barokk főnemesi kultúra emlékei. Az ősgalériák kialakulása és a kiemelkedő portréfestő, Mányoki Ádám hazai működése. A köztéri és a templomi szobrászat emlékei.

- **Klasszicizmus és romantika művészete:** Az európai klasszicizmus és romantika irányzatának építészeti, szobrászati és festészeti emlékei, különös tekintettel a franciaországi emlékekre. A klasszicista, a historizáló és eklektikus építészetjellemezői. A klasszicizmus és a romantika szobrászatának és festészetének törekvései, egy-egy jelentős alkotójuk.

A klasszicizmus és romantika művészeti emlékei Magyarországon. A klasszicista köztéri szobrok állításának gyakorlata és a nemzet nagyjairól készült mellszobrok elterjedése. A klasszicista portré és tájképfestészet képviselői. A romantika magyarországi sajátosságai. A nemzeti ellenállás és a művészet összefonódása.

A nemzeti történelem eseményeit feldolgozó festészet és szobrászat.

- **Realizmus** A XIX. században jelentkező realista tendenciák a festészetben. A barbizoni festőiskola. A Courbet-i realista festészet. Realista tendenciák Magyarország festészetében, Paál László Barbizonban és Munkácsy Mihály.

- **Impresszionizmus és posztimpresszionizmus:** Az impresszionizmus, a neoimpresszionizmus és a posztimpresszionizmus festészetének törekvései. Az impresszionisták festészeti mozgalma Franciaországban, hatása a festői látásmód megváltozására. A neoimpresszionisták (pointilisták) művészeti törekvései és festésmódja. A három nagy posztimpresszionista festő, Cézanne, Van Gogh és Gauguin munkássága és hatása a következő művészgeneráció festészetére.

- **Századforduló művészete:** Az európai századforduló művészete. A szimbolizmus festészeti törekvései és a szecesszió festészetének követői. A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország). A szecesszió építésze, iparművészete és központjai (Anglia, Franciaország, Németország, Bécs, Spanyolország). A magyarországi századforduló művészete. A szecessziós építészet, festészet és iparművészet jelentkezése és kapcsolata a magyar népművészettel. A gödöllői művésztelep létrejöttének célja és jelentős alkotói.

- **Avantgárd irányzatok a XX. század elején:** A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve, expresszionista, kubista, futurista, dadaista irányzatok törekvései, jelentősebb művészeik és műalkotásaik Európában és Magyarországon. A fauve irányzat festési eljárásának fő jellemvonásai és vezetőjük Matisse művészete. Az expresszionista festészeti mozgalom kialakulása, a Die Brücke és a Blaue Reiter csoport. A kubista festészet kialakulása és fejlődési szakaszai Braque és Picasso munkásságában. Az olaszországi futurista mozgalom festészeti és szobrászati alapelvei. A dadaista alkotók művészeti elvei és jelentős műveik.

- **A XX. századi építészet irányzatai:** A Bauhaus, De Stijl, funkcionalista, purista és organikus építészet jellemzői, jelentős építészek és művek.

- **Művészet a két világháború között:** A szürrealista iskola kialakulása, jelentős képviselői és alkotási alapelvei. A geometrikus és a lírai absztrakció irányzatai Európában, jelentős képviselőik és alkotásaik

- **Művészet a második világháború után:** Neoavantgárd irányzatok: informel (tasizmus, gesztusfestészet, kalligráfia), tudományos, technicista irányzatok (Op art, kinetika, minimal-art, post-painterly abstraction, konceptuális művészet, land art, earth art, arte povera). A Pop art mozgalom művészeti törekvései és új kifejezési eszközei; combine painting, assemblage, environment. A Nouveau Realisme és a hiperrealizmus.

Transzavantgarde és posztmodern művészeti irányzatok törekvései. A művészek által a társadalmi-gazdasági helyzetre adott válaszok. Az alkotók új kifejezési formái; akcióművészet; happening, performance, fluxus, body art, process art, mail art, magánmitológia, Spurensicherung.

26. A tanulók fizikai állapotának mérése

A közoktatásról szóló törvény 41.§ (5) kimondja, hogy „...az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente két alkalommal”, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetőek az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget

biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére az Oktatási Minisztérium által felkért bizottság a tanulók fizikai és motorikus képességek mérésére alkalmas tesztet állított össze, melyek

egyszerűek;

kevés szerigényűek és bárhol végrehajthatóak;

megmutatják gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

A tesztek alkotói a már meglévő, legjobban bevált gyakorlatok közül válogattak.

A) HUNGAROFIT módszer bemutatása

A fizikai állapot mérése, önmagában nem cél, hanem diagnosztizáló eszköz, kiindulópont a terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez, az egyénre szabott edzéstervek elkészítéséhez .

Az optimális mennyiségű, hatásos dózis meghatározása, mindig a szervezet aktuális állapotától, egészségétől, vagy betegségétől függ: ha alul adagoljuk nem hat, nem érjük el a kívánt hatást, ha túladagoljuk, akkor mérge, szélsőséges esetekben akár halálhoz is vezethet.

Cél:”Se többet, se kevesebbet”!

A „Hungarofit” tesztrendszer a terhelhetőséggel/egészséggel összefüggő fittség műszerek nélküli objektív mérésére – több mint 15 év alatt a laboratóriumi terheléses vizsgálatokkal alátámasztva – fejlesztették ki.

A különösebb előképzettséget, anyagi és időráfordítást nem igénylő motorikus próbarendszer megfelelő a tudományosság kritériumainak (valódiság, megbízhatóság, objektivitás) méri és értékeli:

1. az optimális testtömeget és az attól való esetleges eltéréseket (kiegészítő vizsgálat).

2. Az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket (alapvizsgálat):

a) az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratórikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma;

b) azon izomcsoportok erejét, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.

3. A fizikai fitness önmagában is értékelhető, de lényegesen megbízhatóbb tanácsadással szolgálhatunk, ha a fittség vizsgálatot kiegészítjük elsősorban egyéni (társadalmi) vonatkozású edzésre, versenyzésre, eredményességre, életvitelre jellemző információkkal és az elért teljesítményt annak tükrében értelmezzük (kiegészítő vizsgálat között található adatszolgáltatás).

A fittség vizsgálat az e célra elkészített mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

Egyszerű vizsgálati módszerek a fizikai fitness mérésére		©F. Mérey Ildikó	
Dimenzió	7-8 évesek számára (1+3 motorikus próba értékelésével)	9 éves kortól „HUNGAROFIT” (1+6 motorikus próba értékelésével)	9 éves kortól „MINI HUNGAROFIT” (1+4 motorikus próba értékelésével)
Személyi adatok	Név Életkor Nem	A vizsgált személy neve: Születési év, hó, nap: Neme:	A vizsgált személy neve: Születési év, hó, nap: Neme:
ALAPMÉRÉSEK AZ ÁLTALÁNOS FIZIKAI TEHERBÍRÓ- KÉPESSÉG MINÓSÍTÁSÁHOZ	<p>1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése: – Cooper-teszt, vagy – 1609 m (1 mérföld) síkfutás</p> <p>Izomerő mérése Dinamikus ugróerő</p> <p>1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: – Helyből távolugrás páros lábbal A dinamikus dobóerőt nem méri.</p> <p>Dinamikus erő – állóképesség</p> <p>2. A csípőhajlító és a has-izom erő-állóképességének mérése – Hanyattfekvésből fel- ülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig</p> <p>3. A hátizmok erőállóképességének mérése – Hason-fekvésből törzs-emelés- és leengedés folyamatosan, kifáradásig</p> <p><i>Megjegyzés: A dinamikus erő – állóképességet mérő próbákat folyamatosan kell végezni, kifáradásig. Egyes próbákban a max. pontszám eléréséhez kb. 3-4 perc szükséges.</i></p>	<p>1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése: – Cooper-teszt, vagy – 2000 m-es síkfutás</p> <p>Izomerő mérése Dinamikus ugróerő</p> <p>1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: – Helyből távolugrás páros lábbal</p> <p>Dinamikus dobóerő</p> <p>2. A kar-, törzs-, és a láb-izmok együttes dinamikus erejének mérése: – Kétkézes labdadobás (vetés) hátra, fej fölött tömött labdával</p> <p>3. A kar-, törzs-, és a láb-izmok együttes dinamikus erejének mérése: – Egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával</p> <p>Dinamikus erő – állóképesség</p> <p>4. A vállövi- és a kar-izmok erő - állóképességének mérése: – Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás, folyamatosan kifáradásig</p> <p>5. A csípőhajlító és a has-izom erő-állóképességének mérése – Hanyattfekvésből fel- ülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig</p> <p>6. A hátizmok erőállóképességének mérése – Hason-fekvésből törzs-emelés- és leengedés folyamatosan, kifáradásig</p>	<p>1. Aerob, vagy alap-állóképesség mérése: – Cooper-teszt, vagy – 2000 m-es síkfutás</p> <p>Izomerő mérése Dinamikus ugróerő</p> <p>1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: – Helyből távolugrás páros lábbal</p> <p>A dinamikus dobóerőt nem méri.</p> <p>Dinamikus erő – állóképesség</p> <p>2. A vállövi- és a kar-izmok erő - állóképességének mérése: – Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás, folyamatosan kifáradásig</p> <p>3. A csípőhajlító és a has-izom erő-állóképességének mérése – Hanyattfekvésből fel- ülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig</p> <p>4. A hátizmok erőállóképességének mérése – Hason-fekvésből törzs-emelés- és leengedés folyamatosan, kifáradásig</p>
ALAP ÉS KIEGÉSZÍTŐ MÉRÉSEK, VIZSGÁLATOK A TESTÖSSZETÉTEEL MEGHATÁROZÁSÁHOZ	Az egészségi állapot minőségét jelző optimális testtömeg és az attól való eltérés meghatározása: – Möhr-féle módszer – Kaup- féle Testtömeg index	– Testmagasság – Testsúly – Csuklókerület – Nyugalmi pulzus – Alappulzus – Terhelés utáni pulzus – Testzsírtartalom: a négy bőrredő mérésevel	– Testmagasság – Testsúly – Csuklókerület – Nyugalmi pulzus – Alappulzus – Terhelés utáni pulzus – Testzsírtartalom: a négy bőrredő mérésevel
Egyéb kiegészítő mérés A mozgékonyág mérése	Maligen - teszt: – Törzshajlítás előre	Maligen - teszt: – Törzshajlítás előre	Maligen - teszt: – Törzshajlítás előre

B) A vizsgálat elvégzéséhez szükséges eszközök

Alapmérések: (az általános fizikai teherbíró- képesség mérése)

Az aerob kapacitás méréséhez:

ismert hosszúságú sík területen kimért futópálya,

stopperóra (a tanulónak másodperceket is kijelző karóra),

rajtszámok vagy számozott trikók, az értékelés megkönnyítését segítő jelzésekhez kisebb jelzőzászlók.

Az általános testi erő, erő-állóképesség méréséhez:

mérőszalag 20 vagy 50 méteres;

öntapadós szigetelőszalag, kréta, olajfesték,

2, ill. 3 kg-os tömött labda,

Tornaszőnyeg, filc, vékony szivacs

Bordásfal, zsámoly

Kiegészítő mérések, vizsgálatok:

- orvosi személymérleg, magasságmérővel (egészségügyiek végzik)

(szükség esetén a tanár is elvégezheti bármilyen mérlegen mérve, amellyel 0,5 kg-os pontossággal lehet mérni, ill. falra vagy ajtófélfára felrajzolt cm-skálán).

Szabócenti

Bőrredő-mérő

Lépcsőfokon rögzített szék, zsámoly és mérőszalag

Életvitelre, napirendre utaló: „Sport-életmód” kérdőív, vagy egyéb társadalmi, vagy egyénre vonatkoztatott életviteli szokások feltérképezésére alkalmas kérdőív. (Lásd. melléklet)

C) Módszertani útmutató a motorikus próbák elvégzéséhez

a) Aerob, vagy alap-állóképesség mérése

Cooper teszt (futással/kocogással vagy szükség esetén úszással) vagy

Az aerob, hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere. C.H. Cooper a teszt megalkotásakor a futóteljesítményeket a spiroergometriás vizsgálat közben mért oxigénfogyasztással összehasonlítva ($r=0,9$) korrelációs együtthatót talált, ami nagyon szoros összefüggést jelent. (Spiroergometria=vizsgáló eljárás a szív, a keringés, a légzőrendszer, valamint az anyagcsere működések színvonalának megállapítására, és ebből következően az egészség, a teljesítőképesség megítélésére).

A Cooper teszt lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük jelen esetben futással, vagy úszással.

Az egyénre szabott edzésterv elkészítésekor aerob teljesítőképességet akkor tudjuk a legpontosabban megbecsülni, ha a próba végrehajtását pulzuszámolással egészítjük ki. (Próba megkezdése előtt, és a próba befejezése után a megnyugvási szakaszban- az 1. az 5. és a 10. percekre vonatkoztatva.)

A mért pulzusértékek az elért teljesítmény pontosítását és a célpulzusnak megfelelő tempó kialakítását segítik.

2000 m síkfutás

b) Izomerő mérése

- Dinamikus ugróerő mérése: Helyből távolugrás páros lábbal (m)

A gyakorlat végrehajtása:

Kiindulóhelyzet: a vizsgált személy az elugróvonal mögött oldalterpeszbe áll.

Feladat: térdhajlítás, majd páros lábú elrugaszkodás (páros karlendítéssel) és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugróvonal közötti legrövidebb távolságot mérjük 1 cm-es pontossággal.

A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával. A pontérték átszámításakor a legnagyobb ugrás eredményét kell figyelembe venni.

A mozgásban résztvevő főbb izmok magyar megnevezése: négyfejű combizom; kétfejű combizom; félighinas izom; félighártyás izom; háromfejű lábszárizom; deltaizom; nagy mellizom; csuklyás izom; hosszú hátizom; lapockaemelő izom; elülső fűrészizom; nagy farizom; egyenes hasizom; haránt hasizom; belső ferdehasizom; külső ferdehasizom.

- Dinamikus dobóerő mérése

A váll- és a törzsizmok dinamikus erejének mérése:

Kétkezes labdadobás hátra, fej fölött tömött labdával (m)
(12 éves korig 2, afelett 3 kg-os tömött labdával.)

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: Háttal, oldalterpeszben áll fel a dobóvonal mögé, a tömött labdát (két kézzel fogva) a melle előtt könyökben hajlított karral tartja.

Feladat: A dobó előrehajlás közben, karnyújtással a labdát a két térde közé lendíti, majd a lábak nyújtásával és a törzs emelésével lendületet szerez, néhány ismétlés után, a lábak nyújtásával felemeli a törzsét, majd vető mozgással eldobja a labdát a feje fölött hátra felé. Kilökés alatt (amíg a dobószert érinti a dobó kezét) a dobónak a dobóvonal mögött kell maradnia.

Értékelés: A dobóvonal közepe és a tömött labda becsapódása – dobóhelyhez legközelebbi része - közötti távolságot mérjük 5 cm-es pontossággal. A bemelegítő dobásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával. A pontérték átszámításakor a legnagyobb dobás eredményét kell figyelembe venni.

A mozgásban résztvevő főbb izmok magyar megnevezése: deltaizom; nagy mellizom; kétfejű karizom; egyenes hasizom; haránt hasizom; belső ferde hasizom; külső ferde hasizom; csuklyás izom; hosszú hátizom; lapockaemelő izom; elülső fűrészizom; nagy farizom.

- A kar-, törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérése:

Egykezes labdalökés helyből az ügyesebbik kézzel, tömött labdával (m)
(12 éves korig 2 kg-os, 12 éves kor felett 3 kg-os tömött-labdával.)

A gyakorlat leírása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy a dobóvonal mögött kényelmes harántterpeszbe áll, testsúly főleg a hátul lévő lábán van, a tömött labdát a dobókar oldali válla előtt tartja.

Feladat: A hátul lévő láb nyújtásával, a törzs dobásirányba fordításával, a dobókar kinyújtásával, labda kilökés előre, a lehető legnagyobb távolságra.

Értékelés: a dobóvonal közepe és a tömött labda becsapódása közötti távolságot mérjük 5 cm-es pontossággal. A bemelegítő dobásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával. A pontérték átszámításakor a legnagyobb dobás eredményét kell figyelembe venni.

A mozgásban résztvevő főbb izmok magyar megnevezése: delta izom elülső része; nagy mellizom; háromfejű karizom; törzs rotátorok; külső ferde hasizmok; belső ferde hasizmok.

- A vállöv és a karizmok erőállóképességének mérése:

Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, folyamatosan kifáradásig (db)

Maximális időtartam: nők 1,5 perc, férfiak 3 perc.

A gyakorlat leírása:

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól, a kéztámasz előrenéző ujjakkal, a törzs egyenes, a fej a törzs meghosszabbításában van, a térd nyújtott, a lábak zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe kerül.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma. A gyakorlat egyenletes, nem gyors tempóban végzendő.

A mozgásban lévő főbb izmok magyar megnevezése: nagy mellizom; háromfejű karizom; egyenes hasizom; belső ferdehasizom; külső ferdehasizom; deltaizom; nagy farizmok.

- A csípőhajlító és a hasizom erőállóképességének mérése:

Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: 4 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra, vagy a tornaszámolyra, vagy a talajra. Mindkét könyöke előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak.

Feladat: A nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve feküdjön vissza.

Értékelés: a megadott határidőn belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma. A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem túl gyors tempóban történik. Vigyázat! Ha a lábakat külső erő szorítja le (pl. társ), akkor az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek.

A mozgásban résztvevő főbb izmok magyar megnevezése: egyenes hasizom; haránt hasizom; belső ferde hasizom; külső ferde hasizom.

- A hátizom erőállóképességének mérése:

Hasonfekvésből törzsemelés- és leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: 4 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: Torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hasán fekszik úgy, hogy a homlokával és behajlított karjaival megérinti a talajt, mindlét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végéig megtartja! A lábakat nem kell leszorítani!

Feladat:

ütem: törzs- és tarkóra tett karemelés (hajlított karral),

ütem: karleengedéssel könyök érintés az áll alatt,

ütem: könyökben hajlított karok visszaemelése oldalsó középtartásig,

ütem: törzs- és karok leengedésével kiinduló helyzet.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Értékelés: a megadott határidőn belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

Vigyázat! A gyakorlat során a lábakat azért nem szabad leszorítani, mert a hosszú emelőkar miatt az ágyéki gerincszakaszon a gerincet károsító nyíró erők lépnek fel.

A mozgásban résztvevő főbb izmok magyar megnevezése: hosszú hátizom; külsőoldali csípő-bordaizom; kis és nagy rombuszizom; csuklyásizom; nagy farizom, elülső fűrészizom; egyenes hasizom; haránt hasizom.

II. Szakmai program

1. Humán szakterület –oktatás szakmacsoport

A) A szakmacsoportos képesítési rendszer

Az OM az általánosan művelő és a szakképzési szakasz közötti kapcsolat, valamint a gazdaság igényeinek megfelelő rendszerelvű szakmaszerkezet-fejlesztés céljából az elmúlt időszakban szakmacsoportos képesítési rendszert alakított ki.

A szakmacsoportok kialakítására a 27/2001. (VII. 27.) OM rendelettel kiadott Országos képzési jegyzékben és a 8/2001. (III.) OM rendelettel kiadott szakmai előkészítő kerettantervekben került sor, amelyeket a 2001/2002-es tanévtől felmenő rendszerben vezetett be. Ezt megerősítette a 10/2003. (IV. 28.) OM rendelet, amely szerint a szakközépiskolákban a 9. évfolyamtól – a 2003/2004-es tanévtől felmenő rendszerben – szakmacsoportos képzés keretében kezdik meg tanulmányaikat a diákok. A szakmai előkészítés nemcsak megalapozza a szakképzési szakaszt, hanem lehetőséget ad az életpálya tervezésének oktatására is.

B) Célok és feladatok

A szakközépiskolában folyó nevelés-oktatás továbbépíti, kiszélesíti és elmélyíti az általános iskolai tantárgyi követelményeket. Az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelési-oktatási tevékenységi folyik. A szakközépiskolai kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbépítését, valamint a szakmai képzés megalapozását; az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést.

Az Tagintézményünkben folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységet alkot.

Követelményeinkben igazodunk a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez, annak érdekében, hogy a kulturálisan és szociálisan heterogén diákság hatékony képzését megvalósíthassuk. (Azt a „gyerekanyagot” kell helyzetbe hoznunk, ami az általános iskolából jön!)

Nevelőmunkánkban számolunk a kultúraváltás jelenségeiből, a globalizációból, az egyenlőtlenségek világméretű növekedéséből, az értékrend zavaraiából fakadó feszültségekkel.

Szem előtt tartjuk az iskolarendszer átjárhatóságát, ennek figyelembe vételével határozzuk meg a képzés egyes szakaszaihoz, tantárgyaihoz tartozó, a tanulók többsége számára ösztönző egyénhez igazodó differenciált módszerek alkalmazását és a megfelelő tanulói aktivitás mellett teljesíthető követelményeket. Ez csökkent(he)ti a tanulási kudarcok mértékét és elvezeti a tagintézmény eredményes befejezéséhez.

Célunk, hogy tanulóinkat alkalmassá tegyük az önálló felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére, valamint szakirányú felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

Személyiségfejlesztő munkánkban továbbra is kiemelt szerepet, számuk az önismeret fejlesztésére a kommunikációs- és a kezdeményező készségek, ill. a felelős társadalmi magatartás kialakítására, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítésre. E tekintetben Tagintézményünk múltjának főbb értékei mérvadóak, melyet több évtizedes

fennállása alatt alakított ki (a tagintézmény arculata, hagyományai, belső környezete és légköre).

A kerettantervek alapján próbáljuk megvalósítani, azt a pedagógiai folyamatot, amely a tanulók teljesítményében tükröződik és az érettségi és felvételi követelményeknek, valamint az OKJ-ban meghatározott igényeknek megfelelő.

Beiskolázás a szakközépiskola humán szakterület, oktatás szakmacsoportjára (azonosító száma: 22)

A felvételtől felvételi elbeszélgetés, és az általános iskolából hozott 7. év végi és a 8. félévi érdemjegyek alapján döntünk.

A rangsorolás alapját a következő tantárgyak osztályzataiból összesített pontszámok adják: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, egy idegen nyelv, biológia, rajz és vizuális kultúra, ének-zene, testnevelés.

C) A szakközépiskolai kerettanterv szerkezete

Általánosan művelő tantárgyak:

A kötelező érettségi tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika) tartalma és követelményei lényegében azonosak a gimnáziumban meghatározottakkal.

Természettudományos tantárgyak és informatika:

A humán szakközépiskola tantárgyi rendszere és helyi óraterve határozza meg a fizika, kémia, biológia, a földrajz és az informatika oktatására fordítandó órák számát. Ezen tantárgyak közül a biológia az, melyet a 10. és a 12. évfolyamon is kötelezően oktatunk, így biztosítva minden tanuló számára az érettségire való felkészítést. Valamint a földünk és környezetünk tantárgyat tanítjuk mind a 4 évfolyamon.

A matematika tantárgyat a 11. és 12. évfolyamon heti 3 órában, és csoportbontásban tanítjuk.

Idegen nyelvet, egyet (különböző szinten) 9-12. évfolyamon továbbra is heti 5 órában oktatunk.

Készség tárgyak közül az oktatás szakmacsoport jellegét szem előtt tartva az ének-zene és a rajz és vizuális kultúra tantárgyakat kezeljük kiemelten, így többlet órákat is adtunk ezeknek. E szerint mindkét tárgyat heti 1,5 órában tanítunk a 9-12. évfolyamon.

D) Szakmacsoportos alapozó oktatás

Lehetőséget nyújt az oktatás szakmacsoport szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, készségek, képességek fejlesztésére, az érettségi vizsgára való felkészülésre, a szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére, az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

Szakmacsoportos alapozó oktatás időkeretei és arányai

A humán szakterületen az oktatás szakmacsoportban a 9., 10., 11. és 12. évfolyamokon szakmacsoportos alapozó oktatást folytatunk. Ennek tartalmát és követelményeit az alábbiak együttes figyelembevételével határoztuk meg:

- a) az érettségi vizsgakövetelmények,
- b) az OKJ szakképesítések központi programjai,

c) a szakmacsoportos alapozó oktatás kerettantervi programjai, ill. ezek követelményei. Ennek megfelelően a szakmacsoportos alapozó oktatás összóraszámai és tantárgyai évfolyamonként:

9. évfolyam: kommunikáció 2 ó

tanulásmódszertan 2 ó

környezetkultúra 1 ó

Összóraszám: 185 ó

Ezeket a tantárgyakat hármass csoportbontásban tanítjuk felmenő rendszerben.

10. évfolyam: ön- és társismeret 2 ó

egészségtan 2 ó

humán pályák világa 1 ó

Összóraszám: 185 óra

Ezen tantárgyakat a 10. évfolyamon csoportbontásban tanítjuk.

11. évfolyam: pedagógia 3 ó

pszichológia 3 ó

pedagógiai gyakorlat 2 ó

Összóraszám: 296 óra

12. évfolyam: pedagógia 3 ó

pszichológia 3 ó

pedagógiai gyakorlat 2 ó

Összóraszám: 256 óra

Mindkét évfolyamon a pszichológiát és a pedagógiai gyakorlatot csoportbontásban tanítjuk.

A 11. és 12. évfolyamon heti 2 órában lehetővé tesszük a tanulók számára, hogy az oktatási alapismeretek (pedagógiát, pszichológiát és a pedagógiai gyakorlatot foglalja magába) EMELT szintű érettségi vizsgájára felkészüljenek.

A szakmai előkészítő tantárgyak általános és részletes érettségi követelményeinek bevezetése

A 71/2003. (V. 27.) Kormányrendelet, mely az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet módosításáról rendelkezik, közli az érettségi vizsga tantárgyait (kötelező közismereti, választható közismereti és választható szakmai előkészítő tantárgyak bontásban), valamint a vizsga formáit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) közép és emelt szinten. A szakmai előkészítő tantárgyak általános és részletes érettségi követelményei szerint első ízben 2005. május-júniusi vizsgaidőszakban lehet érettségi vizsgát tenni.

SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ OKTATÁS AZ OKTATÁS SZAKMACSOPORTRA

a) szakmai gyakorlat tantárgy

A szakmai gyakorlat jelenleg kettes csoportbontásban (2008-tól hármass bontásban) zajlik külső intézmény bevonásával megbízás alapján.

A tantárgy komplex elméleti- és gyakorlati ismereteket követel, amelyeket a tanulók a tanórákon (gyakorlatvezető tanár) és a külső intézményekben történő látogatások (külső intézmény dolgozója) alkalmával szereznek.

A KÜLSŐ INTÉZMÉNYBEN VÉGZETT GYAKORLAT ÉS HOSPITÁLÁS
RÉSZTVEVŐI

TANULÓK	A TAGINTÉZMÉNY GYAKORLATVEZETŐ TANÁRA	A KÜLSŐ INTÉZMÉNY DOLGOZÓJA (MEGBÍZÁS ALAPJÁN)
CSOPORTONKÉNT MAXIMUM 14 FŐ	1 FŐ /CSOPORT	1 FŐ/CSOPORT
<ul style="list-style-type: none"> FELADATA: MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK ALAPJÁN HOSPITÁLÁSI NAPLÓ VEZETÉSE A LÁTOGATÁS SORÁN CSOPORTOS ÉS EGYÉNI HOSPITÁLÁS SORÁN A MEGHATÁROZ OTT GONDOZÁSI, NEVELÉSI FELADATOK ELLÁTÁSA TERVEK KÉSZÍTÉSE ÍRÁSBAN, AZOK MEGVALÓSÍTÁ SA 	<ul style="list-style-type: none"> FELADATA: BEMUTATÓ FOGLALKOZÁSOK ELEMZÉSE, ÉRTÉKELÉSE A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOK SORÁN AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI ISMERETEK KOMPLEX ALKALMAZÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE(MEGFIGYEL ÉSI A TANULT ELMÉLETI ISMERETEKRE ÉPÍTVE)A CSOPORTOS HOSPITÁLÁS SORÁN 	<ul style="list-style-type: none"> FELADATA: BEMUTATÓ FOGLAKOZÁSOKAT VEZET A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOK SORÁN MEGISMERTETI A TAGINTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGRENDSTZE RÉT EGYÉNI HOSPITÁLÁSOK SORÁN A DIÁKNAK FELADATOT AD, AZOKAT ELLENŐRZI, ÉRTÉKELI

11. évfolyam

Oktatási szakmacsoportos alapozó ismeretek 222 óra

Oktatási szakmacsoportos alapozó gyakorlatok 74 óra

Elmélet és gyakorlat 296 óra

12. évfolyam

Oktatási szakmacsoportos alapozó ismeretek 192 óra

Oktatási szakmacsoportos alapozó gyakorlatok 64 óra

Elmélet és gyakorlat 256 óra

E) OKTATÁS SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ ISMERETEK

11—12. évfolyam

a) Célok és feladatok

A szakmacsoportos alapozó oktatás lehetőséget nyújt a kiválasztott szakmacsoport szakmai elméleti ismereteinek

elsajátítására, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztás, illetve szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

A tantárgy oktatásának célja, hogy megismertesse a tanulókkal az általános és személyiség-lélektan, a szociál-, fejlődés- és pedagógiai pszichológia korszerű ismeretanyagát.

Alakítsa ki a tanulók személyiségközpontú szemléletmódját és az önművelés igényét.

Nyújtson alapvető ismereteket önmaguk és mások megismeréséhez, a családi és társadalmi helyzetek értelmezéséhez a szocializációs folyamatokban.

Segítse elő a tudatos pályaválasztást.

Ismertesse meg a tanulókkal az általános pedagógia, a didaktika és a neveléstörténet alapvető műveltséganyagát, segítse a megalapozott, felelősségteljes pályaválasztási döntés kialakítását.

Alakítsa ki a korszerű pedagógiai szemléletmódot, és segítse elő a hatékony gyermeki személyiségfejlesztő munkát.

b) Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tárgyak tanulásához szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, az algoritmikus gondolkodás, az önálló ismeretszerzés képessége.

Fejlessze a szóbeli és az írásos kommunikációs képességeket, a számítástechnikai alkalmazási képességeket.

Fejlődjön, erősödjön meg a tanulók saját szakmai munkájukkal kapcsolatos kötelességtudata, felelősségérzete, igényessége, a szóbeli kommunikációban törekedjenek a szakmai nyelv szabatos és helyes használatára, írásos munkáikban az igényes külalakra.

Alakuljon ki a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás képessége, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömeit.

A tantárgyi tevékenység során folyamatosan erősödjék a tanulási és szakmai motiváció, váljon tudatos döntéssé a szakmaválasztás.

Ismerjék meg, fogadják el és tudatosan alkalmazzák a szakmai tevékenységek végzéséhez szükséges további magatartási szabályokat, magatartásformákat.

A szakmai tanulmányi tevékenység által alakuljon ki, fejlődjön, erősödjön a szakmához, a választott munkához, életpályához való kötődés.

c) Pszichológia:

A tanulók tudják meghatározni a pszichológia fogalmát, tárgyát, megjelölni helyét a tudományok rendszerében, tudják felsorolni és jellemezni a pszichológia alap- és alkalmazott tudományait, vizsgálati módszereit, alkalmazásukat.

Ismerjék a viselkedés biológiai alapjait, tudják értelmezni a lelki jelenségek és a magasabb idegműködés összefüggéseit, ismerjék az idegrendszer felépítését és működését.

Tudják meghatározni az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezés, képzelet, gondolkodás, tanulás fogalmát, felsorolni

fajtáikat, típusaikat, legyenek képesek megmagyarázni a képzelet, észlelés, emlékezés és álom összefüggéseit, tudják jellemezni a tanuláshoz kapcsolódó alapfogalmakat, a tanulás és emlékezés kapcsolatát.

A tanulók ismerjék a motiváció alapfogalmait, a humán motiváció jellemzőit, az érzelmek jellemzőit, fajtáit.

Tudják felismerni az érzelmek kifejeződése és a metakommunikáció kapcsolatát, értelmezni az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatását.

Tudják értelmezni a különböző személyiségdefiníciókat, leírni a személyiségalakulás folyamatát.

Tudják definiálni a szociálpszichológia fogalmát, meghatározni helyét a tudományok rendszerében, leírni a szocializáció folyamatát.

A tanulók tudják leírni az interakció és kommunikáció folyamatát, értelmezni a verbális és nonverbális közlés viszonyát, felismerni a tanári kommunikációban a kongruencia jelentőségét, leírni a kommunikációs zavarokat.

Legyenek képesek összehasonlítani a fizikai és szociális észlelést, leírni és példában elemezni a külső és belső konfliktusokat, felsorolni a konfliktusok fajtáit, elemezni néhány konfliktust a lehetséges kiváltó okok és a beavatkozás lehetséges formáinak az összefüggésében.

Tudják felsorolni a tömeg és a csoport különbözőségeit.

Legyenek képesek definiálni a fejlődéspszichológia fogalmát, ismertetni néhány fejlődéseméletet (Freud, Erikson, Piaget), értelmezni a filogenezis és ontogenezis lényegét.

Tudják felsorolni és bemutatni az egyes életszakaszokat (újszülött- és csecsemőkor, kisgyermekkor, óvodáskor, kisiskoláskor, serdülőkor, ifjúkor, felnőttkor, öregkor, aggkor).

Tudják meghatározni a pedagógiai pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát.

A tanulók lássák, hogy a család a szocializáció elsődleges eszköze.

Jelöljék meg a hospitalizáció lényegét és elkerülésének lehetőségeit.

Mutassák be a pedagógus személyiségét.

d) Pedagógia:

A tanulók tudják definiálni a pedagógia, a nevelés fogalmát, megjelölni tárgyát, megnevezni a pedagógia interdiszciplináris kapcsolatait.

Ismerjék a nevelés cél-, feladat- és eszközrendszerét, jellemezzék az egyes szükségleteket és azok életkor szerinti változását.

Legyenek képesek példát mondani a nevelés korlátjait képező külső vagy belső zavarokra.

Értelmezzék a nevelés folyamatát, a nevelési módszer fogalmát, tudják csoportosítani azokat. Jellemezzék a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségeket és kezelésüket.

Tudják elmondani a szokás fogalmát, funkcióit.

Tudják az egészséges életmódra való nevelés alapelveit. Legyenek képesek elmondani, mit fejez ki a szeretet szükségletének kielégítése. A tanulók tudják értelmezni a frusztráció és az agresszió kapcsolatát, és ismerjék az agresszió elleni nevelés lehetőségeit.

Definiálják a család fogalmát, szerkezetét, funkcióját, típusait.

Ismertessék az óvoda, A tagintézmény, a nevelőotthonok és a speciális intézmények célját, funkcióját, nevelőmunkáját.

Definiálják a játék fogalmát, ismertessék jellemző sajátosságait, nevelőértékét.

Mutassák be a munka személyiségfejlesztő hatását.

Definiálják a didaktika fogalmát, ismertessék alapfogalmait, az oktatás célját, tartalmát, követelményeit, valamint a tantervek fajtáit, jellemzőit.

Mutassanak rá a differenciálás szükségességére és lehetőségére. Ismerjék az oktatási módszer fogalmát, fajtáit és jellemzőit, tudják alkalmazni a hatékony tanulási módszereket.

e) Szakmai gyakorlat

a külső intézményben végzett gyakorlat és hospitálás résztvevői

TANULÓK	A TAGINTÉZMÉNY GYAKORLATVEZETŐ TANÁRA	A KÜLSŐ INTÉZMÉNY DOLGOZÓJA (MEGBÍZÁS ALAPJÁN)
CSOPORTONKÉNT MAXIMUM 14 FŐ	1 FŐ /CSOPORT	1 FŐ/CSOPORT
• feladata: megfigyelési	• feladata:	• feladata:

<p>szempontok alapján hospitálási napló vezetése a látogatás során</p> <ul style="list-style-type: none"> • csoportos és egyéni hospitálás során a meghatározott gondozási, nevelési feladatok ellátása • tervek készítése írásban, azok megvalósítása 	<ul style="list-style-type: none"> • bemutató foglalkozások elemzése, értékelése a csoportos hospitálások során • az elméleti és gyakorlati ismeretek komplex alkalmazásának ellenőrzése(megfigyelési a tanult elméleti ismeretekre építve)a csoportos hospitálás során 	<ul style="list-style-type: none"> • bemutató foglalkozásokat vezet a csoportos hospitálások során • megismerteti a tagintézmény tevékenységrendszerét • egyéni hospitálások során a diáknak feladatot ad, azokat ellenőrzi, értékeli
--	---	--

2. A vendéglátás-idegenforgalom képzés szakmai programja

A képzés felépítése

Idegenforgalmi szakközépiskolai képzés (4 év)

13. évfolyamon: Protokoll és utazás ügyintéző/Utazás ügyintéző elágazás (lásd szakképző évfolyamok leírásánál)

A) Az idegenforgalmi szakközépiskolai képzés célja, feladata

A Vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoportos ismeretek oktatásának célja, hogy bővítse, rendszerezze és mélyítse el a közismereti tantárgyak keretében tanultakat, fejlessze, alapozza meg a szakmai műveltséget, készítse fel az érettségi vizsgára.

A vendéglátás és az idegenforgalom sokszínű, tartalmas, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket is eredményező bemutatásával hívja fel a tanulók figyelmét a szakmák sajátosságaira, keltse fel az érdeklődésüket irántuk, mutassa be a pályák szépségeit, nehézségeit, hasznosságát, fejlődésének irányát, a szakterületen dolgozók tevékenységét, távlatait. Segítse a tanulókat leendő szakmai szerepük kiválasztásában, megfogalmazásában, egyéni életpályájuk reális megtervezésében.

Teremtse alkalmakat, feladathelyzeteket a tanulóknak képességeik, szakmai tehetségük kibontakoztatására, keltse fel az érdeklődést a szakmai tevékenységek mélyebb elméleti alapjai iránt.

Biztosítson lehetőséget a szakmacsoport munkaköreiben szükséges megfelelő magatartás kialakulásához, a tanulási és szakmai motiváció fejlesztéséhez, megerősítéséhez.

Neveljen a szakmai tevékenységekkel kapcsolatban tudatos, felelősségteljes magatartásra, alakítsa ki a tanulóknak a pontos és minőségi munkavégzés igényét, a környezettel szembeni felelősségérzetet.

A tananyag meghatározza az idegenforgalom, a turizmus, a vendéglátás fogalmait, bemutatja a tevékenységét, területeit és jellemzőit, szerepét, kapcsolódásait a társadalmi élettel, a különböző gazdasági ágakkal, ismerteti a szállodák tevékenységét, munkafolyamatait, kapcsolódásuk rendszerét, a szállodai üzem- és munkaszervezést, a marketing feladatait, eszközeit, szerepét és helyét a gazdálkodó szervezet működésében, ismereteket nyújt a piac lényegéről, szereplőiről, főbb motivációiról, a marketing etikai és jogi kérdéseiről.

Célja, hogy a tanulók az alapvető gazdasági ismeretek elsajátítása után ismerjék, értsék a gazdasági élettel kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat, összefüggéseket, a tömegtájékoztató gazdasági híreit, és váljanak képessé ezek felhasználására későbbi tanulmányaikban, saját ügyeik intézésében.

Az ismeretkör segítse a tanulókat a gazdasági, politikai kérdések felé orientálásban érdeklődésük felkeltésével, megfigyeléseik és személyes tapasztalataik megerősítésével.

Korszerű általános műveltséggel, magas szintű szakmai, vállalkozási ismeretekkel, konvertálható és továbbfejleszthető tudással rendelkező szakemberek képzése, akik kiemelt nyelvtudással és informatikai – számítástechnikai ismeretekkel rendelkeznek.

Az első két évben szakmai orientációs alapismereteket tanítunk, melyek a tanulók pályaválasztását segítik, a tanulóknak lehetővé teszik a gazdasági és szolgáltatási szakterületen a tapasztalatszerzést, a tevékenységformák, technológiák megismerését.

A második két évben szakmacsoportos alapozó ismereteket tanítunk, melyek lehetőséget nyújtanak a kiválasztott szakmacsoport közös elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztási döntés, illetve a szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

Képzésünk során nagy hangsúlyt fektetünk az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának megismertetésére. Ezt a célt szolgálják a nyári gyakorlatok, a gyakorlati helyeknek a tanév során történő meglátogatása és a tanulmányi kirándulások is. E szakmai kirándulások alkalmával tanulóink megismerkedhetnek az ágazat hazai és külföldi működésével, makro- és mikrogazdasági összefüggéseivel. Ennek megfelelően vesznek részt az idegenforgalmi képzésben részt vevő diákok a következő tanulmányi kirándulásokon:

1 napos utak:

9. évfolyamon október hónapban a HOVENTA-Hotel és Vendéglátóipari Kiállítás, a gasztronómiai alapismeretek tantárgyhoz kapcsolódóan

10. évfolyamon december HÓ-SHOW nemzetközi kiállítás és a Vendéglátóipari Múzeum megtekintése a turizmus ismeretek tárgyhoz kapcsolódva

11. évfolyamon UTAZÁS Kiállítás és látogatás a CORINTHIA GRAND HOTEL ROYAL Szállodában márciusban

3 napos utak:

9. évfolyamon: ÉNy-Magyarország és az ausztriai határmenti területek

10. évfolyamon: a Balaton partvidéke, DNy-Magyarország

12. évfolyamon: É- ill. K-Magyarország, Északi- Középhegység

Az utak sorrendje az osztályok, szülők, szaktanárok döntése alapján felcserélhető, erről a 9. évfolyam első félévében születik döntés, a 4 éves ütemtervet ekkor alakítják ki az érintett felek.

A 11. évfolyamon 5 napos a tanulmányi kirándulás, külföldi úti céllal. Időpontja az első félév lezárását követő síszünet. A sítábor kitekintést biztosít az idegenforgalom hazai viszonyain túlra, másrészt lehetőséget ad diákjaink számára arra, hogy elsajátítsák vagy elmélyítsék a sielés alapjait. A külföldi színhelyet azért tartjuk indokoltnak, mert a félévi szünet időpontja adott, de a hazai hóviszonyok kiszámíthatatlansága miatt nem lehet nagy valószínűséggel erre az időszakra magyarországi sítúrát tervezni.

B) Beiskolázás

a szakközépiskola gazdasági szolgáltatás szakterület, vendéglátás idegenforgalom szakmacsoportban (azonosító száma: 21)

A képzés kiemelten az idegenforgalom területén nyújt ismereteket. Figyelembe vesszük az általános iskola 7. év végi és 8. félévi osztályzatát. A következő tantárgyakat számítjuk be: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, egy idegen nyelv, földrajz.

C) A szakközépiskolai kerettanterv szerkezete

a) Általánosan művelő tantárgyak

A *kötelező érettségi tantárgyak* (magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika) tartalma és követelményei lényegében azonosak a gimnáziumban meghatározottakkal.

Természettudományos tantárgyak és informatika

Az idegenforgalmi szakközép tagintézményünk tantárgyi rendszere és helyi óraterve határozza meg a fizika, kémia, biológia, a földrajz és az informatika oktatására fordítandó órák számát. Kiemelten kezeljük a földünk és környezetünk tantárgyat, melyet mind a 4 évfolyamon tanítunk, a 11-12. évfolyamon heti 3 órában. A matematika tantárgyat a 9., 11. és 12. évfolyamon heti 4 órában és csoportbontásban tanítjuk. Idegen nyelvet továbbra is heti 5 órában oktatunk.

b) Szakmacsoportos alapozó oktatás

A szakmacsoportos alapozó oktatás óraszámai és tantárgyai évfolyamonként:

9. évfolyam:
- gazdasági környezetünk heti 3 ó
  - gasztronómiai alapismeretek heti 2 ó
  - viselkedéskultúra heti 1 óra
- Összesen: 185 óra
10. évfolyam:
- gazdasági környezetünk heti 2 ó
  - gasztronómia heti 2 ó
  - kommunikáció heti 1 óra
- Összesen: 185 óra
11. évfolyam:
- vendéglátó és turizmus ismeretek heti 2 ó
  - szállodai ismeretek heti 2 ó
  - marketing heti 2 ó
  - konyhatechnológiai alapismeretek heti 2 ó
- Összesen: 296 óra
12. évfolyam:
- szállodai ismeretek heti 2 ó
  - marketing heti 2 ó
  - konyhatechnológiai ismeretek heti 2 ó
  - vendéglátó és turizmus ismeretek heti 2 ó
- Összesen: 256 óra

Alapozó ismeretek: Gazdasági környezetünk, Vendéglátó és turizmus ismeretek, Szállodaismeretek, Marketing

Alapozó gyakorlatok: Gasztronómiai alapismeretek, Viselkedéskultúra, Kommunikáció, Konyhatechnológiai alapismeretek

Az idegenforgalmi szakemberképzésnek középszinten is fontos része, hogy tanulóink megismerkedjenek néhány rekreációs sportággal, azok mozgás anyagát a gyakorlatban is

elsajátítsák, és képesek legyenek megszerzett jártasságukat másoknak is átadni későbbi munkájuk során.

Képzési programunkban a következő rekreációs sportágakat vesszük fel. Kajakozás-kenuzás, lovaglás, síelés, teniszezés. Mivel képzésünk nem a világbanki program támogatásával indul, ezért elképzelésünk megvalósításának pénzügyi fedezetét a tanulóktól szedett képzési hozzájárulásból és A tagintézmény által nyújtott támogatásból kívánjuk támogatni.

A gyakorlati képzéshez elengedhetetlenül szükséges sporteszközöket, kezdetben kölcsönzéssel tudjuk biztosítani, de tervezzük saját hajóparkunk és sífelszerelésünk beszerzését pályázat útján.

Távlati céljaink között szerepel, hogy tagintézményünket a víziturizmus egyik vidéki bázisává fejlesszük.

Terveink között szerepel, hogy a tehetségesebb - az általuk elsőként választott célnyelvet (angol vagy német) - magas szinten beszélő tanulóink külföldön is végezzenek szakmai gyakorlatot.

3. Az 1/13. szakképző évfolyam

A) A szakképesítő év indításáról:

- a felmerülő igényeket és a jelentkezők előképzettségét vesszük figyelembe,
- az adott szakképesítés OKJ programjában előírtak szerint járunk el (az OKJ-ról szóló 121/1996. (XII. 29.) MüM rendelettel módosított 7/1993. (XII. 30.) MüM rendeletnek megfelelően,

A szakmai vizsga megszervezését a 26/2001. (VII. 27.) OM rendelete alapján – mely a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szól – végezzük.

Választható szakképesítések:

Családpedagógiai mentor 54 761 01 0000 00 00

Protokoll és utazás ügyintéző/Utazás ügyintéző elágazás 54 812 02 0010 54 02

Gyermek- és ifjúságvédelmi asszisztens 54 149902

Ezt a szakképesítést akkor hirdetjük meg, ha a Családpedagógiai mentor szakképesítés feltételei nem tisztázódnak 2008. szeptember 1-ig

Ezen szakképesítések megszerzése középiskolai érettségihez kötött.

Azon tanulóink esetében, akik a humán szakterületre épülő szakközépiskolai képzésben vettek részt és érettségiztek, a 13. évfolyamon beszámíthatók az előzetes tanulmányok.

Csökkenhető óraszámuk:

a 9-10. évfolyamon történő orientációs oktatás összóraszámának 50 %-át,

a 11-12. évfolyamon folyó szakmacsoportos alapozó oktatás, szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, fordított teljes órakeretet beszámít(hat)juk a tanuló(k) szakképzési idejébe.

A 12. év elvégzése után tett eredményes vizsga alapján a szakmai vizsga részei, illetőleg tantárgyai vizsgakövetelményeinek ismételt teljesítése alól felmentés adható. Az sot szabálya alapján abból a vizsgarészből vagy tantárgyból, amelyből a vizsgára jelentkező már eredményesen vizsgázott – a szakmai és vizsgakövetelmény változása kivételével – újabb vizsgát nem köteles tenni.

CSALÁDPEDAGÓGIAI MENTOR

A szakképesítés azonosító száma: 54 761 01 0000 00 00

Emelt szintű szakképzés

Képzési idő: 1 év

Szakirányú továbbtanulás esetén pluszpontokat jelent

A képzés megkezdésének szükséges feltételei:

Iskolai előképzettség: *érettségi vizsga*

A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás:

Feor szám: 3319 Egyéb szociális foglalkozások

CÉLOK ÉS FELADATOK, FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

A tantervben meghatározott tananyag feldolgozásának célja, hogy a(z) Családpedagógiai mentor/Családpedagógiai mentor szakma gyakorlása során szükséges munkafeladatok, maradéktalan végrehajtására felkészítse a tanulókat. Ez a cél a központi programban meghatározott ismeretek, típusuknak megfelelő elsajátításán keresztül valósítható meg. A szakma gyakorlása során végrehajtandó feladatok:

A szakképesítés munkaterületének rövid, jellemző leírása:

Kapcsolatba lép a hátrányos helyzetű gyerekekkel és családjaikkal

Hátrányos helyzetű gyereket, családot támogat

Családpedagógiai gondozást végez

Dokumentál

Cél:

Olyan szociális, pedagógiai kompetenciák elsajátítása, amelyek alkalmassá teszik a hallgatókat a szakképesítésben meghatározott feladatok elvégzésére.

Pl. Családgondozás módszertana

Telekommunikációs és irodai eszközök használata

Irányítási készség

Konfliktusmegoldó készség

Mentálhigiéne alapismeretek

Gazdasági alapismeretek

Családi-vállalkozási alapismeretek

Adekvát metakommunikáció

A szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Az utolsó szakképző évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány

A szakmai vizsga részei:

Írásbeli, gyakorlati

1. vizsgarész

1279-06 Kapcsolatfelvétel a családokkal

2. vizsgarész

1280-06 Hátrányos helyzetű családok támogatása

3. vizsgarész

1281-06 Családpedagógiai gondozás

4. vizsgarész

1282-06 A családtámogatással kapcsolatos dokumentumok kezelése

SZAKMAI KÉPZÉS ÓRATERVE

Tananyag	Éves óraszám						Óraszám	
	Elméleti óraszám	Elméleti igényes gyakorlati óraszám	Gyakorlati óraszám	Csoport - bontás	Összes óraszám (32 hét)	Heti óraszám	1. félév	2. félév
Szakmai- és képességfejlesztő tréning	0	16	80	Igen	96	3 (javasolt blokkosítás tanítása)	3	3
Bevezetés a pedagógiába	32	32	0	Nem	64	2	2	2
Alkalmazott pedagógia	32	0	96	Igen/gyak	128	4	4	4
Bevezetés a pszichológiába	32	32	0	Nem	64	2	2	2
Alkalmazott pszichológia	32	0	48	Igen/gyak.	80	2,5	3	2
Családpedagógia	16	0	64	Igen	80	2,5	2	3
A család támogató rendszere	48	0	48	Igen/gyak.	96	3	3	3
Háztartásvezetés	16	0	16	Igen/gyak.	32	1	1	1
Jogi ismeretek	16	0	0	Nem	16	0,5	1	-
Ügyiratkezelés	16	16	16	Igen/gyak.	48	1,5	1	2
Informatikai ismeretek	16	0	16	Igen	32	1	1	1
Kommunikációs ismeretek és gyakorlatok	0	0	80	Igen	80	2,5	3	2
Konfliktuspedagógia	32	16	16	Igen/gyak.	64	2	2	2
Esettanulmányok feldolgozása	0	32	48	Igen/gyak	80	2,5	2	3
Élet- és pályatervezés	32	0	0	Nem	32	1	1	1
Testnevelés	0	0	64	Nem	64	2	2	2

				Éves összes óraszám:	1056	33	33

Szakképzési évfolyam összesített	óraszám:	aránya:
Elméleti tantárgyak	320	30,30
Gyakorlati tantárgyak	736	69,70
Összes óraszám	1056	-
Eltérés az elmélet- gyakorlat aránya	-	0,30

Elmélet: 30%, gyakorlat: 7

Modulleírások:

Szakmai- és képességfejlesztő tréning

Elméleti óraszám: 0, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 16, Gyakorlati óraszám: 80, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.3/x1282-06 Önellenőrzés	Önellenőrzés szükségessége a családpedagógiai mentor munkájában. Önellenőrzés lehetőségei és formái, alkalmazási módjai Beszámoló, tanulmány készítésének formai és tartalmi követelményei. Készítsen beszámolót szakmai gyakorlatának bizonyos fázisáról. Értékelje a leírt időszakban saját munkáját Munkatevékenységének szükséges dokumentumait ismerje meg	20/Elemzés készítése tapasztalatokról, 20/Esetleírás készítése, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Információk önálló rendszerezése,	
026/4.3/x1280-06 Önsegítő módszer alkalmazása a család problémáinak kezelése során	Önsegítés módszerét ismeri és alkalmazza munkája során Önsegítő módszer alkalmazását a kommunikáció eszközeivel támogatja	25/Látogatási napló vezetése, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 25/Műveletek gyakorlása,	
026/1.4/x1280-06 Szakemberekkel való együttműködés gyakorlata	A család/ diák problémájának hatékony kezelése érdekében az érintett terület képviselőjével konzultál, szakmai egyeztetést végez Értelmezi a más szakterületről kapott szakvéleményeket, ezek alapján együttműködési javaslatot tesz A konzultáció eredményeit feladatokká fordítja, megvalósítja	20/Tevékenységnapló vezetése, 40/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Csoportos helyzetgyakorlat, 20/Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással,	
026/2.3/x1280-06 Problémamegoldás	Kliensek problémáinak kezelésében mint támogató, nem mind megoldó működik közre	20/Esetnapló vezetése, 30/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
támogatása	Különböző problémamegoldási technikákat ismer, és ezeket alkalmazza, vagy segíti alkalmazni kliensei problémáinak kezelése során Nonverbális kommunikáció eszközeivel támogatja az eredményes problémamegoldást Kliens problémáinak hatékony megoldása érdekében minden elérhető információt összegyűjt az információgyűjtéshez szükséges módszerek alkalmazásával A probléma megoldásához szükséges információkat a segítetttel (család, gyermek) megfogalmaztatja A probléma kialakulásának körülményeit a kliens bevonásával összegzi, tényszerűen, objektívan megfogalmazza Problémamegoldások során konkrét feladatokat fogalmaztat meg klienseivel	irányítással, 30/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Részvétel az ügyfélfogadáson esetmegfigyelés,	
026/1.3/x1279-06 Csoportépítő- kommunikációs tréning	Célja a tanulócsoporthoz tartozó résztvevőknek megismerkedése, hogy egymást, tanulmányaik során csoportként működjenek Csoportépítés eszközeit személyesen próbálják ki, hogy leendő munkájuk során alkalmazni tudják Az elvégzett feladatok után minden esetben megbeszélés következik, mely a feladat, a csoportfolyamatok értelmezését tartalmazza Fejlődik saját személyiség-ismeretük, megismernek olyan feladatokat, melyeket majd ők is alkalmazhatnak Saját élményeket szerez a feladatok megvalósítása során	100/Csoportos helyzetgyakorlat,	

Bevezetés a pedagógiába

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 32, Gyakorlati óraszám: 0, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei

Alkalmazott pedagógia

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 96, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/4.5/x1281-06 Serdülők képeségfejlesztésének támogatása	Serdülőket fejlesztő foglalkozáson való részvételre otthoni feladatmegoldásra motivál. Szülők beleegyezését gyermekük foglalkozáson való részvételére kikéri. Fejlesztő foglalkozásokat megfigyel, megadott szempontok alapján feljegyzést készít. Tanulásmódszertani foglalkozás tematikáját kidolgozza, lebonyolítását, tartalmát, módszertanát szakemberrel egyeztet. Tanulásmódszertani támogatást nyújt serdülők részére.	10/Elemzés készítése tapasztalatokról, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással, 10/Esemény helyszíni értékelése szóban előfelkészülés után, 10/Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján,	
026/4.4/x1281-06 Kisiskolások képeségfejlesztésének támogatása	Kisiskolásokat fejlesztő foglalkozáson való részvételre, otthoni feladatgyakorlásra motivál. A szülők beleegyezését gyermekük foglalkozáson való részvételére kikéri. Fejlesztő foglalkozásokat megfigyel, megadott szempontok alapján feljegyzést	10/Elemzés készítése tapasztalatokról, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással, 10/Esemény helyszíni értékelése szóban	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	készít Fejlesztő foglalkozások tematikáját szakember bevonásával kidolgozza. Kisiskolásoknak tanulásmódszertani támogatást nyújt	előfelkészülés után, 10/Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján,	
026/4.3/x1281-06 Óvodások képességfejlesztésének támogatása	Óvodásokat fejlesztő foglalkozáson való részvételre motivál. Szülők beleegyezését gyermekük foglalkozáson való részvételére kikéri Fejlesztő foglalkozásokat megfigyel, megadott szempontok alapján feljegyzést készít Fejlesztő foglalkozások tematikáját kidolgozza. Óvodások számára mesélő, rajzos, bábos fejlesztő foglalkozásokat tart mentori felügyelet mellett	10/Elemzés készítése tapasztalatokról, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással, 10/Esemény helyszíni értékelése szóban előfelkészülés után, 10/Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján,	
026/2.5/x1281-06 A gyermek szabadidejének szervezése I.	Szabadidő szervezés elméleti megközelítése (fejlődéslélektani, pedagógiai, metodikai szempontok figyelembe vétele) Szabadidős terv elkészítésének formai és tartalmi követelményei	10/Saját tevékenységének értékelése mentorral együtt, 30/Csoportos/egyéni foglalkozásrészlet/feladatot felügyelet mellett vezet, 30/Csoportos foglalkozáson segítőként részt vesz, 30/Csoportos/egyéni foglalkozáson megfigyelőként részt vesz,	
026/4.2/x1281-06 Tanulásmódszertan	Tanulást befolyásoló tényezők megismerése Tanulásmódszertani lehetőségek különböző korosztályú gyerekek számára	10/Információk rendszerezése mozaikfeladattal, 40/Egyéni feladatmegoldás, 40/Csoportos helyzetgyakorlat, 10/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.6/x1281-06 A gyermek szabadidejének szervezése II.	Oktatási intézmény keretein belül szervezett szabadidős tevékenységet megfigyel Fiatalok szabadidős tevékenységéhez tervet készít Elkészített terv alapján szabadidős tevékenységet szervez	10/Saját tevékenységének értékelése mentorral együtt, 30/Csoportos/egyéni foglalkozásrész/feladatot felügyelet mellett vezet, 30/Csoportos foglalkozáson segítőként részt vesz, 30/Csoportos/egyéni foglalkozáson megfigyelőként részt vesz,	
026/4.1/x1281-06 Képességfejlesztés a gyerekkorban	Gyermek életkori sajátosságai, képességei. Képességfejlesztés fogalma Képességfejlesztés jogszabályok által biztosított lehetőségei Fejlesztő foglalkozások módszertana	10/Olvasott szövegről beszámoló jegyzetek alapján, 70/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel, 20/Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Bevezetés a pszichológiába

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 32, Gyakorlati óraszám: 0, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei

Alkalmazott pszichológia

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 48, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.4/x1281-06 A gyermek nemi éréseinek folyamata	Oktatási intézményben gyermekek számára szervezett egyéni/csoportos foglalkozáson részt vesz megfigyelőként Csoportos/egyéni foglalkozások alkalmával segédkezik a pedagógusnak Foglalkozások keretében mentori irányítással feladatot - előzetesen bemutatott, egyeztetett terv alapján levezet, majd annak tanulságait mentorral megbeszéli	10/Saját tevékenységének értékelése mentorral együtt, 30/Csoportos/egyéni foglalkozásrészlet/feladatot felügyelet mellett vezet, 30/Csoportos foglalkozáson segítőként részt vesz, 30/Csoportos/egyéni foglalkozáson megfigyelőként részt vesz,	
026/2.3/x1281-06 A gyermek mozgáskultúrája	Mozgással kapcsolatos tevékenységek megfigyelése nevelési - oktatási intézményben Önálló foglalkozásterv készítése, terv alapján felügyelet mellett mozgásos tevékenység koordinálása gyermekek részére. Tapasztalatok megbeszélése	20/Elvégzett tevékenység értékelése szakvezetővel/mentorral, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 30/Tevékenységek megfigyelése adott szempontok alapján,	
026/1.4/x1281-06 Együttműködés motivációinak megteremtése	Esélyegyenlőség fogalmának értelmezése sérült családok tekintetében. Esélyegyenlőség megteremtésének lehetőségei a családok számára iskolai támogatással. Esélyegyenlőség biztosításának törvényi háttere (sérült családok, hátrányos helyzetű gyerekek) tekintetében Motiváció fogalma, eszközei, motivációt befolyásoló tényezők	30/Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre, 40/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 30/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.2/x1281-06 A gyermek higiénés fejlődése	Egészségvédelmi prevenció fogalma, szakaszai, lehetőségei a fiatalkorúak számára Testi egészséget veszélyeztető környezeti hatások, védekezési lehetőségek megismerése	50/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 50/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/3.2/x1281-06 Érzelmi kapcsolatok szerepe a családi harmónia megteremtésében	Szülők közötti konfliktusmentes kapcsolattartás lehetőségei, annak módszerei Szimulált helyzetleírások alapján megoldási lehetőségek feltárása csoportmunkával - ötletbörze alkalmazásával Összegyűjtött ötletek pozitív és negatív hatásainak felmérése - csoportos értékeléssel, oktatói koordinálással. Értékelésnél különböző szempontok figyelembevételének hangsúlyozása	50/Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás, 25/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 25/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/2.1/x1281-06 Gyermek harmonikus fejlődése	Gyermek és serdülőkor fejlődéslélektani jellemzőinek megismerése, külön kiemelve a fejlődési szakaszok főbb veszélyeit Harmonikus fejlődéshez (egészséges testi - lelki) szükséges feltételek megteremtésének lehetőségei	50/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 50/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/1.2/x1281-06 Szülővel való kapcsolattartás	Családlátogatás, tanácsadás stb. módszertanának megismerése Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás módozatainak megismerése, lehetséges alkalmazása Tanácsadási lehetőségek - szülők számára - a családpedagógiai mentor munkájában	20/Páros egyéni munkavégzés szakmai irányítással, 20/Megfigyelt munkatevékenység megbeszélése elemzése, 60/Munkamegfigyelés adott szempontok alapján,	
026/5.1/x1281-06 Segítő kapcsolat folyamata	Segítő kapcsolat fogalma, családpedagógiai mentor kompetencia határai a segítő	25/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	kapcsolatban Segítő kapcsolat alkalmazásának lehetőségei a családpedagógiai mentor munkájában Segítő kapcsolat módszertana	25/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 50/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Családpedagógia

Elméleti óraszám: 16, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 64, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.3/x1281-06 Család iskolai támogatása	Iskola és család lehetséges együttműködési formáinak megismerése, azok részletes bemutatása Iskola által nyújtott és támogatott kulturális tevékenységekben rejlő pozitív hatások bemutatása Oktatási - nevelési intézmény és család együttműködésének hangsúlyozása, a gyermekek harmonikus fejlődése szempontjából Azon előnyök és hátrányok bemutatása, mely az intézmény és család együttműködéséből, illetve annak hiányából adódnak	20/Leírás készítése, 20/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 60/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/1.5/x1281-06 Szülővel való kapcsolattartás gyakorlata	Oktatási intézmény keretén belül részt vesz a szülőkkel való kapcsolattartás különböző formáinak megvalósításában Először mint a tevékenységek megfigyelője, majd megvalósítója mentori támogatással, előre	20/Végzett tevékenység elemzése, 40/Páros egyéni munkavégzés szakmai irányítással, 20/Megfigyelt munkatevékenység megbeszélése elemzése,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	meghatározott, mentorral egyeztetett terv alapján Párosával vagy egyénileg a szaktanár/mentor irányításával önálló munkatevékenységként családlátogatáson, tanácsadáson stb. részt vesz Munkatevékenységének tanulságait mentorral egyezteti, következő feladatának megvalósításába beépíti	10/Részvétel az ügyfélfogadáson esetmegfigyelés, 10/Munkamegfigyelés adott szempontok alapján,	
026/3.5/x1281-06 A család szociális hálója	Szociális háló fogalmának megismerése. Szociális háló szerepe az egyén és a család működésében Személyes szociális háló készítése, elemzése párosa, megadott szempontos figyelembevételével Egy konkrét család, és gyermek szociális hálójának elkészítése, mentor segítségével elkészített háló elemzése Családdal, gyermekkel elkészült szociális háló megbeszélése	50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 20/Csoportos/páros elemzés, 20/Egyéni feladatmegoldás, 10/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/1.1/x1280-06 Családlátogatás szakemberek együttműködésével	Pedagógusokkal együtt családlátogatást végez. Aktívan részt a családlátogatás előkészítésében, lefolytatásában és a tapasztalatok, információk összegzésében a pedagógus irányításával A családlátogatásokat a családtag problémájának megoldása érdekében végzi Aktívan részt vesz a családlátogatás előkészítésében, lefolytatásában és a tapasztalatok, információk összegzésében a pedagógus irányításával	20/Tapasztalatok összegzése írásban, 40/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással, 40/Részvétel a családlátogatáson,	
026/3.1/x1281-06 Szülői támogatás	Iskolakerülés jelenségének megnyilvánulásai a tanulók életében, családi reakciók az	30/Csoportos feladatmegoldás, 10/Jogszabályok feldolgozása oktatói	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	iskolakerülés során Jogi háttér megismerése iskolakerülés esetén Szülő és iskola közös megoldási lehetőségei a probléma kezelésében	irányítással, 30/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 30/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/3.3/x1281-06 Szülői szerep	Család funkcióinak megismerése. Szülők családi szerepeinek értelmezése Család önálló működésének feltételei, szülő - gyermek kapcsolatának sokszínűsége, egyedisége Család teherbírását befolyásoló tényezők, problémaforrások (gyakorlaton tapasztalt esetek elemzésével) Pozitív hozzáállás szerepe a család működésében	40/Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban, 20/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 40/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

A család támogató rendszere

Elméleti óraszám: 48, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 48, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.3/x1280-06 Szakemberekkel való együttműködés a családtámogatás folyamatában	Együttműködés lehetőségeinek feltárása a szakemberekkel való munka folyamatában (intézményi struktúra ismerete) Együttműködés módszertana	20/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel, 50/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.1/x1279-06 Kapcsolatfelvétel előkészítése	Családnak nyújtható segítségnyújtás típusainak megismerése, annak jogszabályi környezetének ismerete Telefonos és személyes kapcsolatfelvétel szabályainak megismerése, előnyeik és hátrányaik A család támogatási módjának meghatározása, miután minden rendelkezésre álló információt összegyűjtött az esettel kapcsolatban	20/Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban, 40/Csoportos helyzetgyakorlat, 40/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása,	
026/1.5/x1279-06 Kapcsolatot tart a családokkal	Az első benyomás fontosságának hangsúlyozása, bemutatkozás különböző formáinak készség szintű alkalmazása . Empátiakészség fejlesztése családdal való kapcsolattartás folyamatában .A megbízhatóság, mint személyes kompetencia erősítése, rendszeres kapcsolattartás során Segítő és segített közti bizalmi kapcsolat kiépítése a bizalom elnyerésének eszközeivel, azok koherens alkalmazása A család egészséges működése szempontjából fontos értékek felmérése, egyedi vonások és általános szabályosságok felismerése és felismertetése Segítségnyújtás lehetőségeinek megismertetése a támogatott családdal, gyermekkel	40/Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban, 40/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 10/Leírás készítése, 10/Információk feladattal vezetett rendszerezése,	
026/2.1/x1279-06 Családtámogató rendszer kiépítésének előkészítése	Folyamatos és eredményes kapcsolattartás elemeinek ismerete, adott információk birtokában annak meghatározása. Működésének és működtetésének elsajátítása Családpedagógiai mentor	40/Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban, 30/Csoportos helyzetgyakorlat, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	kompetenciahatárainak ismerete. Szakember belépési szükségességének meghatározása Bizalom kialakítása A segített családnak jelezni szakember bevonásának a szükségességét		
026/2.7/x1281-06 A gyermek és a szakember kapcsolata	Serdülők problémáinak kezelése esetén szakemberek támogatásának igénybevételi lehetőségei Szakemberek igénybevételének törvényi lehetőségei	30/Csoportos feladatmegoldás, 10/Jogszabályok feldolgozása oktatói irányítással, 30/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 30/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Háztartásvezetés

Elméleti óraszám: 16, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 16, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/3.4/x1281-06 Családi gazdálkodás	Családi gazdálkodással kapcsolatos alapfogalmak megismerése Hatékony és eredményes családi gazdálkodás bemutatása példák segítségével, számítási módok megismertetése, melyek segítséget nyújtanak családi költségvetés elkészítéséhez Feladat segítségével kis csoportban vagy párosával, számítógép segítségével havi, éves családi költségvetés készítése	50/Csoportos/páros helyzetgyakorlat, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 20/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Jogi ismeretek

Elméleti óraszám: 16, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 0, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.3/x1282-06 Jogi ismeretek	A családpedagógiai mentor feladatainak elvégzéséhez szükséges jogszabályok ismerete, a jogszabályok megkeresésének módja Jogszabályok alkalmazása a munkatevékenységben	20/Gyakorlati feladatok a tanult elmélet alapján egyénileg, 20/Olvasott szöveg önálló feldolgozása, 20/Információk önálló rendszerezése, 40/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/1.2/x1280-06 Szakemberekkel való együttműködés jogszabályi háttere	Család támogatásának lehetőségét leíró jogszabályok ismerete Jogszabályok alapján együttműködési lehetőségek feltárása	20/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 50/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Ügyirat kezelés

Elméleti óraszám: 16, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 16, Gyakorlati óraszám: 16, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.4/x1282-06 Munkatervkészítés	Munkaterv készítésének formai és tartalmi követelményei Saját egyéni feladatterv készítése, (egy adott időszakra, mely egy konkrét feladat megvalósítására vonatkozik) mely tartalmazza: feladatok, határidő, felelős, szükséges erőforrások adatait	40/Egyéni feladatterv készítése, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Információk önálló rendszerezése,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.2/x1282-06 Dokumentáció gyakorlatban	A hallgató leendő munkájának a dokumentumait képes legyen rendszerezni, struktúráltan tárolni A képzés során keletkezett dokumentumainak rendszerét dolgozza ki és alkalmazza a képzés folyamatában. Legyen képes előkeresni a korábban készített és eltárolt dokumentumait Képes legyen használni dokumentumok sokszorosítására, előállítására, tárolására alkalmas eszközöket Telekommunikációs és irodatechnikai eszközök készségszintű használata Hibás dokumentumokat képes legyen felismerni és javítani	20/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Információk önálló rendszerezése, 20/Információk rendszerezése mozaikfeladattal,	
026/2.1/x1282-06 Nyilvántartások	Munkatevékenység során használt dokumentumok rendszerezési módszereinek megismerése Irattárolás lehetőségei, keresési szempontok összegyűjtése Irattárolás jogszabályi előírásai Irodatechnikai és telekommunikációs eszközök megismerése	20/Gyakorlati feladatok a tanult elmélet alapján egyénileg, 20/Olvasott szöveg önálló feldolgozása, 20/Információk önálló rendszerezése, 40/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/1.1/x1281-06 Információgyűjtés	Információ módszereinek megismerése, információgyűjtés során keletkezett adatok rendszerezése lehetőségei nyilvántartásának módjai A keletkezett adatokból következtetések levonása, adatok felhasználásának lehetőségei a pedagógiai-mentori munkában. Egyéni feladatvégzés: szimulált eset kapcsán információk összegyűjtése, a kapott adatok feldolgozásával esetbemutató leírás készit	20/Leírás készítése, 20/Írásos elemzések készítése, 20/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 20/Információk önálló rendszerezése, 10/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 10/Olvasott szöveg önálló feldolgozása,	

Informatikai ismeretek

Elméleti óraszám: 16, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 16, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.1/x1282-06 Informatikai ismeretek I.	Informatikai ismeretek frissítése, elméleti alapok segítségével a négy meghatározott témában Számítástechnikai ismeretek megszerzése, nyitottá tétele a hallgatónak az élethosszig tartó tanulás képességeinek befogadására	40/Gyakorlati feladatok a tanult elmélet alapján egyénileg, 20/Olvasott szöveg önálló feldolgozása, 20/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel, 10/Elemzés készítése tapasztalatokról, 10/Információk önálló rendszerezése,	
026/1.2/x1282-06 Informatikai ismeretek II.	Informatikai ismeretek frissítése, gyakorlati feladatok segítségével. Azon formanyomtatványok kezelése, melyet a családpedagógiai mentor munkája során használ Számítástechnikai ismeretek megszerzése, nyitottá tétele a hallgatónak az élethosszig tartó tanulás képességeinek befogadására	40/Gyakorlati feladatok a tanult elmélet alapján egyénileg, 20/Olvasott szöveg önálló feldolgozása, 20/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel, 10/Elemzés készítése tapasztalatokról, 10/Információk önálló rendszerezése,	

Kommunikációs ismeretek és gyakorlatok

Elméleti óraszám: 0, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 80, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/1.4/x1279-06 Kapcsolatfelvétel-	Kiépített kapcsolatok fenntartása a lehetőségeinek, módszereinek	20/Információk feladattal vezetett rendszerezése,	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
kapcsolattartás (kommunikációs gyakorlat)	megismerése, alkalmazása szimulált gyakorlatokban Metakommunikációs eszközök koherens használata a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás során Bizalmi légkör kialakítása lehetőségeinek kipróbálása csoportos/védett környezetben Irányított beszélgetés módszerének készségi szintű alkalmazása Gyakorlatok, feladatok elemzése oktató irányításával Visszajelzések adása, fogadása. Hatékony visszajelzés módszerének elsajátítása. Ön-üzenetek küldése	20/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 60/Csoportos helyzetgyakorlat,	
026/4.1/x1280-06 Kommunikáció szerepe a kapcsolattartásban	Megismeri a kommunikáció folyamatát, elemeit, kommunikációt gátló tényezőket. Önálló feldolgozás útján a nonverbális kommunikációs lehetőségeket összegyűjti Tanult ismereteket ellenőrzi az oktató irányításával.	20/Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre, 20/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 20/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 40/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/4.2/x1280-06 Kommunikációs gyakorlat	Családtagok találkozásai alkalmával az ülésrend kialakításánál figyelembe veszi a családtagok szociális hálóját Felismeri a kliensek nonverbális kommunikációjának jeleit, azokra koherensen reagál	20/Feladatok értékelése tréner vezetésével, 30/Egyéni páros feladatmegoldás, 50/Csoportos helyzetgyakorlat,	
026/1.2/x1279-06 Kommunikáció szerepe a kapcsolatfelvétel során	Az első benyomás fontosságának hangsúlyozása, bemutatkozás különböző formáinak megismerése A metakommunikációs eszközök tudatos	40/Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban, 40/Csoportos helyzetgyakorlat, 20/Hallott szöveg feladattal vezetett	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	alkalmazása a kapcsolatok kiépítésének folyamatában. Az adó jelzéseinek vétele, annak értelmezése Adó - vevő jelzéseinek értelmezése. Kommunikációs zavar lehetséges okai, megnyilvánulásai Segítő és segített közti bizalmi kapcsolat kiépítésnek fontossága, a bizalom elnyerésének eszközei, azok koherens alkalmazása	feldolgozása,	

Konfliktuspedagógia

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 16, Gyakorlati óraszám: 16, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/3.2/x1280-06 Konfliktuskezelési technikák	Konfliktus-kérőív kitöltése egyénileg, páros értelmezés, majd csoportosan közös tanulságok levonása Konfliktusmegoldással kapcsolatos szituációs feladatok megoldása csoportosan/akvárium gyakorlatokkal. A szituációk értelmezése, megbeszélése oktató koordinálásával Különböző konfliktuskezelési módszerek kipróbálása védett/csoport környezetben oktató/tréner vezetésével	35/Csoportos helyzetgyakorlat, 35/Csoportos feladatmegoldások, 30/Egyéni tesztek kitöltése csoportos értelmezés,	
026/2.2/x1280-06 Problémamegoldás gyakorlatban	Elméletben megismert problémamegoldási technikák kipróbálása védett környezetben, csoportos és egyéni feladatmegoldások, szimulált szituációk alkalmazásával Problémamegoldások elemzése közösen,	30/Csoportos helyzetgyakorlat, 25/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 10/Tesztfeladat megoldása, 10/Válaszolás írásban mondatszintű	

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
	csoportvezető koordinálásával	kérdésekre, 25/Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása,	
026/3.3/x1280-06 Konfliktuskezelési technikák alkalmazása a gyakorlatban	Mentor vezetésével részt vesz munkaterületen zajló konfliktusok kezelésében, mint megfigyelő, majd mentori irányítás mellett konfliktusok megoldását támogatja Eseményről naplót vezet, melyben személyes érintettségére is kitér ezzel növelve saját önismeretét	20/Napló vezetése, 50/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 30/Munkamegfigyelés adott szempontok alapján,	
026/2.1/x1280-06 Problémamegoldás lehetőségei	Problémamegoldás folyamatának megismerése, problémamegoldásra ható tényezők felmérésének módszere Problémamegoldási lehetőségek megismerése Problémamegoldás során alkalmazott fogalmak pontos használatának rögzítése (pl. probléma oka, következménye, megoldás stb.) Önsegítés fogalmának értelmezése. Önsegítő terv kialakításának szempontjai. Önsegítő terv készítése	25/Információk önálló rendszerezése, 75/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	
026/3.1/x1280-06 Konfliktusok működése	Ismeri a konfliktusok működési mechanizmusát, különböző konfliktuskezelési módokat Konfliktusok kiváltó okainak megismerése Személyi és szervezeti konfliktus fogalmának értelmezése, tipizálása	20/Tesztfeladat megoldása, 40/Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása, 40/Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel,	

Esettanulmányok feldolgozása

Elméleti óraszám: 0, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 32, Gyakorlati óraszám: 48, Szakmai képzés: IGEN, Csoportbontás: IGEN

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
026/2.5/x1282-06 Esetdokumentáció	a kliensek eseteinek feldolgozást tartalmazó írásos és elektronikus dokumentációs rendszer kezelése formanyomtatványok kitöltése Beszámoló készítésének formai és tartalmi követelményeinek megismerése Esetbeszámoló készítése egy konkrét - általa vezetett vagy közreműködőként részt vett - eset bemutatásával 80 80	40/Egyéni feladatterv készítése, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése, 30/Információk önálló rendszerezése,	
026/5.3/x1281-06 Mással együttműködés esetmegoldás folyamatában	Egy konkrét eset kapcsán más terület szakembereivel együttműködik, a problémamegoldás folyamatában. Megoldáshoz segítséget kér Jogszabály által előírt dokumentációt készít Megoldott problémát lezár, esetdokumentációt készít	30/Szolgáltatási napló vezetése, 40/Írásos elemzések készítése, 30/Információk feladattal vezetett rendszerezése,	
026/5.2/x1281-06 Esetelemzés	Esetfeldolgozást, problémamegoldást megfigyel, erről írásbeli feljegyzéseket készít előre megadott szempontok alapján Közvetlen irányítással - előre egyeztetett forgatókönyv alapján esetelemzést végez Esetelemzésre önállóan felkészül, ezt mentorával egyezteti. Megbeszéltek figyelembevételével önálló esetelemzést végez. Erről írásbeli feljegyzést készít	10/Esetleírás készítése, 40/Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett, 10/Írásos elemzések készítése, 20/Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással, 20/Részvétel az ügyfélfogadáson esetmegfigyelés,	

Élet és pályatervezés

Elméleti óraszám: 32, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 0, Szakmai képzés: NEM, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei

Testnevelés

Elméleti óraszám: 0, Elméletigényes gyakorlati óraszám: 0, Gyakorlati óraszám: 64, Szakmai képzés: NEM, Csoportbontás: NEM

Témakörök	Tartalmak	Tanulói tevékenységformák	A továbbhaladás feltételei
------------------	------------------	----------------------------------	-----------------------------------

Szakmacsoport: 18. Vendéglátás-idegenforgalom
Szakma: Protokoll és utazás ügyintéző/Utazás ügyintéző elágazás
OKJ száma: 54 812 02 0010 54 02

A jelen érvényes jogszabályok értelmében az iskola Helyi Tanterve az intézmény alap dokumentuma, része a működést meghatározó Pedagógiai Programnak.

A helyi tantervnek tartalmaznia kell:

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és annak követelményeit;
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit;
- a magasabb évfolyamba lépés feltételeit;
- moduláris oktatás esetén az egyes modulok értékelését és minősítését, valamint beszámítását az iskolai évfolyam sikeres elvégzésébe.
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit,
- jogszabályi keretek között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma, értékelésének, minősítésének formáját;
- a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket (jelen helyi programnak nem kell tartalmaznia, mivel érettségi utáni szakképzés esetén nincs testnevelés óra);
- szakképzés esetén a szakmai programot.

CÉLOK ÉS FELADATOK, FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

A tantervben meghatározott tananyag feldolgozásának célja, hogy a Protokoll és utazás ügyintéző /Utazás ügyintéző szakma gyakorlása során szükséges munkafeladatok maradéktalan végrehajtására felkészítse a tanulókat. Ez a cél a központi programban meghatározott ismeretek, típusuknak megfelel elsajátításán keresztül valósítható meg.

A FOGLALKOZÁS RÖVID, TARTALMI LEÍRÁSA

Az utazás ügyintéző feladata a csomagutak előkészítése, szervezése, lebonyolítása, elszámolása; a saját és idegen árualap értékesítése a partnerek és az utasok felé, az alaptevékenységű és nem alaptevékenységű üzletágak működtetése.

A KÖVETELMÉNYSZÁMOKHOZ TARTOZÓ TANTÁRGYAK:

Követelményszám és megnevezése	Adott követelményszámhoz tartozó tantárgyak
144706 Adminisztráció végzése	Üzleti adminisztráció Pénzügyi-banki ismeretek
144806 Kommunikációs tevékenység gyakorlása	Üzleti kommunikáció Szakmai idegen nyelv
145806 Referenci tevékenységek végzése	Vendéglátó ismeretek Utazásszervezés elméletgyakorlat Szállodai ismeretek Szakmai idegen nyelv Turisztikai ismeretek Turizmusföldrajz Gasztronómia
146106 Utazásközvetítés	Vendéglátó ismeretek Szállodai ismeretek Pénzügyi banki ismeretek Utazás ügyintézés Turisztikai ismeretek
146306 Információkezelés, közvetítés	Üzleti kommunikáció Utazás ügyintézés

TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK (óra/hét)

Tantárgy	Óraszám
Vendéglátó alapismeretek	1
Üzleti kommunikáció	2+2 (csoportbontás)
Üzleti adminisztráció	1+1 (csoportbontás)
Utazásszervezés	3+3 (csoportbontás)
Szálloda	1
Szakmai nyelv	5+5 (csoportbontás)
Utazás ügyintézés	6+6 (csoportbontás)
Turisztika	2
Turizmus földrajz	4
Gasztronómia	1
Rendezvényszervezés	2
Jog	2
EU	1
Osztályfőnöki óra	1
Összesen:	49

Egy szakképző évfolyamos képzésnél 32 tanítási héttel, heti 35 (napi 7) tanítási órával kell számolni. Heti 1 osztályfőnöki órát kell tartani

ELŐZETES TUDÁS BESZÁMÍTÁSA

Az 1993. évi LXXVI. törvény 11 § (1) alapján a szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat. a szakképesítést nyújtó szakképzésben előírt megegyező tartalmú követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet (beszámítás iránti kérelem) a szakképzést

folytató intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítás mértékéről a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt. A szakképzést folytató intézmény vezetőjének döntése ellen a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalhoz lehet fellebbezni. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A beszámításról minden intézmény maga tud dönteni, attól függően, hogy a szakképzési évfolyamra milyen előképzettségű tanulókat vesz fel.

VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK:

A szakképesítő vizsgára bocsátás feltétele:

Az utolsó szakképző évfolyam eredményes elvégzése, amely egyenértékű a modulzáró vizsga eredményes letételével

Alapfokú C típusú nyelvvizsga

ELLENŐRZÉS-ÉRTÉKELÉS

A Közoktatási Törvény rendelkezései szerint az iskolában folyó nevelőoktató Munka ellenőrzési, mérési, értékelési minőségbiztosítási rendszerét az intézményi Minőségirányítási Programnak kell tartalmaznia.

A tanuló a szakképesítő vizsgára akkor bocsátható, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyam minden tantárgyából teljesítette.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni munkájára adott érdemjegyei alapján bírálják el, illetve a félév végi vizsgákon szerzett jegyek alapján állapítják meg.

Ha a tanév végén az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a kettőt, és a tanulónak

nincs igazolatlan hiányzása, akkor a tanuló a nevelőtestület engedélyével osztályozóvizsgát tehet.

Ha a tanuló három, vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, akkor az adott évfolyamot megismételheti.

A szakképző évfolyam tanulmányi követelményeinek a teljesítéséről minden tanuló bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat

A szakképzéshez kapcsolódó elméleti és gyakorlati számonkérés területeit, módszereit, értékelését a szaktárgyi program tartalmazza. Az értékelés kritériumainak meghatározásakor figyelembe kell venni a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 20/2007. (V.21.) SZMM rendeletben foglalt, az értékelésre vonatkozó általános szabályokat.

B) Gyermek-és ifjúságvédelmi asszisztens

a) A képzés szabályozásának jogi háttere

- A közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény,
  - A szakképzésről szól többször módosított 1993. évi LXXVI. Törvény,
- Valamint
- az Országos Képzési Jegyzékről szóló 27/2001. (VII. 27.) OM rendelettel módosított 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet,
  - a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről szóló 45/1999. (XII. 13.) OM rendelet,
  - A iskola rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásáról szóló 4/2002. (II. 26.) OM rendelete,
  - a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárásairól és eljárás rendjéről szóló 26/2001. (VII. 27.) OM rendelet,
  - a Gyermek- és ifjúsági felügyelő I. szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit tartalmazó 1/2002. (I. 11.) OM rendelet alapján készült.

A szervezés során figyelembe kell venni a tagintézményt fenntartó önkormányzat helyi rendelkezéseit, Az iskolaszék állásfoglalásait, a gyakorlati képzés megszervezésében közreműködő intézmény elvárásait.

A képzés megszervezéséhez a szakképzést folytató intézmény a jelen általános irányelvekben foglaltak, továbbá a szakmai tantárgyak központi programjai (tanterv) alapján elkészíti a pedagógiai programjának részét alkotó szakmai programját, ezt a dokumentumot a szakképző intézmény fenntartója hagyja jóvá.

b) A képzés szervezésének feltételei

• Személyi feltételek

Az elméleti és a gyakorlati képzés a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 15-17. §-ában szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus és egyéb szakember láthatja el.

• Tárgyi feltételek

A szakmai elméleti tantárgyak esetében általános tanítási feltételek:

- tantermek,
- szaktantermek, az egészségügyi és gondozási ismeretek, valamint a számítástechnika tantárgy tanításához,
- az egyes tantárgyak követelményeinél feltüntetett tankönyvek, eszközök és egyéb segédletek.

A szakmai gyakorlat lebonyolítása az alábbi helyeken történhet:

- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat,
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhivatal,
- Gyermekotthon,

- Lakásotthon,
- Gyógypedagógiai Diákothon,
- Családsegítő Központ.

c) A tanulók felvételének feltételei

- **Iskolai Előképzettség**

Az Országos Képzési Jegyzékben előírtak szerint érettségi vizsga.

- **Szakmai előképzettség**

A tanulók felvehetők szakmai előképzettség nélkül.

d) Egészségügyi és munka-alkalmassági feltételek

Egészségügyi alkalmassági vizsgálat, hogy a jelölt gyermekekkel foglalkozó intézményben dolgozhat.

e) Szakmai gyakorlat tantárgy

a tanulók legyenek képesek tantárgyból:

- ismertetni az elmélet és a gyakorlat közötti kapcsolatot, az egyes nevelési intézmények nevelési-, egészségügyi- és gondozási feladatait,
- adminisztrációs feladatokat ellátni,
- a gondozási, egészségügyi feladatokat önállóan ellátni,
- napirendi tevékenységeket (ügyelet, gyermekkíséret), feladatokat elvégezni,
- nevelési módszereket hatékonyan alkalmazni,
- szabadidős tevékenységeket megszervezni, irányítani, az ehhez szükséges eszközöket előkészíteni,
- az önkiszolgáló és közösségi munkatevékenységeket megszervezni, irányítani,
- a gyermekek tevékenységét fejleszteni,
- differenciált és speciális bánásmódot alkalmazni,
- gyermekközösségek életét alakítani, irányítani, fejleszteni,
- a gyermekek és fiatalok személyiségét tiszteletben tartani, a másságot elfogadni és munkájuk gyermekközpontú szemlélettel ellátni.

f) A képzés struktúrája

A képzési idő

Évfolyamok száma: 1

Elmélet aránya: 60 %

Gyakorlat aránya: 40 % (Évi 175 óra/heti 5 óra)

A gyakorlati foglalkozások tervezése

A KÜLSŐ INTÉZMÉNYBEN VÉGZETT GYAKORLAT ÉS HOSPITÁLÁS
RÉSZTVEVŐI

TANULÓK	A TAGINTÉZMÉNY GYAKORLATVEZETŐ TANÁRA	A KÜLSŐ INTÉZMÉNY DOLGOZÓJA (MEGBÍZÁS ALAPJÁN)
CSOPORTONKÉNT MAXIMUM 14 FŐ	1 FŐ /CSOPORT	1 FŐ/CSOPORT

<ul style="list-style-type: none"> • FELADATA: MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK ALAPJÁN HOSPITÁLÁSI NAPLÓ VEZETÉSE A LÁTOGATÁS SORÁN • CSOPORTOS ÉS EGYÉNI HOSPITÁLÁS SORÁN A MEGHATÁROZ OTT GONDOZÁSI, NEVELÉSI FELADATOK ELLÁTÁSA • TERVEK KÉSZÍTÉSE ÍRÁSBAN, AZOK MEGVALÓSÍTÁ SA 	<ul style="list-style-type: none"> • FELADATA: • BEMUTATÓ FOGLALKOZÁSOK ELEMZÉSE, ÉRTÉKELÉSE A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOK SORÁN • AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI ISMERETEK KOMPLEX ALKALMAZÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE(MEGFIGYEL ÉSI A TANULT ELMÉLETI ISMERETEKRE ÉPÍTVE)A CSOPORTOS HOSPITÁLÁS SORÁN 	<ul style="list-style-type: none"> • FELADATA: • BEMUTATÓ FOGLAKOZÁSOKAT VEZET A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOK SORÁN • MEGISMERTETI A TAGINTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGRENDSE RÉT • EGYÉNI HOSPITÁLÁSOK SORÁN A DIÁKNAK FELADATOT AD, AZOKAT ELLENŐRZI, ÉRTÉKELI
---	---	--

g) A képzés tantárgyai

Osztályfőnöki óra

- **Kötelező elméleti tantárgyak:**

Pedagógia és szabadidő pedagógia
 Pszichológia
 Gyermek- és ifjúságvédelem
 Gyógypedagógiai alapismeretek
 Gondozási és egészségügyi ismeretek
 Jogi ismeretek
 Szociológiai alapismeretek
 Háztartásvezetési ismeretek

- **Kötelező gyakorlati tantárgyak**

Szakmai gyakorlat
 Szakmai képességfejlesztő foglalkozás

- **Szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak**

Számítástechnikai ismeretek
 A tagintézmény helyi tantárgyi programja

h) A tananyag

1/13. évfolyam, évi 175 óra (heti 5 óra)

A téma		
Sorszám	Megnevezése	Kb. óraszám
1.	Látogatás a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat intézményében	5
2.	Látogatás a Gyermekjóléti Szolgálat intézményében	5
3.	Látogatás a Gyámhivatal intézményében	5
4.	Látogatás a gyermekotthonban	20
5.	Látogatás lakásotthonban	20
6.	Látogatás a gyógypedagógiai diákotthonban	20
7.	Látogatás a családsegítő központban	5
8.	Összefüggő szakmai gyakorlat	60
	Szabadsáv	35

Megjegyzés: A téma tanítására, hospitálásra javasolt óraszámok magukba foglalják a rendszerezésre, értékelésre fordítandó időt.

i) A téma anyagának részletezése:

1. Látogatás a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat intézményében kb. 5 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések:

- a szakellátás célja, alapelvei,
- a szakellátás intézményköre,
- a szakellátásban dolgozók végzettsége, szakmai felkészülése,
- betekintés egy gyermek személyiségvizsgálati anyagába,
- nevelőszülői hálózat szervezésének, működtetésének megismerése.

2. Látogatás a Gyermekjóléti Szolgálat intézményében kb. 5 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések:

- A tagintézmény vizsgálati területei,
- a Szolgálat feladatrendszere,
- a Szolgálat és a családok kapcsolata,
- nevelési, oktatási intézményekkel való kapcsolata,
- részvétel egy védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervének elkészítésében,
- betekintés egy környezettanulmány készítésébe.

3. Látogatás a Gyámhivatal intézményébe kb. 5 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések:

- A tagintézmény feladat- és hatásköre,
- kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységével,
- az örökbefogadáshoz szükséges gyámhivatali eljárásmodszerek,
- konkrét esemény tartalmi vázlata, mely során a Hivatal feljelentést tehet a Városi, illetve Megyei Bíróságon.

4. Látogatás a gyermekotthonban

kb. 20 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések, tennivalók:

- A tagintézmény gondozási feladatai, önkiszolgáló tevékenységek,
- az egészségnevelés tartalma,
- egy gyermek egyéni sajátosságainak, fejlettségének megfigyelése,
- kialakult közösségek jellemzőinek megfigyelése,
- szabadidős tevékenységek formái, alkalmazásuk lehetőségei,
- az intézményben folyó nevelés módszerei, eszközei,
- a pedagógus személyisége, vezetési stílusa,
- szabadidős tevékenység szervezése, irányítása,
- eszközök készítése, kezelése, rendben tartása,
- gondozási és önkiszolgáló feladatok ellátása,
- konfliktuskezelés, megoldási módok feltárása,
- adminisztrációs feladatokban való részvétel.

5. Látogatás lakásotthonban

kb. 20 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések, tennivalók:

- lakásotthon nevelési, tanítási, tanulási folyamatrendszerre,
- a nevelés módszerei, eszközei,
- a pszichológia különböző alkalmazási területei,
- a szocializációs folyamat meghatározó tényezői,
- az önkiszolgáló munkafolyamatok, munkaformák fajtái, jellemzői,
- háztartásvezetéssel kapcsolatos alapszabályok,
- gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megoldása,
- részvétel a gyermekek napi tevékenységében (tanulás is),
- szabadidős tevékenység szervezése, irányítása, lebonyolítása,
- egy gyermek egyéni sajátosságainak megfigyelése,
- aktometria, szociometria felvétele,
- pedagógus – gyermek kapcsolatának feltárása, elemzése.

6. Látogatás Gyógypedagógiai Diákotthonban

kb. 20 óra

Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések, tennivalók:

- egészségügyi előírások betartása, környezetalakítás formái,
- speciális gondozási feladatok ellátása,
- gyógypedagógiai alapfogalmak, területek ismérései az adott intézetben,
- szülőkkel, más intézményekkel való kapcsolattartás,
- nevelésben alkalmazott módszerek, eszközök,
- a tanulók, pedagógusok, munkatársak személyközi kapcsolatai,
- szabadidő szervezése, irányítása,
- speciális, differenciált bánásmód alkalmazása,
- gondozási feladatokban való részvétel,
- eszközök készítése,
- tanulási, képességfejlesztő tevékenységekbe való részvétel.

7. Látogatás a családsegítő központban

kb. 5 óra

- Intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések:
- családsegítés főbb feladatai, szakmai területei,
  - az egészségügyi, nevelési és oktatási alapszolgáltatások területei,
  - mentálhigiénés, szociális foglalkozás módszerei,
  - fenntartó szervezettel való kapcsolattartás formái,
  - konkrét eset fejlesztési tervének vázlat.

8. Látogatás a Nevelési tanácsadó intézményében

kb. 5 óra

- Az intézménylátogatáshoz szükséges hospitálási szempontok, megfigyelések:
- A tagintézmény cél- és feladatrendszere,
  - A tagintézmény tevékenységi körének megismerése, bemutatása,
  - az intézményhez forduló általános panaszai, a segítségkérés formái,
  - a Nevelési tanácsadó működésének jogi háttere,
  - A tagintézmény működésének gyermek- és ifjúságvédelmi jelentősége.

9. Összefüggő szakmai gyakorlat

kb. 60 óra

A tanulók mindazokat a feladatokat látják el, amelyek a gyermek- és ifjúsági felügyelő munkakörébe tartoznak

- részt vesznek a gyermekek fogadásában, megismerésében, a gyermekotthon mindennapi életének tervezésében, szervezésében, irányításában,
- aktívan bekapcsolódnak a nevelés folyamatába,
- nevelői irányítással közreműködnek a tanulási és képességfejlesztő tevékenység hatékony megvalósításában, a tanulási folyamat szervezésében, irányításában,
- részt vesznek a gondozási, egészségügyi tevékenységekben, a környezetvédelmi feladatok megoldásában,
- közreműködnek a szabadidős tevékenységek szervezésében, vezetésében, programok lebonyolításában, ügyeleti feladatok ellátásában,
- részt vesznek gazdálkodási és háztartásvezetési feladatok ellátásában,
- adekvát kapcsolatok kialakítására törekcsenek az intézményen belül és a vele kapcsolatban levő egyéb szervezetekkel, intézményekkel,
- részt vesznek a szakmai dokumentáció vezetésében,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi munka értékeinek és etikai szabályainak megfelelően végzik munkájukat,
- munkavégzéshez szükséges szakmai kommunikációs használata,
- munkavégzéshez szükséges szakmai önismeret.

Szabad sáv

kb. 35 óra

j) a tantárgy témáinak kapcsolata más tantárgyak témáival

A szakmai gyakorlaton a szakmai elméleti tantárgyak keretében szerzett ismeretek komplex alkalmazása történik.

k) értékelési módja

A gyermek- és ifjúsági felügyelő gyakorlati oktatás csak az elméleti ismeretek meglétére alapozva, állandó visszajelzés mellett érhet el eredményeket (lehet eredményes).

A tanulók érdemjegyeket kapnak írásbeli, szóbeli, gyakorlati munkára:

- megfigyelési szempontok alapján megírt hospitálási napló értékelése,
- Szempontoknak megfelelő szóbeli elemző munka,
- Gyakorlati eladatok tervezési munkája,
- Gyakorlati feladatok, a foglalkozás végrehajtása,
- Adminisztrációs feladatok ellátása,
- Összefüggő szakmai gyakorlaton foglalkozásonként a vázlat, feladattevékenység, a gyakorlat összteljesítését kell értékelni,
- Vizsgára csak az a tanuló bocsátható, aki eredményesen teljesítette a tanévet.

III. Információs és Kommunikációs Technológiai (IKT) stratégia

Bár tagintézményünk még nem rendelkezik saját IKT stratégiával, de eddigi eredményeinket szem előtt tartva, megismerve más magyarországi és külföldi törekvéseket az alábbi pillérekre alapozva kívánjuk azt a vállalt határidőig részleteiben is kidolgozni, és pedagógiai programunkba beépíteni:

A tagintézmény - mint egyetlen és elszigetelt tanulási környezet- monopóliuma megszűnőben van, a tanulási környezetbe iskolán kívüli tényezőket is be kell kapcsolni. Fontosnak tekintjük az önirányítás képességének a kifejlesztését. Célunk olyan tanulóközpontú tanítási-tanulási modell követése: ahol a tanuló a megismerési folyamat konstruktív részvevőjévé válik, kiemelkedő jelentősége van a felfedező, heurisztikus ill. a kutató jellegű módszereknek. A tanár passzív résztvevője a folyamatnak a tanulási program kidolgozásában valamint az aktív tanulási környezet fenntartásában játszik szerepet. Mai divatos szóval menedzseli, úgymond a háttérből irányítja a tanulási folyamatot.

Célunk, hogy diákjainkat hozzásegítsük ahhoz, hogy önálló, független tanulásra legyenek képesek, a tudásátadás ennek alárendelve következzen. A nevelésnek arra kell törekednie, hogy kialakítsa a tanulóinkban az új helyzetekben, valamint bizonytalan körülmények között történő problémamegoldás képességét.

A rendelkezésre álló források felhasználásának optimalizálásával A tagintézmény informatikai infrastruktúrájának tervszerű fejlesztésével nem csupán a technikai feltételeket, hanem a komplex tanulási környezetet kell fejlesztenünk.

Fontosnak tartjuk a számítógéppel segített együttműködő tanulás (Computer Supported Collaborative Learning) támogatását. Célunk, hogy az IKT alkalmazása segítse, a tanuló együttműködését másokkal, tegye lehetővé kapcsolatát iskolán kívüli tudáskultúrákkal és szakértőkkel.

Tanártovábbképzésben a tanárok alapvető érdeke, hogy önképzésük és szervezett továbbképzésük legfontosabb prioritása a nyelvtanulás, valamint a számítógép- és hálózathasználati kompetencia megszerzése legyen.

A tagintézmény lehetőségeinek kiterjesztése: szülők, családok bevonása az új technológiák használatába, hálózati kommunikációs kapcsolat kiépítése az otthon és A tagintézmény között.

IV. A kollégium pedagógiai programja

Tartalom:

- 1. Bevezetés**
- 2. Helyzetfeltárás és értékelés**
- 3. Fejlesztési program**
- 4. A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere**
- 5. Feladatok, tevékenységkategóriák**
  - a. A kollégiumi nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerének leírása**
  - b. A pedagógiai program végrehajtásában szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke**
- 6. A Kollégium Minőségfejlesztési munkaterve**
- 7. Záradék**

1. Bevezetés

A kollégiumi pedagógiai program a nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapidokumentum, amely átfogja és szabályozza az intézmény működésének neveléssel összefüggő valamennyi paraméterét.

Kollégiumunk nevelői az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteltben tartása és fejlesztése, az alapvető gyermeki jogok figyelembe vételével nevelik és oktatják a bentlakásos elhelyezésben részesülő tanulókat.

Kötelességünknek tartjuk a tudásuk gyarapítását, műveltségük, jellemük, önismeretük, szociális képességeik, társadalmi jártasságaik, tanulási és gondolkodási kultúrájuk fejlesztését, a pályaorientáció, szuverén világképük, egészséges, környezettudatos magatartásuk kialakulásának segítését.

Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széles ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepét ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

Mivel **alapvető emberi jog**, hogy az egyénnek joga van – az esélyegyenlőség alapján – a művelődéshez, a tanuláshoz; érdeke, hogy képességeit kibontakoztathassa és megfelelő tudás, képesség, értékrend birtokában szabadon választhasson életvitelt, ezért fontos pedagógiai feladatunk a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, korszerű ismereteinek bővítése, képességeinek, készségeinek fejlesztése.

Mindezt tesszük legfontosabb alapidokumentumainkban foglaltak figyelembevételével, a törvényesség betartásával. Pedagógiai programunk ehhez szolgál tudatos, tervszerű útmutatóként, amely alapján ellenőrizhetjük saját munkánk hatékonyságát, fejlesztő terveink eredményességét.

Alapidokumentumunk a Köznevelési Törvény, a NAT, a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja és a minőségbiztosításra vonatkozó rendeletek. Ezek a dokumentumok olyan paragrafusokat, elveket, alapelveket tartalmaznak, amelyek a kollégiumra is vonatkoznak.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti, közösségi értékekre, a tudás- és kultúraközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

A módosítás oka a 46/ 2001.(XII.22.) OM rendelet , a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának módosítása, amelyre a NAT és egyéb jogszabályi változások miatt került sor. Az elmúlt időszakban változott a diákság összetétele is és új szakmai tapasztalatokra tettünk szert.

Kollégiumi nevelő-oktató munkánkban partnereink igényeinek is szeretnénk megfelelni. A rendszeres felmérés eredményeként az elvárások, vélemények is folyamatosan változhatnak, amelyeknek igyekszünk megfelelni.

Ahhoz, hogy partnereink továbbra is meg legyenek elégedve pedagógiai munkánkkal a pozitív dolgokat továbbfejleszteni és a restanciákat pótolni kötelességünk. Ezt megvalósítani csak egy hosszabb távra született program alapján lehetséges, amely legitim, azaz jól átlátható, tervezett és dokumentált, s nem utolsó sorban csapatmunkára épült.

Hiszen **álláspontunk szerint** a nevelés egy tervezett és célirányos folyamat, amely arra irányul, hogy kialakítsuk a gyerekek és a fiatalok személyes (egyéni) fejlődésének feltételeit, közegét, önmagukkal, más emberekkel, a társadalommal, a természettel való együttélésük feltételeit.

Nevelőink ennek megfelelő értékrendet képviselnek, amely egyrészt pozitív példával szolgálhat diákjaink előtt, másrészt kitűzött nevelési céljaink megvalósításához megfelelő alapot szolgáltat.

A nevelői magatartásunkban igyekszünk a legfontosabb pedagógiai értékeket megjeleníteni: az igazságosságot, pártatlanságot, jóakaratot, megértést, segíteni akarást, a szorongások oldását, támasznyújtást, érzelmi védettséget, a tanulói személyiség megbecsülését és differenciált fejlesztését, barátságos közeledést és kapcsolatteremtést, értékközvetítést, követelmény támasztást, ellenőrzést és folyamatos értékelést.

Hiszünk abban, hogy olyan egyéni sajátosságokkal rendelkező kollégiumot tudunk alkotni, amely teljesíteni tudja a partnerek és a benne résztvevők kívánságait, ugyanakkor színes, differenciált tevékenységrendszerével, személyiséget tisztelő, együttműködő pedagógiai módszerével hatékonyan hozzájárul diákjaink kompetencia alapú személyiségfejlesztéséhez.

2. Helyzetfeltárás és értékelés

2.1. Oktatáspolitikai, fenntartói elvárások és tendenciák, változások

Alapvető elvárás a kollégiummal szemben, hogy pedagógiai tevékenységében megmutatkozzon a NAT-tal való koherencia megteremtése, a kompetencia alapú foglalkozás-szervezés támogatásának érvényesítése, a nevelés-oktatás fogalomrendszere változásának után-követése. Feladatai teljesítése közben illeszkedjen a NAT által is kiemelt fejlesztési feladatokhoz, az iskolai nevelés-oktatás és kollégiumi nevelés közös értékeihez, az alapvető NAT célokhoz, kulcskompetenciákhoz.

2.2. Társadalmi, gazdasági elvárások, új kihívások

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium a környezet, a helyi társadalom, a beiskolázási körzet sajátosságait, partnereinek igényeit, továbbá a társadalmi elvárásokat figyelembe véve végzi munkáját. A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ezáltal az életminőség javítását, elősegítse a társadalmi mobilitást. Fontos szerepe van az egész életen áttartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, versenysportoló, művészeti képzésben részesülő diákok nevelésére, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára. Adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

Mivel az utóbbi évek társadalompolitikai és gazdasági változásai miatt felértékelődött a társadalmi és épített környezet szerepe, ezért a kollégium társadalompolitikai szerepe is megváltozott. Megerősödött a hátránykompenzáló, az integrációt erősítő, a tudáshoz való hozzáférést és az iskolai tanulmányokat támogató szerep. Megnőtt a befogadó szerep, a személyiségközpontúság, a mentális intelligencia előtérbe állításának igénye. Fontosabbá vált a pályakép, az egyéni karrierterv, az önmenedzselés, a siker-orientált életvezetés, a konfliktuskezelés képességének kialakítása a diákok személyiségfejlesztésének folyamatában.

2.3. A tanulók összetétele és a tanulók jellemzői. Szükségleteik, elvárásaik.

Elnevezés: Batsányi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
Cím: 6640 Csongrád, Szent György u. 1.
Telefon: 63/571-556
E-mail: bjg@bjg.hu

Kollégiumunk a Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola tagintézményeként azzal közös igazgatás alatt működik 1989. július 1-től. A jelenlegi új épületbe 2001. november 6-án költöztünk. 2007. augusztus 1-től a csongrádi középiskolákat összevonták. A létrejött tagintézmény neve: Csongrádi Oktatási Központ (CSOK), Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium. Az intézményben 8 osztályos gimnázium, négy osztályos reál, humán tagozat, idegenforgalmi és pedagógiai szak, ill. 13. évfolyamon idegenforgalmi szakképzés zajlik, ezért kollégiumunkban elég széles korosztály számára biztosítunk megfelelő ellátást a 11 évesektől a 19 évesekig.

Az év közbeni kimaradás kismértékű, néhányan bejárók lesznek, más iskolába mennek.

Tanulóink megyék szerinti megoszlása:

Csongrád megye:

Békés megye:

Jász-Nagykun-Szolnok megye:
Bács-Kiskun megye:

103 férőhelyen kerül sor a tanulók elhelyezésér. A gyermekek egyéni fejlesztését korcsoportokra bontva - melynek száma 4- csoportvezető nevelőtanárok irányításával végezzük. A korosztályok igényeinek és az egyéni sajátosságok figyelembe vételével szervezzük a foglalkozásokat és ellenőrizzük, értékeljük tevékenységüket, magatartásukat.

Az **esélyegyenlőség megteremtését** úgy próbáljuk biztosítani, hogy minden kollégista élhet a törvény és a belső szabályok által biztosított jogaival, a tanuláshoz a nyugalmat és a támogatást, gondjainak megoldásában a segítséget. Biztosítjuk számukra az érzelmi, szociális és kulturális védőhálót.

Intézményünk felszereltsége és nevelőtanáraink empátikus hozzáállása lehetővé teszi, hogy a fokozott egyéni bánásmódot igénylő gyermekek (pl.: érzékszervi fogyatékosok, etnikai kisebbséghez tartozók, nemzetiségiek) is szükségleteiknek, igényeiknek megfelelő kollégiumi ellátásban részesüljenek.

2.4. Feltételrendszer

2.4.1. Humán erőforrás:Nevelőtestület összetétele

Név/beosztás	Szak	Végzettség	Munkakezdés időpontja
Lekrinszki Istvánné kollégium vezető	biológia-kémia	egyetem	1989.aug.1.
Sápi Józsefné nevelőtanár	óvónő	felsőfokú	1989.aug.1.
Fehérné Szele Lídia nevelőtanár	matematika-fizika – etika/pedagógus szakvizsga	főiskola egyetem	1996.aug.1.
Kacziba Sándorné nevelőtanár, kollégiumi munkaközösség vezető	nevelőtanár/pedagógia	főiskola egyetem	1993.aug.1.
Veres Judit nevelőtanár	történelem-művelődésszervező	főiskola	2001.nov.6.
Hercz Anett nevelőtanár	biológia-földrajz	főiskola egyetemi kiegészítő	2002.aug.15.
Péter Zoltánné nevelőtanár	magyar-művelődésszervező	főiskola egyetem	1995.aug.9.

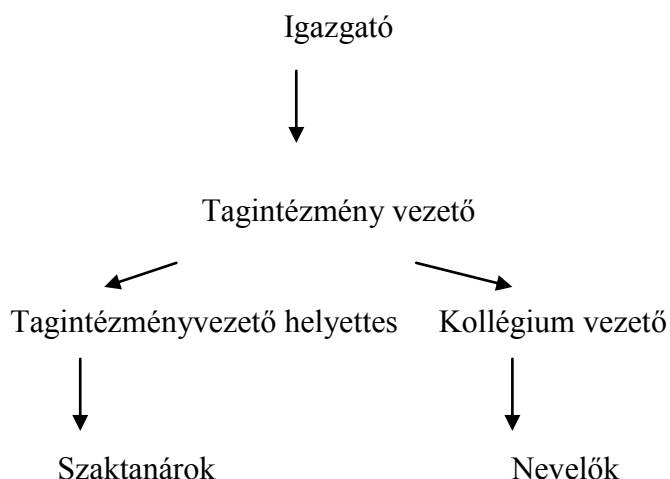
Technikai dolgozók:

- 4 fő konyhai alkalmazott
- 2 fő portás
- 3 fő takarítónő
- 1 fő karbantartó

Az iskolával közös alkalmazásban.

2.4.2. Szervezeti jellemzők

Szervezeti felépítés:

2.4.3. Tárgyi, dologi feltételek, környezeti jellemzők

Kollégiumunk jelenlegi, új épületébe 2001. november 6-án költöztünk, korábban a Fő u. 64 ill. Templom u. 13. sz. alatti épületekbe voltak elhelyezve tanulóink.

Épületünk felszereltsége, a helyiségek kialakítása a mai kör igényeinek megfelelő. A kollégisták elhelyezése a felső két szinten történik.

Emeletenként található helyiségek:

- 9 db 4 ágyas szoba
- 3 db 5 ágyas szoba az első emeleten
- 2 db 5 ágyas, 1 db 6 ágyas szoba a második emeleten
- 1 társalgó
- 1 betegszoba
- 1 mosókonyha
- 1 melegítő konyha
- 1 nevelői szoba
- 1 mosdó-tusoló helyiség
- 1 WC

A szobák beépített szekrénnel, mosdókagylóval, heverővel, fali polccal, éjjeli szekrénnel, olvasó lámpákkal, tanuló asztallal felszereltek.

Az épületben még tanulóink rendelkezésére áll: ebédlő, tanulószoba, tornaterem, konditerem, pinceklub. Az ebédlőhöz tartozó konyha melegítő konyhaként működik. Az ételt a GAMESZ főzőkonyháiról szállítják.

A meglévő eszközállomány modern, a diákok igényét kielégíti. Jelenleg elegendő számítógéppel, a tanulást, képességfejlesztést és a szabadidő hasznos eltöltését segítő hifi és egyéb műszaki és informatikai eszközökkel, sportszerekkel, kondicionáló gépekkel, szép- és szakirodalommal, nyelvi könyvekkel, szótárakkal és egyéb szabadidős tevékenységekhez szükséges eszközökkel rendelkezünk. A kollégium épülete ideálisan, az iskola szomszédságában, a város központjában található. 2007. októberében, pályázat útján lehetőség nyílt –szakember tevei alapján- az udvar parkosítására, de az iskola sportudvarát is használhatjuk.

Az udvart műanyag kerti bútorokkal tettük komfortosabbá. Az épületen belül 2008/2009-es tanévben eszközfejlesztést végeztünk, illetve új textiliákkal tettük még hangulatosabbá a helyiségeket. Mindezt egy nyertes pályázat anyagi forrásából. Ennek eredményeképp a Társalgókban bővült a műszaki eszközök száma és emeletenként 4 korszerűen felszerelt számítógéppel és egy-egy házimozsi rendszerrel párosult plazma tévével segítjük diákjaink szabadidejének hasznos eltöltését. Terveink között szerepel még az udvaron a növényzet gazdagítása, falfestéssel az udvar hangulatosabbá, színesebbé tétele.

2.5. Nevelés, oktatás, képességfejlesztés

2.5.1. Az oktató-nevelő munka fejlesztési területei

A pályaválasztás és a továbbtanulás sikeressége, a társadalmi elvárások egyaránt megkövetelik, hogy széles tevékenységstruktúrájú, gazdag pedagógiai repertoárral rendelkező intézmény legyen a kollégium, melyben a jellem, az egyéni irányultság, a közösségi szellem, valamint a kor igényeinek megfelelő képességek kiválóan formálódnak.

A kollégista diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

Kollégiumi nevelői munkánk jellemzőit és eredményességét az alábbi fő nevelési területeken vizsgáltuk meg:

A, Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás készségét, alkalmat és közeget teremt a

közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

E feladatok megvalósításában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák önkormányzati rendszer.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia.

- A társadalomba való beilleszkedés
- Egyéni szociális életképesség kifejlesztése
- Alkalmazkodás képességeinek kifejlesztése
- Konfliktusaik megoldásában segítségnyújtás
- Kollégiumi hagyományápoló rendezvények, vetélkedők, sportversenyek illetve a csoportokon belül, közösen megünnepeelt névnapok, születésnapok, Mikulás, Karácsony szervezése, lebonyolítása
- Nyitott, demokratikus, pozitív a nevelő-diák kapcsolat kialakítása
- Pozitív viselkedésminták adása
- Önálló életkezdésük támogatása
- Az összehangolt együttműködés képességének kifejlesztése ugyanilyen fontos feladat a Kommunikációs képességeiknek, készségeiknek fejlesztése

Fontos feladatunk:

- A társadalmi értékek és normák közvetítése
- A gyermekekben az őszinteség, a nyíltság, a felelősségtudat kialakítása
- A demokratikus viselkedés szabályainak elsajátítása
- A bizalom, tolerancia, a másság elviselésének, az emberi kapcsolatok megbecsülésének és tiszteletben tartásának kialakítása

A **személyiségfejlesztésben** fontos szerepet játszik a lélek egészsége, a fizikai és pszichés tulajdonságaink harmonikus egyensúlya. A kollégiumi élet olyan társas helyzeteket biztosít, amelyek egyéni személyiségfejlődésüket ez irányban segíti. A családi háttérrel megismerve, a szülőkkel együttműködve a gyermekeket hozzásegítjük reális én-képük kialakításához.

Az önismeret, önfejlesztés feladatai:

- a testi és lelki tulajdonságok, adottságok, esélyek és hibák ismerete
- igényesség önmagával szemben, törekvés a javításra, fejlődésre
- öntudat, önbecsülés
- életkor, karrierterv, önfejlesztési igény
- pozitív eszmény-, példaképek követése
- magabiztosság, céltudatosság, egyéni sikerességre törekvés
- változó feltételekhez alkalmazkodni tudás

- belső autonómia
- egyéniséget tükröző személyiség

B, A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.

Fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát.

Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására.

Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordít arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény is ébredjen a tanulóknál, s így mindennapi életük részévé váljon a tanulás.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia.

Ennek a nevelési területnek a fejlesztése megegyezik a tanulási motívumok, a tanulási módszerek, az értelmi képességek fejlesztésével.

Kiemelt szerepet kap:

1. Alapvető emberi értékek előtérbe állítása
2. A világról alkotott képük pozitív alakítása
3. Személyes véleményük, egyéni gondolkodásmódjuk, magyarságtudatuk fejlesztése, pozitív irányba terelése
4. A különböző európai népek kultúrájának, történelmének megismertetése. Ehhez nyújtanak segítséget a könyvtárak szakkönyvei, videó anyagok, műveltségi vetélkedők.

A kollégiumban is értékekkel és értékekre nevelünk, értékközvetítő funkciót pedig a pedagógiai környezet minden eleme tartalmaz:

1. A kollégiumi tanár személyisége
2. A tanulók otthon jellegű együttélése
3. Kollégiumi csoportok kapcsolatrendszer, egymáshoz való viszonya
4. A kollégium épülete, a szobák, a kollégium mikro-és makro környezete
5. A korábban végzett kollégisták kiemelkedő eredményei

Fontos feladatunk:

- A tudás értékének elfogadtatása
- Társaikhoz való pozitív viszonyaik kialakítása előítéletektől mentesen
- Munkához való pozitív hozzáállás kialakítása

C, Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése

A kollégium olyan változatos szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket, a tanulók egyéni szükségleteit kezelni képes.

A kollégium feladata a tanulók képességeinek megismerése. Támogatja a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

Létrehozza a tehetséges tanulók megtalálására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében.

A kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremt a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre.

A kollégium – az iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

Kiemelt szerepet kap:

- a tanulási stratégiák fejlesztése
- felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaorientáció
- önálló kutatómunka fejlesztése

Ennek érdekében igyekszünk **minél jobb feltételeket biztosítani** a tanulóhoz. A nevelési folyamatokba olyan **motivációs tényezőket** építettünk be, amelyek tanulóink számára a tanulást teszik a leglényegesebb tevékenységgé: továbbtanulási lehetőségek, a **kollégiumi címek elnyerésének** lehetőségei és annak kedvezményei.

- „*Példás kollégista*”, feltétele a 4,8 vagy attól jobb tanulmányi eredmény és példamutató magatartás, közösségi munka.
- „*Jó tanuló kollégista*”, feltétel a 4,5 vagy annál jobb tanulmányi eredmény.

Kedvezmények: szabad stúdiumi idő, kimenőidő megnövelése.

Emellett legszorgalmasabb diákjaink minden tanévben „**Méhecske-díj**” –jal lehetnek gazdagabbak, amihez értékes, szakirányú könyvjutalom is társul.

A „**Kollégiumért**” díjat, amely tárgyi jutalommal jár, azok a diákok kaphatják meg, akik aktívan és rendszeresen, megbízhatóan és kreatívan kiveszik részüket a közösségért végzett feladatokból, munkákból.

Mindezek elérése érdekében a tanulóhoz szükséges feltételek biztosításán túl szorgalmazzuk a stúdiumi idő maximális kihasználását.

Tanulóink **iskolai teljesítményét** folyamatosan figyelemmel kísérjük, értékeljük és megbeszéljük és orvosoljuk az adódó problémákat.

Diákjainkkal igyekszünk elsajátíttatni a helyes tanulási módszereket ehhez elengedhetetlen, hogy fejlesszük az önálló tanulóhoz szükséges ismereteiket és képességeiket.

D, Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

A kollégiumi nevelés bővíti a diákok ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről.

Felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban.

Természeti és társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését.

Motivál és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához.

Elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzelmvilág gazdagodását.

Fejleszti az idegen nyelvi kommunikációt.

A kollégium kiteljesíti a nemzet, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítve a tanulók hazaszeretetét.

A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.

A kollégiumi nevelés elősegíti a tanulóknak az európai uniós polgár identitásának kialakulását, bemutatja az Európai Unió tagság révén megnövekedett lehetőségeket, kihívásokat és a kollégium a programjaival és kapcsolatépítésével elősegíti azok intézményes és személyes hasznosítását.

A nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott kisebbséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzeti, etnikai kisebbségi kultúrájának, nyelvének szokásainak ápolása és fejlesztése.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

Az egyénben, pedig olyan képességeknek kell a kollégiumban kifejlődni, amelyek a közéleti aktivitásukat megalapozzák.

- kötődés a közösséghez
- személyiség megbecsülése
- egyén jogainak tiszteletben tartása
- a problémák megértésére és megoldására való nyitottság
- a társért, tettért való felelősségvállalás
- kapcsolatalakítási motiváltság
- előítélet mentesség
- maximális bizalom az általuk választott DÖK-tagok munkájához

Kulturális, művészeti értékek közvetítése

- Kulturált magatartás, jó ízlésű, megfelelő öltözködési szokások, hajviselet, kiegyensúlyozott életvitel
- Szabadidő kulturált, személyiséget gazdagító eltöltése
- Értékes könyvek olvasása, tartalmas filmek megnézésére, múzeum-, színházlátogatásra nevelés
- Esztétikai élmények igényének felkeltése, az élmény befogadása, átélése
- Tehetséges diákok esetében a művészi alkotótevékenységre való nevelés
- Tudatosítani kell növendékeinkben, hogy a természet szépségei, a műalkotások, az irodalmi művek, a filmek, a zeneművek, táncok ismerete az általános műveltség része,

s azt is, hogy a speciális műveltséghez, a tehetség kibontakoztatásához az általános műveltségen keresztül vezet az út.

E, Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása.

A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket.

Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához.

A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, és hogy értsék a fenntartható fejlődés fogalmát, továbbá hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A kollégiumnak feladata a családi életre, a családi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés. A szeretetteljes, bizalmi viszonyra alapozva segít a harmonikus nemi szerep kialakulásában, támaszt nyújt a szexuális életben való tájékozódáshoz.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia.

Kiemelt feladat:

A bennünket körülvevő **környezet, természet kincseinek a védelme**

A környezet szennyezőivel szemben való fellépés

A **közvetlen környezet megóvása**, tisztán és rendben tartása.

- **Pozitív szemlélet kialakítása** a világ környezeti pusztításának, a terrorizmusnak, a kábítószer terjesztésnek és fogyasztásának megakadályozásához.
- A kollégisták lépjenek fel a **szennedélybetegségek ellen**,
- Testi és lelki tisztaság, erkölcsös kapcsolatok által védekezés az AIDS ellen, a nemi fertőző betegségekkel szemben.
- A világ globális problémáihoz való humánus hozzáállás kialakítása
- Diákjaink megtanulják az **alapvető higiénés szokások kialakítását**
- **Napirendjük** lehetővé teszi az egészséges bioritmus kialakítását
- A **kollégiumi étkeztetéssel** alapot teremtünk az egészséges táplálkozási szokások kialakításához /sok gyümölcs, tejtermék, párolt, alacsony zsírtartalmú, só és

fűszerszegény Nagy hangsúlyt fektetünk a **betegségek megelőzésére**, a drogok használatától és más szenvedélybetegségektől való elhatárolódás kialakítása

- Ebben a munkában az iskola orvosa, a városi védőnők és kollégiumunk ápolónője hasznos segítséget nyújt.
- **Az egészség védelme**, a megelőzés, az egészséges életmód kialakítása fontos és meghatározó

Ezt elősegíteni feladatunkká vált:

- higiénés szokások kialakítása, rögzítése
- testi, pszichés, mentális egészség védelme
- egészséges bioritmus kialakítása
- sportolás, szabad levegőn való tartózkodás
- betegségek megelőzése
- italozástól, dohányzástól, drogoktól való tartózkodás
- fertőző nemi betegségek ismerete, megelőzése
- az AIDS-veszély megelőzése
- erejük, idejük, lehetőségei felismerése, beosztása

F, Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

A diák-önkormányzati tevékenység által segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, természettudományos kompetencia.

Konkrét feladataink:

Olyan tudást, ismereteket, képességeket, személyiségjegyeket kell kialakítanunk, melyek hozzásegítik diákjainkat céljaik eléréséhez, a sikeres, harmonikus életvitel megteremtéséhez.

- Alkotó jellegű magatartás – és tevékenységformák kialakítása
- A munkához való pozitív hozzáállás kialakítása
- Környezetüket, személyes holmijait maguk tartásukban
- A napos munka gyakorlata
- Megfelelő önállóság kialakítása
- Szükséges személyiségjegyek kialakítása és fejlesztése

2.6 A tanulók mindennapi iskolai felkészülésének segítése, tanulmányi munkájának támogatása

2.6.1. Hátránykompenzáció

Diákjaink egyéni felkészüléseihez szakkönyvek, lexikonok, irodalmi művek, kiadványokat állnak rendelkezésre. Rendszeresen dolgoznak számítógéppel, keresgélnek anyagokat a neten házi feladataikhoz, dolgozataikhoz.

Egyre többen érkeznek olyan gyerekek a kollégiumba, akinek a családi háttere, anyagi, szociális körülményeik problémásak. E viszonyok hátrány a tanuláshoz való hozzáállásban, motiváltságban is jelentkezik. Az otthoni, a szülők életvezetésbeli hiányosságai, a szociális háttér hiányosságai miatt egyre nagyobb az igény az egyéni törődésre, beszélgetésekre, amelyek alkalmával igyekszünk problémáikon segíteni, az iskola Gyermek- és Ifjúságvédelmi felelősének a segítségével, illetve egyéb szaksegítség kérésével (Családsegítő, Gyermekjóléti Szolgálat, pszichológus...). Továbbra is fontos célkitűzés, hogy a kollégiumba érkező gyermekek családi és szociális háttérét minél alaposabban megismerjük, hogy szükség esetén a segítség, amelyet nyújtani tudunk még időben, esetlegesen megelőző jelleggel érkezzen. Fontos feladatunk ezen a téren az esélyteremtés és a tehetséggondozás, esetenként a felzárkóztatás.

Differenciálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás: a diákok képességeinek egyénre szabott fejlesztésére, a tananyagban való lemaradás kompenzálására felzárkóztatások szervezésével kerül sor a diákok igényei szerint, szaktanárok bevonásával.

Feladatunk:

- az ez irányban történő motiváltságot erősíteni kollégistáinkban.
- diákokkal egyéni foglalkozás,
- tanulási nehézségek felmérése
- az okok feltárása
- a számukra leoptimalisabb tanulási módszerek és stratégiák megtalálása
- a hatékony tanulást segítő helyválasztás biztosítása személyre szabottan

A gyengébb teljesítményű diákok, emellett, tanári felügyelet és segítség igénybevételével tanulhatnak. Ha szükséges, a tananyagot is kikérdezzük esetenként. Folyamatosan figyelemmel kísérjük tanulmányi eredményeiket és ezeket csoport foglalkozások, illetve egyéni beszélgetések alkalmával megtárgyaljuk.

2.7 A tanulókról való gondoskodás, személyes törődés

2.7.1. Gyermek- és ifjúságvédelem

Kollégiumunk alapvető funkciója a **szociális funkció**, amely a lakhatás, az ellátás, tanulási lehetőség biztosítását jelenti a szülői háztól távol tanuló diákjaink számára. Ez a szerep **több részfeladatból áll** össze, ezek a következők:

- Az élet szociális alapjainak megteremtése /szociális ellátás, ellátás biztonsága/
- Szociális „védőháló” az egyén és a közösség számára
- Az otthon, a „második otthon” kialakításának lehetősége
- A tanulás lehetőségének megteremtése, biztosítása
- Hátránykompenzáció, esélyteremtés
- Önálló életkezdés támogatása

Állandó kapcsolatban vagyunk az iskola Gyermek- és Ifjúságvédelmi felelősével. Ehhez társul hozzá a családhelyettesítő funkció. Kollégiumunk alapvető feladatának tartja, hogy a családot helyettesítve rendszeres és szervezett gondoskodást és védelmet nyújtson.

A **gyermek környezetét** olyan szempontok szerint alakítottuk, hogy csökkenthető legyen a gyermekek indulási hátránya. Hátrányos vagy veszélyeztetett gyerekek tartjuk azt, akinek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak, szociokulturális háttere átlag alatti.

A kollégium **hátránykompenzációs tényező**, mivel a rászorulóknak számára megteremti a lakhelyen kívül lévő oktatási intézményben való tanulás lehetőségét.

A **szociális háttér feltárása után** a leglényegesebb feladat a gyermek megismerése. A **feltérképezés után** az intézmény ifjúságvédelmi felelősének segítségével felmérjük a segítség különböző lehetőségeit, formáit és tesszük meg pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi szempontból feladatunkat, felvéve a kapcsolatot a Családsegítő Szolgálattal, illetve a Nevelési Tanácsadóval. Sokban segíti munkánkat, ha együtt tudunk működni a családdal.

Folyamatos tevékenységek

1, Veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos teendők:

- Veszélyeztetett tanulók felmérése, tanulásuk figyelemmel kísérése
- Esetenként felvenni a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal
- Szociális ellátások megállapításának kezdeményezése a szociális hátrányok enyhítése érdekében

2, A szülők körében végzett feladatok:

- Együttműködés, szemléletformálás
- Tájékoztatás a jogokról és kötelességekről
- Szülői értekezleteken, fórumokon közreműködés

3, A tantestület körében végzett feladatok:

- Együttműködés, szemléletformálás
- Aktív együttműködés az egészségnap és a drog-prevenációs programokon
- Egyeztetés az ingyenes tankönyvre jogosultakról,
- Fokozott figyelem az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal a hátrányos,

a halmozottan hátrányos és a veszélyeztetett tanulók tanulmányaira.

4, Egyéb feladatok:

- Kapcsolattartás a külső intézményekkel (Nev.Tan., Gyermekjóléti Sz., Gyámhatóság, Önkormányzat, szervezetek, egyesületek, iskolaorvos)
- Esetmegbeszéléseken való részvétel
- Nyilvántartások naprakész, folyamatos kezelése
- Közzétenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát
- Szükség esetén a jelzőrendszeren keresztül értesíteni az illetékeseket
- Az igazolatlan mulasztások figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzés a jegyző és a Gyermekjóléti Szolgálat felé
- Együttműködés a DÖK-vel

2.8. Nevelési klíma

A gyermekek magukkal hozott **értékorientációja, attitűdjeik** ha találkoznak a megfelelő, jó körülményekkel, pedagógiai stílusokkal, nem túl korlátozó, de rendben tartó lehetőségekkel, akkor az csak pozitív ráhatással lehet a gyermekek jólétére a kollégiumban.

Olyan **házirendet és napirendet** alkalmazunk, amely kielégíti a kollégisták igényeit, és lehetőséget teremt aktív tanulásra és pihenésre, alvásra, szabadidő hasznos eltöltésére.

Segítünk a kollégisták **konfliktushelyzeteiknek**, egyéni problémáiknak megoldásában, társas kapcsolataik kialakításában, tudásbeli hátrányaik kompenzálásában, képességeik, személyiségjegyeik fejlesztésében, szociális-, érzelmi-, kulturális védőhálót biztosítva.

2.9. Közösségi élet. Hagyományőrzés és ápolás

Minden kollégiumnak, így a miénknek is vannak olyan **rendezvényei**, amelyek az egész közösséget megmozgatják. Arra törekszünk, hogy a rendezvények ne legyenek sablonosak, ne másolják az iskolai megmozdulásokat, kapjanak sajátos, családias, kollégiumi jelleget.

Az állami és nemzeti ünnepekről, az emlénapokról, a hagyományosan kollégiumban megünnepeelt napokról és a hagyományos kollégiumi megmozdulásokról van szó.

Hagyományos rendezvényeink a következők:

- évnyitó közgyűlés /Diákönkormányzat, nevelők/
- ismerkedési est /12. évfolyam/
- kilencedikesek bemutatkozó estje /9. évfolyam/
- aradi vértanúk napja /csoportonként/
- október 23., a forradalom napja /csoportonként/
- közös név-, és születésnapok az első félévben ünneplőknek klubest, ajándékozás /csoportonként/
- Ki mit tud? Kollégiumi kulturális verseny /Diákönkormányzat/
- Mikulás nap /11. évfolyam/
- Karácsony /10. évfolyam/
- Kollégiumi Kupa /röplabda, kosárlabda/ /Diákönkormányzat/
- Farsangi jelmezes felvonulás, vetélkedő /9. évfolyam/
- önkormányzati tisztújítás /Diákönkormányzat/

- közös név- és születésnap a második félévben ünneplőknek, klubest, ajándékozás /csoportonként/
- Március 15. /csoportonként/
- A CSOK tagintézményeinek kollégiumai között minden évben megrendezett vetélkedő
- Költészet napja, versmondó verseny /Diákönkormányzat/
- közös készülődés a Húsvétra, tojásfestés, ajándékkészítés, „Nyuszi-buli” /10. évfolyam/
- „Mozdulj!” – kollégiumok közötti sportversenyen való részvétel /nevelők/
- ballagás, a negyedikesek búcsúztatója a kollégiumban /11. évfolyam/
- Záró közgyűlés: eredmények, események értékelése /Diákönkormányzat, nevelők/

Változatos és differenciált rendezvénytervünk alapján a kollégiumunk számtalan lehetőséget biztosít, az ünnepi közgyűléstől az ünnepélyen, a beszélgetésen, előadásokon, klubesteken át, a közös értékelésen való eredmény szerinti megemlékezésig, amely külön ösztönző erővel hat a diákokra.

Hagyományőrző-, teremtő-, újíto munkánk kulturális nevelőmunkánk része, mellyel hozzájárulunk arculatunk kialakításához is.

Kollégiumi életünk szervezésében, lebonyolításában fontos szerepet kap a kollégiumi **Diákönkormányzat**:

A rendeltetészerű működéshez **ki kell alakítani a gyermekekben az önkormányzó képességet**. Ezért **valamennyiünknek fontos feladata a demokratikus nevelés**.

Kollégiumunkban minden év január 15. és március 15. között **Diák önkormányzati választásokra** kerül sor. Évfolyamonként 2-2 főt delegálunk, a 9-esek megfigyelőként részt vesznek az önkormányzat munkájában.

Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működnek, amelyet minden tanévben a kollégiumi nevelőtestület véleményezési jogával élve megtekint, és amelyre a diákönkormányzat aktuális vezetősége tesz javaslatot és a diákönkormányzat tagjai fogadják el. **Céljaikat is ebben fogalmazzák meg. Élhetnek saját – törvényesen előírt – döntési, egyetértési, véleményezési és javaslattevő jogkörükkel.**

2.10. Kapcsolatrendszer

A kollégiumban az **egyéni képességek fejlesztése** nem végezhető el, ha nem ismerjük a gyermekekre ható összes környezeti tényezőt, az iskolához, tanuláshoz, a közösségekhez fűződő viszonyukat.

Ennek elősegítése érdekében fontos feladatunknak tartjuk a szülőkkel, az iskolával **meglévő kapcsolatunk folyamatos mélyítését**, az együttműködés fenntartását:

1. **Szülőkkel:** kollégiumi és iskolai szülői értekezleteken, fogadóórákon, a kollégiumban személyes találkozásokkor, megbeszéléskor vagy telefonon.
2. **Iskolával:** részt veszünk az iskolai szervezésű programokon, rendezvényeken, továbbképzéseken. Szaktanárokkal, osztályfőnökkel, személyes, folyamatos kapcsolattartás: kollégiumi rendezvényeken, tanulmányi kirándulásokon, programok szervezésében való közös részvétel.
3. **Más kollégiumokkal, szakmai munkaközösségekkel:** szakmai továbbképzése alkalmával, személyes találkozások, megbeszélések szervezésével, intézményvezetőkön keresztül.

4. **Kollégiumi Érdekvédelmi Szövetséggel:**
5. **Megyei Önkormányzattal, mint fenntartóval:** Mivel meg kell felelnünk a megyei szintű elvárásoknak, közoktatási koncepcióknak. Ezeket figyelemmel kísérjük és szükség szerint évente tájékoztatást nyújtunk munkánkról, feladatainkról, terveinkről.

2.11. A minőségfejlesztési munka

2.11.1. Mérés, ellenőrzés, értékelési tevékenység

Ahhoz, hogy **oktató-nevelő munkánk eredményességét** megállapítsuk, ellenőriznünk és értékelnünk kell folyamatosan a diákok teljesítményét és fejlődését minden tevékenységi területen, differenciált értékelési formákat alkalmazva. Előre meghatározott időszakonként elvégzett ellenőrzések és értékelése adják oktató-nevelő munkánk fejlődéséhez a támpontokat.

Célkitűzések:

- az ellenőrzés és értékelés segítse a helyes szokások, a belső motiváció kialakulását
- járuljon hozzá a jó légkör és a belső rend kialakításához
- az értékelés legyen segítő szándékú, fejlesztő hatású

Az értékelés alapvető szempontjai:

- tanuláshoz való viszony és az eredményesség
- az általános viselkedési normák betartása
- házirend előírásainak betartása
- a közösségi munkában való részvétel és a feladatok elvégzésének színvonal
- a szakkörökön, rendezvényeken, foglalkozásokon végzett tevékenység színvonala
- az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismeretek, képességek, értékek fejlettsége

Az **eredményesség értékelésekor** figyelembe vesszük, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotok, milyen kezdeti feltételek mellett fejtette ki hatását.

3. Fejlesztési program

3.1. Minőségpolitika, jövőkép

Kollégiumunk a minőségfejlesztési program megvalósításával a partnerek teljes megelégedettsége érdekében kíván működni.

Célunk, hogy az intézményben folyó munka minősége folyamatosan feleljen meg az igényeknek. A partnerközpontú működés érdekében szisztematikusan vizsgáljuk partnereink igényét, elégedettségét, javítjuk hiányosságainkat.

Intézményünk minőségirányítási programját az eredményes, és hatékony működés céljából készítettük, megvalósítása minden munkatárs feladata.

3.1.1. Az intézmény minőségpolitikája

Az intézmény minőségpolitikai nyilatkozata

A kollégiumunk feltételeinek és lehetőségeinek felhasználásával célunk a tanulók kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének elősegítése, a tanulmányi felkészülés biztosítása, a személyiség, a képességek fejlesztése, az erkölcsi értékrend formálása.

Szeretnénk megfelelni a szülői elvárásoknak, mely szerint a tanulók biztonságban, állandó felügyelet mellett, megfelelő színvonalú ellátásban részesülnek a kollégiumban.

Mi kiemelt partnerként tartjuk számon a Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskolát, a kollégista tanulókat, a kollégisták szüleit és az osztályfőnököket. A minőségfejlesztési programmal biztosítjuk céljaink elérését. Ennek érdekében tevékenységünket folyamatos önértékeléssel követjük, tájékozódunk partnereink elégedettségéről, tevékenységeink továbbfejlesztését, korrekcióját e tájékozódások alapján rendszeresen elvégezzük, erről folyamatosan tájékoztatjuk partnereinket.

3.1.2. Minőségcélok

-Minőségi cél a partnereknek való megfelelés

A fenntartóval való konstruktív kapcsolat

Az intézményi belső kommunikáció javítása, a vezetés, a pedagógusok, valamint a pedagógusok és pedagógusok között

- A szülőkkel való együttműködés fejlesztése, hatékonyabb, célravezetőbb megoldások bevezetése
- Elégedettségi mutatók javítása a szülők körében
- A szülők nagyobb arányú bevonása a kollégium életébe, döntéseibe
- -A pedagógusi munka hatékonyságának növekedése a kollégiumi nevelés minden területén
- Elégedettségi mutatók javítása a tanulók körében, a kollégiumi ellátás fejlesztése a tanulók által megjelölt területeken
- -A diákok aktívabb részvétele a szabadidős tevékenységek szervezésében, a felzárkóztató, tehetséggondozó, önképzést biztosító foglalkozásokon
- -A folyamatos fejlesztés, a minőségirányítási rendszer beállalásának, eredményeinek mérése, a leírt folyamatok ellenőrzése, mérése, panaszkezelés, probléma-felismerés, javítás

3.1.3Az intézményünk jövőképe

Kollégiumi oktató-nevelő munkánk eredményeképpen **olyan kollégiumot szeretnénk** működtetni, amely egyrészt szakkollégium és az ismeretek bővítése, képességek fejlesztése az iskola profiljából származóan, az iskolai képzésnek adekvát, azt segíti, kiegészíti. Másrészt, ahol a személyiség fejlődését és fejlesztését, a növendékek tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődését és fejlesztését állítjuk középpontba, s ahol az alapvető emberi értékeket adjuk tovább diákjainknak az életbe való kilépéshez.

Mindezt **pozitív irányú fejlődésüket** megalapozó szociális gondoskodás, ellátás és alapvetően kedvező nevelési légkörben szeretnénk tenni, a jó és hatékony együttműködés segítségével.

3.2. Az intézmény alapvető nevelési küldetése, céljai, alapelvei

3.2.1.Küldetésnyilatkozat

A feltételek biztosításával alapvető feladatainkat igyekszünk ellátni, amit 2 részre lehet osztani:

1. **Társadalmi szinten:** A szabad intézményválasztás, a tankötelezettség teljesítésének, a továbbtanulás lehetőségének biztosítása minden tanuló számára szociális helyzetétől, társadalmi hovatartozásától, világnézetétől függetlenül.
2. **Intézményi szinten:**
  - 2/a, **Ellátási funkció:** a gyermek életkorának megfelelő lakhatási feltételek biztosítása, a megfelelő színvonalú biológiai és egészségügyi feltételrendszer megteremtése.
  - 2/b, **Pedagógiai funkció:** felzárkóztatás, tehetséggondozás, a tanulók szocializálása, pályaorientáció segítése, a demokratikus viszonyrendszer és az ehhez társuló szerepek elsajátítása.

Biztosítjuk diákjaink számára az alkotmányossági, a szociális, az érzelmi és a kulturális „védőhálót”. Célunk: a „második otthon” kialakítása, a tanulás lehetőségének biztosítása, családhelyettesítő, szocializációs, személyiségformáló, értékközvetítő funkcióink kiteljesedése, az esélyegyenlőség megteremtése, hátrányos helyzetük enyhítése, **differenciált segítségnyújtás**, sikeres pályaorientációs tevékenység, Mindezt tesszük a tanulói személyiség, az alapvető emberi és gyermeki jogok figyelembe vételével és tiszteletben tartásával.

Partnereink elvárásainak igyekezünk mindenben megfelelni. **Kiemelt partnereink:** a Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola, a kollégiumban élő tanulóink, a tanulók szülei, osztályfőnökei. **Igényeiket, elvárásaikat rendszeresen felmérjük** és ezek kielégítése érdekében határozzuk meg céljainkat, feladatainkat és tervezzük meg a tennivalókat. **Tevékenységünket** írásban regisztráljuk, eredményessége nyomon követhető írásos dokumentumainkban, partnereinket.

3.2.2. A kollégiumi nevelés célja

A kollégiumi nevelés célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény saját eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A kollégium – céljai elérése érdekében – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanuló-központú tevékenységrendszert működtet az alapelvek figyelembevételével.

3.2.3. A kollégiumi nevelés legfőbb alapelvei:

- a) az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai öazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- c) a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- d) a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;

- e) a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- f) a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktató munka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- g) a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- h) kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széles körű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- i) az integrált nevelés megvalósítása;
- j) orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;
- k) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- l) a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

3.2.4. Az oktató-nevelő tevékenységünk minden területére kiterjedő alapelveink a következők:

3.2.4.1. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszereit, eszközeit, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit,

- optimális feltételeket teremtsünk a művelődéshez, az ismeretszerzéshez
- a fejlesztésben az egyéni, valódi fejlődési szükségletekből indulunk ki /differenciálás/
- közvetítsük az alapvető, hagyományos erkölcsi normákat
- a kollégiumi tudásközvetítés bizonyos részterületein figyelembe vesszük az iskolai ismeretsajátítást
- a sportoláshoz, mozgáshoz való pozitív viszony kialakítása
- biztonságos és befogadó környezet kialakítása
- az egyéni törekvések és közösségi érdekek, lehetőségek egyeztetése, az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakorlása

3.2.4.2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

- az egészséges életvitel feltételi biztosítottak legyenek
- figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, személyes szükségleteiket
- a kollégium legyen a tanulók „második otthona”
- mindenki számára biztosítottak legyenek a megfelelő tanulási körülmények, eszközök
- mindenki számára biztosított legyen a szükséges tanári segítség
- a fiatalokat a hátrányaik ledolgozásában a személyes szükségleteiknek megfelelően támogatjuk
- biztosítjuk a változatos tanítási-tanulási formákat
- biztosítjuk a feltételeket a szabadidő kulturált eltöltéséhez
- a szabadidős programok többféle igényt, szükségletet kell hogy kielégítsenek
- a tárgyi feltételek hozzáférhetősége a kellő időben biztosított legyen

3.2.4.3. Tehetségvédelem, tehetséggondozás megvalósításában alapelvünk, hogy:

- a tehetség megmutatkozásának, kibontakozásának a kollégiumi tevékenységrendszerben lehetőséget kell teremteni
- a tehetséggondozásban személyiség teljes fejlesztésére figyelünk
- az iskolával, a családdal és más érintettekkel való együttműködés nélkül nem lehet hatékony a tehetségek gondozása

3.2.4.4. Hátránykompenzáció területén alapelvünk, hogy:

- minél alaposabban megismerjük a hátrány-típusok, és a hátrányok keletkezésének okait
- a hátránykompenzációs programok, tevékenységek illeszkedjenek a valós igényekhez
- a kollégiumi nevelési klímáját az egyik legfontosabb nevelési tényezőnek tekintjük a hátránykompenzációval összefüggő feladatok megoldásában

3.2.4.5. Pályaorientációs tevékenység, az önálló életkezdés támogatása területén alapelvünk, hogy:

- a tevékenységek formáját és tartamát a differenciálás alapján szervezzük
- intézményi kapcsolatainkat is mozgósítjuk a fiatalok önálló életkezdésének támogatásában
- meg kell adni a szülőknek a szükséges segítséget ilyen irányú problémáik megoldásában

3.3. A kollégiumi munka kiemelt területeire vonatkozó fejlesztési terv(célok, feladatok, tevékenységek)

Nevelési területek fontossági sorrendben	Célok		
	Rövid távú	Közép távú	Hosszú távú
1. Tanulási kultúra fejlesztése	Tanulási módszerek alaposabb elsajátítása	Felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások bővítése	Ismeretsajátítási igény fokozása, tanulást segítő motívumok beépítése a fiatalok életvitelébe
2. Közösségi értékrend és	- Szociális készségek	- Családi életre nevelés	- A világ globális problémáinak

<p>normarendszer fejlesztése</p>	<p>fejlesztése /tolerancia, empátia, kooperáció, kommunikáció, önállóság, felelősség/ - Csoportok egymáshoz fűződő viszonyának kialakításában az alapvető erkölcsi értékek előtérbe helyezése /tisztele, segítségnyújtás, megértés, bizalom, szeretet, összefogás/ - A természet értékeinek védelmére nevelés: a kollégium környezetének rendben tartása, szépítése, növények ültetése - Igényesség, önbecsülés, önfejlesztési igény kifejtése, hogy a változó feltételekhez tudjanak alkalmazkodni a tanulók</p>	<p>- Kulturális, művészeti értékek közvetítése: több színház- és mozi látogatás lebonyolítása, szépirodalmi művekből a könyvtár állományának bővítése - A makro környezet értékeinek megóvására ösztönzés /kirándulások tervezése és lebonyolítása Természetvédelmi területekre/</p>	<p>megértése, előadások szervezése /terrorizmus, környezeti pusztítás, globális fölmelegedés, kábítószer-fogyasztás, AIDS, éhezés, háborúk, túlnépesedés/</p>
<p>3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés</p>	<p>Egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése</p>	<p>Mozgás, sportolási lehetőségek fokozása</p>	
<p>4. Korszerű világkép kialakítása</p>	<p>Nemzeti értékeink megismerése, elfogadása,</p>	<p>Európaiság gondolatának megismerése, összeegyeztetése</p>	

	megóvása	nemzeti létünkkel és magyarságunkkal	
--	----------	--------------------------------------	--

Célkitűzés	Feladatok, módszerek	Eszközfeltételek	Ellenőrzés
1. Tanulási módszerek elsajátítása	Feladat: módszerek bemutatása, lemaradások okának tisztázása, a megfelelő módszer megválasztása Módszer: egyéni beszélgetések, csoportfoglalkozásokon probléma-szituációs játékok alkalmazása, írásbeli rögzítés	Megfelelő helységek az egyéni tanulási módszerek gyakorlásához	Negyedévente, megfigyelés, tanulmányi eredmények alapján
2. Felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások bővítése	Feladat: együttműködés az iskolában tanító szaktanárokkal, segítségükkel és a diákok igényeinek felmérésével több ismeretágban tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások szervezése, tervezése és lebonyolítása	- Anyagi erőforrások biztosítása az esetleges plusz munka díjazása - Elegendő helyiség a különböző foglalkozások megtartására	2 év elteltével: Elégedettség felmérésével /kérdőív/
3. Ismeretsajátítási igény fokozása	Feladat: tanulást segítő motívumok beépítése a diákok életvitelébe Módszer: Felsőfokú intézményekben tanuló diákok segítségével előadások lebonyolítása	—	Minden tanévben a végzősök körében Módszer: kérdőív /karrierterv és motiváltság/

Célkitűzés	Feladatok, módszerek	Eszközfeltételek	Ellenőrzés
1. Szociális készségek	Feladat: tolerancia, empátia, kooperáció,	Audiovizuális eszközök: videó,	- Félévente: megfigyelések

fejlesztése	kommunikáció, önállóság, felelősség fejlesztése csoportfoglalkozások alkalmával Módszer: vitaestek szervezése, szituációs játékok alkalmazása, egyéni beszélgetése	hanganyag, szakkönyvek	írásos rögzítése - Évente: társas viszonyulások felmérése kérdőív segítségével
2. Csoportok egymáshoz fűződő pozitív viszonyának mélyítése	Feladat: alapvető erkölcsi értékek előtérbe helyezése /tisztelet, segítségnyújtás, megértés, bizalom, szeretet, összefogás/ közösen végzett tevékenységek alkalmával	Az egyes tevékenységekhez szükséges aktuális eszközök megléte	Évente: megfigyelés, adatgyűjtés, írásban regisztrálás
3. A természet értékeinek fokozott védelme	Feladat: a kollégium környezetének rendben tartása, szépítése, növények ültetése, gondozása Módszer: diákokkal közös tevékenység	Kerti szerszámok, anyagi erőforrás	Folyamatos megfigyelés, írásbeli értékelés
4. Önfejlesztési igény kialakítása a diákokban	Feladat: önismereti technikák megismertetése Módszer: beszélgetés, szituációs játékok, relaxációs módszerek	Audiovizuális eszközök, szakkönyvek	Évente: kérdőívek segítségével
5. Családi életre nevelés	Feladat: családi szerepek bemutatás, párkapcsolatok kulturált alakítása	Audiovizuális eszközök, szakkönyvek	Folyamatos: megfigyelések /írásban regisztrálása az eredményeknek/
6. Kulturális és művészeti értékek bővebb közvetítése	Feladat: színház és mozi látogatások szervezése, a kollégium könyvtárának ilyen témájú könyvekkel való bővítése	Könyvek, utazás feltételeinek biztosítása	Folyamatosan
7. A világ globális	Feladat: előadások szervezése	Szakkönyvek, videó anyag	Folyamatosan

problémáinak megismerése és megértése			
--	--	--	--

Célkitűzés	Feladat, módszerek	Eszközfeltétel	Ellenőrzés
1. egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése	Feladat: egészségügyben dolgozó szakemberek felkérése felvilágosító előadások, vitaestek megtartására	—	Folyamatos
2. Mozgás- és sportlehetőségek fokozása	Feladat: Az intézmény adottságainak tervszerű kihasználása Módszer: Versenyeken, játékos sportvetélkedőkön a lehetőség biztosítása	Sporteszközök, megfelelő helyiség /tornaterem/	Évente: módszer: tapasztalatok írásbeli rögzítése és elemzése
3. Korszerű világgép kialakítása: nemzetiség, európaiság	Feladat: Nemzeti és európai kulturális művészeti értékek megismertetése, ezzel kapcsolatos vetélkedők szervezése	Szakkönyvek	Folyamatos

4. A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere

A kollégiumi nevelés komplex pedagógiai feladat. **Nevelési feladataink a következők:**

1. Erkölcsi nevelés, jellemformálás
2. Közösségi nevelés, pozitív viszonyulások kialakítása
3. Kollégiumi tanulás szervezése, irányítása, ehhez kapcsolódó képességfejlesztés, értelmiségi, dolgozói létre felkészítés
4. Konstruktív életvezetés kialakítása

Követelményrendszerünk a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja szerint épül fel az intézmény egyéni arculatát figyelembe véve.

Tevékenységi területeink:

- tanulmányi munka
- művészeti, kulturális tevékenységek
- egészségvédelem
- gyermekvédelem
- tanulói önkormányzat segítése
- könyvtárszervezés
- pályaorientáció, pályaválasztás
- szabadidős tevékenységek

Mivel kis létszámú és néhány nevelőtanárral dolgozó kollégium a miénk, együttműködéssel, közös tervezéssel oldjuk meg feladatainkat.

Kollégiumunk a tanulói tevékenységeket csoportos és egyéni foglalkozások keretében végzi.

4.1. Tanulói részvétel szempontjából a foglalkozások

Megszervezésük során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait,

4.1.1. Felkészítő – (14 óra/hét/csoport)

4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozás

Célja: Az iskolai tanulás segítése, ösztönzése, az önálló tanulás, az önművelés kialakítása, a rendszeres és folyamatos készülés begyakoroltatása.

Fontos feladatunk: a tanulási módszerek, stratégiák elsajátíttatása

- tehetséggondozó foglalkozás

Célja: Differenciált képességfejlesztés, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása

- felzárkóztatás

Célja: Differenciált képességfejlesztés, a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása

- kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása
- a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása
- szakkörök, diákkörök

4.1.1.2. Csoportfoglalkozások

- tematikus csoportfoglalkozások

Célja:A tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek átadása

4.1.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

4.1.2.1. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

a szabadidős foglalkozásokon szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önellátás képességének fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;

- a foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek és ifjak irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek, kreativitásának, multikulturális érdeklődésük és toleranciájuk fejlesztése, a nemzetiségi és etnikai kisebbségekhez tartozó kollégista tanulók pedig külön figyelmet és módot kapnak az anyanyelvi, nemzetiségi kultúrához való kötődésük erősítéséhez;

- a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordoznak a természettudományos, a műszaki, vállalkozói és gazdasági ismereteket feldolgozó és fejlesztő foglalkozások;

- a kollégium az igényekhez és lehetőségekhez igazodva támogatja a kollégium pedagógiai programjának alapelveivel összhangban lévő öntevékeny diákkörök működését

4.1.2.2. Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Célja: A személyes, egyéni problémák feltárása, megoldásukban tanácsadás, segítségnyújtás

Ezeket kívül egyéb jelenléti kötelezettsége a diáknak:

- kollégiumi jelenlét a napirendben meghatározott időben
- kollégiumi rendezvényeken az eseménynaptár szerinti időben
- a pedagógus által kezdeményezett beszélgetéseken

Kollégiumi nevelők szempontjából:

1. felkészítés, felkészülés ellenőrzése, csoportfoglalkozás – 14 óra/hét
2. felzárkóztató, tehetséggondozó, szabadidős foglalkozások, diákkörök
3. tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások
4. a kollégium zavartalan működését, 15 óra/hét
életének szervezését biztosító foglalkozások
5. pedagógiai ügyelet ellátása

A kollégiumi foglalkozásokat az éves tanulói foglalkozási terv alapján szervezzük. Az éves **foglalkozási terv** tartalmazza:

- csoportfoglalkozásokat kollégiumi csoportonként
- felkészítő foglalkozások tervét az egész kollégiumra és egyénre nézve
- speciális ismeretek adó foglalkozások tervét az egész kollégiumra és egyénre nézve

a. Témakörök

1. Tanulás
2. Énkép, önismeret, pályaorientáció
3. Európai azonosságtudat. Egyetemes kultúra
4. Környezettudatosság
5. Testi és lelki egészség
6. Felkészülés a felnőtt lét szerepeire. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. Gazdasági nevelés
7. Hon- és népismeret

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1-8. évfolyam	9. évfolyam.	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. év
Tanulás	3	4	3	3	1	
Énkép, önismeret, pályaorientáció	3	3	3	4	3	
Európai azonosságtudat. Egyetemes kultúra	3	3	3	2	4	
Környezettudatosság	2	2	2	2	2	
Testi és lelki egészség	4	4	4	4	4	
Felkészülés a felnőtt lét szerepeire. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. Gazdasági nevelés	3	3	3	3	3	
Hon- és népismeret	4	3	4	4	3	
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	2

A kollégiumunkban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással számolunk. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) az itt megjelölt témákkal foglalkozunk. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.”

5. Feladatok, tevékenységkategóriák

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégista személyiségének, erkölcsi habitusának és tudatosságának, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek és érdeklődésének megalapozása és fejlesztése.

5.1. Tanulás

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak az fejlesztése a kollégiumban magába foglalja az egyénhez igazodó korszerű tanulási stratégiák, módszerek, eljárások kiépítését, az értő olvasás fejlesztését, ideértve a képi olvasás és a digitális olvasás képességeit, az emlékezet erősítését, a célszerű tudás kialakításához szükséges módszerek kialakítását, az önnevelés igényének kialakítását, az életen át tartó tanuláskihívásának, gondolatának elfogadását.

5.2.Énkép, önismeret, pályaorientáció

Az általános és középfokú iskolai korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és mentális hatásra. E hatások feldolgozásában a kollégistának a család helyett vagy mellett a kollégiumi közösség nyújt segítséget. Az önismereti foglalkozások elsősorban e hatások feldolgozását segítik elő, azért, hogy támogassák az identitás megerősítését és a mentálhigiéné ápolását, fejlesztését. Az önismereti foglalkozások célja a kollégista személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerése és fejlesztése egyénileg és csoportban.

A pályaorientáció a felnőtt lét szerepeire való felkészítés egyik fontos eleme. Célja, hogy segítse a tanulók kívánatos és lehetséges további iskola- és pályaválasztását az önismeret, a pályaismeret és a társadalmi kihívások, a gazdasági helyzet tükrében.

5.3. Európai azonosságtudat. Egyetemes kultúra

A foglalkozások segítik a diákokat abban, hogy szabadon gondolkodó és a korszerű nemzeti hovatartozást vállaló, de az európai hagyományokat is ápoló, öntudatos polgárrá váljanak.

A tanulók megismerik az egyetemes emberi civilizáció legnagyobb hatású eredményeit, az embereket veszélyeztető kihívásokat. Nyitottá és megértővé válnak a különböző szokások, életmódok kultúrák, vallások iránt. Információkat szereznek az emberiséget foglalkoztató közös, globális problémákról, elköteleződnek a fenntartható fejlődés, a prevenció pártján.

5.4. Környezettudatosság

A kollégiumokban folyó környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható fejlődés fontosságának a felismerésére, a környezettel kapcsolatos harmonikus életvezetésre.

A kollégium elősegíti a tanulók környezettudatos (környezetért felelős) szemléletének, magatartásának kialakulását, melyet a környezettel való harmonikus együttélés megteremtésére való törekvés jellemez, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását, és a fenntartható fejlődést.

5.5. Testi és lelki egészség

A foglalkozások célja, hogy felkészítse a kollégistákat az egészséges életmód, életviteli szokások tudatos felépítésére, gyakorlására, az ezekhez szükséges ismeretek megszerzésére. Alakuljon ki az egyéni és a kollégiumi közösségi életritmushoz igazodó napirend, legyenek képesek tevékenységeiket egészséges, nyugodt körülmények között folytatni.

A kollégium különböző tereinek rendezésével, csinosításával, díszítésével készüljön fel a lakókörnyezete esztétikus és kellemes kialakítására.

5.6. Felkészülés a felnőtt lét szerepeire. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. Gazdasági nevelés

A témakör feldolgozása elősegíti, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségben. A foglalkozások segítik a kollégista beilleszkedését környezetébe, felkészítik a felnőtt lét szerepeire. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely alapvetően segíti a társadalomba történő beilleszkedést. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, a tudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek is, ezért szükséges a gazdálkodáshoz, a munkaerőpiachoz, a vállalkozáshoz fűződő ismeretek átadása.

5.7. Hon- és népismeret

Célok és feladatok:

- a) a szülőföld, az elbocsátó, a befogadó környezet (település, kisebb tájegység); ismerete szeretete, a lokálpatriotizmus és a hazaszeretet összefüggése, alapjainak erősítése,
- b) régióink, országunk, nemzetünk, ismerete, szeretete;
- c) az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata;
- d) a határainkon kívül, kisebbségben, diaszpórában élő magyarok hagyományainak, helyzetének ismerete, a velük való közösségvállalás;
- e) nemzeti hagyományaink, kulturális örökségünk ismerete, tisztelete, ápolása;

f) nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, Himnusz, Szózat), nemzeti ünnepeink;
g) a hazánkban élő nemzeti és etnikai kisebbségek, migráns csoportok jogainak ismerete, kultúrájuk, hagyományaik, nemzeti érzéseik, jelképeik tiszteletben tartása;

6. A kollégiumi nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszerének leírása

6.1. Mit mérünk?

- A pedagógusok munkájának eredményességét
- A tanulók fejlődését, teljesítményét, tudását, magatartását, szorgalmát
- A fejlesztési tervekben kitűzött célok megvalósulását

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat **milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett** fejtette ki hatását. Fontos feltétel az **objektivitás**.

Az ellenőrzés-értékelés tárgya:

- az egyes tanulók személyisége, magatartása
- a közösség neveltségének szintje
- tanulmányi teljesítmény és a tanuláshoz fűződő viszony
- a pedagógus és a nevelőtestület munkájának hatékonysága a kitűzött célok megvalósítása érdekében

6.2. Mérési formák, alkalmazott módszerek a kollégiumunkban

Alkalmazott módszerek:

- kötelező és választható foglalkozások látogatása
- a tanulók szociális háttérének megismerése
- csoporttevékenységek teljesítményének elemzése
- személyes tapasztalatok, megfigyelések, benyomások elemzése
- szociometriai felmérések elemzése
- tesztsomagok, kérdőívek alkalmazása

6.3. Mérési formák:

Dokumentum elemzése, adatgyűjtő lapok és ellenőrző lapok segítségével:

6.3.1 Problémamegoldó folyamat lényege:

1. Témaválasztás
2. Adatgyűjtés
3. Adatelemzés, okok feltárása
4. Megoldás tervezése, bevezetése
5. Eredmények értékelése
6. Folyamatba illesztés

6.3.2. Eredményvizsgálati módszerek:

- megfigyelés
- beszélgetés
- interjú
- véleménykérés
- helyzetteremtés

- tanulói teljesítmény elemzése
- kollégiumi dokumentációk tanulmányozása
- mérés, elemzés

6.4. Ellenőrző-értékelő funkciót végzik:

- csoportvezető tanárok
- munkaközösség vezető
- kollégiumvezető
- kollégiumi nevelőtestület
- külső szakértő /esetileg/

6.5. Nevelőtestület értékelése:

- **Folyamatos** ellenőrzés és értékelés
- Tanévenként egyszer átfogó értékelést végez céljainak megvalósulásáról, a végzett munkáról.
- Tanév közben folyamatosan kiemel egy-egy nevelési területet és azt értékeli a csoportvezető tanárok munkája alapján
- A tanulmányi teljesítmény értékelése negyedévente csoportfoglalkozásokon félévente közös értékelő megbeszélés
- Átfogó értékelések munkaközösségi megbeszélések alkalmával történnek

6.6. Az értékelés rendszeressége

Az **ellenőrzés, az eredményesség vizsgálata és az értékelés** a nevelési folyamat része. Tárgytól függően óránként, naponta, hetente, havonta és ettől nagyobb időintervallumokban végzendő feladat. A ciklikusság eldöntése és alkalmazása a nevelésért felelős csoportvezető tanárok közös feladata.

A kollégium vezetője az ellenőrzést, értékelést, mint mindennapos vezetői funkciót, szorosan illeszti a tervezett nevelői tevékenységekhez. **Ellenőrzés alapjául szolgálnak:** személyes megfigyelés, beszélgetések, a nevelői munka írásos dokumentumai /foglalkozási tervek, csoportnaplók, ügyeleti naplók, foglalkozási naplók/. Ciklikusságát a mindenkori éves ellenőrzési terv rögzíti.

6.7. A nevelői értékelés kifejezésének módjai

A **szóbeli értékelés** gyakoribb, fontos szempont alkalmazása az odaillő, közérthető kifejezőmód, aktualitásának, helyes megválasztása

Az **írásbeli értékelések** alkalmasak a nyilvánosságra hozatalra, ezek alapján utólagos elemzéseket végezhetünk, célokat állíthatunk fel és partnereink is betekintést nyerhetnek munkánk eredményességébe.

7. A pedagógiai program végrehajtásában szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

A megfelelő színvonalú szociális ellátás és gondoskodás biztosításához, valamint képességek fejlesztéséhez, eredményes pedagógiai **munkavégzéshez szükséges:**

- **Személyenként:**
  - 1db asztal
  - 1 db szék
  - 1db heverő
  - 1 db szekrény
  - 1 db asztali lámpa
  - 1 db falilámpa
- **szobánként:**
  - 1db takarító eszköz
  - 1 db szemetes
  - 1 db mosdó
- **emeletenként:**
  - a, mosókonyhában:**
    - mosógép, mosótál
    - centrifuga
    - szobai szárító
    - vasaló állvánnyal
  - b, melegítő konyhában:**
    - mikrohullámú sütő
    - elektromos tűzhely
    - kenyérpíró
    - vízforraló
    - szendvicssütő
    - mosogató, edényszárító
    - élelmiszertároló szekrény
    - hűtőszekrény /2 db/
  - c, társalgóban:**
    - 8 db személyi számítógép
    - LCD-televízió, házimozis rendszer, rádió, magnetofon, CD-lejátszó
    - videó és audiokazetták, CD lemezek, DVD filmek
    - DVD, HIFI torony
  - d, szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges eszközök:**
    - társasjátékok
    - asztali sportjátékok
    - könyvtár /szakkönyvek, szépirodalmi művek, lexikonok, szótárak, művészeti és egyéb ismeretterjesztő könyvek, kiadványok, újságok/ bővítése

e, nevelői szobában:

- 2 számítógép, 4 nyomtató
- fénymásoló gép
- megfelelő bútorzat
- dokumentumok, értékek tárolására megfelelő szekrény
- dekorációs anyagok
- foglalkozásokhoz szükséges eszközök
- diákkörök, szakkörök működéséhez szükséges eszközök
- audiovizuális eszközök
- szakkönyvek
- dokumentációhoz szükséges eszközök

Ezen kívül:

- sportfelszerelések
- fali lámpák cseréje
- kondicionáló gépek
- uszoda és sportpálya bérletek
- az épület dekorálásához szükséges képzőművészeti tárgyak, eszközök

8.A Kollégium Minőségfejlesztési munkaterve

Időpontok	Megvalósításra váró feladatok, felelős	Elkészítendő dokumentumok
Szeptember	A minőségfejlesztési munkaterv és intézkedési terv elkészítése, ismertetése Készítette: Sági Józsefné	Munkaterv Intézkedési terv
Szeptember 30.	Az Intézkedési tervben megfogalmazott feladatok beépítése a kollégiumi munkatervekbe. Felelős: Kollégiumvezető, csoportvezetők	Kollégium munkaterve Csoportfoglalkozási tervek
Október 15.	Az elkészített dokumentumok áttekintése, ellenőrzése Felelős: Kollégiumvezető	Munkatervek, Csoportnaplók
Október 30.	A minőségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósulásának megbeszélése, ellenőrzése Felelős: Kollégiumvezető Minőségfejlesztési felelős	Ellenőrzési lap
November 30.	A Partneri kapcsolatok áttekintése, igény és elégedettség felmérésének módja-kérdőívek összeállítása Felelős: Kollégiumvezető Minőségfejlesztési felelős	Minőségfejlesztési dokumentumok Kérdőívek
Január 30.	A kérdőívek összeállítása, elkészítése Felelős: Minőségfejlesztési felelős	Kérdőívek
Február	A felmérés elvégzése, a kérdőívek kitöltése a 9. és 12. évfolyamos tanulókkal, és szülőkkel Felelős: Minőségfejlesztési felelős Csoportvezetők	Kérdőívek

Március	A kérdőívek összesítése, az eredmények értékelése, összefoglaló készítése Felelős: Minőségfejlesztési felelős	Beszámoló
Április	A kérdőívek alapján feltárt igények, elvárások, eredmények ismertetése a munkaközösséggel. Célkitűzések, feladatok meghatározása, a szükséges korrekció elvégzése Felelős: Kollégiumvezető, Munkaközösség vezető	Összesítés, javaslat
Egész évben folyamatos	A minőségfejlesztési munka folyamatos ellenőrzése, értékelése. Felelős: Kollégiumvezető	Kollégium dokumentumai
Május	A minőségfejlesztés területén elért eredmények összesítése, értékelése Felelős: Kollégiumvezető	Értékelés, elemzés

A minőségfejlesztés információs rendszere

A minőségügyi dokumentációk rendje

Az intézmény dokumentált minőségfejlesztési rendszert hozott létre, és tart fent. A minőségügyi dokumentáció hatékony eszköz annak biztosítására, hogy az intézmény a szolgáltatásait előírás szerint a partnerek teljes megelégedettségére teljesíti. A minőségi feljegyzések alapjául szolgáló, belső használatra szánt, egyedileg kidolgozott egységesített nyomtatványokat használunk.

Ezek a következők:

- Minőségfejlesztési Program
- Intézkedési terv
- Ellenőrzési lapok
- Igényfelmérés dokumentumai (kérdőívek)
- Értékelések
- Jegyzőkönyvek

9. Záradék

9.1. A nyilvánosságra hozás és a bevezetés időpontjai:

- Szülői értekezleteken a szülőknek, tanév elején, szeptemberben
- Kollégiumi közgyűlés alkalmával a kollégium diákjainak szeptemberben

Bevezetés időpontja: 2010. szeptember 01.

Hatályossága: A kollégium Működési Szabályzata szerint, elfogadás után.

Ideje: Határozatlan ideig, 5 évenként kötelezően felülvizsgálva.

9.2. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a kollégium diákönkormányzata 2010. március hó 29. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Csongrád, 2010. március 31.

.....
A kollégiumi DÖK vezetője

A pedagógiai programot a kollégiumi nevelőtestület 2010. március hó 30. napján tartott ülésén elfogadta.

Csongrád, 2010. március 31.

.....
Kollégiumvezető

A pedagógiai programot a tagintézmény tantestülete 2010. április 22. napján tartott ülésén elfogadta.

Csongrád, 2010. április 22.

.....
Tagintézmény vezető

V. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

- A tagintézmény 2007. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
- A pedagógiai programban található helyi tanterv 2004. szeptember 1. napjától 9. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került bevezetésre.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2004. szeptember 1. napjától 2008. augusztus 31. napjáig – szól.
- A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata
- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A 2007-2008. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.
- A nevelőtestület felkéri az iskolaszéket, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását a 2007/2008. tanév lezárását követően átfogóan elemezze.

A pedagógiai program módosítására:

a nevelőtestület bármely tagja

a nevelők szakmai munkaközösségei

az iskolaszék

a tagintézmény fenntartója

tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az iskolaszék szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján az iskolaszéknek javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

A tagintézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

a tagintézmény fenntartójánál,

a tagintézmény irattárában,

a tagintézmény könyvtárában

a tagintézmény-vezető szobájában

a tagintézmény-vezető helyettes szobájában

az iskola honlapján

VI. Záradék

1. A nyilvánosságra hozás és a bevezetés időpontjai:

Szülői értekezleteken a szülőknek, tanév elején, szeptemberben
Kollégiumi közgyűlés alkalmával a kollégium diákjainak szeptemberben

Bevezetés időpontja: 2009. szeptember 1.

Hatályossága: A kollégium Működési Szabályzata szerint, elfogadás után.

Idéje: Határozatlan ideig, 5 évenként kötelezően felülvizsgálva.

2. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a tagintézmény diákönkormányzata 2007. év ..... hó
.....napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Csongrád, 2007. .... hó ..... nap

A tagintézmény diákönkormányzatának vezetője

A pedagógiai programot a Tagintézményi Tanács iskolai vezetősége 2007.
..... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Csongrád, 2007. .... hó ..... nap

Tagintézményi Tanács elnöke

A pedagógiai programot az iskolaszék a 2007. év ..... hó ..... napján tartott
ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Csongrád, 2007. .... hó ..... nap

az iskolaszék elnöke

A pedagógia programot a nevelőtestület a 2007. .... év ..... hó .....
napján tartott ülésén elfogadta.

Csongrád, 2007..... hó ..... nap

Tagintézmény-vezető

Hitelesítők: .....

A Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola, a Csongrádi Oktatási Központ
Tagintézménye pedagógiai programját a Csongrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése
2007. .... hó ..... napján tartott ülésén jóváhagyta.

Szeged, 2007. .... hó .... nap

Közgyűlés elnöke

M ó d o s í t á s

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere

(A Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola, a Csongrádi Oktatási Központ Tagintézménye Pedagógiai Programjának kiegészítése)

I. A program háttere:- a 27.480/2003. számú OKM rendelet

- a fenntartói oktatáspolitikai elvárások
- tagintézményi tapasztalatok
- a beiskolázási körzet szociokulturális viszonyainak alakulása
- a tagintézmény-vezető elkötelezettsége

II. A hátrányos helyzetű tanulók (továbbiakban HH-tanulók) képzésének elvei:

- a) Integráló, **heterogén intézményi közeget** kell kialakítani az oktatási programok eredményes végrehajtásához.
- b) Szükséges az **egyéni különbségekre** alapozott nevelés, amely a tanuló igényeit, törekvéseit, személyiségének speciális erősségeit és gyengeségeit veszi figyelembe.
- c) A differenciált oktatás és nevelés **nem a tanulmányi eredményesség** szintjeihez igazodik, de az oktatási formák igazodnak a közeghez, amelynek a tanuló részese.
- d) **Komplex** személyiség fejlesztést, azaz a személyiség struktúrájának leginkább megfelelő biztosítását jelenti.
- e) A HH-tanulók képzése **illeszkedik a Helyi tantervhez**, a képzési típusnak megfelelő oktatási és nevelési feladatokhoz.

III. Megjelölt célok:

- a) A tagintézmény tartósan feleljen meg az integrált oktatás feltételeinek.
- b) A multikulturális tartalom épüljön be a tagintézmény tantervébe
- c) Alakuljon ki folyamatos párbeszéd az érintett szülőkkel.
- d) A tagintézmény dolgozzon ki komplex értékelési rendszert.
- e) Javuljanak az alább megfogalmazott eredményességi mutatók:
  1. Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
  2. Csökken a tagintézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
  3. Nő a tagintézményben a továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
  4. A tagintézményben az országos kompetenciamérések eredményei meghaladják a megfelelő iskolatípusok országos átlagait.
  5. A tagintézményben javul a tanulók neveltségi szintje.

IV. Az integrációs oktatás pedagógiai rendszere

a/ Stratégia kialakítása

- az iskolaátmenet segítése (gólyatábor, kísérletező délutánok, általános iskolásoknak szervezett szakkörök, stb.)
- a heterogén csoportok kialakítása

- helyzetelemzés (a külső kapcsolatok segítségével, felmérők alapján, stb.)
- célrendszer kialakítása, aktualizálás (az előző pont alapján)
- ütemterv készítése (lásd a VI. pontban)

b/ Együttműködések kiépítése

- a szülői házzal
- a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- a szakmai szakszolgálatokkal
- a beiskolázási körzet ált. iskoláival
- a kisebbségi önkormányzattal
- egyéb civil szervezetekkel

c/ A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

Fontosak az *önálló tanulási képességet kialakító* programok, valamint a *tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző* programok, ezek a tagintézményi tantervekben részletesen is megjelennek. Alkalmi segítséget adhat a pedagógiai munkaközösség, valamint az osztályfőnöki munkaközösség, de a kreatív tevékenységre épülő foglalkozások is jól szolgálják az önálló tanulásra nevelést.

A kulcskompetenciák közül a *kommunikációs képességet fejlesztő* programok feltételei a középiskolai képzés eredményességének, így elsőbbséget kell, hogy élvezzenek a tanulást segítő eszközök között. Ebben nemcsak a média fakultáció, az iskolai diákönkormányzat is sokat tehet.

A szociális kompetenciák közül a *mentálhigiénés programok* biztosítják a tanulók testi és lelki egészségével a tanulás kedvező feltételeit. Ezek megjelenése a tagintézményi pedagógiai programban természetesen szerepel, a HH-s tanulók esetében kétszeresen is indokolt.

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok lebonyolítása feltételezi egy *mentori rendszer* működését, erről a személyi feltételeket taglaló V. pont rendelkezik az integrációt elősegítő módszertani elemek közül intézményi szinten az *egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés* a legfontosabb, de tagintézményünk a személyi és tárgyi feltételek, alapján vállalkozik egyéb módszertani lehetőség kiaknázására is. Néhány kolléga már gazdag tapasztalattal rendelkezik a Hefop pályázati programban elsajátított olyan módszertani kultúrával, amely a kooperatív tanítási mód alkalmazására épül. Emiatt a **kooperatív tanulásszervezés, a drámapedagógia, sőt a projektmódszer** is számításba jöhet, de legkézenfekvőbb az előbbi módszerek változatos együttalkalmazása.

A tanári együttműködés legtöbbet segítő formái az *értékelő esetmegbeszélések*, amelyek nemcsak szorgalmazzák, hanem feltételezik is egy mentori team közös tevékenységét.

Az értékelés folyamatosságát és egyediségét szolgálja az *egyéni fejlődési napló*, amelyet a vezető mentor (lásd a VI. pontban) és a mentori team többi tagja jegyez.

A HH-s tanulók integrált oktatása *multikulturális tartalmának* meg kell jelennie a különböző tantárgyak rendszerében, a tagintézményi pedagógiai program általános és tantárgyi részleteiben.

A tagintézmény biztosítja a továbbhaladás feltételeit elsősorban a szaktanári *pályaorientációval*, de a tagintézmény jellegéből adódó *továbbtanulásra felkészítő* sokrétű programkínálattal (emelt szintű oktatási formák, szakkörök, pályaválasztási tájékoztatók

szervezése stb.) Ezen a területen a többi tagintézménnyel való összefogás racionális és kölcsönös segítséget is jelenthet.

V. Személyi feltételek:

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs oktatását **mentori team** irányítja és ellenőrzi. A tagintézményi mentori team tagjai az adott tanuló szülője, osztályfőnöke, az eseti segítők, a tantárgyi segítők és a vezető mentor.

A vezető mentor – összefogja a mentori team tevékenységét,

- gondoskodik az előírt adminisztrációról,
- irányítja az esetmegbeszéléseket és az értékelést,
- szervezi a szükséges kapcsolatokat,
- szükség esetén megállapításokat köt.

A vezető mentorok megbízása a tagintézmény-vezető által évente történik.

VI. BEVEZETÉSI ÜTEMTERV (kétéves bevezetési periódus)

A 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet 30/D.§94) és 39/E. § (40 bekezdései alapján a Batsányi János Gimnázium elkészítette az integrációs oktatás bevezetésének ütemtervét a tagintézményi speciális tennivalókkal és az alábbiak szerint:

1. Integrációs stratégia

- Helyzetelemzés az első félévben, korrekció, aktualizálás a második évben
- Célrendszer megfogalmazása az első félévben, korrekció a második évben.
- Kétéves bevezetési terv készül az első félévben, az időarányos teljesítés figyelemmel kísérése és korrekció a második évben
- Hosszú távon használható beiskolázási terv készül az első évben, erről a szülőket is informálja az iskola
- Az iskola szervezetfejlesztési tervet készít az első félévben, áttekintés és korrekció a második évben
- Továbbképzési terv készül az első félévben ezt aktualizáljuk a második évben.

2. Az iskolába bekerülés segítése

- kapcsolatfelvétel az általános iskolákkal, nyílt napok szervezése minden naptári év ősztől
- a közös tevékenységek szorgalmazása (versenyek, kísérletező délutánok stb.) folyamatosan, de intenzívebben a téli időszakban
- a heterogén osztályok kialakítása.

3. A partneri kapcsolatok kiépítése

- Kommunikációs terv a szülőkkal való kapcsolattartásra az első félévben (tagintézményi Hírlevél, sms szolgáltatás) ez a kapcsolat folyamatos, a második évben a kapcsolatrendszer működése beépül a pedagógiai programba.
- Együttműködési terv készül az első félévben a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a szakmai szakszolgálatokkal a szükséges szolgáltatásokról, időpontokról, esetleges pénzügyi feltételekről a második félévben, a második évben a kapcsolatrendszerek beépülnek a pedagógiai programba.

4. A tanulást-tanítást segítő eszközrendszer elemei

- Az első félévben döntés születik a kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló programokról a második félévben folytatódok a fejlesztés, a második évben a programelemek beépülnek a pedagógiai programba.
- Döntés születik az első félévben az integrációt segítő kiegészítő programokról, ezek dokumentáltan működnek a második félévben és a következő évben már munkatervben rögzítődnek.
- Az első félévben születik döntés a patrónusi, mentori rendszer működéséről, a rendszer működése folyamatos.
- A differenciált tanulás szervezés feltételeit az első félévben megteremtjük, a második évben a módszerek beépülnek az iskola pedagógiai programjába.
- Az első félévben kialakulnak a tanári együttműködés formái, a második félévben rögzülnek az esetmegbeszélés értékelő szempontjai, a második évben ezek dokumentálva segítik a fejlesztési terveket.
- A háromhavonta kötelező értékeléshez az első félévben elkészül a szöveges értékelés terve, a második félévben rögzülnek ennek szempontjai, a második évben az előző elemekkel együtt ez is beépül a pedagógiai programba.
- A multikulturális tartalmak az első félévben megjelennek a tananyagokban a második évben pedig a tantervekben.
- Az első félévben születik döntés a pályorientációs program részleteiről a második félévben készülnek el a pályorientációs programok, így a második évben már nő a továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.

A módosítást a tantestület 2008. június 21-i értekezletén egyhangúlag elfogadta.

*Tábori Levente
igazgató*

A módosítást a Diákönkormányzat 2008. június 21-én egyhangúlag elfogadta.

*Faragó Kata
A diákönkormányzat elnöke*

A módosítást a Szülői Tanács 2008. június 21-én egyhangúlag elfogadta.

*Veréb Gyuláné
A Szülői Tanács elnöke*

A módosítást az Iskolaszék 2008. június 21-én egyhangúlag elfogadta.

Kiss Andrea
a Iskolaszék elnöke

A módosítást a Tantestület 2010. június 25-én egyhangúlag elfogadta.

Kiss Attila
tagintézmény-vezető